ISTORIE CONTEMPORANĂ

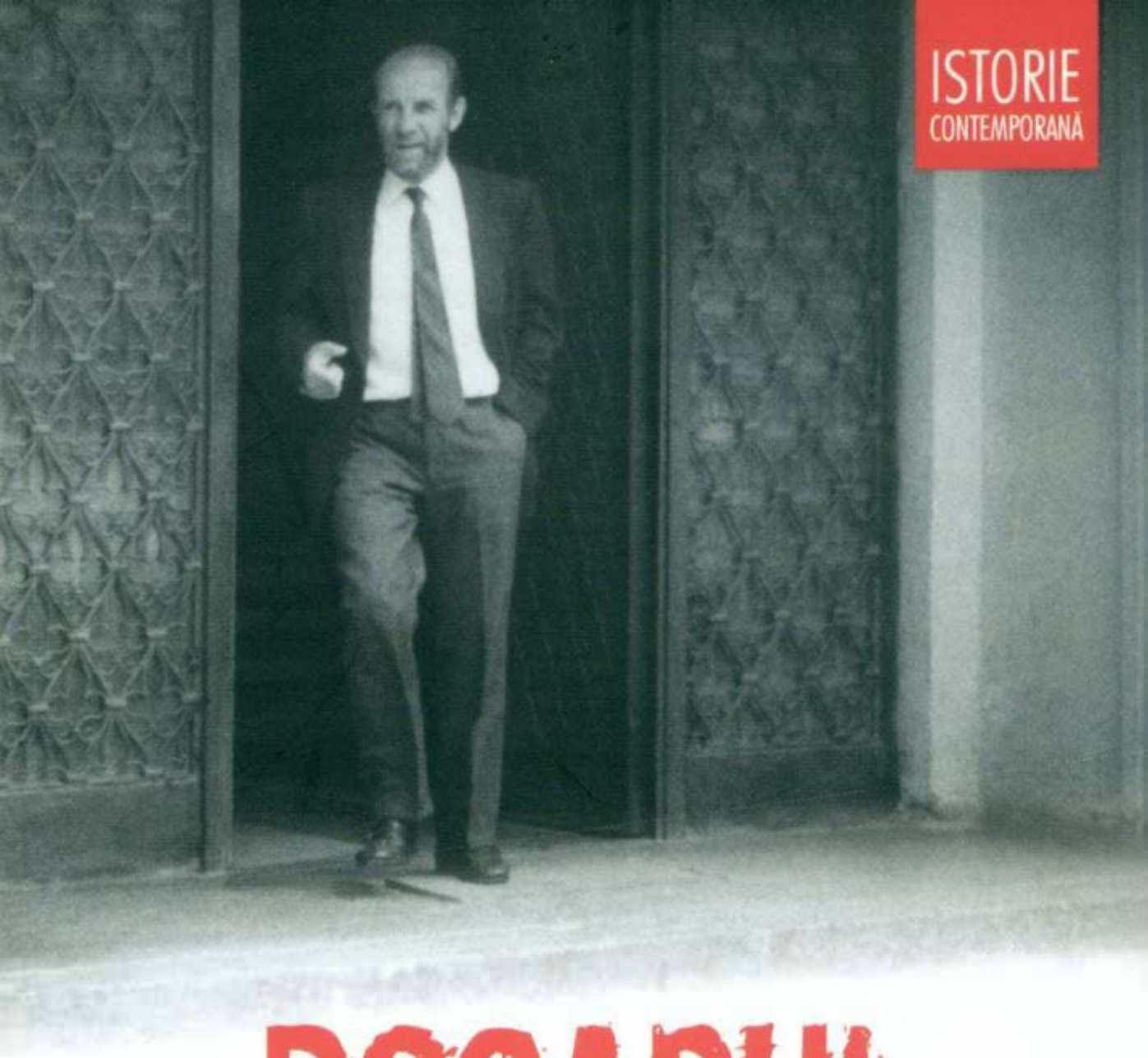

DOSARUL DE SECURITATE AL UNUI AMBASADOR: COEN STORK

cu o prefață de Dennis Deletant
volum editat de Cătălin Strat

HUMANITAS

Coenraad Frederik Stork s-a născut în 1928, la Bussum, în Olanda, într-o familie din clasa de sus. A studiat la Universitatea din Leyda, iar apoi a intrat în diplomație, îndeplinind misiuni în diverse capitale ale lumii: Bagdad, Pretoria, Paris, Buenos Aires, Helsinki, Londra. Și-a reprezentat țara, în calitate de ambasador, la Havana, în Cuba lui Castro, între 1982 și 1987, și la București, din 1988 până în 1993, când s-a pensionat. A avut întotdeauna o atracție pentru literatură, artele frumoase și, astfel, pentru mediile cultural-artistice, pe care, chiar și constrâns de rigorile conduitei diplomatice și de adversitatea regimurilor politice din țările în care a fost în misiune diplomatică, le-a sprijinit din toată inima. Este membrul unor institute de cercetare, al Comitetului Olandez Helsinki (Dutch Helsinki Committee – N.H.C.), organism al grupului pentru drepturile omului, și al Fondului Central și Est European de Proiecte de Carte (Fund for Central and East European Book Projects), cu sediul la Amsterdam. A contribuit, în România, la înființarea Institutului Român de Istorie Recentă. Despre anii petrecuți la București vorbește cu multă simpatie și umor în volumul *Cel mai iubit dintre ambasadori. Coen Stork în dialog cu Gabriel Andreescu*, All, București, 1993. În 2012, un alt volum, semnat de Peter Henk Steenhuis, *De rode ambassadeur. Coen Stork: diplomaat van Pretoria tot Boekarest*, Athenaeum-Polak & van Gennep, Amsterdam, reia datele semnificative ale carierei sale de ambasador al democrației.

Cătălin Strat s-a născut în 1973. A absolvit Istoria, la Universitatea din București, în 1996. În 1999 a scris o disertație pe tema propagandei comuniste din România, în cadrul unui masterat de istoria imaginarului și a mentalităților. A publicat studii, articole și recenzii în *Arhivele totalitarismului*, precum și în revistele *Cuvântul*, *Curierul românesc*, *Dosarele istoriei*. Din 1999 s-a ocupat, ca redactor, de manuale școlare și de cărți pentru copii la Editura Humanitas Educațional, apoi, din 2007, la Editura Humanitas, de cărțile de istorie. În 2004, împreună cu Doina Jela și Mihai Albu, a publicat la Humanitas volumul *Afacerea Meditația Transcendentală*, iar în 2006, împreună cu Sorin Oane, un manual de istorie pentru liceu.

DOSARUL DE SECURITATE AL UNUI AMBASADOR: COEN STORK

Prefață de
DENNIS DELETANT

Selecție de documente,
prezentare și note de
CĂTĂLIN STRAT

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Iuliana Glăvan, Elena Dornescu
DTP: Corina Roncea, Dan Dulgheru

Tipărit la Fedprint

© HUMANITAS, 2013

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Dosarul de securitate al unui ambasador: Coen Stork
ed.: Cătălin Strat; pref.: Dennis Deletant. – Bucureşti: Humanitas, 2013
Index
ISBN 978-973-50-3961-5
I. Strat, Cătălin (ed.)
II. Deletant, Dennis (pref.)
341.7(492) Stork, C.
929 Stork, C.

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Prefaţă

Dosarul de securitate al lui Coen Stork este, după ştiinţa mea, spre deosebire de cele întocmite foştilor sau actualilor cetăţeni români, primul dosar al unui străin publicat până în acest moment. Ca ambasador al Olandei în România între anii 1988 şi 1993, Coen Stork nu poate fi considerat un străin; dimpotrivă, el a devenit o figură emblematică, un participant activ la viaţa românească, un ghimpe în coasta autorităţilor române, al cărui curaj a spart tiparele privilegiilor diplomatice pentru a-şi manifesta solidaritatea cu acei români rămaşi în ţară care îndrăzneau să conteste regimul lui Ceauşescu. Dosarul trece în revistă măsurile luate de Securitate pentru supravegherea activităţii sale, în special acele acţiuni ale urmăritului care i-au pus la încercare vigilenţa, şi în acelaşi timp metodele folosite pentru atingerea obiectivelor. Aşa cum o dovedeşte conţinutul dosarului, o armă importantă a serviciilor secrete erau informatorii; ei demonstrează că însăşi instituţionalizarea controlului poliţienesc a făcut legale anumite forme de colaborare. Coen cunoaşte adevărata identitate a informatorilor din dosar, însă pentru cititori aceste personaje vor deveni familiare numai prin numele lor de cod. Ubicuitatea lor explică de ce Securitatea era pentru români o stare de spirit şi totodată un instrument de control totalitar.

Deşi rapoartele Securităţii ne dau anumite date din biografia lui Coen Stork, informaţiile sunt foarte succinte. S-a născut la Bussum, în Olanda, la 28 martie 1928, într-o familie înstărită.

Tatăl său era industriaș, iar mama – fiica unui pictor din școala de la Haga, Floris Arntzenius. Arta a fost pentru Coen una dintre pasiunile constante. Și-a petrecut anii adolescenței la Bussum, unde a făcut și liceul, după care a studiat la Universitatea din Leyda. A intrat în serviciul diplomatic olandez, iar în 1960 a fost numit în primul său post la secția comercială a ambasadei olandeze din Bagdad. De acolo a ajuns la Pretoria, în Africa de Sud, unde, în primăvara lui 1964, a avut ocazia să fie unul dintre puținii diplomați străini care au participat ca observatori la procesul lui Nelson Mandela și al altor lideri ai Congresului Național African, ceea ce președintele Mandela nu a uitat niciodată. La finele anilor 1960 și în 1970 a lucrat succesiv la Paris, Madrid, Buenos Aires, Helsinki și Londra. În 1982 a fost numit ambasador la Havana, în Cuba, unde a lucrat timp de cinci ani. În activitatea sa din Cuba și-a demonstrat permanent solidaritatea cu disidența față de regimului Castro, o dovadă a devotamentului și respectului său pentru apărarea drepturilor omului, ceea ce îl va pregăti pentru experiențele din România. Următoarea și ultima sa misiune a început prin numirea ca ambasador la București, în 1988. Aici a devenit o figură familiară a orașului, parcurgând străzile mai curând pe bicicletă, decât în mașina sa oficială. Colegii ambasadori i-au admirat curajul în zilele revoluției, când, deplasându-se peste tot pe două roți, era o țintă perfectă pentru contrarevoluționari.

Experiența lui Coen în România, care l-a marcat profund, a făcut ca după pensionare să se implice în promovarea respectării drepturilor omului în această țară, așa cum a făcut-o, la vremea respectivă, și în Africa de Sud. În anul 2000, a reușit să convingă Ministerul Afacerilor Externe din Olanda să asigure fondurile necesare întemeierii unui nou institut de cercetare istorică la București, intitulat Institutul Român de Istorie Recentă (I.R.I.R.). Coen a strâns în jurul lui o echipă de istorici români și străini care îi împărtășeau convingerea că România avea nevoie de un institut dinamic care să contribuie la procesul

democratic prin încurajarea analizei critice a trecutului dictatorial, începând cu anii dictaturii regelui Carol al II-lea instituită în 1938, regimul Antonescu (1940–1944), până în perioada regimului comunist de după al Doilea Război Mondial. La baza activității institutului urma să stea cercetarea arhivelor devenite recent accesibile. Principalul partener al acestui proiect a devenit Institutul Olandez de Studii Avansate în Științe Umaniste și Sociale (The Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences – NIAS). Primul director al I.R.I.R. a fost Andrei Pippidi, iar la expirarea mandatului său conducerea a fost preluată de Marius Oprea, ca director interimar. I-a urmat Dragoș Petrescu, care a condus institutul până în vara lui 2005. În decembrie 2005 I.R.I.R. a fost integrat nou creatului Institut pentru Investigarea Crimelor Comunismului din România.

Stork a fost până în anul 2005 președintele Institutului Olandez pentru Africa de Sud (Dutch Institute for Southern Africa – NiZA). Este membru al Comitetului Olandez Helsinki (Dutch Helsinki Committee – N.H.C.), organism al grupului pentru drepturile omului, și al Fondului Central și Est European de Proiecte de Carte (Fund for Central and East European Book Projects) cu sediul la Amsterdam.

Nici unul dintre documentele dosarului lui Coen Stork nu este mai revelator pentru cunoașterea activității sale și a interesului cu care l-a urmărit Securitatea, ca „Nota de analiză în dosarul de urmărire informativă «Stan» cu propuneri de măsuri privind neutralizarea și compromiterea ambasadorului Olandei". De aceea îl voi reproduce mai jos.

«STAN» (nume real STORK COENRAAD FREDERIK) a fost acreditat ca ambasador al Olandei la București la 3 februarie 1988.

Este în vârstă de 60 ani, căsătorit cu STORK ELLEN VICTORIA, fotoreporter la un ziar englez, care nu locuiește cu

obiectivul, ci la Londra. Aceasta vine anual în țară în timpul concediului, pe perioade de 7–10 zile.

Din măsurile întreprinse pentru controlul activității lui «STAN» au rezultat următoarele date de interes operativ:

1. În scurt timp de la venirea la post și-a creat relații în rândul oamenilor de cultură și artă, majoritatea aflați anterior în atenția diplomaților englezi. Din rândul acestora a cultivat cu insistență pe cei cunoscuți cu probleme de securitate (DINESCU MIRCEA, PLEȘU ANDREI, HĂULICĂ DAN, GHEORGHIU MIHNEA etc.), pe care i-a exploatat informativ, i-a instigat și încurajat în atitudinile și manifestările lor ostile, de pretinsă opoziție. Contactele au fost realizate la reședința sa, la acțiunile protocolare organizate de Ambasada Olandei sau alte reprezentanțe diplomatice, precum și la domiciliile elementelor respective, în multe situații noaptea târziu, după orele 24.00.

De asemenea, s-a implicat direct în acțiunile antiromânești desfășurate de ziariștii olandezi care ne-au vizitat țara în această calitate sau sub acoperirea de turiști individuali, furnizându-le date și informații ce sunt exploatate în propaganda externă defavorabilă R.S. România și le-a facilitat scoaterea din țară, prin curierul diplomatic, a însemnărilor, filmelor sau altor materiale cu conținut ostil.

La 12 septembrie 1988, ambasadorul a cazat la reședința sa două ziariste olandeze, venite ca „turiste" care s-au deplasat a doua zi în județul Cluj unde au încercat să desfășoare activități de presă neautorizate. Au fost avertizate și s-au întreprins alte măsuri specifice de prevenire.Totuși, după revenirea la București, «STAN» le-a însoțit la domiciliile lui PLEȘU ANDREI, ASCANIO DAMIAN și FISTOC ION, elemente protestatar-disidente. Au fost prevenite aceste contacte și documentată activitatea ambasadorului.

În baza informării noastre, la 26 septembrie 1988, conducerea Ministerului Afacerilor Externe l-a atenționat pe ambasadorul olandez în legătură cu activitățile sale incompatibile cu statutul ce-l are și care contravin scopului acreditării în R.S. România.

„STAN" a adoptat o atitudine sfidătoare, afirmând că „este dificil să hotărască cu cine să stabilească contacte și cu cine nu", motiv pentru care „va informa guvernul olandez și va cere instrucțiuni".

În luna decembrie 1989 «STAN» a cazat la reședința sa o altă ziaristă olandeză (VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH) venită în calitate de turistă, care, la indicația ambasadorului, a încercat să viziteze la domiciliu mai multe elemente ostile, acțiuni ce au fost prevenite și străina avertizată. Ignorând avertismentul și acționând provocator, în ziua de 10 decembrie 1988, ziarista a fost condusă personal de ambasador la domiciliul unui element ostil aflat în preocuparea Securității Municipiului București.

Pentru acest fapt, pentru încercarea secretarului I al Ambasadei Olandei de a o contacta pe CORNEA DOINA, precum și în legătură cu activitățile incompatibile cu statutul de turist desfășurate în 1988 de peste 40 cetățeni olandezi a căror activitate ostilă a fost documentată, «STAN» a fost din nou atenționat la 31 ianuarie 1989 de conducerea Ministerului Afacerilor Externe al R.S. România. Ambasadorul olandez a avut o atitudine recalcitrantă, afirmând că «va insista» ca membri ai Ambasadei Olandei să aibă contacte cu CORNEA DOINA, iar în ce privește celelalte elemente a solicitat, în mod provocator, ca Ministerul Afacerilor Externe să pună la dispoziție „lista persoanelor la care nu este agreat accesul". De asemenea, deși i s-a cerut în mod ferm să înceteze – atât el, cât și alți diplomați și turiști olandezi activitățile ce contravin colaborării româno-olandeze – ambasadorul a afirmat că «nu poate promite că nu vor exista și alte contacte cu persoane neagreate de autorități».

Nesocotind atenționările Ministerului Afacerilor Externe, «STAN» a amplificat ulterior, în mod ostentativ, numărul invitațiilor la reședința sa, dar mai ales al vizitelor la domicilii și al contactelor realizate pe stradă cu mai mulți cetățeni români ale căror poziții sunt exploatate de cercuri ostile din exterior în acțiuni propagandistice antiromânești, astfel:

– la 5 februarie 1989 a organizat un prânz la reşedinţa sa, unde, pe lângă ambasadori şi alţi diplomaţi străini, a invitat, în mod neoficial, pe DINESCU MIRCEA, PLEŞU ANDREI, KOVACS ADALBERT şi ASCANIO DAMIAN, care au participat fără a avea aprobare;

– la 13 martie 1989 a participat la o aşa-zisă petrecere organizată de COVACI AUREL, traducător, căruia i-a solicitat date despre DEŞLIU DAN;

– în noaptea de 14-15 martie 1989 s-a întâlnit pe stradă cu DEŞLIU DAN, de la care a preluat un material cu conţinut denigrator la adresa ţării noastre. Tot în luna martie 1989 a primit în mai multe rânduri la reşedinţa sa pe BRUCAN SILVIU, susţinându-l în acţiunile sale ostile şi asigurându-l că va face cunoscută activitatea lui mai multor ambasadori străini acreditaţi în România;

– în perioada 5-11 martie 1989, «STAN» a cazat la reşedinţa sa pe ALEXANDRESCU ADRIAN SORIN, cetăţean olandez de origine română. (Trimis în 1974 în calitate de lector de limba română la Universitatea din Amsterdam, în 1978 a refuzat să revină în ţară la expirarea misiunii şi s-a angrenat în acţiuni ostile R.S. România, motiv pentru care a fost inclus pe lista persoanelor indezirabile. În perioada menţionată i s-a permis în mod excepţional intrarea în ţară pentru a-şi vizita mama grav bolnavă.) Ulterior, ALEXANDRESCU ADRIAN SORIN a publicat un articol cu conţinut deosebit de ostil la adresa ţării noastre, ale cărui idei erau vădit inspirate de ambasadorul olandez;

– la recepţia organizată la 28 aprilie 1989 cu ocazia zilei naţionale a ţării sale, «STAN» a invitat toate elementele cunoscute cu atitudini şi manifestări ostile, a căror participare a fost prevenită.

Comentând numărul redus al românilor care au dat curs invitaţiei, ambasadorul a afirmat că «întâmpină dificultăţi în desfăşurarea activităţii în România, fiind tot timpul descurajat de autorităţi în ce priveşte realizarea contactelor cu cetăţenii care au curajul şi critică deschis regimul».

– În perioada 31 mai–6 iunie a.c., s-a aflat în ţară, ca turist individual, ziaristul olandez de naţionalitate maghiară VARGA VAN KIBED SANDOR, care a contactat cetăţeni români pe care i-a instigat la acţiuni potrivnice statului. După avertizarea sa de către organele de stat, ambasadorul olandez i-a oferit protecţie, găzduindu-l la reşedinţa sa, cel în cauză continuând să desfăşoare activităţi ostile.

Ambasadorul olandez a fost chemat în audienţă la 5 iunie 1989 şi i s-a solicitat să ia măsuri pentru ca străinul respectiv să părăsească imediat teritoriul R.S. România.

– În ziua de 14 iunie 1989, exploatând prilejul oferit de încheierea misiunii în ţara noastră a secretarului II de la Ambasada Olandei, «STAN» a invitat la reşedinţa sa cetăţeni români, din care 7 erau cunoscuţi cu atitudini şi manifestări protestatar-disidente (DINESCU MIRCEA, DEŞLIU DAN, STĂNCESCU NICU, LEFTER BOGDAN, BOTEZ CELAC MARIANA etc.).

Au fost întreprinse măsuri preventive, participând numai persoane oficiale, care au avut aprobarea în acest sens.

În zilele de 28 şi 29 iulie 1989, împreună cu soţia, aflată temporar în ţară, «STAN» a realizat două contacte cu CORNEA DOINA la Cluj-Napoca şi l-a vizitat la domiciliu pe scriitorul BUZURA AUGUSTIN.

Măsurile preventive de securitate întreprinse asupra principalelor legături ale ambasadorului olandez l-au determinat pe acesta să renunţe la tentativele de a le contacta la domicilii, continuând însă să le invite la acţiuni protocolare sau vizite particulare.

Concomitent, încearcă să-şi diversifice cercul de relaţii în rândul românilor, folosind în acest scop contactele cu medicul FLORESCU ALEXEI şi soţia acestuia, FLORESCU TOMNIŢA, arhitect, prin intermediul cărora a cunoscut şi permanentizat contacte cu alte persoane ce activează în domeniul cultural-artistic. Astfel, prin FLORESCU TOMNIŢA a cunoscut şi rămas în legătură cu [...], cu care întreţine relaţii intime, dar o foloseşte şi pentru cunoaşterea altor persoane din rândul intelectualităţii române. Spre exemplu, cu sprijinul acesteia, a intrat în contact

cu scriitorul MIRCEA IVĂNESCU și cu pictorul MIRCEA ȘTEFĂNESCU, ambii din Sibiu, pe care i-a vizitat la domiciliu în zilele de 21 și 22 octombrie 1989. În discuțiile cu ei, «STAN» a căutat să le cunoască și influențeze opiniile privind fenomenul cultural românesc, precum și în legătură cu situația scriitorilor DINESCU MIRCEA, PLEȘU ANDREI, ANA BLANDIANA, cât și a lui BRUCAN SILVIU. De asemenea, a încercat să culeagă date despre o înaltă personalitate din județul Sibiu și a prezentat interlocutorilor în mod tendențios unele aspecte privind vizita conducerii de partid și de stat la «TIB-89».

– Primind invitația de a participa la lucrările Congresului al XIV-lea al P.C.R., «STAN» a dispus secretarei să comunice textual la Ministerul Afacerilor Externe că „ambasadorul Olandei refuză să accepte invitația".

În timpul desfășurării lucrărilor Congresului, ambasadorul olandez a desfășurat o intensă activitate de influențare negativă a ziariștilor și reporterilor de televiziune străini prezenți în țară cu această ocazie. Astfel, în perioada 21–24 noiembrie a.c. a primit la reședință 15 ziariști occidentali (olandezi, francezi și canadieni), cărora le-a acordat interviuri și le-a prezentat date denaturate despre realitățile românești. Toți aceștia – fără excepție – au publicat ulterior articole sau au realizat reportaje de televiziune cu caracter denigrator.

– În ziua de 5 decembrie 1989 a fost vizitat la reședință de ziaristul american PATINKIN MARK ALAN. Imediat după vizită, ziaristul a încercat să intre la domiciliul lui BRUCAN SILVIU, dar, nereușind, l-a vizitat din nou pe ambasadorul olandez.

– În ziua de 5 decembrie 1989, ambasadorul olandez a predat unui angajat român al reprezentanței, spre a fi traduse din română în engleză, două materiale cu conținut ostil, respectiv apeluri ale unor scriitori adresate președintelui Uniunii Scriitorilor prin care cei în cauză se solidarizau cu acțiunile lui DINESCU MIRCEA și altor elemente protestatar-disidente. Nu s-a stabilit până în prezent cum a intrat în posesia respectivelor materiale.

Având în vedere activitatea deosebit de nocivă desfășurată de ambasadorul olandez, care în urma atenționărilor repetate ale conducerii Ministerului Afacerilor Externe nu numai că nu a încetat activitățile de instigare a unor cetățeni români și sprijinul acordat străinilor pentru a desfășura acțiuni antiromânești, dar chiar le-a amplificat, propunem următoarele:

1. Izolarea ambasadorului olandez de legăturile sale din rândul cetățenilor români, cunoscute cu probleme de securitate. În acest scop:

– Va fi anchetată informativ OPRESCU SOFIA, profesoară de franceză la Institutul Politehnic București, membră a P.C.R., lucrată cu aprobarea organului de partid competent, în scopul clarificării naturii legăturilor cu obiectivul și obținerii unor date operative despre activitatea diplomatului în cadrul anturajului format din cetățenii români care frecventează petrecerile organizate de familia FLORESCU la domiciliul său. I se va pune în vedere să întrerupă orice contact cu ambasadorul ori alți membri ai personalului diplomatic olandez.

– Împreună cu U.M. 0110 – în atenția căreia se află soții FLORESCU – vor fi întocmite informări pentru Comitetul de Partid «SĂNĂTATE» (FLORESCU ALEXEI este medic psihiatru la Spitalul de Urgență) și pentru Comitetul Centrului Universitar București (FLORESCU TOMNIȚA este asistent la Institutul de Arhitectură «ION MINCU»), pentru a se dispune măsurile statutare adecvate.

– Vor fi anchetate informativ toate persoanele, cetățeni români, care îl vor vizita pe obiectiv neoficial la reședință sau sediul ambasadei, indiferent de natura relației, ocazie cu care li se va pune în vedere să nu continue sub nici o formă contactele cu acesta.

– Vor fi strict controlate, în continuare, toate acțiunile protocolare organizate de ambasador ori alți membri ai personalului diplomatic olandez, permițându-se participarea numai a persoanelor oficiale aprobate.

Prin posibilitățile informative ale unității va fi urmărită întreaga activitate a ambasadorului pe timpul prezenței la acțiunile

protocolare organizate de alte reprezentanțe străine cu participanți români.

2. Vor fi continuate toate măsurile informativ-operative destinate cunoașterii și controlului activității ambasadorului olandez. În acest cadru, o atenție deosebită va fi acordată și controlului activității secretarului II al Ambasadei Olandei, VAN SPRONSEN KEES, sosit la post în septembrie 1989, pe care ambasadorul l-a introdus în anturajul unor cetățeni români, dar care dezaprobă unele din acțiunile superiorului său.

3. Se va întocmi un plan special de măsuri pentru controlul activității lui STORK DAVID, fiul ambasadorului olandez, în vârstă de 24 ani, care activează ca ziarist în Statele Unite ale Americii. Acesta urmează să sosească la 6 ianuarie 1990 în R.S. România, unde intenționează să rămână circa trei luni.

4. Având în vedere înclinația pentru relații extraconjugale a ambasadorului olandez, vor fi întreprinse măsuri destinate compromiterii acestuia prin angrenarea lui într-o legătură de acest gen cu o femeie «căsătorită», sursă de încredere a organelor noastre, care-i va fi interpusă."

Coen Stork a avut strânse relații de prietenie cu Mircea Dinescu. Opiniile lui Dinescu față de abuzurile regimului au fost făcute publice într-un interviu publicat în cotidianul *Libération* din 17 martie 1989. În aceeași zi, Dinescu a fost plasat sub arest parțial la domiciliul său din București. Pentru patru zile a putut fi vizitat de români acasă, nu și de străini, iar din 21 martie au fost interzise toate vizitele. Patru pachete pentru familia Dinescu, unele dintre ele pregătite de Coen Stork și de ambasadele britanică și sovietică, au fost preluate de prietenii români, printre care și de istoricul Ludovic Demeny, și duse la casa socrilor lui Dinescu care trăiau în apropiere și aveau voie să îi viziteze. Demeny nu a mai putut să le aducă alimente începând din septembrie, când trei ofițeri de securitate din echipa pazei l-au oprit și l-au atenționat să nu mai încerce să îi viziteze.

Agresivitatea supravegherii lui Coen Stork operată de securitate, urmărirea permanentă facilitată de membrii personalului local al ambasadei recrutați ca informatori, este ilustrată de documentele nr. 5 și 6 din acest volum:

12 februarie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informațiilor date de sursa „Mona" cu detalii despre instalarea ambasadorului Olandei în locuința sa din București

„NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus, sursa «MONA» ne-a relatat următoarele:

– Noul ambasador olandez STORK COENRAAD FREDERIK nu s-a decis nici în momentul de față cum să-și aranjeze interiorul de la reședință. Are un număr mare de volume de cărți din diferite domenii și o așteaptă pe soția sa pentru a așeza mobila.

Din cele aflate de sursă, soția ambasadorului n-o să locuiască efectiv în țara noastră, ci o să vină periodic.

În perioada martie–aprilie urmează să sosească în țară fiul ambasadorului, în vârstă de 11 ani, însoțit de o guvernantă franceză, pentru a fi înscris la Școala franceză.

Ambasadorul este o fire nehotărâtă, cam dezordonat, discută foarte puțin cu personalul român, practic este inexistent pentru el și încă de la venirea sa le-a spus angajaților «să facă ceea ce au făcut și până acum», să vină la serviciu cum au venit întotdeauna.

Nu cunoaște limba română, exprimându-și dorința s-o învețe cât mai repede, de aceea se înțelege foarte greu cu angajații români din cadrul ambasadei. Din cele afirmate de sursă, SASZ ANA încearcă prin toate metodele să-i intre în voie ambasadorului, dar acesta nu manifestă nici un fel de interes pentru ea, până în prezent.

Mese sau recepții la reședința ambasadorului nu au avut loc, deoarece nu sunt așezate încă lucrurile acestuia.

În ziua de 8.02.1988 sursa a pregătit ceaiul pentru patru persoane, ambasadorul și trei ziariști olandezi, dar nu a reușit să afle nimic despre aceștia.

N.O.

Sursa a fost instruită să semnaleze în mod operativ vizita altor persoane la reşedinţa ambasadorului, data şi ora când vor avea loc recepţii sau mese oferite de ambasador la domiciliul său, câte persoane participă, cine sunt acestea.

Nota se va exploata la dosarul personal al sursei «MONA»."

Locot. Dragomir C-tin

13 februarie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informaţiilor date de sursa „Bănăţeanu" referitoare la primele zile de şedere a ambasadorului Olandei, precum şi la relaţiile acestuia cu diplomaţi acreditaţi la Bucureşti

„NOTĂ-RAPORT

„Deşi este la o vârstă înaintată, este o fire aparte, sprintenă, manifestându-şi intenţia de a face mai multe călătorii prin ţară pentru a cunoaşte R.S. România.

Sursa a fost instruită de a semnala în continuare toate vizitele pe care ambasadorul olandez urmează să le facă în Bucureşti precum şi eventualele deplasări pe care le va efectua în localităţile din provincie."

Dosarul lui Coen Stork pune viaţa sa în România sub microscopul birocratic, dezgolind-o de orice scop şi sens existenţial. Ceea ce dosarul nu poate transmite cititorului este România şi românii care l-au fermecat pe ambasadorul olandez, afecţiunea sa profundă pentru prietenii pe care şi i-a făcut aici, înţelegerea pe care a avut-o pentru cei ce au trăit sub dictatură şi pentru strategiile de supravieţuire. Această adâncă înţelegere continuă să îi hrănească speranţa într-o societate în care românii ar fi stimulaţi să pună interesul general înaintea propriilor, limitate, interese personale.

DENNIS DELETANT

Nota editorului

Documentele din această carte au fost alese din cele trei volume ale dosarului de urmărire informativă deschis lui Coenraad Stork în primăvara anului 1988. Abia venit la Bucureşti, în calitate de ambasador al Regatului Ţărilor de Jos, el i-a uimit cu dezinvoltura sa, neobişnuită la un diplomat, mai ales unul acreditat într-o ţară socialistă, pe oficialii români, printre care şi oamenii Securităţii, care îl suspecta de spionaj. A fost repede „dat în lucru" la Direcţia a III-a, Contraspionajul. Indicativele din antetul unor documente arată că informaţiile proveneau şi de la alte direcţii şi unităţi speciale ale Securităţii care se ocupau cu filajul persoanelor, interceptarea convorbirilor telefonice şi a corespondenţei. Apar şi note de convorbire şi rapoarte din ministerele ori din instituţiile culturale pe care Coen Stork le-a vizitat. Aşadar, printr-o imensă şi costisitoare desfăşurare de forţe, Securitatea ajunsese, în decembrie 1989, să-i cunoască destul de bine preocupările, stilul de lucru şi prietenii români. Avea deja un profil, iar pe baza lui urzea o acţiune de compromitere, prin care regimul de la Bucureşti căuta să scape de incomodul şi curiosul diplomat occidental.

Coen Stork a avut însă „şansa" de a petrece la Bucureşti ultimii doi ani ai regimului comunist şi de a cunoaşte de multe ori nemijlocit situaţia politică şi economică a României. Era protejat, dar şi constrâns de prevederile Convenţiei de la Viena privind statutul personalului diplomatic din 1961, ratificată de România în 1968. Însă cetăţenii români trebuiau să se supună

unei legislații insuportabile: Legea nr. 23/1971, H.C.M. nr. 18/1972, H.C.M 19/1972, care reglementau problema apărării secretului de stat și modul de stabilire a relațiilor cu străinii, Legea nr. 25/1969 privind regimul străinilor în Republica Socialistă România. Decretul Consiliului de Stat nr. 408 din 26 decembrie 1985 privind unele măsuri referitoare la apărarea secretului de stat și la modul de stabilire a relațiilor cu străinii relua într-o formă și mai apăsătoare vechile restricții și dădea dreptul Securității să-și trimită ofițerii dintr-o unitate special creată – U.M. 0500/A – în toate instituțiile centrale statului sub acoperirea unor responsabili cu protocolul sau cu biroul de documente secrete, îngreunând astfel și libertatea de mișcare a diplomaților străini[1].

Principiul de editare a fost simplu, bazat pe transcrierea integrală. Ordinea este cea din dosar, care aproape fără greș este și cea cronologică. Uneori, data s-a stabilit coroborând informațiile din document și a fost semnalată, între paranteze pătrate, la începutul prezentării sintetice. Greșelile de exprimare și de dactilografiere au fost de cele mai multe ori îndreptate tacit, dacă astfel nu se modifica sensul documentului. Notele marginale, însemnările și rezoluțiile diferitelor persoane din aparatul de securitate au fost reproduse în note de subsol. Au fost semnalate și lacunele, cuvintele ilizibile și porțiunile anonimizate de C.N.S.A.S. Dacă s-a considerat strict necesar, referirile la evenimente, acte normative, publicații și persoane de la sfârșitul anilor 1980 au fost explicate, apelând la diverse surse, în note de subsol.

Editorul acestor documente le mulțumește doamnei Dana Crișan și domnului Răzvan Brăileanu. Nu în ultimul rând, domnului Coen Stork.

1. O excelentă prezentare a legislației privind secretul de stat și regimul relațiilor cu străinii, în Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru, „Secretomanie și controlul informațiilor în România socialistă (1965–1989)", http://www.cnsas.ro/documente/istoria_comunism/studii_articole/activitati_plan_intern/Secretomanie%20si%20controlul%20informatiilor.pdf (accesat în 12 iunie 2012).

Abrevieri

a.i.	*ad interim*
B.C.U.	Biblioteca Centrală Universitară
B.R.C.E.	Banca Română de Comerț Exterior
C.D.	Corp Diplomatic
C.E.E.	Comunitatea Economică Europeană (informal, Piața Comună)
C.S.C.E.	Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa
D.R.E.E.T.O.I.	Direcția Relații Europa de Est și Țările din Orientul Îndepărtat din M.A.E.
D.S.S.	Departamentul Securității Statului
F.N.	fără număr (notație folosită în antetul unor documente emise de Securitate, fără a fi înregistrate în evidențele operative)
I.A.S.	întreprindere agricolă de stat
I.D.E.B.	interceptarea discuțiilor prin intermediul emițătorilor alimentați la baterie
I.S.P.I.F.	Institutul de Studii și Prospecțiuni pentru Îmbunătățiri Funciare
L.E.A.	linie electrică aeriană
LS	„locul sigiliului" (înscris care semnalează, pe o copie a unui document original, faptul că pe respectivul document s-a aplicat o ștampilă sau un sigiliu)
M.A.N./M.Ad.N.	Marea Adunare Națională

M.C.E.C.E.I.	Ministerul Comerţului Exterior şi al Cooperării Economice Internaţionale
M.I.C.M.	Ministerul Industriei Constructoare de Maşini
M.E.I.	Ministerul Educaţiei şi Învăţământului
M.V.	mapă de verificare (formă de arhivare a documentelor rezultate în urma unei acţiuni de verificare întreprinse de Securitate asupra unei persoane)
N.B.	nota biroului
N.O.	nota ofiţerului
O.D.C.D.	Oficiul pentru Deservirea Corpului Diplomatic
O.N.T.	Oficiul Naţional de Turism
O.R.E.S.S.	Oficiul Relaţii Externe şi Studenţi Străini din Ministerul Educaţiei şi Învăţământului
P.C.T.F.	punct de control pentru trecerea frontierei
S.C.A.S.	Serviciul Central de Analiză şi Sinteză
S.I.	supraveghere informativă
S.L.O.M.R.	Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România
S.M.B.	Securitatea Municipiului Bucureşti
SS	„s-a semnat" (înscris care semnalează, pe o copie a unui document original, faptul că respectivul document a fost semnat de o persoană îndreptăţită)
T.O.	tehnică operativă
U.S.L.A.	Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă

DOCUMENTE

1. 5 iunie 1988. Raport întocmit de locotenentul Dragomir Constantin cu propunerea de deschidere a dosarului de urmărire informativă a lui Stork Coenraad, ambasadorul Olandei la București, cu numele conspirativ „STAN".

– 3111/DC/ – Strict secret
Ex. unic

Aprob
5.06.1988[1]

RAPORT
privind pe STORK COENRAAD, ambasadorul Olandei la București, conspirativ „STAN"

„STAN", în vârstă de 59 de ani, este ambasadorul Olandei la București din data de 3 februarie 1988. Are reședința în strada Atena nr. 20. Anterior a fost ambasador în Cuba, după ce, începând din 1959, a îndeplinit diferite funcții la misiunile diplomatice ale țării sale din Bagdad, Pretoria, Paris, Madrid, Buenos Aires, Helsinki și Londra.

Este căsătorit, soția sa este de profesie fotograf și locuiește în continuare la Londra împreună cu doi dintre cei trei fii rezultați din căsătoria lor. Își vizitează soțul pe perioade scurte.

Din măsurile specifice întreprinse pentru cunoașterea și controlarea activității au fost obținute date care relevă preocupări de natură informativă ale lui „STAN", îndeosebi pentru obținerea de informații din domeniul social-politic și din sfera comerțului exterior, astfel:

1. Încă de la data sosirii în țara noastră s-a dovedit foarte activ în realizarea unor contacte diplomatice participând până în prezent la toate acțiunile protocolare organizate de alte misiuni diplomatice la care a fost invitat.

1. Dată scrisă de mână. Urmează semnătură olografă a locotenent-colonelului Emil Rădulescu, locțiitorul șefului Direcției a III-a Contraspionaj din D.S.S.

Analizând frecvența relațiilor cu personalul diplomatic străin, în special cu ambasadorii R.F. Germania și Marii Britanii, a rezultat în mod evident interesul acestora pentru folosirea obiectivului în realizarea unor scopuri informative. Așa se explică și intervenția făcută de obiectiv cu ocazia vizitei de prezentare la Ministerul Afacerilor Externe din ziua de 9 februarie a.c., când a solicitat să i se precizeze poziția și alte reacții ale oficialităților române privind demersul diplomatului vest-german în legătură cu situația cetățenilor români care au întâmpinat unele dificultăți în ultimul timp, în ce privește primirea de „ajutoare" din străinătate.

2. Manifestă un interes deosebit pentru crearea de relații neoficiale în rândul cetățenilor români, îndeosebi din domeniul artei și culturii. În acest sens folosește intens acțiunile protocolare de la alte ambasade la care sunt invitați autohtoni, ocazii când, sub pretextul dorinței de a cunoaște arta și cultura românească, în mod insistent contactează persoane care lucrează în aceste domenii, și acționează pentru permanentizarea legăturilor cu unele dintre ele.

De asemenea, în ultimul timp, vizitează la domiciliu unele din aceste persoane sau le invită la reședința sa, unde poartă discuții îndelungate. Printre cetățenii români pe care îi cultivă insistent în acest mod se află scriitorul MIRCEA DINESCU și criticul de artă DAN HĂULICĂ, cunoscuți cu probleme pe linie de securitate și lucrați activ pe profilul informațiilor interne, precum și alte elemente cunoscute cu atitudini și manifestări necorespunzătoare.

Semnificativ în acest sens este și contactul realizat de ambasador în ziua de 25 aprilie a.c. cu CELAC MARIANA (soția lui MIHAI BOTEZ). Contactul a fost facilitat de DINESCU MIRCEA, la domiciliul socrilor săi din București.

3. „STAN" este deosebit de activ pe linia realizării de contacte cu comercianții olandezi care ne vizitează țara, aspect cu totul nou în ce privește atitudinea ambasadei față de această

categorie de conaționali. În contactele cu aceștia îi exploatează informativ, la reședința sau la sediul ambasadei.

Cu prilejul vizitelor de prezentare la ministere românești a rugat partea română să sugereze comercianților olandezi cu care are legături să viziteze ambasada Olandei la București, afirmând că dorește să impulsioneze dezvoltarea relațiilor comerciale bilaterale.

De asemenea, cu prilejul vizitelor oficiale amintite a încercat să culeagă informații din domeniul economic, sub pretextul „documentării" sale.

4. Un alt aspect desprins din activitatea obiectivului este atenția deosebită pe care o acordă contactelor cu ziariștii olandezi care ne vizitează țara în mod oficial sau sub acoperire turistică. În afara schimbului de informații pe care îl realizează cu prilejul acestor contacte, datele obținute din controlul ziariștilor respectivi au relevat faptul că „STAN" le facilitează transportul prin curierul diplomatic al materialelor cu conținut ostil obținute de aceștia pe perioada șederii lor în țara noastră. Așa se explică faptul că, deși au existat date certe că ziariștii olandezi GELEIJNSE JOHANNES ȘI SCHMITZ LAMBERTUS care ne-au vizitat țara în perioada 3–14 februarie a.c. au efectuat filmări și fotografieri ale unor aspecte negative, la controlul vamal executat asupra lor la ieșirea din țară nu a fost descoperit nici un material (notițe, filme sau casete) de acest gen.

5. Din studiul fișei postului de pază C.D. de la reședință și domiciliu, precum și din informațiile obținute prin rețeaua informativă rezultă că obiectivul face frecvente deplasări atât în timpul programului de lucru, cât și după acesta, neînsoțit, pe jos, cu bicicleta sau folosind mijloace de transport în comun.

Din informații obținute pe mai multe linii rezultă că în timpul acestor deplasări realizează contacte atât cu cetățeni români, cât și cu cetățeni străini. Cu prilejul unei astfel de deplasări a realizat în oraș, în ziua de 30 aprilie a.c., un contact suspect cu cetățeana austriacă WEYR TEODORA DOMINIQUE, corespondentă a Agenției „Associated Press", aflată în țara noastră în perioada 26 aprilie–1 mai a.c. pentru documentare.

6. Recent, U.M. 0195 ne-a comunicat că deține [*sic!*] date verificate din care rezultă că obiectivul a primit din S.U.A., pe adresa sa din Olanda, un colet conținând 98 exemplare din publicația *Agora*[2] lucrare ce cuprinde articole cu conținut ostil la adresa țării noastre, editată de un grup de „dezidenți" [*sic!*] români printre care DORIN TUDORAN, MIHAI BOTEZ, PAUL GOMA și alții.

Nu se dețin date ce urmează să facă ambasadorul cu materialele respective. E de presupus că va încerca să le introducă și difuzeze în R.S. România.

7. Informațiile obținute până în prezent cu privire la atitudinea și comportarea sa în cadrul ambasadei, în special în relațiile cu ceilalți diplomați și personalul autohton, confirmă suspiciunea că obiectivul are sarcini informative. Astfel, din afirmațiile celorlalți diplomați olandezi rezultă că pe obiectiv îl interesează mai mult relațiile cu oamenii și viața culturală decât „birocrația" strictă a notelor de la ambasadă. În consecință a transferat toate problemele curente ale ambasadei primului secretar „DATCU".

Are un stil de lucru lejer, nu este formalist și nici protocolar.

8. Despre mijloacele și metodele folosite pentru culegerea informațiilor, până în prezent a rezultat cu certitudine că utilizează schimbul de informații cu ceilalți diplomați, în special cu ai statelor membre N.A.T.O., precum și exploatarea informativă a cetățenilor români și a celor olandezi în cadrul acțiunilor protocolare la care participă sau meselor organizate la reședință.

Deși nu au fost obținute informații certe din care să rezulte că ar folosi în activitatea de culegere de informații agentura și

2. *Agora* – revistă alternativă de cultură, publicată sub egida Foreign Policy Research Institute, sub direcția lui Dorin Tudoran, în Statele Unite ale Americii, Philadelphia, Pennsylvania, între 1988 și 1993.

nici despre mijloacele de legătură, faptul că face dese deplasări singur, pe jos sau folosind mijloace de transport în comun, creează suspiciuni de legătură personală conspirată sau impersonală.

Având în vedere cele raportate,

PROPUNEM:

– Să se aprobe deschiderea dosarului de urmărire informativă „STAN" asupra diplomatului olandez STORK COENRAAD FREDERIK.

În cadrul dosarului vor fi rezolvate următoarele sarcini:

1. Stabilirea tematicii informațiilor căutate de obiectiv, precum și a mijloacelor și metodelor folosite în această activitate.

2. Identificarea tuturor relațiilor în rândul cetățenilor români, clarificarea naturii acestor relații și documentarea legăturilor de interes operativ.

3. Prevenirea difuzării de materiale cu conținut ostil unor cetățeni români.

4. Documentarea legăturilor obiectivului cu DAN HĂULICĂ și DINESCU MIRCEA, aflați în preocupările altor unități, împreună cu care se va coopera atât pentru clarificarea naturii contactelor, cât și pentru prevenirea racolării elementelor în cauză și angrenării lor în acțiuni ostile țării noastre.

Măsuri:

1. Potențialul informativ existent în cadrul obiectivului „Oana" va fi instruit și dirijat în mod diversificat pentru a ne furniza informații despre activitatea și comportarea obiectivului la locul de muncă și la reședință.

În mod deosebit sursele „Daniela", „Valter", „Bănățeanu" și „Cornelia" vor fi instruite pentru a ne semnala următoarele:

– întâlnirile obiectivului cu cetățeni români și străini la reprezentanță, reședință sau în alte locuri și medii;

– mesele și recepțiile organizate sau la care este invitat;

– preocupările și intențiile obiectivului în legătură cu sarcinile de serviciu, datele și informațiile ce îl interesează;

– relațiile cu ceilalți diplomați în special cu „DATCU";

Termen: permanent
Răspunde: Lt. Dragomir C-tin și
cpt. Ghiță Virgil[3]

2. Sursa „Bănățeanu" va fi instruit ca săptămânal să ne semnaleze toate deplasările zilnice ale obiectivului de la ambasadă, locurile și mediile frecventate în aceste perioade.

În mod deosebit va fi instruit asupra modalității de acțiune în situațiile când i se va cere să-l conducă în localuri publice sau să viziteze anumite adrese din București.

Termen: permanent
Răspunde: Lt. Dragomir Constantin

3. Sursa „Mona" va fi instruită să ne furnizeze informații despre activitatea obiectivului la reședință, interesând în mod deosebit:

– întâlnirile obiectivului cu cetățeni români și străini, scopul prezenței acestora și durata ședерii, obținerea de detalii care să faciliteze identificarea lor;

– obținerea de notițe și însemnări ale obiectivului;

– stabilit materialele cu conținut ostil ce le deține;

Termen: permanent
Răspunde: Lt. Dragomir C-tin

4. Verificarea tuturor relațiilor obiectivului în rândul cetățenilor români identificați în caz și urmărirea evoluției legăturilor cu aceștia în scopul clarificării naturii legăturilor, precum și pentru studierea posibilităților folosirii unora dintre aceștia în interes operativ. De asemenea, direct sau în cooperare cu alte unități, se va urmări descurajarea unora dintre acestia de a permanentiza legături cu obiectivul.

3. În dreptul paragrafului cu măsura 1, însemnarea de mână „Da". La fel și în dreptul paragrafelor cu măsurile 2, 3, 4, 7, 8, 11. În dreptul paragrafelor cu măsurile 5, 6 și 10, însemnarea de mână „Nu". Paragraful cu măsura 9 nu are în dreptul său nici o însemnare.

Termen: 30 iunie 1988
Răspunde: Locot. Dragomir C-tin

5. Sursa „Adrian", față de care obiectivul a manifestat interes, va fi instruită pentru a-i câștiga încrederea și a permanentiza legături în scopul stabilirii preocupărilor personale, identificării unor relații în rândul altor cetățeni români și, eventual, a informațiilor căutate.
Termen: 30 septembrie 1988
Răspunde: cpt. Ghiță Virgil

6. În colaborare cu Direcția I și Securitatea Municipiului București, vor fi clarificate natura relațiilor obiectivului cu cetățenii români DAN HĂULICĂ și MIRCEA DINESCU. În acest sens vor fi studiate posibilitățile controlării prin mijloace speciale a contactelor ce le vor realiza la reședință.
Termen: 30.06.1988
Răspunde: Locot. Dragomir C-tin
cpt. Ghiță Virgil

7. Având în vedere desele deplasări ale obiectivului efectuate în timpul programului, cât și după terminarea acestuia, va fi pus în filaj continuu pentru a-i stabili activitatea și comportarea, identificarea relațiilor și adreselor vizitate, a locurilor și mediilor frecventate și documentarea momentelor operative.
Termen: 30.09.1988
Răspunde: Locot. Dragomir C-tin

8. Având în vedere faptul că „STAN" manifestă interes pentru a contacta cetățeni olandezi care ne vizitează țara în diferite scopuri, cu sprijinul U.M. 0672/7[4] vor fi instruiți subofițerii aflați în postul de pază „Oana" pentru a ne semnala operativ

4. U.M. 0672, unitatea specială de filaj a Securității.

prezența acestora, urmând a fi întreprinse măsuri în scopul clarificării naturii acestor contacte.
Termen: permanent
Răspunde: Locot. Dragomir C-tin

9. Folosirea mijloacelor speciale T.O. tip I.D.E.B. pentru controlarea întâlnirilor în localuri publice ale obiectivului cu legăturile și relațiile sale în rândul cetățenilor români și străini.
Termen: când este cazul
Răspunde: Locot. Dragomir C-tin

10. Întrucât U.M. 0544 dispune de posibilități informative în caz, se va colabora cu această unitate în scopul cunoașterii preocupărilor personale, a intențiilor și informațiilor ce îl interesează și eventual identificarea unor noi relații în rândul cetățenilor români și străini, precum și pentru exercitarea unor acțiuni de influență asupra obiectivului pentru promovarea intereselor țării noastre în unele domenii.
Termen: 30 septembrie 1988
Răspunde: cpt. Ghiță Virgil și
mr. Cârâc Gheorghe

11. Pentru a preveni introducerea în țară a materialelor cu conținut ostil pe care recent le-a primit pe adresa sa din Olanda, cu sprijinul Direcției a II-a vor fi controlate toate trimiterile de colete din această țară pe adresa ambasadei sau a reședințelor diplomaților olandezi aflați la post în R.S. România.
Tot în acest scop vor fi folosite posibilitățile U.M. 0647 și ale U.M. 0200.
Toate sursele de la reședință și ambasadă vor fi instruite să semnaleze operativ orice însărcinare din partea ambasadorului sau altor diplomați olandezi de a pune în circuitul poștal colete, pachete, scrisori etc. destinate unor cetățeni români din București sau provincie.

Termen: permanent
Răspunde: Locot. Dragomir C-tin
În funcție de evoluția situației operative în caz, prezentele măsuri vor fi completate.
Locot. Dragomir Constantin

DE ACORD
ŞEFUL SERVICIULUI
maior, Cârâc Gheorghe

DC/MC
ex. unic
rd. 750/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 1–4 verso.

2. 1988. Fişă nedatată în care se semnalează, ca indiciu al implicării sale în acţiuni informative, interesul ambasadorului Olandei pentru mediile intelectuale româneşti disidente[1].

FIŞĂ

STORK COENRAAD FREDERIK, născut la data de 28 martie 1928 în localitatea Bussum – Olanda, este acreditat în calitate de ambasador al Olandei la Bucureşti din data de 3 februarie 1988. Are reşedinţa în strada Atena nr. 20. Anterior a fost ambasador în CUBA, după ce, începând din 1959, a activat ca diplomat la ambasadele ţării sale din Bagdad, Pretoria, Paris, Madrid, Buenos Aires, Helsinki şi Londra.

Este căsătorit şi are trei copii. Soţia sa STORK ELLEN VICTORIA, în vârstă de 44 ani, este de profesie fotograf şi locuieşte la Londra împreună cu doi dintre copii. Îşi vizitează soţul pe perioade scurte.

Datele obţinute până în prezent relevă următoarele aspecte de interes operativ privind activitatea ambasadorului:

– Manifestă un interes deosebit în crearea de relaţii neoficiale în rândul cetăţenilor români, îndeosebi din domeniul artei şi culturii. Pentru aceasta foloseşte intens acţiunile protocolare organizate de alte misiuni diplomatice, la care sunt invitaţi autohtoni, prilej cu care realizează contacte cu asemenea persoane şi pe care ulterior le invită la reşedinţă sau le vizitează la domiciliu.

Printre cei pe care îi cultivă cu insistenţă au fost identificaţi până în prezent scriitorii MIRCEA DINESCU şi ANDREI PLEŞU; criticul de artă DAN HĂULICĂ şi pictorul SORIN

1. Textul fişei a fost dactilografiat cu o maşină de scris cu caractere mai mari decât cele obişnuite. Potrivit regulilor conspirativităţii, numele proprii au fost scrise citeţ, cu majuscule, de mână. De regulă, în cazurile în care materialele sunt dactilografiate astfel, nu au nici antet şi nici data creării lor, putem presupune că fac parte din buletinele informative destinate conducerii superioare a D.S.S. şi înalţilor funcţionari de partid şi de stat în frunte cu Nicolae Ceauşescu.

DUMITRESCU, persoane cunoscute cu probleme pe linie de securitate și lucrate activ pe profil de informații interne.

În cooperare cu Direcția I și Securitatea Municipiului București se acționează pentru controlarea contactelor diplomatului olandez cu aceste persoane.

– Analiza informațiilor obținute privind natura relațiilor celui în cauză cu unii cetățeni români ne permit [*sic!*] să formulăm ipoteza că diplomatul olandez este dirijat de serviciul de informații al țării sale, în cadrul cooperării cu serviciile de specialitate americane, pentru a intermedia legătura între unele elemente disident-protestatare din exterior cu rudele și relațiile din țară. Semnificativ în acest sens este contactul realizat de ambasador cu CELAC MARIANA, soția lui MIHAI BOTEZ, prin intermediul soției scriitorului MIRCEA DINESCU, la domiciliul socrilor acestuia. Tot pe această linie se înscrie [*sic!*] și datele furnizate de U.M. 0195, potrivit cărora, în data de 2 mai a.c., diplomatul olandez a primit din S.U.A. pe adresa sa din OLANDA un colet conținând 98 exemplare din publicația *Agora*, lucrare ce cuprinde articole cu conținut ostil la adresa țării noastre, editată de un grup de „disidenți" români printre care DORIN TUDORAN, MIHAI BOTEZ și PAUL GOMA. În cooperare cu Direcția a II-a și U.M. 0200, au fost întreprinse măsuri pentru a cunoaște, preveni și documenta eventuala introducere a acestor materiale în R.S. România și difuzarea lor altor persoane.

– Un alt aspect de interes operativ rezultat din activitatea desfășurată de către cel în cauză este interesul deosebit manifestat pentru contactele cu cetățeni olandezi care ne vizitează țara în calitate de comercianți și ziariști la sediul misiunii diplomatice sau la reședință.

În afara schimbului de informații pe care îl realizează cu aceste prilejuri, din controlul efectuat asupra activității unor ziariști a rezultat că ambasadorul le facilitează transportul prin curierul diplomatic al materialelor cu conținut ostil (fotografii, însemnări etc.) obținute pe timpul ședерii în țară.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 5–6.

3. 6 februarie 1988. Notă de semnalare, scrisă de mână, privind prezența lui Coen Stork la serata muzicală organizată de ambasadorul Marii Britanii la București, Hugh James Arbuthnott

Ministerul de Interne
Departamentul Securității Statului
U.M. 0672 BUCUREȘTI
NR. 00 485204 din 6 FEB. 1988

Strict secret
Exemplar unic

Către
DIRECȚIA A III-A
Indicativ III
Notă semnalare

În ziua de 03.02.1988 între orele 18^{45}–21^{00} la locuința obv. „ALBU" – Arbuthnout Hugh Jamens [*sic!*] – ambasadorul Marii Britanii – din str. Pangratti nr. 15 a avut loc o serată muzicală la care au participat 56 persoane – diplomați și cetățeni români –, printre care și ambasadorul Olandei, care a venit cu autoturismul CD 444 condus de șofer.

Au participat o trupă de actori de la Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra", actorii Ion Besoiu și Ion Caramitru.

COMANDANT UNITATE
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 10.

4. 12 februarie 1988. Notă de audienţă întocmită după vizita de prezentare pe care ambasadorul Olandei a întreprins-o la Ministerul Afacerilor Externe.

Ministerul Afacerilor Externe
Direcţia relaţii II
Nr. 2/678

TOVARĂŞULUI IOAN V. TOTU
MEMBRU SUPLEANT AL COMITETULUI POLITIC
EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.
MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

NOTĂ DE AUDIENŢĂ

La 11 februarie a.c., ROMULUS NEAGU, directorul Direcţiei relaţii II, a primit în vizită de prezentare pe ambasadorul Olandei la Bucureşti, COENRAAD FREDERIK STORK, la cererea acestuia.

A participat Dumitru Tanasă, consilier la Direcţia relaţii II.

ROMULUS NEAGU, adresând ambasadorului olandez urări de bun-venit în România şi succese în îndeplinirea misiunii încredinţate, de dezvoltare a relaţiilor româno-olandeze, a relevat legăturile strânse care există între cele două ţări şi popoare. L-a asigurat de întregul sprijin al Direcţiei relaţii II şi al său personal în îndeplinirea misiunii sale, consacrată extinderii şi diversificării relaţiilor bilaterale, în mod deosebit, a schimburilor comerciale şi cooperării economice.[1]

COENRAAD FREDERIK STORK a împărtăşit părerea că între România şi Olanda s-au statornicit şi se dezvoltă relaţii bune şi a exprimat dorinţa de a acţiona pentru a-şi aduce personal contribuţia în direcţia adâncirii şi întăririi relaţiilor româno-olandeze pe toate planurile.

Încercând să treacă în revistă unele aspecte ale relaţiilor bilaterale, ambasadorul olandez a menţionat că în cursul anului 1987 au avut loc acţiuni importante în cadrul relaţiilor bilaterale, exemplificând prin încheierea cu succes a consultărilor bilaterale dintre ministerele de externe, precum şi rezultatele pozitive ale celei de-a IX-a sesiuni a Comisiei mixte de colaborare economică şi tehnică. A arătat că recent a transmis la M.A.E. o notă verbală în care se propune ca sesiunea Comisiei mixte culturale româno-olandeze să aibă loc în luna iunie a.c.

În continuare, COENRAAD FREDERIK STORK s-a interesat dacă la demersul întreprins de ambasadorul vest-german la directorul adjunct al D.R.E.E.T.O.I., în numele ţărilor Pieţei Comune, în legătură cu „situaţia cetăţenilor români care au întâmpinat unele dificultăţi în ultimul timp, pot fi date precizări suplimentare şi alte reacţii; dacă sunt evoluţii în acest sens".

ROMULUS NEAGU a precizat că directorul adjunct al D.R.E.E.T.O.I. a dat un răspuns cât se poate de complet, care nu lasă loc la dubii sau interpretări.

La insistenţa ambasadorului, directorul Direcţiei relaţii II a confirmat că răspunsul este definitiv şi nu are nimic de adăugat sau de modificat.

În context, a relevat faptul că România promovează o politică externă de largă deschidere, de dezvoltare a relaţiilor cu toate statele, indiferent de orânduire socială, pe baza respectării stricte a principiilor deplinei egalităţi în drepturi, independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne, nefolosirii forţei sau ameninţării cu forţa, avantajului reciproc, soluţionării tuturor problemelor numai pe cale paşnică, prin negociere.

Dezvoltarea relaţiilor trainice cu orice ţară se poate realiza numai pe baza respectării stricte a acestor principii, a independenţei şi suveranităţii, pentru care poporul român a dus o luptă plină de jertfe de-a lungul întregii sale istorii.

1. Relaţiile diplomatice dintre România şi Ţările de Jos au evoluat de la nivel de legaţie (12/24 ianuarie 1880–12 februarie 1941, 17 februarie 1946–24 august 1966) la nivel de ambasadă (25 august 1966, cu ambasade la Bucureşti şi Haga) (Horia C. Matei *et al.*, *Statele lumii*, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1985, p. 142).

COENRAAD FREDERIK STORK a relatat, în continuare, că, recent, a transmis o Notă verbală la M.A.E., la care a anexat prezentările făcute de unii ziariști olandezi, unul acreditat la Belgrad și alți doi acreditați la Budapesta, care au venit în vizită în România, de la Sofia, unde au participat la Conferința Națională a Partidului Comunist Bulgar.

După ce a susținut că ziariștii respectivi ar fi cunoscuți, reprezentând ziare importante din Olanda, ambasadorul a încercat să reia afirmațiile acestora, însușindu-le în sensul că ziariștii respectivi ar fi avut dificultăți, n-au putut avea contacte, au fost urmăriți și „împiedicați să-și exercite profesiunea".

ROMULUS NEAGU a arătat că nu are cunoștință de această Notă verbală și de insinuările ziariștilor respectivi. Nota – dacă a parvenit la M.A.E. – fiind probabil la Direcția Culturală și Presă, care se ocupă în M.A.E., printre altele, de probleme legate de ziariști străini.

A remarcat că fiind vorba de o vizită de prezentare n-a vrut să abordeze probleme concrete ale relațiilor bilaterale, având în vedere ca ulterior să invite pe ambasador pentru o discuție corespunzătoare pe aceste teme, în scopul conjugării eforturilor pentru impulsionarea în continuare a schimburilor comerciale și a cooperării economice, precum și unele chestiuni care ne preocupă, printre care, în primul rând, modul în care presa și, în general, mijloacele de informare în masă din Olanda reflectă istoria poporului român și realitățile României de azi, dar, pentru că ambasadorul a ridicat unele probleme care nu pot fi lăsate fără răspuns, a arătat că dorește să facă două remarci, una concretă și alta de ordin mai general, pentru ca să știm fiecare, încă de la început, unde ne găsim.

În ceea ce privește remarca de ordin concret, a relevat surprinderea și adânca nemulțumire, chiar revolta pe care o suscită modul iresponsabil în care unii ziariști, ziare și alte publicații, televiziunea olandeză mistifică și denaturează istoria poporului român, deformează realitățile românești, sub masca „problemei

naționalităților", încercând să se facă promotorii tezelor extrem de nocive și periculoase ale revizionismului, punând în discuție chiar frontierele României, ceea ce contravine relațiilor existente între cele două țări, Actul final de la Helsinki[2] și, în general, dreptul internațional, afectează pacea și securitatea pe continent și în lume.

Poporul român, care a luptat secole pentru păstrarea identității sale, pentru realizarea unității statului român, a cărei aniversare am sărbătorit-o de curând, a primit aceste știri cu indignare. Nu am acceptat și nu acceptăm, sub nici o formă, asemenea atentate. Respingem cu toată tăria asemenea încercări, din partea oricui ar veni.

De asemenea, nu putem accepta nici afirmațiile potrivit cărora autoritățile olandeze nu ar avea nici o răspundere și ar fi neputincioase față de asemenea atacuri nocive. Respectarea inviolabilității frontierelor, a independenței și suveranității statelor este o obligație fundamentală a tuturor statelor și nici o autoritate guvernamentală nu poate fi absolvită de răspunderea pe care o are în această privință, inclusiv Olanda, care a semnat Carta O.N.U., Actul final de la Helsinki și numeroase alte documente internaționale, inclusiv documente solemne cu România privind respectarea independenței și suveranității naționale, integritatea teritorială, neamestecul în treburile interne.

Nu poate fi acceptată nici afirmația că guvernul olandez nu are nici o legătură cu ziariștii, cu presa. O dovadă a netemeiniciei acestei afirmații este și intervenția oficială, prin Notă verbală, la M.A.E., în numele unor ziariști olandezi, despre care însuși ambasadorul a amintit. Intervenția sa este cu atât mai gravă cu cât se face purtătorul și susținătorul unor insinuări care nu pot avea nici un fundament.

---

2. Trimitere la capitolul privind relațiile dintre state, în speță neamestecul în treburile interne, din Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, elaborat la Helsinki la 1 august 1975, România fiind unul dintre semnatari.

Apoi, a fost prezentat modul principial și definitiv în care problema națională a fost rezolvată în România, nu numai proclamându-se egalitatea în fața legii, accesul egal și gratuit la învățământ, inclusiv în limba maternă, la asistență medicală etc., dar asigurându-se și baza materială prin desființarea tuturor privilegiilor și dezvoltarea tuturor regiunilor țării, mai accentuat a celor rămase în urmă față de restul țării, în unele din care trăiesc și naționalități conlocuitoare. În acest sens, au fost prezentate o serie de fapte, date și cifre.

Arătând că nu a citit textul insinuărilor ziariștilor respectivi și a luat cunoștință de acest demers numai în relatarea ambasadorului, Romulus Neagu a arătat că știind politica României, modul în care organele române acționează consecvent, fără nici o abatere în ce privește primirea vizitatorilor străini, exclude de la început orice afirmații de genul celor colportate de ambasador și le respinge. Ziariștii străini, ca de altfel orice cetățean străin, trebuie să respecte strict legile și reglementările țării de reședință, iar o îndatorire de prim ordin a unui ambasador este aceea de a atrage atenția ziariștilor ca, de altfel, și tuturor altor cetățeni ai statului pe care îl reprezintă să respecte aceste legi și reglementări, nu să le încalce. Ambasadorul olandez nu numai că nu a procedat în acest fel, ci se face și avocatul unor asemenea încălcări.

În ce privește comentariul de ordin mai general pe care dorește să-l facă, Romulus Neagu a arătat că, primind pe noul ambasador al Olandei, încă de la început dorește să remarce relațiile tradiționale de prietenie care leagă cele două popoare, în primul rând în lupta plină de abnegație pe care au dus-o și în care au conlucrat pentru păstrarea ființei naționale, afirmarea lor ca națiuni independente și suverane, simpatia și admirația de care se bucură în România dârzenia, hărnicia și iscusința în comerțul cu alte popoare ale poporului olandez.

Ca atare, se aștepta ca ambasadorul olandez, în prima sa vizită la directorul Direcției de relații să ridice probleme economice,

să vină cu gânduri și idei de măsuri care să ducă la creșterea schimburilor și cooperării bilaterale, în folosul reciproc. Aceasta cu atât mai mult cu cât avem o bună experiență, Olanda se situează pe unul din primele locuri ale comerțului românesc cu țările occidentale, iar pe agendă avem o serie de proiecte importante. Sesiunea Comisiei economice guvernamentale mixte care a avut loc anul trecut la București a relevat o serie de posibilități și sarcini importante în această privință, iar ambasada și Direcția de relații trebuie să acționeze pentru realizarea lor.

De asemenea, avem sarcini importante pe linia dialogului politic. Relevând onoarea pe care a avut-o de a face parte din delegația care a reprezentat pe șeful statului român la încoronarea reginei Beatrix[3] și dorința exprimată cu acea ocazie de regină de a vizita România, Romulus Neagu a remarcat interesul cu care este așteptată această vizită. A amintit aprecierea de care s-a bucurat vizita la București a ministrului de externe olandez, precum și consultările care se desfășoară cu periodicitate la București și Haga, care au scos în evidență marea identitate sau apropiere de poziții în marile probleme internaționale și sarcina noastră, a ambasadorului Olandei și directorului de relații este de a vedea împreună ce acțiuni ar putea fi întreprinse în comun pe această linie.

Remarcând abordarea avută la această primă audiență, directorul Direcției relații II și-a exprimat temerea că ambasadorul își începe activitatea „cu stângul".

AMBASADORUL OLANDEZ, vădit stânjenit, a adresat rugămintea „să nu fie înțeles greșit". A arătat că, personal, nu a dorit și nu dorește să-și înceapă misiunea „cu stângul". A fost de acord că, într-adevăr, problemele economice sunt probleme de bază și pe linie politică avem interese comune. În acest sens, a spus că și la Haga sunt mult apreciate vizitele reciproce, la nivelul miniștrilor afacerilor externe, consultările pe linia M.A.E., la nivelul ministrului secretar de stat.

3. 30 aprilie 1980.

Importanța pe care o reprezintă schimburile și cooperarea economică, a continuat el, a fost reliefată cu pregnanță și de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul primirii ambasadorului, când a fost exprimată și disponibilitatea României de a dubla importurile din Olanda, chestiune salutată cu interes de ambasador. Această disponibilitate a României a fost imediat confirmată prin fapte în cadrul tratativelor care au avut loc zilele trecute de firma Unilever la conducerea M.C.E.C.E.I.

ROMULUS NEAGU a relevat că aceasta vine să confirme și mai mult necesitatea concentrării eforturilor asupra dezvoltării relațiilor economice dintre cele două țări, cărora, personal, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, le acordă o atenție deosebită. Ambasadorul nu a procedat însă în acest fel la această audiență.

COENRAAD FREDERIK STORK a încercat să se explice, dar explicațiile au fost confuze. În final a arătat că dorește să aibă o nouă întâlnire cu directorul Direcției relații II pentru a face o trecere în revistă a problemelor de fond aflate pe agenda relațiilor bilaterale româno-olandeze.

La sfârșit, după o oră și jumătate de discuții, ROMULUS NEAGU, menționând că, de regulă, vizitele de prezentare durează 15 minute, a arătat că avea în vedere să propună ambasadorului o nouă întâlnire, de lucru, la care să treacă în revistă întreaga problematică a relațiilor bilaterale. Această audiență însă s-a prelungit datorită modului în care a considerat să procedeze ambasadorul. Ca atare, dorința exprimată de ambasador de a se reîntâlni vine în întâmpinarea intenției sale și este dispus să se reîntâlnească oricând cu ambasadorul. A arătat că pentru fixarea noii vizite să se adreseze Serviciului Protocol.

12 februarie 1988
red. D. Tanasă
dact. M. Vâlcu/ 2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 14–20.

5. 12 februarie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informațiilor date de sursa „Mona" cu detalii despre instalarea ambasadorului Olandei în locuința sa din București.

– 3111/DC/ –
„Mona"
12 februarie 1988

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus, sursa „MONA" ne-a relatat următoarele:

– Noul ambasador olandez STORK COENRAAD FREDERIK nu s-a decis nici în momentul de față cum să-și aranjeze interiorul de la reședință. Are un număr mare de volume de cărți din diferite domenii și o așteaptă pe soția sa pentru a așeza mobila.

Din cele aflate de sursă, soția ambasadorului n-o să locuiască efectiv în țara noastră, ci o să vină periodic.

În perioada martie–aprilie urmează să sosească în țară fiul ambasadorului, în vârstă de 11 ani, însoțit de o guvernantă franceză, pentru a fi înscris la Școala franceză.

Ambasadorul este o fire nehotărâtă, cam dezordonat, discută foarte puțin cu personalul român, practic este inexistent pentru el și încă de la venirea sa le-a spus angajaților „să facă ceea ce au făcut și până acum", să vină la serviciu cum au venit întotdeauna.

Nu cunoaște limba română, exprimându-și dorința s-o învețe cât mai repede, de aceea se înțelege foarte greu cu angajații români din cadrul ambasadei. Din cele afirmate de sursă, SASZ ANA încearcă prin toate metodele să-i intre în voie ambasadorului, dar acesta nu manifestă nici un fel de interes pentru ea, până în prezent.

Mese sau recepții la reședința ambasadorului nu au avut loc, deoarece nu sunt așezate încă lucrurile acestuia.

În ziua de 8.02.1988 sursa a pregătit ceaiul pentru patru persoane, ambasadorul și trei ziariști olandezi, dar nu a reușit să afle nimic despre aceștia.

N.O.

Sursa a fost instruită să semnaleze în mod operativ vizita altor persoane la reşedinţa ambasadorului, data şi ora când vor avea loc recepţii sau mese oferite de ambasador la domiciliul său, câte persoane participă, cine sunt acestea.

Nota se va exploata la dosarul personal al sursei „MONA".

Locot. Dragomir C-tin

DC/MC
2 ex.
rd. 251/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 22–22 verso.

6. 13 februarie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informaţiilor date de sursa „Bănăţeanu" referitoare la primele zile de şedere a ambasadorului Olandei, precum şi la relaţiile acestuia cu diplomaţi acreditaţi la Bucureşti.

– 3111/DC/ –
„Bănăţeanu"
13 februarie 1988

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus, sursa „Bănăţeanu" ne-a relatat următoarele:

– Noul ambasador olandez STORK COENRAAD FREDERIK a făcut diverse vizite de prezentare la omologii săi de la ambasadele străine din Bucureşti şi a participat la diferite mese oferite de aceştia.

– Soţia acestuia nu a venit încă în ţară şi, din cele afirmate de ambasador, nu are intenţia să-l însoţească pe toată perioada misiunii diplomatului, ci o să-l viziteze periodic.

La sfârşitul lunii martie, începutul lunii aprilie urmează să sosească în ţara noastră fiul ambasadorului olandez în vârstă de 11 ani, împreună cu o guvernantă franceză, pentru a-şi continua cursurile la Şcoala franceză.

Sursa a sesizat că ambasadorul olandez se află în relaţii mai apropiate cu ambasadorul Angliei la Bucureşti, ambasadorul Portugaliei, pe care îl cunoaşte de aproape 20 de ani, şi cu ambasadorul R.F. Germania în ţara noastră, cu care a efectuat şi o excursie la Sinaia în prima duminică de la sosirea sa la post.

STORK C. FREDERIK a afirmat faţă de sursă că şi-a comandat o maşină pe care o s-o folosească în interes de serviciu şi personal, iar pentru a cunoaşte mai bine Bucureştiul o să-şi cumpere o bicicletă.

Cunoaşte şapte limbi şi doreşte să înveţe, în perioada când se va afla la post în ţara noastră, şi limba română.

Deși este la o vârstă înaintată, este o fire aparte, sprintenă, manifestându-și intenția de a face mai multe călătorii prin țară pentru a cunoaște R.S. România.

N.O.

Sursa a fost instruită de a semnala în continuare toate vizitele pe care ambasadorul olandez urmează să le facă în București precum și eventualele deplasări pe care le va efectua în localitățile din provincie.

Nota se va exploata la dosarul personal al sursei „Bănățeanu".

Locot. Dragomir C-tin

DC/MC
2 ex.
rd. 250/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 22–22 verso.

7. 18 februarie 1988. Notă de audiență redactată în urma vizitei ambasadorului Olandei la Direcția relații II din Ministerul Afacerilor Externe.

Ministerul Afacerilor Externe
Direcția relații II
Nr. 2/749

TOVARĂȘULUI IOAN V. TOTU
MEMBRU SUPLEANT AL COMITETULUI
POLITIC EXECUTIV AL CC AL PCR
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

NOTĂ DE AUDIENȚĂ

La 17 februarie a.c., ROMULUS NEAGU, directorul Direcției relații II, a primit în audiență pe ambasadorul Olandei la București, COENRAAD FREDERIK STORK, la cererea acestuia.

A participat DUMITRU TANASĂ, consilier la Direcția relații II.

COENRAAD FREDERIK STORK a exprimat mulțumiri pentru aranjarea audienței la un interval atât de scurt și a reafirmat faptul că dorința prezentată de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, de a dubla importurile din Olanda vine să reconfirme necesitatea ca ambele părți să-și concentreze atenția asupra căilor și modalităților de extindere și diversificare a schimburilor comerciale și cooperării economice. În acest sens, a solicitat opiniile, ideile și propunerile părții române în vederea atingerii acestui obiectiv, precum și trecerea în revistă a acțiunilor aflate pe agenda relațiilor bilaterale în toate domeniile.

ROMULUS NEAGU a salutat această abordare corectă și constructivă a dezvoltării relațiilor bilaterale. A relevat că, deși Olanda este unul din partenerii comerciali importanți ai României în relațiile sale economice cu țările vest-europene, schimburile comerciale și cooperarea economică româno-olandeze nu se ridică la nivelul pe care îl oferă potențialul economic al celor două țări.

În acest context, a relevat că pentru a se imprima un curs dinamic schimburilor comerciale este necesar realizarea unui intens schimb de vizite între oamenii de afaceri din Olanda şi reprezentanţi ai întreprinderilor româneşti de comerţ exterior care să conducă la încheierea de contracte, în special de contracte pe termen lung. Existenţa unor asemenea contracte pe termen lung este de natură să asigure atât introducerea din timp în producţie a produselor care prezintă interes, cât şi asigurarea desfacerii acestora. Totodată, a precizat că în condiţiile actuale este necesar ca firmele olandeze să fie încurajate să practice comerţul în contrapartidă, în compensaţie, inclusiv cu produsele rezultate din acţiunile de cooperare realizate în comun. În acest sens, a subliniat că trebuie utilizate mai intens formele noi, moderne, de cooperare în producţie, care în mod practic oferă posibilităţi nelimitate de extindere şi diversificare a schimburilor.

În continuare, ROMULUS NEAGU a menţionat că un rol deosebit de important pentru examinarea stadiului actual şi perspectivelor de dezvoltare a relaţiilor economice îl joacă sesiunile Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică. Arătând că ultima sesiune care a avut loc la Bucureşti s-a încheiat cu rezultate bune, a exprimat rugămintea ca partea olandeză să întreprindă măsurile necesare pentru a prezenta propuneri asupra perioadei de organizare a viitoarei sesiuni la Haga.

Remarcând relaţiile bune existente între România şi Olanda, ROMULUS NEAGU a relevat faptul că partea română apreciază în mod deosebit sprijinul acordat de Olanda în ceea ce priveşte dezvoltarea relaţiilor dintre România şi C.E.E. Menţionând rolul de pionierat pe care l-a avut România în raporturile cu Piaţa Comună, ROMULUS NEAGU a solicitat ca autorităţile olandeze să acorde în continuare sprijin pentru:

– finalizarea negocierilor privind încheierea unui acord general de cooperare şi comercial România–C.E.E.;

– acordarea de către C.E.E. a regimului de preferinţe vamale generalizate, la nivelul acordat altor ţări cu dezvoltare similară ca a României;

– majorarea cotelor Benelux pentru produsele siderurgice şi unele produse textile exportate de România pe piaţa ţărilor C.E.E.;

– soluţionarea favorabilă a cererilor româneşti referitoare la obţinerea unor facilităţi vizând lărgirea procesului de liberalizare a schimburilor cu C.E.E.

COENRAAD FREDERIK STORK a apreciat ca deosebit de utile şi constructive propunerile şi părerile prezentate pe care le va transmite de îndată la Haga. A asigurat că Olanda va continua să acorde României sprijin în soluţionarea favorabilă a cererilor sale în raporturile cu Piaţa Comună.

În ceea ce priveşte viitoarea sesiune a Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică, ambasadorul olandez a remarcat utilitatea bunei pregătiri şi a arătat că va informa autorităţile competente olandeze, urmând să revină cu un răspuns concret.

În continuare, ROMULUS NEAGU a făcut o trecere în revistă a vizitelor existente pe agenda relaţiilor bilaterale. A menţionat interesul cu care este aşteptată vizita în România a reginei Beatrix.

Explicând modul cum concepem noi vizitele la nivelul primilor-miniştri, ca vizite de lucru, care prilejuiesc măsuri concrete de creştere a schimburilor şi cooperării, a reliefat că aşteptăm o propunere de dată din partea olandeză pentru realizarea vizitei în ţara noastră a primului-ministru Ruud Lubbers. A exprimat totodată disponibilitatea părţii române de a continua contactele şi schimburile de vizite la nivel guvernamental, pe linie parlamentară între organizaţiile de tineret.

COENRAAD FREDERIK STORK a menţionat că regina Beatrix efectuează anual un număr limitat de vizite şi că programul de vizite este fixat până la sfârşitul anului 1988. A arătat, totodată, că programul de vizite al primului-ministru Ruud

Lubbers este deosebit de încărcat. A reținut însă că aceste vizite sunt pe agenda relațiilor bilaterale, va informa organele competente și ne va comunica un răspuns. A exprimat dorința continuării schimburilor de vizite la nivel guvernamental, menționând interesul pentru realizarea vizitei în Olanda a ministrului afacerilor externe român, precum și pentru realizarea vizitei în România a ministrului comerțului exterior al Olandei, urmând ca partea olandeză să propună perioadele când aceste vizite ar putea avea loc.

Trecând în revistă relațiile culturale, ROMULUS NEAGU a arătat că partea română este de acord cu propunerea părții olandeze ca sesiunea Comisiei mixte în domeniul cultural să aibă loc la Haga în perioada 27–30 iunie a.c.

COENRAAD FREDERIK STORK a exprimat mulțumiri și a relevat importanța pe care partea olandeză o acordă continuării activității lectoratelor de limbă și civilizație, care funcționează pe bază de reciprocitate. În context, a exprimat mulțumiri pentru modul în care funcționează la București lectoratul de limbă neerlandeză. Totodată, a remarcat că partea română nu folosește în egală măsură posibilitățile pe care le oferă lectoratul de limbă română de la Amsterdam. De mai bine de cinci ani partea română n-a mai trimis un lector la acest lectorat, menit să constituie „un focar" care să răspândească în Olanda operele de valoare ale culturii românești contemporane.

ROMULUS NEAGU a arătat că au fost întreprinse măsuri pentru numirea unui candidat pentru postul de lector de limbă română, la Universitatea din Amsterdam, precum și pentru organizarea colocviului de istorie, urmând să comunice ambasadei în timp util informațiile corespunzătoare.

AMBASADORUL a revenit asupra problemei celor trei ziariști olandezi, care s-au plâns că n-ar fi avut condiții de a-și desfășura munca în țara noastră, dar într-o manieră diferită de cea adoptată la audiența anterioară. În acest sens, a arătat că înțelege că aceștia nu s-au comportat „cum trebuie" și ar aprecia

dacă din partea Direcției de Cultură și Presă i s-ar face cunoscut comportamentul reproșat celor trei ziariști, pentru a cunoaște cu adevărat situația, deoarece el este numai în posesia versiunii ziariștilor.

ROMULUS NEAGU a promis să ia legătura cu DCP.

În final, directorul Direcției relații II a făcut o prezentare succintă a istoriei poporului român, a vitregiilor pe care le-a avut de înfruntat și realizările epocale pe care le-a înfăptuit în ultimele patru decenii și în special din 1965. În acest sens, au fost relevate fapte, cifre și date semnificative.

AMBASADORUL a luat note atent și a mulțumit călduros pentru această expunere, „care îl pune în cunoștință de cauză, la începutul misiunii sale în România".

În altă ordine de idei, a rugat să se intervină pentru a primi cât mai curând textul cuvântului rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul primirii scrisorilor sale de acreditare, deoarece fără acest text nu poate înainta raportul său la Haga.

NOTĂ:
S-au făcut demersurile necesare.
Audiența a durat o oră.

18 februarie 1988
red. D. Tanasă
dact. E. Candet

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 27–31.

8. 29 februarie 1988. Informare olografă a sursei „Emil" (George Elian) cu privire la convorbirea avută cu ambasadorul Olandei în data de 24 februarie 1988.

3111/DC
00168/29.02.1988 29 februarie 1988
Sursa „Emil"

INFORMARE

cu privire la convorbirea avută cu F.C. Stork,
ambasadorul Olandei la București, la 24 februarie 1988

Convorbirea a avut loc la ambasada Olandei cu prilejul înmânării de către subsemnatul a cărții mele, recent apărută la Editura Științifică și care reprezintă o lucrare descriptiv-literară despre realitățile actuale și din trecut din Țările de Jos. Cartea poartă titlul *Din țara apelor învinse* și a apărut la sfârșitul anului 1987.

La sfatul primit de la direcția protocolului din M.A.E., am cerut telefonic o vizită la Stork, vizită care a fost organizată printr-o funcționară de la ambasadă (Racottă), pe care n-o cunosc personal.

Am fost primit de ambasador în biroul său de la ambasadă, la orele 10.30.

Stork este un om care nu-și arată vârsta pe care, în cursul convorbirii, mi-a spus că o are: 60 de ani. Pare mai tânăr. Am schimbat mai întâi câteva cuvinte de politețe în limba franceză, după care i-am înmânat două exemplare ale cărții. A început să răsfoiască unul din cele două volume, mi-a spus că înțelege unele cuvinte care se aseamănă cu unele expresii din limba spaniolă, pe care o cunoaște, și că va căuta să-mi citească lucrarea, să o înțeleagă. Mai ales, a spus el, că acum a început să ia lecții de limba română, în care regăsește cuvinte ale limbii spaniole. A fost vizibil impresionat de tirajul mare al ediției (31–32 mii exemplare), pe care și l-a notat pe o hârtiuță.

Mi-a spus apoi că a stat mai mulți ani în Cuba, ani care au însemnat pentru el o perioadă de „interesantă experiență diplomatică". L-am întrebat dacă, venit de curând la București, a început să se aclimatizeze și dacă și-a adus familia. Mi-a răspuns că este singur și că, în viitor, va fi de asemenea mai mult singur, deoarece are un copil de vârstă școlară care studiază la Londra, unde trebuie supravegheat de mama lui, care va veni și la București, dar numai pentru perioade scurte.

Discuția a trecut apoi asupra unor subiecte literare. Pe masa lui se aflau multe exemplare din *Romanian Review*[1] și m-a întrebat ce părere am despre revista *Secolul XX*. Adevărul este însă că, deși sunt abonat la mai multe publicații, nu prea urmăresc și acea revistă. Astfel că i-am răspuns cu generalități, da este desigur o revistă bună, interesantă etc., dar și că apare la intervale neregulate și că dispare repede din librării. Mi-a spus că dorește să-l cunoască pe directorul revistei.

Am trecut apoi la olimpiada de iarnă și l-am întrebat dacă, personal, face și dânsul sport. Mi-a răspuns că nu, pentru că a suferit un accident sau că are un defect la un picior, asta n-am înțeles prea bine. Dorește să viziteze țara și îndeosebi mânăstirile din Bucovina, pe care le cunosc și eu. Și-a notat alte cinci mânăstiri cu pictură votivă și i-am recomandat un traseu care trece prin cheile Bicazului și pe care și l-a notat de asemenea.

Mi-a spus că încă nu cunoaște realitățile de la noi și că este în curs de a face vizite de prezentare. Mulțumindu-mi pentru carte, mi-a spus că speră să mai aibă prilejul de a ne revedea. I-am răspuns că, dacă voi primi invitație la recepția pe care o dă de obicei pentru ziua națională a Olandei, voi veni cu plăcere. Și-a notat adresa mea și numărul de telefon. Nu m-a întrebat absolut nimic despre mine și nici despre preocupările mele. Mi s-a adresat tot timpul cu titlul de „domnule profesor",

1. *Romanian Review*, periodic editat de Redacția Publicațiilor pentru Străinătate; între 1983 și 1991 a apărut cu subtitlul „Monthly of Romanian Culture and Civilization".

ceea ce m-a surprins. L-am întrebat şi eu despre fostul ministru de externe olandez Luns, care fusese ministru în perioada în care m-am aflat în Olanda, mi-a răspuns că acum este pensionar, dar că, din când în când, mai apare la televiziune, că dă interviuri etc.

Ambasadorul Stork este un diplomat olandez tipic, aşa cum am cunoscut mulţi. Reticent, prudent şi puţin vorbăreţ, părea că nu se interesează prea mult despre realităţile vieţii social-politice din ţara noastră, dar asta este fără îndoială o impresie falsă. Adevărul este că el se află la începutul perioadei de şedere în România şi că este în curs de acomodare. Ceea ce mi se pare surprinzător este faptul de a fi acceptat un post de ambasador într-o ţară socialistă, imediat după un post avut într-o altă ţară socialistă. Dar poate că are nevoie de bani, ştiut fiind că posturile ambasadorilor olandezi în ţările socialiste sunt mai bine plătite.

Cu curtuoazie, Stork m-a condus prin curte, până la poarta ambasadei. Vizita mea la dânsul a durat 45 minute.

George Elian,
fost ambasador în Olanda

N.O. Nota a fost dată cu ocazia cunoaşterii personale a numitului GEORGE ELIAN.

Acesta a fost instruit să ne semnaleze urgent dacă ambasadorul STORK încearcă să-l contacteze sau să-l invite la el.

Nota se va exploata la dosarul lui STORK COENRAAD FREDERIK.

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 34–37 verso.

9. 15 martie 1988. Notă informativă olografă dată de sursa „Daniela" despre stilul de lucru şi preocupările ambasadorului Olandei.

3110/C.G. Strict secret
„DANIELA"
Domiciliu
15 martie 1988

NOTĂ

Noul Ambasador Stork este total diferit de predecesorul său: nu-i plac relaţiile protocolare, vorbeşte cu toţi membrii diplomaţi ai ambasadei cu „tu", nu suportă să fie numit „excelenţă"; răspunde direct la telefon, adică nu mai trebuie să-i facem legătura prin secretară, ci direct; până în prezent a acceptat toate invitaţiile la dineuri, cocktailuri etc.; se pare că este foarte activ şi îi dă secretarei (Sonja) mult de lucru; este în permanenţă sfătuit mai ales de Bas Backer, apoi de ceilalţi; până în prezent nu mi-a cerut direct nimic de făcut, iar indirect (prin Bas Backer) nu au fost decât note curente. Este deosebit de interesat de aspectele culturale şi deja cunoaşte, se pare, o mulţime de lume din cercurile artistice, literare etc. (De exemplu, Dan Hăulică îi telefonează aproape zilnic; nu cunosc în ce problemă.) A vrut să meargă la cinema Patria (filmul rom[ânesc] *Iacob*), singur (fără şofer, cu autobuzul), dar însă nu a avut timp. Este în relaţii strânse, până acum, mai ales cu Ambasadorii ţărilor Americii Latine (mai ales Cuba, Ecuador). Pe 18 martie va oferi un cocktail cu ocazia plecării Amb[asadorului] Cubei, la care a invitat români sugeraţi se pare de Amb[asada] Cubei (Dan Hăulică, prof. Valeriu Munteanu, Mitzura Arghezi, directoarea teatrului Ţăndărică, Mihnea Gheorghiu, rectorul facultăţii de medicină ş.a.). Nu ştim dacă a invitat şi diplomaţi (nu a angajat chelneri, nu am primit la Amb[asadă] răspunsuri la invitaţiile făcute; e foarte posibil să nici nu aibă loc cocktailul respectiv, după spusele şoferului său, este întotdeauna grăbit şi foarte categoric când dă ordine, nerăbdător când merge sau se întoarce de la întrevederi, deşi tot timpul aproape este în întârziere).

Sonja spune că-i place cum lucrează cu el, că îi dă mult de lucru, dar nu este formalist și protocolar; este, se pare, inteligent și în același timp ferm în convingerile proprii, chiar puțin încăpățânat.

Se pare că îl interesează mai mult relațiile cu oamenii și „viața culturală" decât „birocrația" strictă a notelor de la Ambasadă. În consecință, Bas Backer este cel care se ocupă mai mult de problemele curente și care îi sugerează ce trebuie făcut într-o anumită problemă.

Întreg personalul român la Amb[asadă] este de părere că acum nu mai există „o mână" care să conducă Ambasada și fiecare vrea să fie el cel care conduce, care are cea mai mare importanță, care dă ordin celorlalți. În consecință, nici relațiile dintre ei (Bas Backer, Sonja, Frederik) nu sunt din cele mai bune. Bas Backer, vrea să facă pe a-tot-știutorul și să dea impresia că el e cu toate ideile și deciziile; Frederik este tot timpul cu „toane", când irascibil și nervos, când râde fără motiv, și în permanență vrea să știe tot ce se întâmplă peste tot în Ambasadă.

N.B. Ambasadorul olandez se află în atenția 3111/lt. Dragomir, unde se va exploata nota în original. Având în vedere interesul ambasadorului pentru viața culturală (respectiv pentru oamenii de artă și cultură), se vor selecționa pentru infiltrare surse din această categorie, sau candidați pentru recrutare. De asemenea, se va urmări participarea ambasadorului la acțiuni protocolare la alți diplomați, pentru a solicita de la sursele prezente în asemenea ocazii materiale despre ambasador. Sursa ne va comunica din timp util acțiunile de acest gen unde va participa ambasadorul, cât și pe cele organizate de el, cu participare românească.

Mr. Cârâc[1]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 46–47 verso.

1. Semnătură olografă.

10. 5 aprilie 1988. Notă dată de sursa „Adrian" cu privire la prezența ambasadorului Olandei la cocktailul organizat de însărcinatul cu afaceri al Cubei.

– 3111/GV/F.N./ Strict secret
„ADRIAN" Ex. unic
Casa: ARCAȘUL
5 aprilie 1988 3111/DC

NOTĂ

Azi, 5 aprilie 1988, orele 12.00, am participat la un cocktail organizat de însărcinatul cu afaceri a.i. al Cubei.

Accidental l-am întâlnit pe ambasadorul Olandei (și mi-am dat seama că nu am relații cu ambasadele Benelux, e o carență, dar se remediază).

L-am prezentat pe tov. V. ENE, pe tov. D. LAZĂR, directorul Direcției relații culturale cu străinătatea din C.C.E.S., și pe tov. RADU CONSTANTINESCU, director la 47 de ani al Direcției literatură și publicații din C.C.E.S.

I-am spus ambasadorului că, în materie de aranjat traduceri din olandeză, Centrala Editorială[1] este instituția de bază și i-am confecționat repede o carte de vizită, pe care el a vârât-o în buzunar.

A apucat să-mi spună că a mai fost ambasador în Cuba, înainte de a fi numit în R.S.R., că a mai lucrat în Spania și încă o țară de limbă spaniolă, ca diplomat, vorbea bine franceza și engleza, și apoi s-a dus la tov. D. LAZĂR, care oricum ocupa o poziție mai importantă.

Rămâne să vedem ce atitudine ia în continuare.

1. Centrala Editorială făcea parte din structura Consiliului Culturii și Educației Socialiste. A fost înființată prin Decretul nr. 196 din 25 octombrie 1974 al Consiliului de Stat, cu scopul de a controla în cele mai mici detalii producția de carte a editurilor din România. Din 1976, avea în administrare directă 17 edituri și controla alte 6 edituri administrate de diverse instituții și ministere.

Pare un personaj serios, care deocamdată bâjbâie ca la orice început de post.

N.B.

Nota a fost furnizată de sursă în baza instructajului efectuat în cadrul supravegherii informative.

Diplomatul olandez este STORK născut la 28-03-1928[2] ambasador al Olandei la București. A sosit la post în luna ianuarie 1988.

Copia notei se exploatează în dosarul „STAN".

Sursa a fost instruită să ne semnaleze în continuare date privind pe diplomatul olandez având în vedere receptivitatea acestuia la propunerea sursei de a întreține legături cu Centrala Editorială.

cpt. Ghiță Virgil[3]

GV/MC
ex. unic
rd. 495/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 60–60 verso.

2. Data nașterii a fost scrisă de mână în spațiul lacunar din textul dactilografiat.

3. Semnătura olografă, de asemenea.

11. 8 aprilie 1988. Notă verbală a Ambasadei la București a Țărilor de Jos către Ministerul Afacerilor Externe al României în care se cer explicații despre incidentul petrecut în Piața Amzei pe 8 aprilie 1988 în care au fost implicați ambasadorul și soția sa.

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK
DER NEDERLANDEN

AMBASSADE ROYALE DES PAY-BAS
No. 660

București, 8 aprilie 1988

Ambasada Regală a Olandei prezintă salutul său Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România și are onoarea a-i aduce la cunoștință următoarele.

În ziua de 7 aprilie a.c., dl Ambasador împreună cu soția se plimbau prin oraș cu mașina personală, număr de înmatriculare 898-Z-3426 (numărul cu placă CD a fost solicitat), și la ora 18.30 s-au oprit în Piața Amzei. Doamna Stork a coborât din mașină și a vrut să facă o fotografie cu români care făceau cumpărături. Cineva în haine civile a lovit-o peste umăr și i-a vorbit pe un ton agresiv în românește. Ea s-a întors la mașină, dar, când Ambasadorul a vrut să pornească mașina să plece, cineva în uniforma miliției, împreună cu cel în civil, a bătut în portieră și a cerut actul eliberat de M.A.E. Cel în uniformă l-a luat și a cerut carnetul de identitate sau pașaportul soției Ambasadorului. Ambasadorul a explicat cu câteva cuvinte în română că este soția sa și în franceză că ea nu avea încă un carnet de identitate. Persoana în uniformă a insistat să vadă un act de identitate și ea i-a prezentat pașaportul diplomatic. Și acesta a fost luat, după care cel în uniformă a cerut să i se dea și aparatul de fotografiat. Ambasadorul a spus că în nici un caz nu poate fi vorba de a da aparatul. Cei doi au plecat, lăsând în fața mașinii un om în uniforma miliției, înarmat. După un sfert de oră, cel în uniformă s-a întors și din nou a cerut aparatul de

fotografiat, iar Ambasadorul a refuzat din nou. 20 de minute mai târziu, Ambasadorul l-a văzut stând pe un trotuar împreună cu alți oameni, în civil și în uniformă. Ambasadorul s-a dus la ei și a cerut pașaportul soției și carnetul său. Cel care le avea i-a spus în franceză că nu-i vor fi restituite dacă nu dă aparatul de fotografiat. Ambasadorul a dat același răspuns ca mai înainte și a spus că după această întârziere de 40 de minute dorește să plece. A cerut celui în uniformă să se legitimeze. Acesta a răspuns în românește, spunând clar că nu știe franceza și nu înțelege ce vrea ambasadorul. Ambasadorul s-a îndreptat către mașină și s-a pregătit să plece. Cel care avea documentele l-a urmat și în ultimul moment i-a restituit ambele documente. Apoi Ambasadorul și soția sa au plecat.

Ambasada Olandei ar aprecia în mod deosebit să i se comunice punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Externe asupra celor de mai sus. În mod special – în cazul în care cetățenii români respectivi erau persoane oficiale – dacă trebuie să se considere drept practică normală reținerea unui carnet de identitate M.A.E. și a unui pașaport diplomatic și restituirea lor în schimbul unui aparat de fotografiat.

Ambasada Regală a Olandei folosește acest prilej pentru a reînnoi Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România asigurarea înaltei sale considerațiuni.

MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE
București

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 62–63.

12. 20 aprilie 1988. Notă adresată conducerii superioare a Securității conținând lămuriri asupra incidentului petrecut în 7 aprilie 1988 în Piața Amzei.

NOTĂ

În urma verificărilor efectuate pentru a stabili veridicitatea problemelor ridicate de ambasadorul OLANDEI la București cu prilejul audienței ce a avut-o la Direcția de Protocol a Ministerului Afacerilor Externe în ziua de 19 aprilie a.c., au rezultat următoarele:

1. La 8 aprilie a.c., Ambasada OLANDEI a transmis Ministerului Afacerilor Externe o notă verbală prin care informa despre faptul că ambasadorul COENRAAD FREDERIK STORK a fost legitimat și reținut 40 minute de o patrulă de miliție în timp ce se afla cu soția în Piața Amzei. Nota respectivă a fost trimisă de către PETRU MOISĂ, directorul Protocolului Ministerului Afacerilor Externe, organelor de miliție, personal Colonelului PĂTRAȘCU TUDOR, locțiitor al Șefului Miliției Municipiului București, spre informare și verificare.

2. Din cercetările efectuate de organele de miliție s-a stabilit că în ziua de 7 aprilie a.c., sergent-major GOGONCEA CONSTANTIN, de la Circa 1 Miliție, a procedat la legitimarea, în Piața Amzei, a doi cetățeni străini – bărbat și femeie – care, după ce au coborât din autoturismul 898-Z-3426, au început să fotografieze o aglomerare de persoane din fața magazinului „Premial"[1]. Inițial, străinii au refuzat să-și prezinte documentele de identitate, ei acceptând acest lucru numai după aproximativ 10 minute. După ce a luat cunoștință de calitatea de diplomat a lui COENRAAD FREDERIK STORK, subofițerul i-a permis acestuia și soției să părăsească zona.

1. „Premial", lanț de magazine-etalon înființat și condus de o direcție specială din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, specializat în desfacerea produselor de origine animală de calitate superioară, selecționate direct din producție.

Sergentul-major GOGONCEA CONSTANTIN nu recunoaşte că ar fi cerut ambasadorului olandez să-i predea aparatul de fotografiat, aşa cum pretinde acesta în nota adresată Ministerului Afacerilor Externe.

3. Despre incidentul respectiv organele de miliţie nu au informat conducerea Direcţiei a III-a.

4. Având în vedere situaţia raportată, propunem ca organele de miliţie, în răspunsul ce urmează să-l comunice Ministerului Afacerilor Externe, să facă referiri la comportarea avută de ambasadorul olandez şi soţia sa faţă de subofiţerul de miliţie, cât şi la faptul că aceştia au fotografiat unele aspecte care nu au nici o legătură cu misiunea sa în R.S. România.

Nr. D-3/00180.479
din 20 aprilie 1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 64–64 verso.

13. 16 aprilie 1988. Raport întocmit de locotenentul de securitate Constantin Dragomir în urma întâlnirii avute cu sursa „Bănăţeanu", care îl informează că soţii Stork au fotografiat şi alte obiective din Bucureşti.

– 3111/DC/ Strict secret
„BĂNĂŢEANU" Ex. nr.
16 aprilie 1988

RAPORT

La întâlnirea din 16 aprilie 1988 sursa „Bănăţeanu" ne-a relatat următoarele:

– Ambasadorul olandez „STAN" împreună cu soţia sa au fost surprinşi în ziua de 7.04.1988, orele 16.00, în piaţa Amzei filmând o aglomerare de persoane în faţa magazinului „Premial". Deoarece erau cu un autoturism cu numărul 898-Z-3426, aceştia au fost reţinuţi de o patrulă de miliţie circa 40 de minute pentru că ambasadorul nu a vrut să predea aparatul de filmat. „STAN" a încuiat maşina şi a plecat spre ambasadă, plângându-se că o să se adreseze Ministerului de Externe pentru incidentul produs. În acest interval de timp maşina a fost păzită de un soldat înarmat.

Sursa a mai relatat că soţia ambasadorului a mai filmat şi cu alte ocazii diferite şi demolările din zona Piaţa Romană, când s-a deplasat cu autoturismul 898-Z-3426.

Deşi este la prima ei vizită în ţara noastră, a refuzat să fie condusă de altcineva, deplasându-se singură cu autoturismul personal.

În data de 16 martie a.c., ora 16.30, a executat fotografierea în curtea ambasadei Canadei, după care a filmat şi demolările din această zonă – Piaţa Romană, str. Nicolae Iorga.

STORK COENRAAD FREDERIK, născut la 28 martie 1928, ambasadorul Olandei la Bucureşti. A sosit la post în data de 3 februarie 1988. Este lucrat în S.I.

Soția diplomatului olandez este ELMENDORP ELEN VICTORIA, născută la 15 octombrie 1944. Este de profesie fotograf. Nu și-a însoțit soțul la post. A venit însă în vizită la 1 aprilie a.c., urmând a pleca pe 18 aprilie a.c. Locuiește la Londra.

Nota se va explicita la dos. lui „STAN".[1]

Locot. Dragomir Constantin

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 68.

1. Rând adăugat de mână.

14. 29 aprilie 1988. Notă a Ambasadei Țărilor de Jos la București în care se solicită Ministerului Afacerilor Externe o reacție scrisă la nota verbală nr. 660 din 8 aprilie privind incidentul din Piața Amzei (fotocopie anexată la D.U.I. „Stan").

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

AMBASSADE ROYALE
DES PAY-BAS
No. 787

București, 29 aprilie 1988

Ambasada Regală a Olandei prezintă salutul său Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România și, cu referire la nota verbală nr. 660 din data de 8 aprilie a.c. și întrevederea în aceeași privință cu șeful protocolului în data de 19 aprilie a.c., are onoarea a-l ruga a transmite, conform practicii obișnuite, o reacție scrisă la nota din 8 aprilie a.c.

Ambasada Regală a Olandei folosește acest prilej pentru a reînnoi Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România asigurarea înaltei sale considerațiuni.

N.O.

Este vorba de incidentul din 7 aprilie a.c. când soția ambasad[orului] a fost surprinsă fotografiind niște cozi la magazinul „Premial" din piața Amzei.[1]

MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE
București

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 1–4.

1. Nota ofițerului (N.O.), aparținând locotenentului Dragomir Constantin, a fost adăugată cu scris de mână pe fila cu antetul Ambasadei Olandei la București. Pe document mai există o rezoluție, care, pe fotocopia provenită de la C.N.S.A.S., nu este însă îndeajuns de lizibilă pentru a fi reprodusă.

15. 3 mai 1988. Notă-raport olografă întocmită de locotenentul Dragomir Constantin în urma discuției purtate cu sursa „Bănățeanu" despre relațiile ambasadorului Olandei cu cetățeni români.

3111/DC
„BĂNĂȚEANU" Strict secret
3-05-1988 Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus, sursa „BĂNĂȚEANU" ne-a relatat următoarele:

La recepția oferită de ambasadorul Olandei la București STORK COENRAAD au participat circa 250 de persoane, printre care și foarte mulți români. Dintre cetățenii români a remarcat pe un anume DINESCU MIRCEA, care pe data de 30-04-a.c. a venit însoțit de o femeie, probabil soția acestuia, dar nu l-a găsit acasă pe ambasador. Dinescu Mircea a avut o poziție necorespunzătoare față de subofițerul de la paza C.D. afirmând că acesta nu are tangență cu intrarea la reședința ambasadorului olandez.

La reședința reprezentantului diplomatic a fost de vreo câteva ori un anume TEODORESCU VLAD-CĂTĂLIN, inginer, care predă lecții de chitară fiului acestuia.

„STAN" face dese plimbări cu fiul său, cu bicicletele, iar sursa a sesizat o anumită frecvență într-o zonă din cartier, unde acesta este invitat. Nu știe precis locul și cine este persoana care-l invită.

Cu profesoara de limba română Slăvescu Mihaela se află în relații foarte bune, vizitând-o la domiciliul său.

Referitor la programul ambasadorului de la întâlnirea precedentă și până în prezent acesta a fost următorul:

20-04-1988
– vizita M.A.E.
– dineu Canada
21-04-1988
– dejun N.A.T.O. Canada

– ziua națională Israel
22-04-1988
– film la Biblioteca franceză
23-04-1988
– vizită M.A.E.
25-04-1988
– vizită Chile
– invitat la circ de ruși
26-04-1988
– vizită Biblioteca franceză
27-04-1988
– dejun reședință delegație olandeză
– film la I.R.S.C.R.[1]
28-04-1988
– vizită M.A.E.
– ziua națională Olanda
29-04-1988
– ziua națională Japonia (inter)
– dineu Columbia

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK – ambasadorul Olandei la București

– DINESCU MIRCEA – în atenția S.I.

– TEODORESCU VLAD-CĂTĂLIN – subinginer, predă lecții de chitară fiului ambasadorului.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze operativ prezența celor doi în vizită la ambasadorul olandez, eventualele deplasări pe care „STAN" le face în București, adrese vizitate, unde intenționează să se deplaseze în Transilvania, comentarii făcute în rândul

1. De fapt, I.R.R.C.S., Institutul Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea, înființat în 1962 prin H.C.M. nr. 474 din 23 mai 1962 ca „organizație obștească", după ce înainte funcționase în structura Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

diplomaţilor şi al personalului român referitoare la situaţia din acea zonă.

Nota se va exploata la dos. „STAN".

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la Bucureşti, lucrat prin D.U.I. pt. suspiciunea de culegere de informaţii.

SLĂVESCU MIHAELA – aflată în atenţia serv. 3 Mr. Roşioru – profesoară limba rom.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I. ff. 74–75.

16. [aprilie/mai 1988] Notă cu transcrierea discuţiei din data de 29 aprilie 1988 dintre Coen Stork şi Maria Dinescu, interceptată de Securitate.

Anexa la
nr.

NOTĂ[1]

Ni s-a semnalat că la 29 aprilie a.c., STORK COENRAAD[2] ambasadorul OLANDEI[3] la Bucureşti a realizat un contact cu DINESCU MARIA, traducătoare, neîncadrată în muncă.

Cea din urmă a intermediat intrarea în legătură a diplomatului străin cu MARIANA CELIAC [*sic!*] BOTEZ. Cu acest prilej cei doi au purtat o discuţie pe care o redăm textual:

M.C. – Da, cred că un prieten de-al meu mi-a spus despre dumneavoastră... El nu a putut ajunge la mine acasă.

J.K. – Da, ştiu.

M.C. – A venit pentru prima dată, am aranjat o excursie de câteva zile, dar n-am putut...

J.K. – El a încercat, a aşteptat o jumătate de oră.

M.C. – El a fost urmărit... ăia erau urmăritorii lui, nu ai mei.

J.K. – Da... n-am aflat mai mult, dar am scris povestea asta ministrului meu de externe.

M.C. – Este un foarte drag prieten de-al nostru, o persoană foarte drăguţă.

J.K. – Da, a fost pentru prima oară când l-am întâlnit. Dar ştiam de el, auzisem de el, mai ales când, la Praga, a fost închis

---

1. Nota poartă rezoluţia scrisă de mână: „S1 / Luaţi legătura cu S11. Cazul la care se face referire este al unui ziarist intrat în ţară ca turist, apărut ca legătură a lui Stăncescu Nicu. Reţineţi că Mircea Dinescu şi soţia sa par a fi unul din canalele de legătură dintre soţii Botez." Urmează o semnătură indescifrabilă.

2. Iniţial, dactilografiat, numele „JAN KONINKX", care a fost tăiat şi înlocuit cu numele scris de mână al ambasadorului Olandei. Astfel, se justifică păstrarea iniţialelor „J.K.", care nu au mai fost corectate.

3. Iniţial, dactilografiat, înscrisul „BELGIEI", care a fost tăiat şi înlocuit cu înscrisul de mână „Olandei".

în închisoare pentru o săptămână sau așa ceva. E o persoană respectată foarte mult.

M.C. – Da și legătura mea cu el era bună... venea tocmai de la Moscova. Întâlnise o mulțime de persoane interesante și schimbul de păreri a fost bun. A văzut realitatea lucrurilor. Și, de asemenea, prietenul nostru STĂNCESCU (STOICESCU)[4] (?).

J.K. – Chiar asta am crezut. Pentru că el mi-a spus că l-a întâlnit din întâmplare în clădire.

M.C. – Da, da. Nu e aceeași clădire, sunt două clădiri. Eu locuiesc la 15, iar el la 7.

n.n. Cunoaștem că MARIANA CELIAC locuiește pe B-dul Dacia nr. 15.

Nu au fost reținute alte aspecte de interes operativ.

La 1 Mai a.c., ambasadorul olandez COENRAAD FREDERIK STORK a realizat un contact cu KOVACS ADALBERT[5], conferențiar la Facultatea de Limbi Slave, la care au fost prezenți și scriitorul MIRCEA DINESCU și soția lui, MARIA.[6]

nr. 610/ 2 ex.
dact. T.M.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 77–78.

4. Nicu Stăncescu (3 ianuarie 1926–29 noiembrie 2008), inginer. Disident și opozant remarcat în anii '80 datorită unor scrisori deschise adresate autorităților, dintre care una a fost citită la radio Europa Liberă, Nicu Stăncescu se afla în atenția Securității. Din martie 1987 până în decembrie 1989 a fost arestat și reținut de mai multe ori. Vezi și fișa din *Caietele revoluției*, Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989, nr. 1(20)/2009, p. 66.

5. Precizare a ofițerului: „Socrul lui D. MIRCEA".

6. Urmează nota olografă a ofițerului de securitate: „Stork Coenraad Frederik / – ambasadorul Olandei la București / – lucrat prin D.U.I. «Stan» pt. suspiciunea de culegere de informații."

17. 5 mai 1988. Notă a U.M. 0195 prin care se semnalează expedierea din Statele Unite ale Americii, pe adresa din Olanda a lui Coen Stork, a unui colet conținând 98 de exemplare din revista *Agora*.[1]

Strict secret
Exemplar nr. 1

NOTĂ

Deținem date verificate din care rezultă că la 02.05.1988 s-a expediat din S.U.A. de către R. WATKINS, FORT CITY PRESS, BALTIMORE, 3303, GREENWOOD R.D. prin intermediul firmei „BURLINGTOR AIR EXPRESS", FRACHT 56719353, pe adresa: HAGA, căsuța poștală nr. 20016, aparținând ambasadorului Olandei la București, un colet conținând 98 exemplare din publicația *Agora*, volumul 2 din 1988, editat de FOREIGN POLICY RESEARCH INSTITUTE, 3508, MARKET STREET, SCHIENCE CENTER, PHILADELPHIA-PENSILVANIA [*sic!*] 19104 – S.U.A.

Lucrarea apare sub coordonarea lui DORIN TUDORAN, ca redactor-șef, MIHAI BOTEZ, redactor adjunct, și PAUL GOMA, MICHAEL RADU și VLADIMIR TISMĂNEANU, redactor. De asemenea, din colegiul de redacție fac parte majoritatea disidenților cunoscuți (președinte de onoare fiind EUGEN IONESCU).

Numărul doi al publicației menționate cuprinde 289 pagini, inserând articole cu conținut ostil la adresa țării noastre, inclusiv o recenzie scurtă a cărții *Orizonturi roșii*.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 83.

1. Vezi, mai jos, documentul „Sinteza informațiilor obținute în cazul «Stan» până la 12 mai 1988", pe baza căruia am stabilit data și creatorul prezentului document.

18. 11 mai 1988. Adresă a U.M. 0625 către U.M. 0200 prin care se solicită percheziționarea tuturor cetățenilor olandezi care urmează să intre în țară între 10 și 30 mai 1988.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Strict secret
– U.M. 0625 – — Ex. nr.
Nr. 3111/GV/D/ 00145566/11.V.1988

Către
UNITATEA MILITARĂ 0200

Deținem date verificate că Ambasada Olandei din București urmează să primească din această țară un set de materiale cu conținut extrem de ostil ale publicației *Agora*, editată în S.U.A. de un grup de disidenți printre care DORIN TUDORAN, MIHAI BOTEZ, PAUL GOMA ș.a.

Pentru a preveni intrarea în R.S. România a acestor materiale, rugăm să se efectueze, cu respectarea prevederilor legale, un control atent asupra bagajelor tuturor cetățenilor olandezi care vor intra în țară în perioada 10 mai–30 mai 1988, indiferent de calitatea și scopul declarat.

ȘEFUL UNITĂȚII,

GV/CS/ 2 ex.
RD 619/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 84.

19. 10 mai 1988. Adresă a Direcției a III-a din Departamentul Securității Statului către Direcția a II-a prin care se solicită controlarea conținutului mai multor colete destinate unor funcționari ai Ambasadei Olandei la București.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict Secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 2
– Direcția a III-a –
Nr. 3111/GV/D/ 00145519/10.V.1988

Către
– Direcția a II-a –

Deținem date din care rezultă că Ambasada Olandei la București urmează să primească un colet conținând circa 98 exemplare din publicația *Agora*, editată în S.U.A. de către un grup de disidenți români, printre care DORIN TUDORAN, MIHAI BOTEZ, PAUL GOMA. Publicația cuprinde articole cu conținut ostil la adresa țării noastre. Rugăm să ne sprijiniți în cunoașterea și controlarea conținutului tuturor coletelor intrate în vamă pe următoarele posibile adrese:

– Ambasada Olandei – București str. Atena nr. 18;
– STORK COENRAAD FREDERIK – str. Atena nr. 20;
– BAS BACKER JONKHEER[1] – Aleea Alexandru nr. 22;
– FROEHLICH ROBERT ADRIAN – Aleea Atena nr. 18;
– NEDERHOF SOPHIA PETRONELLA – Aleea Alexandru nr. 22.

LOCȚIITOR ȘEF DIRECȚIE
Lt.-colonel Rădulescu Emil

ȘEFUL SERVICIULUI
Maior Cârâc Gheorghe

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 85.

1. De fapt, *jonkheer* nu este un nume propriu, ci un titlu nobiliar onorific purtat în Olanda și în Belgia. În dosar apare frecvent scris greșit.

20. 12 mai 1988. Sinteza informațiilor obținute în cazul „Stan" până la 12 mai 1988.

Sinteza informațiilor obținute în cazul „STAN" până la 12 mai 1988

Notă-extras din 4.02.1988

– Dorește să învețe limba română și îl interesează domeniile literaturii și artei.

Nota de audiență din 11.02.a.c.

– S-a interesat dacă la demersul ambasadorului vest-german în legătură cu „situația cetățenilor români care au întâmpinat unele dificultăți în ultimul timp" pot fi precizate date suplimentare și alte reacții.

– A ridicat problema celor trei ziariști olandezi sosiți în țară ca turiști, reclamând faptul că au fost împiedicați să-și desfășoare profesiunea lor.

Notă-raport – sursa „Mona" / 12.02.1988

– Ambasadorul este o fire nehotărâtă, cam dezordonat, discută foarte puțin cu personalul român și nu a făcut modificări în programul de lucru.

– În ziua de 8.02.1988, a avut invitați la reședință trei ziariști olandezi.

Sursa „Bănățeanu" / 13.02.1988

– Amb[asadorul] se află în relații mai apropiate cu ambasadorii Angliei, Portugaliei și R.F.G.

– Cunoaște șapte limbi străine și dorește să învețe limba română.

– Este o persoană energică.

Sursa „EMIL"/ 29.02.1988

– Și-a manifestat interesul de a-l cunoaște pe directorul revistei *Secolul XX* (DAN HĂULICĂ).

– Dorește să viziteze nordul Moldovei.

– Este caracterizat: Ponderat, puțin vorbăreț, lăsând impresia că nu se interesează prea mult de realitățile social-politice din țara noastră, reticent.

Sursa „BĂNĂȚEANU"/ 12.03.988

– În data de 1.03.1988, a avut organizată la reședință o masă la care au fost invitați și cet[ățeni] români din I.C.E. Fructexport și Romagrimax. Românii nu s-au prezentat.

Masa fiind organizată cu ocazia prezenței în R.S. România a atașatului agricol VERSCUIS.

Sursa „DANIELA"/ 15.03.1988

– Până în prezent a acceptat toate invitațiile la mesele și recepțiile diplomatice.

– Este deosebit de interesat de aspectele culturale și deja cunoaște o serie de persoane din acest domeniu: DAN HĂULICĂ îi telefonează zilnic.

– Pe 18 martie 1988 va organiza un cocktail în onoarea plecării ambasadorului Cubei cu invitați români: DAN HĂULICĂ; Dorin Munteanu; MIZURA ARGHEZI; MIHNEA GHEORGHIU; directoarea Teatrului Țăndărică; rectorul facultății de medicină.

– Îl interesează mai mult relațiile cu oameni din viața culturală decât birocrația strictă a notelor de la ambasadă.

Raport U.M. 0500 A/ 14.03.1988

În cadrul vizitei de prezentare la Ministerul de Finanțe, ambasadorul a insistat în mod deosebit pentru a stabili dacă România are o nouă politică privind administrarea de către fiecare minister economic a devizelor, dacă fiecare minister are propriile rezerve valutare și își rezolvă singur problemele importului și exportului.

MONA/ 22.03.1988

În ziua de 10.03.1988, ora 12.20, ambasadorul a fost vizitat de o persoană, cetățean român.

Pe 18.03.a.c., a avut organizată o masă cu 10 persoane, în majoritate români.

U.M. 0500/A/ 7.04.1988

În cadrul discuțiilor purtate la Ministerul Agriculturii, a încercat să stabilească informații în legătură cu serele din jud. Arad și Bihor.

U.M. 0650/ 26.III.1988

– Vizita comerciantului T. SCHWARTZ – directorul firmei „UNILEVER", la ambasadorul Olandei.

Ambasadorul a încercat să stabilească dacă greutățile în realizarea unor afaceri ale firmei respective în România sunt de natură politică.

Sursa „Bănățeanu"/ 29.03.1988

– Ambasadorul l-a vizitat pe DAN HĂULICĂ la domiciliu.

Sursa „ADRIAN"/ 5.04.1988

– Sursa l-a cunoscut pe ambasador și și-a oferit serviciile pe linia sprijinului în realizarea unor acțiuni legate de activitatea culturală a ambasadei.

Sursa „ADRIAN"/ 13.04.1988

– Relațiile sursei cu diplomatul olandez s-au conturat mai bine, acesta propunând contacte personale în locuri unde dorește sursa.

Sursa BĂNĂȚEANU/ 16.04.1988

– Ambasadorul și soția sa au fost surprinși fotografiind aspecte negative în piața Amzei, de către o patrulă de miliție. Au fost legitimați și nu li s-a permis plecarea cca 40 minute.

U.M. 0500/A/ 18.04.1988

– Vizita ambasadorului și a lui „DATCU" la Ministerul Agriculturii – discuții cu GLĂMAN GHEORGHE, director general, și ION BULIBAȘA, directorul Trustului de Sere.

Cu această ocazie ambasadorul și-a exprimat dorința ca toți comercianții olandezi care vin în România pe linia Ministerului Agriculturii să fie îndrumați și la ambasadă.

Sursa „Bănățeanu"/ 3.05.1988

– La recepția din 28.04.a.c., a participat și DINESCU MIRCEA, care a revenit și în ziua de 30 aprilie a.c., însoțit de o femeie și a dorit să ia legătura cu ambasadorul.

A avut o poziție ireverențioasă față de subofițerul de miliție, care i-a legitimat.

– Ambasadorul face dese plimbări împreună cu fiul său cu bicicletele, sursa sesizând ca frecvente deplasări într-o anumită zonă din cartier.

– Cu Slăvescu Mihaela se află în relații foarte bune, vizitând-o și la domiciliu.

U.M. *0195/ 5.05.988*

– Ambasadorul olandez a primit pe adresa sa din Haga, un colet conținând 96 exemplare din publicația *Agora* în care sunt publicate lucrări cu conținut ostil, apărute sub coordonarea unui grup de disidenți români stabiliți în S.U.A. – Dorin Tudoran; Mihai Botez; PAUL GOMA; etc.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 87–89.

21. 10 mai 1988. Raport al U.M. 0500/A[1] privind vizita din 10 mai 1988 a ambasadorului Olandei la Ministerul Educației și Învățământului.

U.M. 0500 A — Strict secret
Nr. D/3/N.C./00196113/10.05.1988 — Ex. unic

RAPORT

În ziua de 10 mai 1988, la conducerea Ministerului Educației și Învățământului a fost primit în vizită de prezentare ambasadorul Olandei la București, COEN F. STORK, acesta fiind însoțit de primul secretar al ambasadei WILLEM A. BAS BACKER.

Ambasadorul a spus că este al doilea post pe care-l are în această calitate, în decurs de 5 ani.

S-a referit apoi la Acordul Cultural pe care-l are România cu Olanda din anul 1967, care a fost reînnoit și este valabil până în 1988. În luna iunie a.c. va avea loc în Olanda o nouă rundă de negocieri, unde, speră să se aprofundeze și chiar să se dezvolte prevederile din program.

A afirmat că tov. ministru I. Totu i-a spus că îl va informa pe ministrul educației și învățământului cu privire la completarea acestui program privind problema lectorilor.

A apreciat că la Universitatea din Amsterdam există un post de lector pentru români și că a fost dezamăgit de faptul că lectorul român desemnat, în ultimul moment, nu a mai putut pleca la post în Olanda, dar speră că locul respectiv se va ocupa chiar în acest an, pentru că în Olanda există interes pentru studiul lb. române.

Tov. ministru I. Teoreanu[2] a răspuns că se cunoaște problema și că există preocupare pentru ca, chiar în acest an, să trimitem un alt lector acolo. Apoi s-a referit și la un alt punct din program, acela privind simpozionul pe probleme de istorie româno-olandez ce va avea loc la Utrecht.

Ambasadorul a arătat că există posibilitatea, conform programului, să fie trimiși în Olanda chiar 2 lectori.

În ceea ce privește problema cursurilor de vară, arată că experiența de anul trecut nu a fost satisfăcătoare, în sensul că participantul român la cursurile din Olanda nu știa limba olandeză bine și au existat momente penibile.

Consideră că ar putea fi găsiți candidați printre studenții lectorului olandez de la Universitatea București, aceștia fiind interesați să învețe limba respectivă.

S-au arătat bucuroși (cei doi oaspeți) că cei 2 specialiști olandezi care au fost în România au fost mulțumiți, în special dra Tens, care s-a documentat în regiunea Vrancei, la Neruja, oamenii fiind foarte ospitalieri.

Ambasadorul a întrebat apoi dacă reprezentantul M.E.I. va fi solicitat de M.A.E., pentru negocierile programului cultural, ce se va întocmi în acest an. Răspunsul a fost afirmativ.

Ministrul ed. și învățământului a prezentat în câteva cuvinte rezultatele bune ale învățământului românesc, pe care ambasadorul le cunoștea în parte.[3]

Cpt. Costin Valerică
10.05.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 93–94.

1. U.M. 0500 / A – unitate din Serviciul special de protejare a secretelor de stat.

2. Ion Teoreanu, ministrul Educației și Învățământului în guvernul Ilie Verdeț II (29 aprilie–21 mai 1982) și în guvernul Constantin Dăscălescu (28 martie 1985–12 decembrie 1989).

3. Observație scrisă de mână în dreptul ultimului paragraf: „De unde îl cunoștea după trei luni de la sosirea în țară."

22. 21 mai 1988. Notă-raport olografă întocmită de locotenentul Dragomir Constantin pe baza informațiilor oferite de sursa „Bănățeanu" privind vizitele și întâlnirile ambasadorului Olandei în perioada 11–20 mai 1988.

3111/DC
„BĂNĂȚEANU"
21-05-1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus sursa „BĂNĂȚEANU" ne-a relatat următoarele:

Ambasadorul „STAN" se află în relații foarte apropiate, vizitându-se reciproc cu profesoara de limba română SLĂVESCU MIHAELA.

Obiectivul și-a exprimat intenția, față de sursă, de aș [*sic!*] scoate un abonament permanent la Biblioteca universitară din București.

În legătură cu DAN HĂULICĂ, obiectiv lucrat prin D.U.I. de Direcția I sursa a semnalat că acesta nu a mai fost văzut să vină în vizită la ambasadorul olandez.

În data de 11-05-1988, „Stan" a participat la un dineu oferit de profesorul DRÎMBĂ [*sic!*] OVIDIU, la domiciliul său din strada Speranței nr. 20. A doua zi, sursa a dus un plic la cutia poștală de la adresa de mai sus din partea ambasadorului destinat profesorului respectiv.

Legat de programul ambasadorului olandez de la întâlnirea precedentă și până în prezent acesta a fost:

5-05-1988
– întâlnire N.A.T.O. la amb[asada] R.F.G.
– recepție Austria
– dineu Argentina
6-05-1988
– *vizită Biblioteca Centrală Universitară*[1]

1. Însemnare pe margine: „La cine a fost."

– dineu primul consilier al Franței
9-05-1988
– a asistat la depunerea de coroane în Parcul Libertății, Academia Militară, cimitirul Tâncăbești
– a participat la Ziua naț. Cehoslovacia
– a fost la Teatrul Național
– dineu Franța
10-05-1988
– *vizită Ministerul Învățământului*[2]
– vizită Muzeul de Artă
– dineu Chile
11-05-1988
– ambasada R.F.G. – Piața Comună
– *Biblioteca Universitară – „Săptămâna culturală franceză"*
– cocktail – Franța
– dineu la prof. DRÎMBĂ OVIDIU
12-05-1988
– recepție – „SWISSAIR"
13-05-1988
– vizită Direcția vămilor[3]
– concert – Atheneul Român
14-05-1988
– a participat la Conferința de presă la hotel „București"[4]
16-05-1988
– vizită la Uruguay
17-05-1988
– a participat la recepția Club-Norvegia

2. Însemnare pe margine: „Cereți la Dir. I pentru a ne informa cu punctele de discuție."

3. Însemnare pe margine: „La Dir. II – solicitați să vă comunice pentru ce a fost."

4. Însemnare pe margine: „organizată cu ocazia vizitei delegației sovietice".

18-05-1988
– *vizită* M.A.E.[5]
– dejun la reşedinţă
– dineu Athene Palace [*sic!*] după un concert la „Operă"
19-05-1988
– vizită Zimbabwe
– dejun N.A.T.O. – Italia
– *vizită la* M.A.E.[6]
20-05-1988
– *Muzeul de artă – Ştirbei Vodă*[7]

N.O.
STORK COENRAAD FREDERIK
– ambasadorul Olandei la Bucureşti
– lucrat prin D.U.I. pt. suspiciunea de culegere de informaţii.
SLĂVESCU – profesoară în atenţie la Serv. 3 MR. ROŞIORU
– predă lecţii de lb. română ambasadorului
DRÎMBĂ OVIDIU – profesor, în atenţie la U.M. 544[8]
Nota a fost furnizată conform instructajului făcut sursei pentru a ne semnala toate deplasările făcute de „STAN".
Nota se va exploata la D.U.I. „STAN". Ex. unic

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 102–103.

5. Însemnare pe margine: „Să cerem la Serv. 8."
6. Însemnare pe margine: „Serv. VIII – pentru ce a fost."
7. Însemnare pe margine: „S.M.B. – La cine a fost."
8. U.M. 0544 sau Centrul de Informaţii Externe.

23. [iunie 1988] Notă-raport olografă întocmită de locotenentul Dragomir Constantin pe baza informaţiilor oferite de sursa „Bănăţeanu" privind activitatea ambasadorului Olandei în perioada 24 mai–7 iunie 1988.

M.I.
DSS/ Dir. a III-a
3111/DC]
„Bănăţeanu"
21-05-1988[1]

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea cu sursa „BĂNĂŢEANU" din data de mai sus, aceasta ne-a relatat:

Ambasadorul olandez şi-a scos legitimaţie permanentă la Biblioteca Universitară. Sursa nu cunoaşte cine l-a ajutat să obţină această legitimaţie.

Cu ocazia plecării în interes de serviciu, în Olanda, a IOANEI RACOTTĂ, ambasadorul a organizat o masă la reşedinţa acestuia la care au fost invitaţi consilierul BAS BACKER, secretara NEDERHOF SOPHIA, DANIELA GHIŢESCU şi cea în cauză. Sursa nu cunoaşte ce aspecte s-au discutat, masa respectivă a durat aproximativ 2 ore.

În legătură cu IOANA RACOTTĂ, sursa a afirmat că aceasta se va întoarce pe 3 iulie a.c., urmând ca pe 4 iulie să înceapă serviciul. Este o persoană pe care nu poţi conta, minte, iar în ultima perioadă era îngrijorată că nu-i venise încă un răspuns afirmativ de la Direcţia de paşapoarte.

„Bănăţeanu" a mai afirmat că este nevoie de un grădinar pentru Ambasada Olandei care va primi o retribuţie pe jumătate.

1. Datare evident greşită, având în vedere evenimentele prezentate în document şi care sunt ulterioare zilei de 21 mai 1988. O posibilă explicaţie este faptul că ofiţerul a redactat în aceeaşi zi mai multe note-raport ale discuţiilor purtate cu sursa „Bănăţeanu".

Soţia ambasadorului, ELLEN, va veni în cursul lunii viitoare (iulie) în ţara noastră, pentru a-şi petrece concediul. Va fi însoţită de fata şi băiatul cel mic.

În legătură cu programul ambasadorului, de la întâlnirea precedentă şi până în prezent, acesta a fost:

24-05-1988
– recepţie R.F.G.
25-05-1988
– Ziua naţională a Argentinei
– recepţie la Club – sărbătoarea Africii
– dineu Filipine
26-05-1988
– vizită M. Britanie ora 10^{30}–11^{30}
– vizită S.U.A. ora 12–12^{30}
– vizită Franţa
– dineu Tunisia
27-05-1988
– a fost la gară l-a aşteptat pe DIRK
– dejun Canada
– recepţie Maroc
– dineu Zimbabwe
– a fost la Sinaia
28-05-1988
– l-a dus prin Bucureşti
29-05-1988
– l-a dus la gară pe DIRK
30-05-1988
– vizită la R.P. Ungară
– dineu Uruguay
31-05-1988
– vizită Ministerul Turismului
– cazinou Franţa
2-06-1988
– vizită la Dir[ecţia] Consulară

– vizită S.U.A.
– Ziua Naţ[ională] Italia
3-4-5.06.1988
– a fost la Vâlcea
7-06-1988
– vizită Căminul Artei
– Ziua Naţ[ională] – Suedia
– dineu Venezuela.

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK – ambasadorul Olandei la Bucureşti, lucrat prin D.U.I. pt. suspiciunea de culegere informaţii.

BAS BACKER – consilier la ambasada olandeză lucrat prin dos. S.I. pt. susp[iciunea] [de] culegere informaţii.

NENDERHOF SOPHIA – secretară arhivistă la ambasada Olandei – lucrată prin S.I. pt. suspiciune de culegere informaţii.

RACOTTĂ IOANA – secretară la ambasada Olandei lucrată prin D.U.I. pt. susp[iciunea] de trădare prin transmiterea de secrete.

GHIŢESCU DANIELA – în atenţie la 3111/DC.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze eventualele comentarii pe care RACOTTĂ le face referitoare la viitoarea călătorie în Olanda a acesteia. De asemenea să ne semnaleze operativ orice deplasare pe care ambasadorul intenţionează să o facă în provincie, întâlnirile acestuia cu cetăţeni români pe raza Capitalei.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN" şi un extras la D.U.I. „RADA".

Ofiţer operativ II
Lt. Dragomir Constantin

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 105–106 verso.

24. 21 mai 1988. Adresă a Direcției I din Securitate privind relațiile ambasadorului Olandei cu unii oameni de artă și cultură din București.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
DIRECȚIA I
Nr. 150/MV/D/ 0061936 din 21 mai 1988

Către
– DIRECȚIA A III-A –[1]

Deținem date din care rezultă că noul ambasador al Olandei COEN F. STORK, urmărește să-și creeze un cerc de relații în rândul oamenilor de artă și cultură.

În acest scop, a intrat personal în legătură cu criticii de artă DAN HĂULICĂ și ANDREI PLEȘU, scriitorii MARIN SORESCU și MIRCEA DINESCU, pictorul SORIN DUMITRESCU și fotograful MIHAI OROVEANU, pe unii dintre aceștia vizitându-i la domiciliu sub diferite pretexte.

Cu ocazia zilei de naștere a reginei Olandei, cei de mai sus au fost invitați personal de ambasador la recepția organizată.

Locțiitor șef direcție, Șef de serviciu
lt. col. Anastasiu Gabriel [semnătură indescifrabilă]

[N.O.]

– DAN HĂULICĂ; ANDREI PLEȘU; MIHAI SORESCU sunt lucrați de Dir. I, legături suspecte cu cetățeni străini, manifestări și atitudini ostile.

– MIRCEA DINESCU, lucrat de S.M.B., serv. I, telef. 6604 pentru aceleași motive.

1. Pe margine, în stânga, urmată de o semnătură indescifrabilă, următoarea rezoluție: „Tov. cpt. Ghiță și / lt. Dragomir / – Stabiliți, împreună cu Direcția I, / ce anume reprezintă fiecare din cei nominalizați / din punct de vedere al securității și / luați măsuri în consecință." În partea opusă, ștampila cu numărul de intrare 00146257 din 23 mai 1988.

– DUMITRESCU SORIN, fiul lui NICOLAE + ELENA, 18.03.946, București; str. ENERGIEI Nr. 16; Ap. 1 parter, pictor U.A.P.
– OROVEANU MIHAI ION CONSTANTIN

Matei + Mioara,
20.09.1946 București
Str. CRÂNGULUI Nr. 15
membru de partid
ginerele lui LEONTE RĂUTU
str. Tolstoi 27

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 107–107 verso.

25. 21 mai 1988. Notă informativă a sursei „Ştefan" privind întâlnirea din 26 aprilie a ambasadorului Olandei cu o persoană străină „cu nume englezesc sau american".

– 3111/DC/ –
„Ştefan"
21 mai 1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ

În data de 26 aprilie 1988, orele 18.45, când mă aflam la reşedinţa ambasadorului olandez STORK pentru a preda lecţii de chitară fiului acestuia, DANIEL STORK, acesta a primit un telefon de la o persoană, cu nume englezesc sau american, un anume „profesor".

Discuţia a avut loc în limba engleză, fixându-şi o întâlnire undeva în oraş. Imediat după această convorbire, ambasadorul m-a rugat să-i indic pe o hartă a Bucureştiului locul unde se află hotel Continental. După aceasta a plecat singur imediat.

Sursa a rămas în continuare până la ora 19.00 cu fiul acestuia.

N.O.

STORK COENRAAD FR., ambasadorul Olandei la Bucureşti lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informaţii.

BOGDAN RADU GEORGE, istoric, domiciliat în Bucureşti str. Iulius Fucik nr. 34.

Locot. Dragomir C-tin

DC/MC
ex. unic
rd. 770/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 108.

26. 7 iunie 1988. Notă informativă a sursei „Ştefan" despre planurile de călătorie ale ambasadorului Olandei, precum şi despre tăieturile din presa străină privitoare la situaţia din România pe care le-a văzut la reşedinţa diplomatului.

– 3111/DC/ –
„ŞTEFAN"
7 iunie 1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ

La una din ultimele vizite făcute la domnul CONRAD STORK l-am cunoscut pe fiul mai mare al acestuia, DAVID STORK, cetăţean olandez cu reşedinţa în S.U.A., Los Angeles, de profesie fotograf. Toate acestea le-am aflat din spusele fratelui său DANIEL sau a domnului STORK, deoarece DAVID este o fire mai puţin comunicativă şi este greu să se lege o conversaţie cu el fără a crea suspiciuni în ceea ce mă priveşte.

Tot pe aceeaşi cale am aflat că domnul STORK, însoţit de fiul lui DAVID, urmează să efectueze o călătorie în scop turistic de 10 zile în Austria, Ungaria, Cehoslovacia şi Polonia, începând cu data de 10.06.1988.

Pe masa de lucru din sufragerie se află mereu numeroase acte, scrisori şi adrese emise de ambasada S.U.A., parte scrise în engleză, parte în olandeză.

Tot pe masa de lucru am văzut o colecţie de articole decupate din publicaţiile străine, privind ţara noastră.

Am putut astfel observa şi câte un articol notat de domnul ambasador – [*The*] *Times*, 15.03.1988 – intitulat „Românii cer azil în Ungaria", unde se spunea că peste 2 000 de cetăţeni români au obţinut azil în Ungaria, că aceştia au plecat din România pentru că n-au drepturi şi nu pot vorbi în limba maternă sau vorbi în această limbă.

Tot aici, o persoană oficială maghiară declara că mai sunt români doritori de a veni în R.P. Ungară şi că această ţară se obligă să le acorde azil, loc de muncă sau condiţii de tranzitare.

Nu cunosc poziția domnului ambasador față de acest articol deoarece nu a deschis discuția în legătură cu el.

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații. STORK DAVID JAN, născut la 30 dec. 1963, fiul ambasadorului olandez STORK. A venit în vizită la tatăl său de aproximativ o lună de zile, iar după efectuarea acestei călătorii va reveni în R.S. România, urmând să plece în S.U.A.

Nota a fost furnizată conform instructajului făcut sursei pentru a ne semnala date de studiu referitoare la ambasadorul olandez.

Nota se va exploata la mapa anexă „Ștefan", iar o copie la D.U.I. „STAN".

Locot. Dragomir C-tin

DC/MC
ex. unic
rd. 801/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 117–117 verso.

27. 8 iunie 1988. Notă informativă furnizată de sursa „Mona" despre evenimentele din perioada 18 mai–1 iunie care s-au petrecut la reședința ambasadorului Olandei.

– 3111/DC/ –
„MONA"
8 iunie 1988

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ

– 18 mai – au fost invitate patru persoane la masa de prânz: tov. Stănescu, Bas Backer, ambasadorul și un domn străin.

– 21 mai – DANIEL, fiul ambasadorului, a invitat 20 de copii. În restul săptămânii a fost plecat la diferite recepții și dineuri.

– 23–29 mai – am fost anunțată în ultimul moment că are invitați la masa de prânz anumite persoane străine.

– 22 mai – a venit fiul cel mare al ambasadorului. Acesta locuiește la Los Angeles.

– 1 iunie – sunt invitați [*sic!*] la masa de prânz 7 persoane.

Ambasadorul cu cei doi copii, secretara SONIA, BAS BACKER, cele două salariate române, GHIȚESCU și IOANA RACOTTĂ.

Masa a fost dată pentru dna Ioana, care a plecat în Olanda.

Au vorbit în limba engleză la masă.

Ambasadorul și cu David, fiul cel mare, se pregătesc pentru o excursie de 10 zile în Ungaria.

N.O.

Nota a fost furnizată conform instructajului general făcut sursei în legătură cu activitatea ambasadorului olandez.

Nota se va exploata la mapa anexă „MONA" și o copie la D.U.I. „STAN".

Ofițer operativ II
Locot. Dragomir C-tin

DC/MC
ex. unic
rd. 803/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 118.

28. 9 iunie 1988. Notă informativă furnizată de sursa „Ștefan" despre David Stork, fiul ambasadorului Olandei.

– 3111/DC/ –
„Ștefan"
9 iunie 1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ

La vizita făcută domnului ambasador COENRAD STORK, în ziua de 7.06.1988, am putut avea o conversație mai lungă cu fiul acestuia DAVID STORK. Acesta s-a arătat mult mai comunicativ, și-a exprimat regretul că nu a știut că vorbesc și limba engleză, deoarece eu am vorbit mereu în franceză. Am aflat astfel că este fratele vitreg al lui Daniel, mama sa fiind prima soție a domnului STORK, de cetățenie sud-africană. El însuși, deși cetățean olandez, este stabilit de mulți ani în S.U.A., de aceea se înțelege cu tatăl și fratele său în engleză, el necunoscând prea bine limba olandeză.

Cu acest prilej mi-a spus că este fotograf și că se ocupă în S.U.A. cu fotografii pentru coperți de discuri.

În cadrul aceleiași discuții și-a manifestat profunda dezaprobare în legătură cu politica de discriminare rasială în general.

Cât privește România, a spus că avem o țară foarte frumoasă, dar și multe probleme ce se cer rezolvate. Discuția nu a mai continuat pe această temă, la intervenția domnului ambasador, care a schimbat subiectul. De semnalat este faptul că din punct de vedere financiar pare a fi complet dependent de tatăl său, eu fiind de față când i-a cerut ceva bani ($) pentru a putea ieși prin oraș.

Și-a manifestat regretul că nu a avut unde să iasă să se distreze și m-a rugat ca la revenirea lui în țară (peste 12 zile) să-l însoțesc într-o „escapadă" în oraș într-o seară. Conform indicațiilor primite, am acceptat invitația.

N.O.

STORK DAVID JAN, născut la 30.12.1963, fiul ambasadorului STORK COENRAAD.

Nota a fost furnizată conform instructajului făcut sursei și a sarcinii trasate de a încerca să-l abordeze pe fiul ambasadorului.

Sursa a fost instruită cum să procedeze la întoarcerea celor doi din excursie. Nota se va exploata la mapa anexă „ȘTEFAN", iar o copie la D.U.I. „STAN".

Locot. Dragomir C-tin

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 119.

29. 9 iunie 1988. Notă-raport întocmită în urma întâlnirii cu sursa „Mona".

– 3111/DC/ –
„MONA"
9 iunie 1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

În data de mai sus, sursa „MONA" ne-a relatat următoarele:

Ambasadorul STORK urmează să plece cu fiul său DAVID într-o excursie prin mai multe țări europene, în data de 10 iunie a.c. DANIEL STORK, fiul mai mic al diplomatului, va rămâne în această perioadă la BAS BACKER, consilierul Olandei la București.

Sursa a afirmat că ambasadorul STORK s-a interesat la MIHAI DRĂGHIA, șofer român, cum poate ajunge în strada Drobeta, alte amănunte nu a mai putut afla.

DAVID STORK a făcut mai multe fotografii bibliotecii tatălui său. La întrebarea DORINEI ALBOAIE, bucătăreasă, la ce îi folosesc fotografiile, acesta a răspuns, pentru la „frontieră". Nu au mai rezultat și alte aspecte.

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații.

STORK DANIEL JAN, născut la 30.12.1965 Johanesburg – Africa, fiul ambasadorului Olandei la București.

STORK DANIEL COENRAAD, născut la 17.03.1976, Helsinki, fiul ambasadorului Stork, locuiește cu tatăl său, elev la Școala japoneză [*sic!*].

DRĂGHIA MIHAI, în atenție la 3111/DC.

ALBOAIE TUDORA, bucătăreasă, încadrată prin contract O.D.C.D. la ambasada Olandei.

Informațiile au fost furnizate conform instructajului făcut sursei „MONA" cu privire la activitatea ambasadorului.

O copie a notei se va exploata la D.U.I. „STAN", iar originalul la mapa anexă „MONA".

Ofițer operativ II
Locot. Dragomir C-tin

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 120.

30. 7 iunie 1988. Notă-raport olografă a plutonierului Drăguş Octavian, aflat de serviciu în ziua de 7 iunie 1988 la ambasada Olandei, în care se semnalează interesul lui David Stork pentru clădirea de peste drum de ambasadă, în care se află U.M. 0650.

MINISTERUL DE INTERNE – U.M. 0672/7
plt. Drăguş Octavian

Tovarăşe Comandant,[1]

Raportez:

Executându-mi serviciul la sch[imbul] I pe data de 07.06.1988 la ambasada OLANDEI din str. Atena nr. 18 am constatat următoarele:

La ora 8.40 în timp ce patrulam prin faţa reşedinţei ambasadorului olandez „STAN", l-am surprins pe fiul acestuia care se află pentru o perioadă de timp în România în vizită la tatăl său privind insistent asupra clădirii M.I. aflată pe partea opusă reşedinţei. Geamul fiind deschis la etajul 1 al reşedinţei, în momentul când a observat că a fost văzut de subofiţer s-a retras foarte repede în interior surprins şi jenat în acelaşi timp.

La ora 9.30 l-am văzut din nou la aceeaşi fereastră deschisă de la reşedinţă în timp ce efectua fotografii asupra clădirii M.I. şi a împrejurimilor. Acest aspect a fost sesizat şi de câteva cadre aflate în respectiva clădire.

Făcând o legătură între aceste două evenimente, presupun că la ora 8.40, în timp ce l-am surprins la fereastra reşedinţei, se pregătea în vederea fotografierii.

plt. Drăguş

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 121.

1. Deasupra acestui rând: „Tov. Gral. Mortoiu". Documentul a fost înregistrat, potrivit ştampilei, cu numărul de intrare 00147164 din 9 iunie 1988. Tot în partea de sus se găsesc următoarele două rezoluţii urmate de semnături indescifrabile: „Serviciu XI/ Comunicaţi informaţia la/ la U.M. 0544 şi 0195/ [indescifrabil]"; „Lt. Dragomir/ Nu este nevoie să comunici/ la unităţile menţionate./ Vis-à-vis de olandezi este clădirea U.M. 0650."

31. 22 iunie 1988. Adresă a Direcţiei I către Direcţia a III-a din Departamentul Securităţii Statului în care se propune întreprinderea unor acţiuni comune pentru a limita şi controla contactele ambasadorului Olandei cu elemente din rândul oamenilor de artă şi cultură.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
DIRECŢIA I
Nr. 151/PTV/D/ 0063904 22.IUN.1988[1]

Către
DIRECŢIA a III-a

Deţinem date din care rezultă că noul ambasador al Olandei, COEN F. STORK, urmăreşte să-şi creeze un cerc de relaţii în rândul oamenilor de artă şi cultură.

În acest scop, a intrat personal în legătură cu criticii de artă ANDREI PLEŞU şi DAN HĂULICĂ, pictorul SORIN DUMITRESCU, scriitorii MARIN SORESCU şi MIRCEA DINESCU şi fotograful MIHAI OROVEANU, pe unii din aceştia vizitându-i la domiciliu sub diferite pretexte.

Cu ocazia zilei de naştere a reginei Olandei, ANDREI PLEŞU şi DAN HĂULICĂ au fost invitaţi de ambasador, acesta deplasându-se personal, cu bicicleta şi în ţinută sportivă, la domiciliile celor doi critici de artă pentru a le înmâna invitaţiile, motivând că „este nou la post, nu cunoaşte pe nimeni şi nu ştie cui să dea invitaţiile".

ANDREI PLEŞU a afirmat despre ambasadorul olandez că „este un tip de stânga", care, înainte de a veni în România, a fost în Cuba şi în Africa de Sud, unde „a luat parte la o serie de acţiuni antiapartheid". Se arată „îndrăgostit de cultură", în Cuba creându-şi un cerc de relaţii în lumea artelor. ANDREI PLEŞU

1. Documentul poartă, potrivit ştampilei, numărul de intrare 00147938 din 23 iunie 1988. În partea stângă, rezoluţia urmată de o semnătură indescifrabilă: „Lucrarea se dă cpt. Ghiţă V."

îl caracterizează drept un om „Foarte simpatic și mai ales foarte curios să cunoască adevărurile din țara noastră". Astfel, s-a interesat despre implicațiile sistematizării localităților rurale, regimul naționalităților din România, în special al maghiarilor, difuzările de înscrisuri cu conținut dușmănos etc.

În discuțiile pe care le-a avut recent cu soția lui ANDREI PLEȘU, COEN F. STORCK i-a relatat acesteia despre proiectele sale de vacanță, intenționând să viziteze VIENA, PRAGA și CRACOVIA, precum și Brașovul, „Peștera Muierii" și „Mânăstirea dintr-un lemn". Aceasta i-a mai sugerat să viziteze și Curtea de Argeș, Peștera Polovragi, Râmnicu Vâlcea, Târgu-Jiu, Banatul, Maramureșul și Bucovina.

În jurul datei de 9 iulie va reveni la București.

A rezultat, totodată, că are un fiu în vârstă de 24 ani care studiază „Probleme internaționale" la Paris, după absolvire, în toamna acestui an, urmând să obțină un post în Parlamentul European.

Având în vedere acțiunile întreprinse de ambasadorul Olandei, se impun măsuri comune pentru a limita și controla contactele sale cu elemente din rândul oamenilor de artă și cultură.

LOCȚIITOR ȘEF DIRECȚIE,
Lt.-colonel Anastasiu Gabriel

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 125–125 verso.

32. 21 iunie 1988. Notă informativă redactată pe baza informațiilor oferite de informatoarea „Maria Stănescu", profesoara de limba română a ambasadorului Olandei la București.

Inform.: „MARIA STĂNESCU" Strict secret
Casa: „CABINET" Ex. nr. 1
Lt.-col. Roșioru Tudor 21 iunie 1988

NOTĂ

De mai mult timp, sursa predă ore de limba română ambasadorului Olandei din București COEN STORK.

Fără nici o prezentare prealabilă, acesta a venit direct la adresa sursei, spunând că i-a fost recomandată de către o diplomată de la Ambasada R.F.G., cunoștință comună. Deși inițial dorea să învețe cât mai rapid limba română, pe parcurs nu și-a dat prea mult silința, așa încât nu a realizat progrese prea mari.

Este un tip cult, isteț și foarte curios în a cunoaște cât mai multe probleme. Pentru a reuși acest lucru, deviza lui este „să mergi până unde se poate".

Manifestă interes să cunoască cât mai mulți români de limbă spaniolă și mai ales pe cei care au avut sau au tangență cu spațiul Cuba.

Din rândul cetățenilor români, sursa îi cunoaște următoarele legături:

– RADU BOGDAN, critic de artă, căruia i-a aranjat unele probleme în Olanda, inclusiv realizarea unor contacte;

– MIHNEA GHEORGHIU, pe care l-a cunoscut la recepția de la Ambasada Olandei, prilejuită de ziua națională;

– DAN HĂULICĂ, pe care îl vizitează și la domiciliu;

– VALENTIN LIPATTI, fost ambasador;

– MIRCEA DINESCU, poet.

Într-o discuție, sursei i-a solicitat date despre RADU BOGDAN, la care sursa i-a prezentat o poezie publicată de LIICEANU,

intitulată „Omul orchestră" cu referire directă la persoana lui RADU BOGDAN[1].

De obicei, în timpul orelor nu pune întrebări, în afara lecției propriu-zise. Au fost însă și situații când în locul orei a solicitat traducerea unor materiale din presa română (ex. cel cu privire la sistematizarea localităților).

Un interes aparte manifestă față de arta și istoria poporului român. Împreună cu sursa și un diplomat olandez acreditat la Praga, s-a deplasat într-una din zile la Curtea de Argeș, unde a executat foarte multe fotografii cu biserici, mânăstiri și sfinți.

Este căsătorit, soția fiind de profesie fotograf (?). Împreună au un copil în vârstă de 12 ani, la care ține foarte mult. Copilul vine singur sau însoțit de tatăl său la domiciliul sursei pentru a viziona filme la video (ei nu au). Multe casete le împrumută de la diplomații americani. În general, sunt filme pentru copii: *Bătălia pentru Anglia*, *Ziua cea mai lungă*, *Verssailles*, *Louvre* etc.

Sursa menționează că a reușit să câștige în bună măsură încrederea ambasadorului COEN STORK și poate dezvolta în continuare relațiile în direcțiile dorite.

N.B.

– COEN STORK se află în atenția Serviciului 11, unde se va exploata prezenta notă, urmând ca în funcție de interese, informatoarea să primească sarcini concrete în caz.[2]

Lt.-colonel, Roșioru Tudor

2 ex./sv.
984/1988/rt.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 127–127 verso.

1. Trimitere incorectă. Este vorba, de fapt, de sintagma folosită de Gabriel Liiceanu în volumul *Epistolar*, publicat în 1987, pentru a-i face un sugestiv portret lui Radu Bogdan. Textul a fost foarte bine primit de public și a căpătat în scurt timp notorietate în cercurile culturale din București. Vezi și Gabriel Liiceanu, *Epistolar*, Cartea Românească, București, 1987, pp. 56–60.

2. Pe margine, rezoluția semnată indescifrabil: „Da."

33. 30 iunie 1988. Notă de convorbire elaborată în urma vizitei pe care ambasadorul Olandei și Wim van Eeden, profesor de lingvistică romanică, au făcut-o la Ministerul Educației și Învățământului în vederea trimiterii unui lector român la Universitatea din Amsterdam.

DIRECȚIA ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR, CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ. STUDENȚI STRĂINI ȘI RELAȚII EXTERNE

Secret de serviciu

NOTĂ DE CONVORBIRE

La data de 24 iunie 1988 a fost primit la M.E.I., la cerere, COENRAAD FREDERIK STORK, ambasadorul Olandei la București, însoțit de prof. W. van Eeden, de la catedra de limba română la Universitatea din Amsterdam, aflat la București pentru documentare la Biblioteca Academiei R.S. România.

Au primit Ion Jurconi, șeful O.R.E.S.S., și George [indescifrabil], inspector.

Ambasadorul olandez s-a referit la demersurile sale pentru a se trimite un lector român la Universitatea din Amsterdam și, profitând de prezența prof. W. von Eeden în România, a apreciat că este bine să-l aducă la M.E.I. pentru a explica mai documentat cum stau lucrurile. Acesta a relatat că, din 1960, a început trimiterea de lectori români la Universitatea din Amsterdam și, cu ajutorul acestora, s-a reușit realizarea unui învățământ de ținută, cu durata de 4 ani, în care studenții obțin diploma de licență în limba română, spre deosebire de lectoratele din alte țări europene, unde limba română este studiată ca disciplină parțială sau secundară. De doi ani nu a mai venit un lector român și administrația Universității a întrerupt finanțarea. Rămași la catedră numai prof. Alexandrescu, pentru literatură, și el, pentru partea de lingvistică și literatură veche, este deosebit de greu. În acest context, s-a reușit ca Universitatea să rezerve fonduri pentru finanțarea unui lector român pe timp de șase luni. A rugat să se înțeleagă situația și să se depună eforturi pentru ca lectorul care va veni să poată fi

prezent la începutul anului universitar. La această problemă, ambasadorul olandez a întrebat când se va putea da un răspuns concret.

Tov. Jurconi a făcut referiri la preocupările noastre pentru dezvoltarea legăturilor cu Olanda pe linie de învățământ; confirmarea candidatului propus pentru cursurile de vară, primirea drei Dokter pentru documentare la Universitatea din București, acceptarea vizitei pentru toamnă a dnei Tews. Trimiterea unui lector român în Olanda este în preocupările noastre și în prezent urmează să se rezolve în contextul general al problematicii schimbului de lectori. Sperăm să putem comunica Ambasadei, cât de curând, numele candidatului nostru care să poată fi la post, la începutul anului universitar 1988/1989.

Convorbirea a avut loc în sala de protocol de la etajul I, a durat aproximativ 35 minute și s-a desfășurat în limba română și în limba franceză.

Ion Jurconi
30.06.88

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 128–129.

34. 25 iunie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Stan", efectuat de U.M. 0672 în ziua de 23 iunie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – București
Nr. 2/00483606 din 25.VI.1988

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN", efectuat
în ziua de 23.06.1988 între orele 7 și 23.05

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 11.05 a plecat de la serviciu cu auto CD 444 condus de șofer și circulând pe diferite străzi a mers în str. Dionisie Lupu nr. 74. Aici a intrat grăbit (adresă cunoscută), iar șoferul a rămas să aștepte în autoturism în fața imobilului.

La ora 11.35 a ieșit, a revenit grăbit la autoturism și cu acesta s-a deplasat la serviciu unde a intrat la ora 11.40.

A plecat de aici la ora 14.55 împreună cu fiul cel mare cu auto CD 444 condus de șofer și cu viteză s-au deplasat la Aeroportul Otopeni, unde au oprit pe estacadă. Au coborât obiectivul și fiul, care avea asupra sa o geantă de voiaj și o geantă de umăr, și au intrat pe intrarea oficială la ora 15.10, șoferul cu autoturismul mergând la parcare. În aerogară, „STAN" și-a ajutat fiul să-și întocmească formele vamale la ghișeul TAROM pentru cursa ATENA, apoi au intrat în sala de plecare.

La ora 16.00 obiectivul a plecat de la aeroport cu același autoturism și a mers în str. C. Tell la Școala Franceză unde a intrat la ora 16.15. După 25 minute a revenit la autoturism și cu acesta s-a deplasat acasă unde a intrat la ora 16.45.

De acasă a plecat la ora 19.05 împreună cu un cetățean olandez cu auto CD 814 și cu viteză redusă (20–30 km/h) s-a deplasat la hotelul București, unde a coborât cetățeanul olandez și a intrat în hotel, iar „STAN" a întors pe Calea Victoriei, încălcând linia continuă, și tot cu viteză redusă s-a deplasat acasă, ora fiind 19.20.[1]

La ora 19.35 a plecat cu bicicleta, având pe portbagaj pe fiul cel mic, pe str. E. Zolla, Sofia și a încercat să intre cu bicicleta la locuința ambasadorului Poloniei, dar nu a fost lăsat de subofițerul de la S.F.P.C.D. În acest caz a dat bicicleta fiului care a plecat în direcția str. E. Zolla, iar el a intrat la locuința ambasadorului Poloniei, ora fiind 19.40. Aici a avut loc o recepție la care au participat foarte mulți diplomați.

De aici a plecat la ora 20.10, fiind binedispus, și, pe jos, a mers pe str. E. Pangratti, Rabat și a intrat la locuința ambasadorului Danemarcei, ora fiind 20.15. Aici a avut loc o recepție restrânsă (au fost și ambasadorul francez și englez).

La ora 23.03 a plecat de aici și după 2 minute a intrat acasă. Filajul continuă.

LOCȚIITOR COMANDANT UNITATE,
ȘEFUL SERVICIULUI

RD 0024/782
MD; GE/HE
24.06.1988
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 128–129.

1. În dreptul paragrafului, notă marginală: „EDEN, profesor de l. română la UTRECHT."

35. 24 iunie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Stan", efectuat de U.M. 0672 în ziua de 22 iunie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/ 00483606 din 24.VI.1988

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul numitului FREDERIK STORK COENRAAD – „STAN" – ambasadorul OLANDEI, efectuat în ziua de 22.06.1988 între orele 17.30-20.30.

La nota dvs. telefonică nr. 00483606 din 22.VI.1988 urmată de cererea de filaj nr.[1] din privind filajul obiectivului în scopul stabilirii activității pe care o desfășoară atunci când pleacă de la domiciliu, după ora 20.00, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 17.30 a fost luat în filaj în timp ce se afla acasă.

De acasă a plecat la ora 17.50 cu autoturismul CD 444 condus de șofer și a mers la locuința lui „DATCU" (din Aleea Alexandru) unde a intrat după 2 minute.

La ora 18.17 a plecat de aici împreună cu copilul cel mic având asupra sa mai multe pachete și sacoșe, s-au urcat în același autoturism și au revenit acasă, unde au intrat la ora 18.20, după ce au descărcat bagajele.

De acasă „STAN" a plecat cu autoturismul CD 444 împreună cu fiul cel mare (la volan obiectivul) la ora 19.50 și au

1. Indicație marginală semnată indescifrabil și legată de spațiul lacunar cu o săgeată: „Întocmit notă de filaj (serviciu)."

mers pe strada Atena, Praga, PARIS și au oprit în dreptul imobilului cu nr. 14. Aici a coborât obiectivul și a intrat în imobil, ora fiind 19.52, iar fiul a așteptat în autoturism. Obiectivul a intrat pe prima ușă și a fost observat stând de vorbă cu o individă în holul imobilului.

După 3 minute a ieșit de aici, s-a urcat în autoturism și au plecat pe strada Paris, Piața Victoriei, Bdul I Mai, strada Barbu Delavrancea, Ion Mincu, Șos. Kiseleff și la ora 20.00 au intrat la locuința ambasadorului american. Aici a avut loc o recepție la care au participat mai mulți diplomați, oficialități române și cetățeni români veniți cu următoarele autoturisme: CD 666, 806, 420, 672, 592, 485, 432, 1280, 361, 1441, 1275, 182, 1092, 1442, 1345, 1455, 1110, 149, 1350, 787, 1410, 119, 810, 798, 178, 12-B-821, 1-B-430, 1-B-592, 5-B-198, 6-B-151, 19-B-619, 2-B-339.

Până la ora 20.30, când filajul a fost întrerupt, obiectivul nu a plecat de aici.

Filajul continuă.

LOCȚIITOR COMANDANT UNITATE,
ȘEFUL SERVICIULUI,

[N.O.]

Urmăriți la americani și (sau) serviciul 8 dacă au ceva informații despre activitatea lui „STAN" la recepție.[1]

Rd 0024/777
GE/SM
23.06.1988
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 132–132 verso.

1. Indicație scrisă de mână și semnată indescifrabil. Pe următoarea filă sunt atașate două fotografii realizate în timpul filajului.

36. 27 iunie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Stan" efectuat în ziua de 24.06.1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/ 00483606 din 27.VI.1988

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
efectuat în ziua de 24.06.1988 între orele
7.00–22.30.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 11.20 a plecat de acasă împreună cu fiul său, cu bicicletele, și după 2 minute au intrat la locuința lui „DATCU" din Al. Alexandru nr. 22. După 10 minute au plecat de aici tot cu bicicletele și au revenit acasă, unde au intrat la ora 11.35.

A plecat la ora 15.30 cu auto CD 444 condus de șofer și a mers în parcarea din str. 13 Decembrie (lângă C.C. al P.C.R.), unde a oprit. Imediat a venit la autoturism cetățeanul olandez (cel din ziua de 23.06.) ce avea asupra sa o geantă diplomat, s-a urcat în autoturism și cu toții au plecat pe str. 13 Decembrie, Luterană, Nuferilor și au oprit în dreptul Ministerului Învățământului. Aici a coborât „STAN" și cetățeanul olandez și au intrat în minister, ora fiind 15.40. La intrare au fost întâmpinați de doi funcționari din minister.

La ora 16.15 au ieșit de aici, fiind conduși până la ușă de aceiași funcționari, „STAN" s-a urcat primul în autoturism, apoi s-a urcat și cetățeanul olandez și au plecat pe str. Nuferilor, Puțul cu Plopi, Știrbei Vodă, Calea Victoriei, Onești, Bd N. Bălcescu,

1848, str. Şepcari şi au oprit în dreptul Curţii Domneşti, ora fiind 16.25. Au coborât „STAN" şi cetăţeanul olandez şi pe jos au mers pe str. 13 Decembrie, au privit prin vitrinele magazinelor şi la ora 16.30 au intrat la Anticariat (de lângă Curtea Domnească). Prin sondaj, s-a observat că atât obiectivul, cât şi cetăţeanul olandez au căutat anumite cărţi (în limba franceză, nu s-a observat titlul acestora).

La ora 17.10 au ieşit, obiectivul având asupra sa 4 cărţi, au mers la autoturismul ce era parcat pe str. Smârdan, s-au urcat şi au plecat pe diferite străzi, str. Academiei, la intersecţia cu Bd Republicii au oprit, a coborât cetăţeanul olandez, având geanta diplomat în mână, fiind stabilit în persoana numitului: VAN GEDEN WILLEM [*sic!*], cu domiciliul temporar la hotelul NEGOIU camera 512, intrat în ţară la 15.06.1988, cu plecarea pe 29.06.988. Este profesor de limba română în Olanda şi a venit să facă studii în ţara noastră pe cont propriu.

După coborârea cetăţeanului olandez, „STAN" a continuat cu autoturismul şi la ora 17.25 a intrat acasă.

– Între orele 18.00–19.20 a fost vizitat la domiciliu de numitul TEODORESCU VLAD CĂTĂLIN, domiciliat în Bucureşti, str. Ştefan Burcuş nr. 9, etaj I, ap. 2, născut la 05.09.1958. După ce acesta a plecat de la obiectiv, pe str. Rabat a fost observat numărând cca 5–6 bancnote (dolari). La ora 21.15 a plecat de acasă având asupra sa două cărţi şi o sacoşă din plastic cu conţinut, împreună cu copilul şi câinele, şi pe jos au mers pe str. Rabat, Piaţa Dorobanţilor, str. Roma şi au intrat la nr. 54 (vilă cu un etaj), probabil etajul 1.

De aici au plecat la ora 22.10 cu câinele (fără cărţi şi pungă) şi pe jos, încet, au mers acasă, unde au intrat la ora 22.20.

Până la ora 22.30 nu a mai plecat de acasă.

Filajul continuă.

LOCŢ. COMANDANT DE UNITATE
[ss]
ŞEFUL SERVICIULUI
[ss]

RD 0024/790
TI; GE/HE
25.06.1988
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 134–134 verso.

37. 22 iunie 1998. Notă a Serviciului F din Inspectoratul Județean de Securitate Bihor privind filajul pe momente operative a lui Coen Stork realizat la Oradea în data de 21 iunie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
INSPECTORATUL JUDEȚEAN BIHOR — Exemplar unic
– Serv. „F"
Nr. 0016775 din 22.06.1988

Către
INSPECTORATUL JUDEȚEAN BIHOR
– Serviciul III –

NOTA[1]
privind filajul pe momente operative
a numitului STORK COENRAAD, poreclit
„SAM", ambasador extraordinar și
plenipotențial [*sic!*] la Ambasada Olandei din
București, ce a călătorit cu autoturismul
„Mercedes" CD 814, efectuat în ziua de
21.06.1988, între orele 11.10–11.38.

La cererea dv. nr. 0011222 prin care ați solicitat stabilirea întregii activități pe raza municipiului Oradea, vă comunicăm următoarele:

Semnalmentele obiectivului: Etate 60 de ani, statură spre înaltă, conformația corpului potrivită, forma generală a feței ovală, cu tenul alb, chelie frontală-occipitală, cu barbă tunsă scurt, îmbrăcat în cămașă bleo [*sic!*], pantaloni gri, pantofi negri.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Obiectivul a fost luat în filaj după numărul de mașină.

La orele 11.10, obiectivul a fost luat în filaj în comuna Sâmtion, în timp ce călătorea cu autoturismul „Mercedes" CD 814,

1. Rezoluție pe margine, urmată de o semnătură indescifrabilă: „B1/CM / – se trimite cu adresă / la D3 – Serv. 11."

venind dinspre P.C.T.F. Borș, în care se mai afla și fiul său – STORK DAVID, născut în 30.12.1963, care conducea autoturismul. Cu viteză mare s-au deplasat până la benzinăria de pe șoseaua Borșului, unde au oprit și alimentat mașina. De aici, cu viteză mare, s-au deplasat pe strada 6 Martie, Calea Republicii, B-dul Gen. Magheru, Piața 1 Mai, str. 1 Mai, Calea Clujului, iar la ieșirea din municipiul Oradea în direcția Cluj-Napoca au fost lăsați din filaj, orele fiind 11.38.

A fost anunțat ofițerul de serviciu pe Securitate.

Alăturat anexăm o fotografie și negativul.

Filajul s-a terminat.

ȘEFUL SERVICIULUI
Lt.-colonel VLAIC VASILE

Red. L.N.
dact. A.A.
Rd. 718/22.06.88
ex. unic

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 138.

38. 28 iunie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Stan" efectuat în ziua de 25 iunie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
Nr. 2/ 00483606 din 28.VI.1988

Către
DIRECŢIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN" efectuat
în ziua de 25.06.1988 între orele 7.00–22.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 13.05 a plecat de acasă împreună cu fiul său cu bicicletele şi s-au deplasat mergând relativ încet pe Al. Alexandru, Piaţa Quitto, str. Paris, Louis Blank, bd. Ilie Pintilie şi s-au oprit în apropierea staţiei de metrou din Piaţa Victoriei. Au privit în jur, părând a căuta pe cineva, apoi după cca un minut s-au urcat din nou pe biciclete, „STAN" mergând în faţă. Au continuat pe Bd Ana Ipătescu, Gr. Alexandrescu şi au revenit în Bd Ilie Pintilie. Aici au coborât din nou de pe biciclete, privind dezorientaţi în jur. Au mers câţiva metri în şantierul din apropiere simulând că ar căuta ceva, apoi s-au urcat pe biciclete şi s-au deplasat în parcarea mică din apropierea M.A.E. (mergând tot prin şantier). Aici erau aşteptaţi de individul cunoscut de organul informativ, din str. Paris nr. 14, care era tot cu bicicleta. S-au salutat, apoi au început să discute amical, cca un minut, după care s-au urcat pe biciclete, individul mergând în faţă. S-au deplasat prin faţa M.A.E. şi au mers la adresa din str. Paris nr. 14 intrând în curte. Au discutat în curte cca 10 minute fără să intre în casă, apoi s-au salutat şi s-au despărţit. Individul a rămas în curte, iar „STAN" împreună cu fiul s-au urcat pe biciclete şi au mers acasă, unde au intrat la ora 13.40.

La ora 16.10 a plecat de acasă împreună cu fiul, cu auto CD 444 condus de şofer, şi după 7 minute au oprit pe str. HATMANUL ARBORE în dreptul Restaurantului Varşovia. Aici au coborât cu toţii, şoferul având în mână o pungă din plastic cu conţinut (probabil băutură) şi pe jos au intrat în imobilul din str. HATMANUL ARBORE Bl. 1 A, Sc. A, etj. 5 (nu s-a putut stabili apartamentul).

De aici au plecat la ora 18.55, au mers la autoturism, părând binedispuşi, s-au urcat şi s-au deplasat acasă, ora fiind 19.00.

La ora 19.30 a plecat din nou de acasă împreună cu fiul şi câinele, cu auto CD 444, şi au mers în Bd Dacia, oprind în dreptul Bibliotecii Franceze. Aici au coborât, au asigurat autoturismul, apoi, pe jos, au mers pe Bd Dacia, „STAN" privind uneori în urma sa, şi la ora 19.40 au intrat la locuinţa obiectivei [*sic!*] „CORNELIA" din Bd Dacia nr. 15. După un minut fiul a ieşit de-aici şi a stat în faţa intrării cca 5 minute, cu câinele, privind în toate direcţiile şi mai ales la persoanele ce treceau pe stradă, apoi a reintrat la adresă.

Au plecat de aici la ora 20.40, au mers la autoturism, s-au urcat şi s-au deplasat acasă, unde au intrat la ora 20.50.

Până la ora 22.00, când postul de filaj a fost întrerupt, obiectivul nu a mai plecat de acasă.

Filajul continuă.

LOCŢ. COMANDANT DE UNITATE
[ss]
ŞEFUL SERVICIULUI
[ss]

RD 0024/794
TI; GE/HE
27.06.1988
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 139–139 verso.

39. 29 iunie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Stan" efectuat în ziua de 26 iunie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/ 00483654 din 29.VI.1988

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
efectuat în ziua de 26.06.1988 între
orele 7.00–23.30.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 15.00 a plecat de acasă, împreună cu fiul cel mic și un cățel, cu auto CD 814 și s-au deplasat la Clubul Diplomaților unde au oprit la ora 15.10. Au oprit la intrare, unde a coborât fiul și a intrat în incinta clubului, iar „STAN" s-a întors cu autoturismul și a oprit pe str. Paris în fața imobilului cu nr. 24, ora fiind 15.20. A coborât cu cățelul și a mers pe str. Paris intrând în imobilul cu nr. 14 la ora 15.25.[1]

De la adresă a plecat cu cățelul la ora 17.50, a revenit la autoturism și cu acesta s-a deplasat acasă unde a intrat la ora 17.55.

La ora 19.45 la locuința obiectivului au venit două individe și un individ.

Fiul obiectivului a revenit acasă la ora 20.25 cu auto CD 645 condus de șofer.

Legăturile au plecat de la locuința lui „STAN" la ora 23.00, pe jos pe str. Atena, Al. Alexandru, str. Tirana, Paris, și s-au oprit în fața imobilului cu nr. 14 la auto Trabantul cu nr. 16-B-1183,

1. În stânga paginii, însemnarea: „Andrei Pleșu".

ora fiind 23.15. S-au urcat în aceasta, la volan individul, și s-au deplasat pe str. Paris, Tirana, Al. Alexandru, Emil Pangratti, Amiral Bălescu, Pictor Iscovescu, Bd. Primăverii și au fost întrerupți din filaj, din cauza zonei interzise circulației. Echipei nu i s-a permis accesul în zonă de către organele de ordine și pază. Individul a fost și el oprit, însă i s-a permis accesul, probabil că una dintre individe locuiește în această zonă.

După 3 minute, auto 16-B-1183, în care se afla individul și o individă, a fost reluat în filaj, când a apărut în Calea Dorobanților venind dinspre str. Teheran. Aceștia au mers la adresa din str. Paris nr. 14, ora fiind 23.30.

Auto Trabantul 16-B-1183 este înregistrat la organele de miliție pe numele lui PLEȘU LĂCRĂMIOARA MARIA CATRINEL, cu domiciliul în str. Paris nr. 14, traducător la Institutul de Istoria Artei București (ea e cunoscută de organul informativ).

Filajul continuă.

LOCȚ. COMANDANT DE UNITATE
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

RD/0024/792
ID/HE
27.06.1988
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 141.

40. 5 iulie 1988. Notă-raport întocmită în urma întâlnirii cu sursa „Adrian".

Dir. III/3111/GV
Sursa „ADRIAN"/FN
Casa „Arcaşul"

Strict secret
5.07.1988

NOTĂ-RAPORT

La recepţia organizată de ambasada S.U.A. la Bucureşti în ziua de 4 iulie a.c., sursa l-a observat pe ambasadorul olandez STORK COENRAAD discutând foarte mult cu cetăţeanul român DINESCU MIRCEA, scriitor. Întrucât sursa consultase în ziua respectivă lista cetăţenilor români din cadru C.N.C.E.S. care primiseră aprobare pentru participare la această acţiune, DINESCU MIRCEA nu era menţionat pe listă. Verificând astăzi încă o dată, s-a confirmat acest lucru.

Printre cei care au participat fără a avea aprobare au mai fost: regizorul DAN MICU şi actorul SILVIU STĂNCULESCU.

Sursa nu a discutat cu ambasadorul olandez, întrucât acesta se întreţinea în conversaţie cu DINESCU MIRCEA, iar după o perioadă când sursa a revenit la locul unde aceştia discutau nu i-a mai găsit.

Despre DINESCU MIRCEA, sursa a mai precizat că l-a cunoscut prin intermediul scriitorului suedez MICOŞ IOAN[1], în ziua de 23 iunie a.c., însă a apreciat că nu a fost momentul să intervină în discuţia lui cu ambasadorul olandez.

N.B.

Sursa a fost instruită să încerce să-l cultive pe MIRCEA DINESCU şi, în funcţie de modul cum vor evolua relaţiile lor, să-l interpunem diplomatului olandez.

Ghiţă Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 148–148 verso.

1. De fapt, Ioan Miloş, scriitor de limbă română, născut în Banatul sârbesc şi stabilit în Suedia.

41. 5 iulie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Stan" efectuat în ziua de 2.07.1988.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
Nr. 2/ 00483696 din 5.VII.1988

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECŢIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
efectuat în ziua de 2.07.1988 între
orele 8.00–14.45.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 12.45 a plecat de acasă cu bicicleta şi a mers pe str. Atena, Praga, Paris, Louis Blank, Argentina, iar când a ajuns în apropiere de Bd Ilie Pintilie a coborât de pe bicicletă şi, mergând pe lângă ea, a privit atent spre clădirile demolate, s-a urcat din nou pe bicicletă şi a mers pe str. Paris până la str. Rozelor. Aici s-a întâlnit întâmplător cu soţia obiectivului MUREŞAN de la ambasada S.U.A., ce conducea auto CD 1208. S-a sărutat cu aceasta, au schimbat câteva cuvinte, apoi s-au despărţit şi obiectivul a mers cu bicicleta acasă, ora fiind 12.55.

La ora 13.05 a plecat de acasă cu auto 814 împreună cu fiul, s-au deplasat cu viteză redusă pe diferite străzi, Şos. Bucureşti–Ploieşti, iar când au intrat în Comuna Otopeni, a virat pe prima stradă (unde încep blocurile) la dreapta. Aici a mers cu viteză redusă privind spre noile blocuri, apoi a continuat pe mai multe străzi şi la ora 13.25 a oprit în dreptul cimitirului unde au coborât şi au intrat. Au fost observaţi mergând pe aleea principală, privind la diferite morminte, apoi s-au oprit în dreptul unui mormânt (cavou) a cărui criptă era desfăcută.

După 5 minute în cimitir a sosit și o mașină funerară urmată de mai mulți cetățeni (cca 15) în care se afla decedatul ION BĂLAN, ns. 1924–mort 1988 și au mers la mormântul unde era oprit obiectivul. La sosirea acestora, „STAN" s-a retras într-o parte și a asistat la înmormântare, fără a discuta cu cineva (a privit spre mort când l-au coborât din autoturism, iar fiul și atunci când l-au băgat în cavou).

La ora 14.05 a ieșit din cimitir împreună cu fiul (după ce toți ceilalți au plecat), s-au urcat în autoturism și s-au deplasat din nou prin spatele blocurilor din Comuna Otopeni cu viteză redusă cca 5–10 km/h, privind spre noile clădiri și spre șantier, după care au ieșit în Șos. București–Ploiești, au continuat, au intrat în Comuna Baloteşti și, după ce au depășit biserica (la cca 300 m), a întors și a oprit în dreptul unui cetățean ce vindea roșii, ora fiind 14.20. A cumpărat roșii, apoi au plecat oprind din nou în dreptul bisericii, ora fiind 14.25. Au coborât din autoturism, obiectivul a intrat în curtea bisericii, apoi a privit la picturile de la intrare (biserica era închisă) după care a privit spre cimitir. În acest timp fiul a stat la intrarea în curtea bisericii, privind spre șosea.

După 2 minute, obiectivul a revenit la autoturism, s-au urcat și, cu viteză redusă, au mers până la intersecția cu Șos. București–Ploiești, unde au virat la stânga spre București.

Pe traseul parcurs de la această intersecție și până acasă, unde au intrat la ora 14.42, a circulat cu viteză excesivă (peste 120 km/h).

La ora 14.45 a fost întrerupt din filaj la indicația organului informativ. (S-a luat lucrarea „TOMA" de la 330.)[1]

LOCȚ. COMANDANT DE UNITATE [ss]
ȘEFUL SERVICIULUI [ss]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 149–149 verso.

1. Înscrisul dintre paranteze a fost adăugat de mână în continuarea rândului din textul dactilografiat.

42. Iulie 1988. Notă adresată conducerii superioare a Securității și înalților funcționari din aparatul de stat și de partid cu privire la poziția lui Coen Stork, ambasadorul Olandei, și a lui Josef Govrin, ambasadorul Israelului, față de evoluția relațiilor româno-ungare.

Strict secret
Ex. nr. 2

NOTĂ

În legătură cu evoluția relațiilor româno-ungare[1], ambasadorii și diplomații unor țări vest-europene acreditați la București, au evidențiat următoarele:

– COENRAAD STORK, ambasadorul Olandei la București, a menționat că are instrucțiuni de la Ministerul de Externe al țării sale să urmărească îndeaproape evoluția relațiilor româno-ungare atât pe lângă autoritățile române, cât și din comentariile și informațiile ce le va obține din discuțiile ce le va avea cu ceilalți ambasadori acreditați la București. În telegrama trimisă de la Haga, ambasadorului COENRAAD STORK i se preciza că „guvernul olandez nu este de acord cu poziția Ungariei, deoarece a exagerat, existând pericolul să piardă pe plan mondial, datorită modalităților și politicii ce intenționează să o aplice în legătură cu persoanele de origine ungară existente în alte țări". Olanda nu poate sprijini Ungaria în această problemă, întrucât în această țară există cetățeni de origine maghiară. Ambasadorul

1. Aluzie la deteriorarea, în anii 1987 și 1988, a relațiilor dintre România și Ungaria. Surse importante de tensiune în relația dintre cele două țări au fost apariția, în 1986, a unei istorii a Transilvaniei în trei volume (B. Köpeczi (ed.), *Erdély története*, Budapesta, Akadémiai Kiadó), constituirea fondului de ajutor pentru refugiații din țările socialiste, în special cei din România, interzicerea folosirii toponimelor maghiare în germane în România (6 aprilie 1988), demonstrația de protest față de discriminarea populației maghiare și demolarea satelor din Ardeal care a avut loc în fața Ambasadei române de la Budapesta, la care au participat cca 50 000 de persoane (27 iunie 1988).

respectiv a menționat că guvernul olandez, până în prezent, a susținut Ungaria în toate problemele pe care această țară le supunea atenției organizațiilor și organismelor internaționale. În acest context, COENRAAD STORK a subliniat că, „încă o dată România demonstrează că, în problemele mari pe care o interesează direct, nu se grăbește, acționează cu calm și înțelepciune, evaluând bine toate implicațiile înainte de a lua o hotărâre, și mai ales una așa de delicată cum este cea cu Ungaria. Este de fapt clarviziunea președintelui statului român".

– JOSEF GOVRIN, ambasadorul Israelului, a relatat că acțiunile maghiare vin în contradicție cu acordurile și normele ce vizează buna vecinătate ce trebuie să existe între Ungaria și România. Și-a exprimat temerea că este posibil ca „relațiile româno-ungare să capete o întorsătură care ar aduce prejudicii echilibrului european și ar periclita chiar șansele ca procesul C.S.C.E. să înregistreze noi pași pe calea securității și colaborării în Europa". În același context, SHLOMO BARKAI, prim secretar la ambasada Israelului din București (originar din Transilvania), a menționat că „nu este surprinzător ce întreprinde Ungaria în prezent pe planul relațiilor cu vecinii, întrucât este cel mai naționalist și șovin popor din Europa".

Ambii diplomați evrei au menționat că în prezent guvernul Ungariei desfășoară o activitate intensă, de influență pe lângă diverse personalități politice din Occident, pe care le invită la Budapesta, inclusiv cele ce sunt bine cunoscute și în România pentru „a-i îndoctrina" cu noua lor poziție pe linia „apărării drepturilor cetățenilor a căror origine este maghiară". Îndoctrinarea ar consta în faptul că autoritățile maghiare le explică vizitatorilor care sunt cauzele acestei acțiuni naționaliste, făcând referiri la tratatele de pace internaționale care chipurile le-ar fi luat din teritoriile care le-au aparținut de la Ștefan cel Sfânt. Guvernul de la Budapesta speră ca cei în cauză să se abțină de a lua poziție deschisă împotriva unor astfel de manifestări. Așa au procedat

cu ARTHUR SCHNEIER, președintele Fundației „Apel la conștiință" din S.U.A., și SIMHA DINITZ, președintele Organizației sioniste mondiale.

Nr. 0065107
iulie 88

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 152–152 verso.

43. 13 iulie 1988. Notă informativă dată de sursa „Ştefan" despre conţinutul unui material informativ redactat de Coen Stork pe care l-a citit pe ascuns în timp ce se afla, pe 8 iulie 1988, la reşedinţa ambasadorului Olandei.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
– Direcţia a III-a
Nr. 3111/GV/13.07.988
Inf. „ŞTEFAN"
Casa Dunărea

NOTĂ INFORMATIVĂ

Vineri, 8.07.1988, când am ajuns la domnul Stork, am constatat că nici acesta, nici fiul său Daniel nu erau acasă. Am fost poftit de Ana, femeia care face menajul, să intru şi să-i aştept, căci au spus că se vor întoarce în jurul orei 18.

Intrând în casă m-am uitat după vreo revistă pe care să mă uit sau o carte. Am văzut pe masa de lucru, pe lângă reviste, şi două plicuri lipite şi foarte voluminoase, precum şi câteva foi bătute la maşină. Plicurile nu aveau nimic scris pe ele, iar foile erau redactate în limba engleză. Pretextând umbra care era în acea zonă a camerei m-am aşezat lângă masă şi am început să răsfoiesc o revistă în care am pus rând pe rând cele trei pagini scrise. Citirea acestora a fost destul de anevoioasă căci Ana tot timpul trecea pe lângă mine, probabil din grijă să nu dispară ceva din casă!!

Din lectură, deşi lipsea prima pagină, mi-am dat seama că era vorba de o informare făcută de domnul Stork cu privire la situaţia din România şi, judecând după antetul de pe foi şi după modul de redactare, bănuiesc că era o situaţie oficială către superiorii săi. Deoarece ceea ce citeam era o copie, bănuiesc că celelalte două exemplare se găseau în plicurile de pe masă.

Iată ce cuprindea informarea, mai puţin prima pagină care lipsea:

1) Se făceau aprecieri în legătură cu volumul uriaş de construcţii şi de investiţii din ultimul timp. Era tot aici un citat din *Scânteia*, 14 iunie 1988, în care se spunea despre noua faţă a satelor şi ca exemplu era dat comuna Otopeni, unde este foarte bine vizibil de pe şosea modul în care se construieşte, precum şi Mihăileşti, Bragadiru, 30 Decembrie.

Se făcea menţiunea că „Domnul Ceauşescu încearcă o urbanizare a mediului rural de tip occidental". Se spune apoi că s-au dărâmat multe case mici în vederea reconstrucţiei.

Ca apreciere personală spune că este ipotetică recompensarea locuitorilor cărora li s-au demolat locuinţele cu mutarea lor la blocuri cu mai multe nivele. Există, spunea dânsul, şi o parte a populaţiei care este nemulţumită de aceste măsuri şi chiar din partea conducerilor locale.

O altă apreciere personală este aceea că demolările efectuate nu au nimic de-a face cu cetăţenii români de alte naţionalităţi, nefăcându-se în acest sens nici un fel de părtinire.

Toată această muncă de reconstrucţie implică resurse materiale uriaşe, cheltuieli care afectează standardul de viaţă al cetăţenilor.

Este interesant, se spune în continuare, de unde se vor lua fonduri. „Este prematur să se creadă că se vor contracta noi credite în Occident."

Toată această urbanizare va duce la dispariţia spiritului rural al satului românesc cu toate implicaţiile ce decurg de aici.

2) Atitudinea altor guverne.

Din discuţiile purtate cu trimişii altor guverne şi chiar la recenta vizită a delegaţiei sovietice condusă de ANDREI GROMÎKO[1], s-a atras atenţia de către guvernul român că toate acestea reprezintă probleme interne ale României şi orice amestec este neavenit. Se vorbeşte apoi despre modul ferm în care

1. Andrei Gromîko (1909–1989), preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., a vizitat România între 10 şi 14 mai 1988.

a pus această problemă Președintele României. Se mai spune că unii reprezentanți ai altor guverne au spus că aceasta este o problemă legată de „drepturile omului" și că România „blochează Conferința de la Viena cu privire la drepturile omului".[2]

În încheiere, domnul Ambasador Stork apreciază că indiferent de presiunile diplomatice sau economice care s-ar putea exercita, guvernul Român condus de Președinte „va merge mai departe pe drumul său".

La puțin timp după ce am terminat de citit acest material a venit acasă domnul Stork. Auzind mașina, am avut timp să mă mut la altă masă în colțul opus al încăperii.

A fost foarte contrariat că m-a găsit acolo, s-a dus direct la masa de lucru și-a luat plicurile și foile scrise, s-a scuzat că trebuie să se schimbe și să plece undeva de urgență.

Într-adevăr peste 5 minute a și părăsit casa având și cele două plicuri cu el. Mi-a spus că Daniel este la o „petrecere între copii" și că nu crede că va mai veni acasă.

După aceea am plecat și eu acasă.

Marți, 12.07.1988, când am ajuns acasă la domnul Stork m-am întâlnit și cu soția acestuia, Hellen Stork, care a venit împreună cu trei copii (două fete și un băiat), prietenul fiicei sale mai mari, precum și doi copii de culoare, prieteni ai băiatului ei cel mai mic.

Ștefan
13.07.1988

N.B.

Nota a fost furnizată de sursă ca urmare a instructajului efectuat pentru întâlnirile cu diplomatul olandez.

2. Gheorghe Gr. Năstăsescu, fost deținut politic, a trimis, în mai 1988, un mesaj prin Radio Europa Liberă, în numele său și al deținuților politici de la penitenciarul din Aiud, Conferinței Europene de la Viena (vezi, pentru detalii suplimentare, Gheorghe Năstăsescu-Zorleni, *Urme*, Editura Speranța, s.l., s.a.).

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București este lucrat prin D.U.I. „STAN" pentru clarificarea naturii relațiilor sale cu cetățenii români, fiind cunoscut că de la data sosirii lui la post în R.S. România – februarie 1988 – și-a creat o serie de legături în rândul unor persoane din domeniul artei și culturii, cunoscute cu probleme pe linie de securitate.

Datele prezentate în notă, precum și din discuțiile purtate cu informatorul atestă faptul că însemnările respective sunt copii ale raportului întocmit de diplomat, întrucât în partea de sus stânga a fiecărei coli era antetul ambasadei Țărilor de Jos din București.

Coroborat cu datele ce le deținem despre activitatea celui în cauză, se poate aprecia că respectivul raport a fost întocmit în baza studierii presei românești, urmăririi vizitei delegației sovietice și prin observări directe efectuate în localitățile menționate în notă – SNAGOV, MIHĂILEȘTI, BRAGADIRU și 30 DECEMBRIE.

Propun ca nota să se exploateze în cazul „STAN" și la Serviciul XIV.

Red. C.Gh.
Dact. C.R.[3]
Nr. R.d.867/14.07.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 153–154.

3. Urmează semnătura indescifrabilă, cel mai probabil a căpitanului Virgil Ghiță.

44. Iulie 1988. Notă adresată conducerii superioare a Securității și funcționarilor înalți de partid și de stat privind contactele stabilite în luna iulie de ambasadorul Olandei, soția sa și un jurnalist olandez, suspectați de culegere de informații în beneficiul unui serviciu străin, cu diverși cetățeni români din București și provincie.

NOTĂ

La 15 iulie 1988 a intrat în țară STORK ELLEN VICTORIA, în vârstă de 44 ani, soția ambasadorului OLANDEI la București. De profesie ziaristă, aceasta își are reședința la Londra, iar în România vine doar în perioada concediului de odihnă.

Stabilindu-se informativ că în perioada 20–27 iulie a.c. intenționa să efectueze o deplasare în Transilvania și Moldova, cu scop declarat turistic, au fost întreprinse măsuri de control, rezultând următoarele aspecte de interes operativ:

1. – La data de 20 iulie a.c., STORK ELLEN VICTORIA s-a întâlnit în mod organizat, în municipiul Sighișoara, cu cetățeanul CLOUSTON DAVID ROGER, intrat în țară ca turist. Împreună au vizitat județele Sibiu, Brașov, Mureș, Cluj, Maramureș și Suceava, unde, prin observări directe și discuții cu persoane întâlnite întâmplător, au urmărit să se documenteze asupra situației social-economice și starea de spirit a populației, în special în legătură cu consecințele sistematizării unor zone rurale locuite de maghiari și sași.

Din analiza însemnărilor făcute de CLOUSTON DAVID ROGER pe tot parcursul călătoriei care au fost reținute la frontieră cu ocazia plecării din țară a străinului, rezultă că acesta este în realitate ziarist, iar conținutul deosebit de ostil al notițelor, structurat pe tematicile menționate mai sus, atestă că urmau să fie folosite în publicarea unei serii de reportaje cu caracter denigrator și calomniator la adresa politicii partidului și statului nostru.

2. – În ziua de 24 iulie a.c., cei doi străini, după o autoverificare intensă, au contactat în orașul Suceava pe cetățeanul român de origine ucraineană SZGHEOIN TARAS, domiciliat în Suceava, str. Luceafărul nr. 20. Întâlnirea documentată foto, a durat circa 10 minute, după care, în drum spre casă, SZGHEOIN TARAS s-a autoverificat timp de circa o oră.

SZGHEOIN TARAS, în vârstă de 60 ani, membru al P.C.R., doctor în silvicultură, este șef birou organizarea muncii la Inspectoratul silvic județean. A efectuat numeroase deplasări în interes de serviciu și particular în țări occidentale.

A fost luat în lucru prin dosar de urmărire informativă, sub controlul Direcției a III-a, pentru a clarifica natura contactului cu străinii.

Prezentăm în anexă o fișă a cetățeanului român SZGHEOIN TARAS[1].

3. – La Cluj-Napoca, STORK ELLEN VICTORIA și CLOUSTON DAVID ROGER l-au contactat pe scriitorul AUGUSTIN BUZURA, iar la București pe criticul literar EUGEN SIMION. Sub pretextul documentării asupra fenomenului cultural românesc, cei doi au urmărit în fapt să obțină date pe care să le poată interpreta tendențios în articole de presă.

Edificator în acest sens este faptul că, în timp ce din discuția cu EUGEN SIMION – controlată prin mijloace speciale T.O. și în care acesta a avut o poziție corectă – CLOUSTON DAVID ROGER nu a reținut nimic în scris, după contactul cu AUGUSTIN BUZURA a făcut scurte însemnări, reflectând poziția ostilă a acestuia.

Menționăm că AUGUSTIN BUZURA a făcut o deplasare în Olanda în decembrie 1987, iar în ianuarie 1988, împreună cu DAN HĂULICĂ, a făcut o vizită de documentare în Franța.

AUGUSTIN BUZURA, membru al P.C.R., este secretar de redacție la revista *Tribuna*.

Va fi informat primul-secretar al Comitetului Județean Cluj al P.C.R. despre faptul că cel în cauză a acordat un interviu unui ziarist străin, fără a avea aprobare în acest sens.

4. – Contactul ziaristului englez cu criticul literar EUGEN SIMION a fost intermediat de ambasadorul OLANDEI la București, STORK COENRAAD FREDERIK.

1. Anexa privindu-l pe Szgheoin Taras nu se publică în prezentul volum.

Venit la post în februarie 1988, ambasadorul OLANDEI şi-a creat în scurt timp un larg cerc de relaţii în rândul oamenilor de cultură şi artă, majoritatea cunoscuţi anterior a avea legături cu diplomaţii ambasadei MARII BRITANII. Din rândul acestora, ambasadorul olandez cultivă cu insistenţă, inclusiv prin vizite frecvente la domiciliu, pe cei cunoscuţi cu probleme de securitate, printre care ANDREI PLEŞU, MIRCEA DINESCU, DAN HĂULICĂ, MIHNEA GHEORGHIU etc.

În ultimul timp, ambasadorul olandez acordă o atenţie deosebită criticului de artă ANDREI PLEŞU şi soţiei acestuia, pe care îi vizitează la domiciliu cel puţin o dată pe săptămână, de regulă noaptea. Ultimele două contacte au avut loc în zilele de 24 şi 27 iulie a.c. între orele 23.00–2.00.

În timpul discuţiilor purtate cu ANDREI PLEŞU, soţia acestuia şi alte persoane din anturajul familiei, ambasadorul le exploatează informativ şi le încurajează atitudinile şi manifestările necorespunzătoare pe care le au.

Atât din nota prezentă, cât şi din alte date privind activitatea ambasadorului olandez (nu are locuinţă în OLANDA, ci în ANGLIA, soţia sa lucrează ca fotograf şi ziarist la LONDRA, primeşte săptămânal un curier special de la Ambasada ANGLIEI din Bucureşti etc.) rezultă indicii temeinice că STORK COENRAAD FREDERIK desfăşoară activitate informativă pentru serviciul de spionaj.

Împreună cu Direcţia I-a şi Securitatea Municipiului Bucureşti, cu care cooperăm în caz, au fost selecţionate surse verificate pentru a fi interpuse ambasadorului olandez în scopul controlării şi documentării activităţii acestuia şi prevenirii angrenării unora dintre legăturile sale la activităţi de trădare sau alte acte ostile.

Nr. D.-3/00188248
din iulie 1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 155–156 verso.

45. 20 iulie 1988. Notă-raport redactată în urma discuţiei purtate de căpitanul Ghiţă Virgil cu sursa „Daniela", la domiciliul acesteia, din care reiese că atât ambasadorul, cât şi soţia sa sunt interesaţi în mod special de aspectele socio-politice din România.

Direcţia a III-a/3111/GV — Strict secret
Sursa „DANIELA"/FN/ — Ex. nr. 1
Domiciliu
20.07.1988

NOTĂ-RAPORT

Referitor la ambasadorul olandez STORK COENRAAD, sursa „DANIELA" la întâlnirea din ziua de 20 iulie 1988 ne-a semnalat următoarele:

În continuare manifestă aceeaşi indiferenţă pentru lucrările curente ale ambasadei, fiind interesat numai de realizarea de contacte personale cu cetăţeni români. În acest scop nu ratează nici o ocazie de a cunoaşte şi discuta cu asemenea persoane. A dispus ca persoana care îl caută telefonic şi doreşte să vorbească cu el să i se facă legătura imediat şi să nu fie întrebată cine este sau motivul pentru care îl caută.

De asemenea a dispus ca persoanele care vizitează ambasada şi doresc să discute cu el să fie imediat conduse în biroul lui, implicându-se personal în rezolvarea problemei celui în cauză.

Astfel, în ziua de 19.07.a.c., în jurul orei 10.00-11.00 a venit la ambasadă, pentru probleme de viză, o individă, cetăţeană română în vârstă de cca 20 ani. La solicitarea acesteia, a fost primită de ambasador, care, după discuţia purtată, a dispus să se transmită subofiţerului din postul de pază să permită tinerei respective intrarea în ambasadă fără să mai fie identificată. Totodată, în ziua de 20.07.a.c., ora 10.00, când persoana respectivă a revenit la ambasadă, l-a trimis pe consulul FRÖLICH cu ea la ambasada Franţei pentru a-i rezolva problema vizei de intrare turistică în această ţară. Sursa a înţeles că această tânără este fiica unei cetăţene române cunoscute de ambasador.

În ceea ce privește programul de lucru în ambasadă, sursa afirmă că ambasadorul în medie lucrează în jur de 3 ore pe zi, în restul timpului se deplasează în oraș, fără să spună cuiva unde merge sau cât lipsește. Deplasarea efectuând-o fie cu autoturismul condus de șofer, fie singur și chiar pe jos.

Deși sursa nu este bine documentată, intuiește faptul că ambasadorul este preocupat pentru culegerea de informații, în special despre situația naționalităților conlocuitoare maghiară și germană.

Este foarte suspicios față de personalul român, deși aparent manifestă amabilitate.

Astfel, de la sosirea lui la post, nu a apelat niciodată pentru traduceri la personalul român, folosind pentru informare ziarul *Neuer Weg*[1]. Când totuși este necesar sprijinul vreunui angajat român în rezolvarea unei situații sau obținerea unei informații, procedează astfel încât să nu se afle motivul și scopul în care este interesat. Astfel, în ziua de 20 iulie a.c., a spus sursei să formeze numărul de telefon 62473, ce aparține lui SKALESKI FLORIAN[2] din Constanța, și să se intereseze de situația acestuia, precizându-i că acesta a fost inițial condamnat la moarte pentru tentativa de trecere frauduloasă a frontierei, fiindu-i comutată pedeapsa la 20 ani închisoare. Sursa a reușit să prindă legătura cu numărul respectiv, vorbind la telefon cu o femeie, și, după câteva minute purtate cu aceasta pentru a stabili dacă este persoana în cauză, convorbirea s-a întrerupt. Ambasadorul, care era de față în acel moment, a cerut sursei să-i spună exact ce a răspuns persoana

1. *Neuer Weg* („Drum nou"), cotidian central de limbă germană destinat minorității germane din România. A apărut la București, între 1949 și 1993.

2. Este vorba, de fapt, de Florentin Scaleţchi, căpitan de navă, care, în noaptea de 15/ 16 martie 1985, a deturnat mineralierul Uricani, la comanda căruia se afla, ieșind clandestin din țară și îndreptându-se spre Turcia. La 26 martie 1985, Florentin Scaleţchi a fost condamnat la moarte, în procesul care i-a fost intentat de autoritățile comuniste. Ulterior, sentința a fost comutată la închisoare pe viață. Mai multe organizații internaționale care militau pentru drepturile omului au făcut presiuni pentru eliberarea sa. După 1989, în libertate, a avut o carieră controversată.

respectivă – cuvânt cu cuvânt – și, când i s-a spus că s-a întrerupt legătura, a renunțat la convorbire.

Un alt aspect semnificativ, semnalat de sursă este faptul că, de la data sosirii la post a ambasadorului STORK COENRAAD, ambasada nu a mai scos valută din bancă pentru plata cheltuielilor misiunii diplomatice, salariile personalului român fiind plătite din schimbul valutar ilegal. Sursa apreciază că aceste operații le efectuează cu diplomații sud-americani, cu care ambasadorul este în relații apropiate.

Despre soția ambasadorului, care în prezent este în țară, sursa afirmă că aceasta continuă să fotografieze aspecte nesemnificative din București. Astfel, în ziua de 18 iulie a.c., aceasta a fotografiat în zona pieții Crângași un camion răsturnat și aglomerații de persoane. Sursa a mai precizat că, după prima vizită efectuată în luna aprilie a.c., ambasadorul, cu ocazia unei mese organizate pentru personalul ambasadei, a prezentat celor de față un set de fotografii executate de soția sa, toate reprezentând diferite zone din capitală în demolare.

În ziua de 20.07.a.c., soția ambasadorului va pleca împreună cu fiul ei DANIEL într-o excursie, intenționând să viziteze Brașovul și Tg. Mureș.

Alte aspecte nu au rezultat.

N.B.

Nota se referă la ambasadorul olandez STORK COENRAAD, lucrat prin D.U.I. „STAN", suspect culegere de informații.

Informația se verifică prin datele ce le deținem.[3]

Cpt. Ghiță Virgil

GV/CR/2 ex.
RD 916/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 159–160.

3. Urmează semnătura indescifrabilă, cel mai probabil a căpitanului Virgil Ghiță.

46. 21 iulie 1988. Informare trimisă de Serviciul III de la Inspectoratul Județean de Securitate Mureș Direcției a III-a din București despre filajul la care au fost supuși în timpul șederii la Târgu Mureș cetățenii olandezi Sigfert Arnut Verster și Frederike De Vlating, fiica ambasadorului Olandei la București.[1]

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
– Serviciul III –
Nr. 340/A/03317/21.07.1988

Către
M.I.-D.S.S. –
DIRECȚIA A III-A BUCUREȘTI

În data de 14.07.1988, orele 21.15, au sosit în municipiul Tg. Mureș cetățenii olandezi DE VLATING FREDERIKE, născut la 18.02.1958 în Amsterdam, cu pașaportul simplu seria D-051984, fiica ambasadorului Olandei la București, și VERSTER SIGFERT ARNUT, născut la 09.11.1953 în Bencum, cu pașaport simplu seria Z nr. 144818, prietenul acesteia, fiind cazați la hotelul Grand din localitate.

Cei doi cetățeni olandezi au intrat în țară pe data de 10.07.1988, iar la Tg. Mureș au venit dinspre București, călătorind cu autoturismul CD 814, „Mercedes" vernil.

Din măsurile informativ-operative întreprinse au rezultat următoarele aspecte de interes operativ:

– Cei în cauză au fost cazați într-o singură cameră în data de 14.07.1988, orele 21.20, și nu au părăsit camera nici măcar pentru a servi masa, până în data de 15.07.1988, orele 11.35. La părăsirea hotelului, bărbatul poseda asupra sa o geantă turistică din pânză neagră, plină, pe care a luat-o cu el în oraș. De remarcat este faptul că bărbatul era foarte grăbit.

La orele 11.50 cei doi olandezi au fost observați la intrarea (prin spate) a hotelului Continental, unde au mers la ghișeul de schimb valutar, schimbând în bani românești suma de 200 mărci.

De remarcat este faptul că la intrarea în hotelul Continental bărbatul nu mai avea asupra sa geanta respectivă.

La orele 11.55 cei doi au fost observați că au ieșit din hotelul Continental prin același loc pe unde au intrat, deci prin intrarea la restaurant.

După ieșirea din hotelul Continental, s-au deplasat spre hotelul Grand, unde erau cazați, dar nu pe aceeași cale, pe unde au venit, ci pe niște scări mai puțin umblate de populație, dovadă că unul dintre ei cunoștea foarte bine orașul.

– Atât la venirea, cât și la plecarea de la hotelul Continental s-a putut constata faptul că cetățeanul olandez era foarte grăbit, prietena sa rămânând mereu în urmă cu cca 3-4 pași față de acesta.

Înainte de ajungerea acestora la hotelul Grand, a fost observat interiorul mașinii, dar nu s-a constatat existența acelei genți. Se poate presupune că după plecarea în oraș s-ar fi reîntors la mașină, depunând geanta în portbagaj.

La orele 12.00 au sosit la hotelul Grand, unde au achitat camera, iar la ora 12.10 s-au îndreptat spre centrul orașului. După cca 5 minute au revenit la hotel și au solicitat la recepție o convorbire telefonică cu Bucureștiul (nr. 332527, locuința ambasadorului), dar nu au efectuat convorbirea, deoarece nu a răspuns nimeni.

La orele 12.20 au urcat iarăși în mașină și s-au îndreptat din nou spre centrul orașului, probabil cu intenția de a merge spre Reghin, dar au renunțat iarăși la acest traseu, au întors și s-au îndreptat spre Sighișoara, orele fiind 12.30.

Cele două persoane au tranzitat municipiul Sighișoara, fără a se opri, continuând drumul spre București.

1. Conform ștampilei de la registratură, documentul a fost înregistrat la București în data de 23 iulie 1988 cu numărul 0149537. De asemenea, în stânga filei, rezoluție semnată indescifrabil: „Lt. Dragomir/ Ce alte date avem despre ei?/ Veniți cu lucrarea."

Din măsurile informativ-operative întreprinse nu au rezultat alte date de interes operativ.

Șeful Securității Județene,
Colonel Mărieș Gheorghe
[ss]

Șeful Serviciului 3,
Lt.-col. Chereches Roman
[ss]

AI/GR
rd. 01423/996
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 163–163 verso.

47. 23 iulie 1998. Notă-raport, întocmită în urma întâlnirii cu sursa „Bănățeanu", conținând amănunte despre familia ambasadorului și despre împrejurările în care se realizează transportul sacilor diplomatici ai Ambasadei.

Direcția a III-a/3111/GV — Strict secret
Sursa „Bănățeanu"/FXI/ — Ex. nr.
Casa Domiciliu
23.07.1988

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din ziua de 23 iulie a.c., sursa „BĂNĂȚEANU" ne-a informat următoarele:

– Ambasadorul și familia sa nu au domiciliul stabil în Olanda, ci în Londra.

În Olanda are numai rude din partea soției. Informația este obținută de sursă de la fiul ambasadorului, DANIEL.

– În ceea ce privește curierul, sursa a precizat următoarele: în fiecare vineri, în jurul orei 11.30–12.00 se transportă un sac diplomatic de către șoferul BÎRSAN V. la aeroportul Otopeni și se depune la magazia aeroportului până la predarea și plecarea acestuia cu cursa LUFTHANSA.

Transportul sacului diplomatic se face numai de către șoferul român neînsoțit.

În același mod se procedează și cu primirea sacului în ziua de luni. Sosirea acestui curier se face cu cursele SWISSAIR.

În afara acestui curier, ambasada olandeză primește și transmite un sac diplomatic în fiecare vineri a săptămânii, prin ambasada Marii Britanii. De transportul acestui sac diplomatic se ocupă atașatul consular FRÖLICH ROBERT ADRIAN.

Un alt aspect semnalat de sursă se referă la soția ambasadorului, STORK ELLEN VICTORIA, prezentă în țară din 11.07.a.c. În ziua de 19 iulie a.c., sursa, conducând cu autoturismul pe soții STORK și angajata română GHIȚESCU DANIELA, la domiciliul acesteia, pe podul GRAND, în jurul orei 16.30, un

autocamion era răsturnat şi căzut de pe pod. Oprind autoturismul la solicitarea soţiei ambasadorului, aceasta a coborât şi a început să fotografieze accidentul şi aglomeraţia de persoane. Revenită la autoturism, în momentul când se pregăteau să plece, a venit un subofiţer de miliţie care observase activitatea soţiei ambasadorului, solicitând să i se predea aparatul de fotografiat.

Pentru a evita un eventual incident, sursa a spus subofiţerului că în autoturism sunt diplomaţi olandezi. Subofiţerul a anunţat pe un şef de-al său, îmbrăcat în civil, care a venit la autoturism şi le-a permis plecarea.

– În ziua de 20.07.1988, soţia ambasadorului împreună cu fiul lor DANIEL au plecat cu CD 814 într-o călătorie turistică prin ţară, fără a preciza unde anume.

– Din aprecierile sursei rezultă că ambasadorul este de origine evreu, după înfăţişare şi modul de activitate total diferit faţă de predecesorii săi.

Alte aspecte nu au rezultat.

N.B.

Informaţia se referă la ambasadorul olandez STORK COENRAAD şi soţia acestuia STORK ELLEN.

STORK COENRAAD este lucrat prin D.U.I. „STAN", suspect [de] culegere de informaţii.

Informaţia se verifică prin sursele „ŞTEFAN" şi „DANIELA".

GV/CR/2 ex.
RD 917/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 168–168 verso.

48. 12 august 1988. Notă-raport olografă redactată de locotenentul Dragomir pe baza informaţiilor date de sursa „Valerică" cu privire la încuietorile uşilor de la reşedinţa ambasadorului olandez Coenraad Stork.

3111/DC
„VALERICĂ"
12-08-1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus am abordat cu sursa „VALERICĂ", discuţii referitoare la reşedinţa ambasadorului olandez STORK COENRAAD.

Sursa a afirmat că garajul de la reşedinţa ambasadorului olandez este încuiat numai când diplomatul nu se află în ţară, cheile de la încuietoarea garajului, tip yală de fabricaţie românească se află câte un rând, la el, DRĂGHIA, şi consulul FRÖENLICH. Din garaj se poate pătrunde în salonul de la etajul I printr-o uşă care în perioada când lipseşte ambasadorul este încuiată cu un lacăt străin, cheia aflându-se la consul.

În reşedinţă se mai poate pătrunde şi pe uşa din spate, folosită, de regulă, de cele două menajere, MOGA MARIA şi SASZ ANA, care au şi cheia de la yala obişnuită montată pe uşa respectivă.

În legătură cu consulul FRÖENLICH ROBERT, sursa a afirmat că acesta obişnuieşte să facă vizite inopinate şi prin garajul de la reşedinţa ambasadorului.

BAS BACKER, consilierul ambasadorului olandez la Bucureşti, a plecat astăzi de dimineaţă în provincie, cu soţia şi copiii, sursa a aflat că merge la Suceava şi va sta două zile, 12–14 august a.c.

Despre SONIA, secretara olandeză, sursa nu ştie dacă va pleca în provincie şi nici ce program şi-a făcut pentru acest sfârşit de săptămână.

N.O.

FRÖENLICH ROBERT ADRIAAN – consul la ambasada Olandei la București –, lucrat prin M.V. pentru suspiciunea de culegere de informații.

BAS BACKER JONKHEER WILLEM – consilierul ambasadei Olandei la București lucrat prin M.V. pt. aceeași suspiciune.

NEDERHOF SOPHIA PETRONELLA – secretară arhivistă, ambasada Olandei, lucrată prin M.V.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze operativ orice intenție de deplasare în provincie a lui „FANE" și „SONIA", dacă „FANE" a montat lacătul pe ușa de pătrundere în reședință din garaj.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 196–196 verso.

49. 22 august 1988. Notă-raport olografă redactată de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor obținute de la sursa „Ștefan" despre posturile telefonice instalate la reședința ambasadorului Olandei la București.

3111/DC
„ȘTEFAN"
22-08-1988

Strict secret
Ex. nr.

NOTĂ-RAPORT

Din discuțiile purtate cu sursa „ȘTEFAN" au rezultat următoarele:

La reședința ambasadorului STORK există trei aparate telefonice montate în derivație astfel:

– în biroul acestuia se află un aparat obișnuit de fabricație română de culoare albă, cu disc, în casa scărilor se află un aparat fără disc, iar în dormitorul de la etaj se află un aparat cu clapete.

N.O.

Nota se referă la discuțiile purtate cu sursa „ȘTEFAN" în legătură cu reședința ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK, lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații.

Se va exploata la D.U.I. „STAN" și mapa anexă a sursei „ȘTEFAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 197.

50. [26 iulie] 1988. Notă-extras din transcrierea discuției pe care soții Stork și un ziarist englez au avut-o cu Eugen Simion, critic literar, în 26 iulie 1988.

Nota-Extras
din Lucrarea Specială „Stan" din 26 iulie
1988

Participă:

– S = STORK COENRAAD FREDERIK – ambasadorul Olandei la București

– F = STORK VICTORIA ELLEN, soția ambasadorului olandez

– C = CLAUSTON ROGER – ziarist englez

– R = EUGEN SIMION – critic literar

În continuare apare notat:

„AUGUSTIN BUZURA: Refugiatul"

„Important este ce s-a făcut, nu ce s-a discutat despre aceasta."

„Îmi pare rău că nu menționați nimic despre cultura românească."

„Posibil, dar trebuie să fii foarte atent pentru a nu fi interpretat. Eu am vorbit mereu în acest fel. Dacă este, este, dacă nu este, nu este."

Ce se poate întâmpla în România ca în
Hungaria – 1956
Praga – 1968
Afganistan
Rusia
Nu înseamnă că noi, scriitorii, nu vom acționa.

„Este ceva special în România?"

„Da, Da!!!"

(apar apoi afirmații la genul: „Numai dacă vom muri sau în situații asemănătoare.")

– „O circulație intensă (culturală) între Vest și ceilalți. Cum stau problemele?"

„Nu poți spune că Vestul nu este interesat. Mergi cu problema în U.R.S.S. și nu pot să o înțeleagă, că nu au translatori. Și nimeni nu îndrăznește să traducă."

„F" = Dar Augustin Buzura, este un scriitor bun?

„R" = Da, cred că este cel mai bun, este cel mai serios. Este originar din nordul țării – Maramureș. Este un tip mai dur.

„F" = Da, l-am văzut și noi (ea și englezul) la Cluj. Când a zis ce cărți îi place să citească, am înțeles că sunt cărți mai dure.

„R" = Își iubește originea, este medic.

„F" = Da, medic psihiatru.

„R" = A avut o evoluție foarte curioasă. A început cu un roman în stilul existențialist, al cărui erou, un medic, este tipul revoltatului total, ca și la [...][1], apoi a schimbat stilul, a scris foarte implicate în realitate, romane dure și realiste.

„F" = Naturaliste, deci?

„R" = Nu un naturalist, ci un realism social, politic, un fel de roman politic care demitizează realitatea.

„F" = Politic din care perioadă?

„R" = Din această perioadă, contemporană.

„F" = Din această țară?

„R" = Da.

„C" Englezul = Da, mi-a spus că a scris despre anii 50–60 contemporani nouă.

„F" = Am înțeles totuși că el face o distincție între politică și literatură, care sunt două lucruri diferite.

„R" = Da, e vorba de cu totul altceva. (Problemă neexplicată pe larg de R).

„R" = Sunteți mulțumiți că l-ați cunoscut?

1. Spațiu liber în textul dactilografiat. Probabil, persoana care a realizat transcrierea nu a înțeles numele scriitorului cu care este comparat Augustin Buzura. Situații ca aceasta, când numele proprii ale unor scriitori sau oameni de cultură sunt transcrise greșit sau chiar deloc, nu sunt singulare în documentele de securitate.

Englezul = Pe Gusti, sigur că da.
„F“ = Da.
„F“ = Avea o prietenă, fiziciană sau doctoriță, s-au căsătorit?
„R“ = Nu cred. Nu știu.
„F“ = Am cunoscut-o acum (când au fost la Cluj) și pe ea, era acolo; vorbește bine limba engleză și ne-a tradus discuția cu Gusti, pentru că el nu cunoaște limba engleză.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 201–203.

51. 28 iulie 1988. Notă privind filajul ambasadorului Coen Stork efectuat în ziua de 26 iulie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/ 00483813 din 26.VII.1988

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul numitului STORK COENRAAD FREDERIK – „STAN“ – ambasadorul Olandei la București, efectuat în ziua de 26.07.1988 între orele 08.00–15.45.

La nota telefonică nr. D/00483813 din 26.07.1988, urmată de cererea de filaj nr. din[1] privind stabilirea și documentarea întâlnirii obiectivului cu numitul EUGEN SIMION, domiciliat în strada Apolodor nr. 13–15, precum și anunțarea organului informativ pentru întreprinderea de măsuri speciale, vă comunicăm următoarele.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI:

Obiectivul a fost luat în filaj la ora 08.00, în timp ce se afla la serviciu. De aici a plecat la ora 12.55 cu autoturismul CD 444, condus de șofer, împreună cu soția și numitul GI.AUSTON, ziarist englez. Cu toții s-au deplasat în Calea Victoriei și au oprit în dreptul bisericii de la nr. 180[2] (vizavi de Academia R.S.R.). Au coborât și au intrat în biserică, ora fiind

1. Spații rămase necompletate în textul dactilografiat.
2. Biserica Sf. Nicolae Tabacu.

13.05. Aici au asistat la oficierea unei cununii religioase dintre un cetăţean olandez şi o cetăţeancă română.

La ora 13.30 obiectivul a ieşit singur din biserică şi a mers la autoturismul parcat în apropiere, s-a urcat şi a plecat deplasându-se până în strada Edgar Quinet, unde a coborât şi a intrat la restaurantul Casa Capşa, ora fiind 13.35, iar şoferul a plecat cu autoturismul. În interior nu a fost filat. A fost anunţat organul informativ care era prezent.

De aici „STAN" a ieşit la ora 15.35 împreună cu soţia şi GLAUSTON (care veniseră între timp); obiectivul şi soţia s-au urcat în autoturismul CD 444 care-i aştepta, cu care s-au deplasat acasă, unde au intrat la ora 15.45, iar GLAUSTON a plecat pe jos în direcţia Bdul Republicii.

Menţiune: în jurul orei 15.40 a ieşit din restaurant şi numitul EUGEN SIMION cu haina pe umeri şi având un teanc de cărţi în mână. După ieşirea din restaurant a efectuat o convorbire telefonică de la un telefon public de lângă magazinul Romarta Copiilor.

Filajul s-a terminat.

Anexăm 3 fotografii şi negativele respective.

LOCŢ. COMANDANT DE UNITATE
[ss]
ŞEFUL SERVICIULUI
[ss]

rd0024/903
BM/SM
28.07.1988
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 187–187 verso.

52. 2 august 1988. Notă privind filajul ambasadorului Coen Stork efectuat în ziua de 27 iulie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
Nr. 2/ 00483833 din 3.VIII.1988

Către
DIRECŢIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul numitului „STAN"
efectuat în ziua de 27.07.1988 între
orele 18.00–2.15 din ziua de
28.07.1988.

La nota dvs. telefonică nr. D/00483833 din 27.07.1988 urmată de cererea nr. din[1] prin care aţi solicitat filajul obiectivului în scopul stabilirii activităţii şi comportării ce o desfăşoară după ora 20.00, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

A fost luat în filaj în timp ce se afla la domiciliu. A plecat de acasă la ora 20.20 cu auto CD 444, împreună cu soţia şi cu cei trei copii, pe platforma din spate a autoturismului observându-se un tort mare din fructe. Cu viteză redusă, s-a deplasat pe Calea Dorobanţilor, Piaţa Cosmonauţilor[2], Alex. Sahia, str. C.A. Rosetti, str. Franzelari, str. Popa Petre şi a oprit la intersecţia acestei străzi cu Calea Moşilor. A coborât soţia obiectivului şi, pe jos, având atârnat de gât un aparat foto NIKON,

1. Spaţii rămase necompletate în textul dactilografiat.
2. Actuala Piaţă Alexandru Lahovari.

a revenit pe str. Popa Petre până în dreptul imobilului nr. 38, unde pe trotuar era o țigancă împreună cu patru copii care spăla niște covoare. I-a explicat acesteia că vrea să o fotografieze și a executat mai multe poziții, punând-o pe aceasta să-și continue activitatea ajutată de copii. Apoi a încercat să se înțeleagă oarecum cu țiganca spunându-i că o să-i aducă fotografiile și că ea locuiește pe str. Atena. După cca 3 minute a revenit la autoturism, s-a urcat și la fel de încet au mers în str. Dr. Burghelea, la reședința ambasadorului portughez, unde au intrat la ora 20.40. De aici au plecat la ora 22.50 și s-au deplasat cu viteză excesivă acasă, unde au intrat la ora 23.00. După 15 minute, „STAN" a plecat de acasă cu soția, care se schimbase (îmbrăcată într-un tricou negru și o fustă galbenă), și cu câinele pe str. Atena, str. Tirana, str. Paris, au trecut prin fața adresei de pe această stradă de la nr. 14, unde era lumină pe terasă, au depășit-o, apoi s-au întors și au strigat ceva prin gard. A venit o individă îmbrăcată într-o rochie de casă albă lungă și le-a deschis poarta, apoi au intrat, ora fiind 23.25. După cca 15 minute la adresă au mai venit un individ și o individă care au ieșit de la nr. 14 A (str. Paris), în interior mai erau o pereche, veniți [*sic!*] cu auto 2-B-1042 înainte de sosirea obiectivului. Autoturismul 2-B-1042 aparține numitului BANTEA RADU cu domiciliul în str. Ștefan Mihăileanu nr. 40, apart. 8. Este matematician, asistent universitar la Universitatea din București. Perechea venită cu acest autoturism au [*sic!*] plecat la ora 1.00 (din ziua de 28.07.1988).

La ora 2.00 din ziua de 28.07.1988 „STAN" a ieșit de la adresă împreună cu soția și câinele, au continuat pe str. Paris, Piața Quitto, str. Praga, str. Atena și la ora 2.15 au intrat acasă. Pe acest traseu cei doi s-au alergat, obiectivul a luat-o în brațe pe soție și a învârtit-o, apoi, ca și când s-ar fi supărat, a luat-o înainte grăbit, soția luând câinele în brațe și urmărind să-l prindă, se jucau copilărește traversând de pe un trotuar pe altul sau mergând strengărește pe mijlocul străzii.

Filajul a fost întrerupt la ora 2.15, când obiectivul a intrat acasă.

Filajul s-a terminat.[3]

LOCȚ. COMANDANT DE UNITATE
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

RD 0024/809
PA/PS
2.08.1988
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 189–189 verso.

3. În dreptul rândului, pe partea dreaptă, scris de mână: „2 B 1042 Bantea Radu / Eugen – Maria / 23.05.1949 Buc." Cel mai probabil este vorba de fiul generalului-maior Eugen Bantea, autor de studii de istorie socială și strategie militară.

53. 29 iulie 1988. Notă privind filajul ambasadorului Coen Stork efectuat în ziua de 28 iulie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/ 00483696 din 30.VII.1988

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
efectuat în ziua de 28.07.1988 între orele
17.00–23.30.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 20.20 a plecat de acasă împreună cu soția, cu auto CD 814, la volan fiind soția, și s-au deplasat pe str. Atena, Aleea Alexandru, b-dul Aviatorilor, Piața Victoriei, Calea Victoriei, str. Fundației (încălcând semnificația indicatorului „interzis la stânga") și au oprit la intersecția cu str. N. Iorga. Aici au staționat în autoturism cca 3 minute, timp în care au studiat o hartă, apoi au întors și s-au deplasat pe str. Fundației până în apropiere de intersecția cu Calea Griviței, unde au oprit din nou. După 5 minute (fără a coborî) au întors, încălcând linia continuă, mergând foarte încet pe str. Fundației, Calea Victoriei, str. Piața Amzei, str. Beloianis, b-dul Magheru, Piața Romană, str. M. Eminescu, b-dul Dacia, str. Orientului, Taras Sevcenco, str. Traian. La intersecția acestei străzi cu str. D. Onciu au oprit în refugiul din fața centrului de pâine, unde au staționat timp de 1 minut, apoi au întors, au revenit în Calea Moșilor și au mers foarte încet pe aceasta, studiind blocurile, lăsându-se depășiți de toate autoturismele care circulau în aceeași direcție. Au continuat apoi pe șos. Mihai Bravu până la intersecția cu str. M. Coravu și după o ezitare de aproape un minut au mers

pe această stradă oprind de mai multe ori, studiind cu atenție aranjamentele florale din mijlocul străzii, apoi au mers pe niște alei până în str. Vatra Luminoasă. Pe această stradă au mers foarte încet, oprind la fiecare intersecție, apoi au revenit în Șos. Mihai Bravu și, cu aceeași viteză redusă, s-au deplasat până în Piața Obor. Fiind nehotărâți în ce direcție să meargă, au continuat apoi pe Șos. Ștefan cel Mare, b-dul Ilie Pintilie, Piața Victoriei, Calea Victoriei și au oprit în fața hotelului București, ora fiind 21.30. Aici au coborât, au mers la recepție, au întrebat despre telefoanele internaționale, au ieșit, s-au urcat și s-au deplasat la hotelul Intercontinental, unde au intrat la ora 21.40. În hotel au discutat cu recepționerul de serviciu cum poate să efectueze o convorbire internațională cu Olanda. Datorită faptului că plata se făcea în valută, au renunțat, fiind îndrumați să meargă la Palatul Telefoanelor, apoi au ieșit, au traversat pe jos, în fugă, b-dul N. Bălcescu și s-au oprit în fața restaurantului Dunărea. După ce au discutat aprins câteva minute, jucându-se (inițiativa o avea soția), s-au despărțit; „STAN" a rămas aici, iar soția a mers la autoturism și a revenit cu acesta la obiectiv. „STAN" s-a urcat în autoturism și s-au deplasat la Palatul Telefoanelor, unde au intrat la ora 21.50. Timp de 10 minute au studiat lista cu tarifele convorbirilor internaționale, luându-și notițe, apoi au revenit la autoturism și cu viteză redusă s-au deplasat acasă, unde au intrat la ora 22.15. Până la ora 23.30, când filajul a fost întrerupt, obiectivul nu a mai plecat de acasă.

Filajul continuă.

Anexăm 3 foto, cu negativul.

LOCȚ. COMANDANT DE UNITATE [ss]
ȘEFUL SERVICIULUI [ss]

RD 0024/810
CN/PS
29.07.1988
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 190–190 verso.

54. 6 septembrie 1988. Notă prezentată conducerii D.S.S. cuprinzând o sinteză asupra informațiilor culese despre ambasadorul Olandei la București.

NOTĂ[1]

Măsurile de cunoaștere, control și documentare a acțiunilor ostile inițiate împotriva R.S. România de serviciile de informații și contraspionaj ale Olandei atestă o intensificare semnificativă și o diversificare a modalităților de realizare a acestora în anul 1988.

Din analiza informațiilor obținute în problemă rezultă că se urmărește aproape în exclusivitate culegerea de date care să poată fi exploatate în campania denigratoare declanșată la adresa țării noastre în presa și la televiziunea olandeză și să sprijine acțiunile ostile inițiate de organizațiile reacționare, de guvernul și parlamentul Olandei, prin care se încearcă compromiterea unor interese ale R.S. România.

Tematica de informații urmărită cu predilecție este cea referitoare la respectarea drepturilor omului, cu accent pe libertățile religioase, drepturile și libertățile cetățenilor români de naționalitate maghiară, nivelul de trai și starea de spirit a populației. Cadrele și agenții serviciului de spionaj olandez trimiși cu astfel de sarcini au folosit ca acoperire pe cele de ziariști, turiști individuali, emisari cultici și comercianți. Începând din februarie 1988, când a fost acreditat în R.S. România, noul ambasador al Olandei la București, STORK COENRAAD FREDERIK, s-a implicat și acesta în culegerea de asemenea informații.

1. În cursul anului 1988 au vizitat R.S. România 3 redactori ai Societății olandeze de radio și televiziune, care și-au declarat calitatea la intrarea în țară și, ulterior, au solicitat întocmirea unor programe de „documentare". Măsurile de control întreprinse au stabilit însă că scopul real al vizitei a doi dintre aceștia, ambii

1. Înaintea titlului, scris de mână: „Conducerea D.S.S. /6.09.1988". Textul notei a fost dactilografiat cu o mașină de scris cu caractere mai mari decât cele obișnuite.

acreditați la Budapesta, l-a constituit contactarea unor elemente de naționalitate maghiară domiciliate pe raza județelor Mureș și Cluj, cunoscute cu manifestări naționalist-șovine și iredentiste. Elementele în cauză fuseseră anunțate în prealabil de diplomați ai Ambasadei R.P. Ungare la București.

Cel de-al treilea, VERKIJK DICK, corespondent permanent la Belgrad al Radioteleviziunii olandeze, a încercat insistent să contacteze unele elemente așa-zis protestatare din București și teritoriu. Sunt indicii că VERKIJK DICK a acționat și din însărcinarea serviciului de informații american.

Atât în cazul acestora, cât și al altor 5 ziariști olandezi depistați în 1988 că au venit în R.S. România sub acoperire turistică, s-a prevenit contactarea elementelor vizate și s-au întreprins măsuri de voalare în secret a rolfilmelor pe care erau înregistrate aspecte ce puteau fi interpretate tendențios. Cu toate acestea, sub semnătura unora dintre ziariștii în cauză, care au vizitat ambasadele Olandei, S.U.A., R.F. Germania și R.P. Ungare la București, au fost publicate în presa olandeză articole cu conținut ostil, iar U.M. 0195 ne-a informat că datele culese de ei au stat și la baza unor rapoarte prezentate de organele de specialitate olandeze în Parlament, în scopul declanșării de atitudini ostile la adresa R.S. România.

2. Din măsurile informativ-operative întreprinse de Direcția a III-a și compartimentele teritoriale, îndeosebi Cluj, Mureș, Covasna, Harghita și Bihor, pentru controlul activității cetățenilor olandezi care ne vizitează țara, rezultă că mare parte din turiștii individuali de pe acest spațiu sunt în fapt emisari cultici ai Bisericii reformate, cultului baptist și ai altor organizații religioase care, concomitent cu îndeplinirea sarcinilor pe linie cultică, culeg informații despre situația naționalității conlocuitoare maghiare și așa-zise încălcări ale drepturilor și libertăților religioase. În acest scop, realizează contacte neoficiale cu preoți reformați și cu membri ai cultelor baptist, romano-catolic sau protestant, sub legenda distribuirii unor „ajutoare" materiale constând, de regulă, din produse alimentare.

În ultimul timp s-a constatat sporirea frecvenței vizitelor în Transilvania ale unor preoți olandezi, foști studenți ai Institutului Teologic Reformat din Cluj-Napoca. Aceștia cunosc limbile română și maghiară și și-au creat pe timpul studiilor multiple relații în rândul populației de naționalitate maghiară, pe care le cultivă în continuare.

În cooperare cu serviciile de informații interne, compartimentele de contraspionaj județene acționează pentru controlul acestei categorii de cetățeni olandezi în scopul depistării celor angrenați în activități de culegere de informații și întreprinderii măsurilor de prevenire și contracarare ce se impun.

3. Cu toate că numărul comercianților și specialiștilor olandezi care vin în ultimul timp în R.S. România s-a redus, măsurile întreprinse pentru cunoașterea activității acestei categorii de străini atestă că unii sunt angrenați în culegerea de informații privind starea de spirit a populației, fotografierea unor aspecte negative și efectuarea de propagandă și diversiune ideologică în rândul persoanelor cu care intră în contact.

Semnificativ în sensul celor raportate este, spre exemplu, cazul „BEN", reprezentant comercial al firmei „RELLO INTERNATIONAL". Săvârșind un accident de circulație în octombrie 1987, pentru care a fost condamnat de instanța română la 4 ani și 6 luni închisoare sau plata unei cauțiuni în valoare de 492 600 lei, străinul a solicitat sprijinul Ambasadei Olandei din București. Consulul FRÖEHLICH ROBERT i-a precizat că nu-l poate sprijini decât într-un singur mod, respectiv să-l pună în legătură cu una din organizațiile religioase anticomuniste din Olanda care, în schimbul unor date și informații referitoare la respectarea drepturilor și libertăților cetățenești în România, i-ar putea plăti cauțiunea. Sub influența rețelei informative, dirijată în caz, străinul a refuzat oferta. Ulterior, pedeapsa a intrat sub incidența decretului de amnistie[2].

2. Decretul nr. 11 din 26 ianuarie 1988 al Consiliului de Stat privind amnistierea unor infracțiuni și reducerea unor pedepse, publicat în *Buletinul Oficial* nr. 5/26 ianuarie 1988.

4. STORK COENRAAD FREDERIK – ambasadorul Olandei la București – cultivă cu insistență oameni de cultură și artă, cunoscuți cu atitudini și manifestări politice necorespunzătoare, pe care îi exploatează informativ și le încurajează activitățile așa-zis protestatare. În același timp, este preocupat să obțină date privind eventuale cazuri de nerespectare a drepturilor și libertăților cetățenești în R.S. România. În acest scop, audiază personal vizitatori ai ambasadei veniți pentru rezolvarea unor probleme legate de călătorii particulare în Olanda, căsătorii mixte sau reunificări de familii, preferându-i pe cei de naționalitate maghiară. La solicitarea organizației „Amnesty International", a încercat să obțină date despre situația actuală a numitului SKALESKY FLORIN, fost cu domiciliu în Constanța, condamnat în 1984 la 20 de ani închisoare pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei prin deturnarea unei nave. De asemenea, a insistat foarte mult să-l contacteze pe cetățeanul libanez MOHAMED SAYED ANBATAWY, medic, căsătorit cu o cetățeană română. Întrucât acesta a făcut demersuri pentru a se stabili într-o țară occidentală, în discuțiile purtate cu străinul la sediul oficiului diplomatic, ambasadorul s-a interesat dacă „a fost persecutat sau maltratat de organele de securitate sau miliție române".

MOHAMED SAYED ANBATAWY se află în contact operativ la Compartimentul U.S.L.A. al Securității județene Mureș. Cunoscându-se din timp intenția ambasadorului, străinul a fost instruit corespunzător, negând orice acțiune represivă din partea autorităților române.

5. În luna octombrie a.c. urmează să viziteze R.S. România o delegație parlamentară olandeză, condusă de președintele Camerei a II-a a Parlamentului. Programul propus de partea olandeză cuprinde, printre altele, vizitarea Transilvaniei, unde dorește să poarte discuții cu reprezentanți ai cultelor și să se documenteze în legătură cu situația cetățenilor români de naționalitate maghiară. De asemenea, a fost formulată în mod expres

dorința delegației de a se întâlni cu BRUCAN SILVIU, dacă acesta se va afla în țară.

Acest ultim aspect, precum și celelalte date de situație operativă prezentate succint indică faptul că acțiunile serviciilor speciale olandeze pentru culegerea de date și informații de natura celor raportate vor continua cu și mai mare intensitate în perioada ce urmează.

Având în vedere cele raportate, Direcția a III-a, în conlucrare cu Direcția I, U.M. 0650 și unitățile speciale, va acționa pentru sporirea eficienței măsurilor de valorificare a datelor obținute. În mod deosebit vom insista pe creșterea fermității în aplicarea diversificată a măsurilor de prevenire ce se impun a fi întreprinse asupra cetățenilor olandezi care desfășoară acțiuni ostile țării noastre și, îndeosebi, asupra cetățenilor români care se angrenează în furnizarea de date și informații nedestinate publicității sau cu caracter denigrator.

Se vor întreprinde măsuri de influență și dezinformare asupra membrilor delegațiilor oficiale și personalităților care vor vizita R.S. România, precum și asupra ambasadorului STORK COENRAAD FREDERIK, fiind deja inițiate acțiuni concrete în acest sens. Concomitent, acționăm pentru documentarea activităților ambasadorului olandez care contravin statutului său în România.

Nota a fost prezentată conducerii D.S.S.[3]

Nr. D-3/00188.262
din 06 septembrie 1988
SG/CS/ 2 ex. RD 1080/ 1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 205–207 verso.

3. Adăugat de mână în josul filei.

55. 19 septembrie 1988. Notă privind filajul cu intermitență al obiectivelor „Valy" și „Paula" care, pe 17 septembrie, împreună cu ambasadorul Olandei, au vizitat zona centrală a Bucureștiului.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/2 Nr. 00487442/ 20.09.1988

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al
obiectivelor „VALY" și „PAULA", efectuat în
ziua de 17.09.1988, între orele 7.00–3.15
din ziua de 18.09.1988.

ACTIVITATEA OBIECTIVELOR

La ora 11.35, „VALY" și „PAULA" au plecat de la locuința ambasadorului Olandei – „STAN", împreună cu acesta –, cu autoturismul CD 814, pe str. Atena, Aleea Alexandru, Tirana, Paris și au oprit în apropiere de intersecția cu str. Argentina. Aici, a coborât „STAN" și, pe jos, a mers pe str. Louis Blank, Duiliu Zamfirescu, Paris și a intrat la adresa cunoscută de organul informativ, din str. Paris, nr. 14, ora fiind 11.40.

După circa 2 minute a intrat în același imobil numitul ANDREI PLEȘU, ce locuiește aici, cunoscut că are relații cu persoane străine.

De la adresă, „STAN" a plecat la ora 11.50, a revenit la autoturism, unde era așteptat de „VALY" și „PAULA", și, împreună, au continuat pe str. Paris, Calea Victoriei (circulând cu viteză redusă) și au parcat autoturismul pe str. Filitti, la ora 12.00.

Au coborât toți trei, având asupra lor: „STAN" – o geantă sport de umăr, „VALY" – o sacoșă sport, iar „PAULA" – o poșetă. S-au deplasat încet, discutând, pe str. Filitti, 30 Decembrie,

privind în vitrinele magazinelor, s-au oprit în fața unui magazin cu articole bisericești, unde „VALY" a scos din sacoșă un aparat și a fotografiat vitrina magazinului, după care au continuat și au intrat în Anticariatul din str. 30 Decembrie[1], nr. 50, ora fiind 12.05. În anticariat, cei trei au răsfoit mai multe cărți, dintre care au cumpărat șase volume.

Menționăm că, între orele 12.30–12.35, „VALY" a plecat din anticariat, a mers în fața Bisericii Domnești, unde a fotografiat două nunți, ce se aflau acolo pentru cununia religioasă, după care s-a întors la ceilalți.

La ora 12.50, „VALY", „PAULA" și „STAN" (care avea cărțile cumpărate în brațe) au ieșit din anticariat și au plecat pe str. 30 Decembrie, s-au oprit puțin în fața Bisericii Domnești, apoi au continuat pe str. Șepcari și au intrat la CAFENEAUA VECHE.

După ce au privit prin cafenea, au luat loc la o masă, unde au stat câteva minute, după care au renunțat și au plecat, s-au oprit la intersecția străzii Covaci cu str. Șepcari, de unde „VALY" a fotografiat „Hanul lui Manuc", apoi au continuat încet, uitându-se la vitrine, pe str. Șepcari, B-dul 1848 și s-au oprit în fața anticariatului situat lângă grădina restaurantului Năvodari.

După ce au studiat circa 3 minute vitrina anticariatului, au intenționat să plece, dar „VALY", văzând intrarea la grădina-restaurant, i-a invitat pe „STAN" și „PAULA" și, împreună, au intrat în grădină, ora fiind 13.10. Au studiat aglomerația ce se afla în grădină, au privit la grătarul pe care se preparau mititei, apoi au ieșit, au mers încet pe B-dul 1848, privind în continuare la vitrine, au mers pe str. Blănari și au intrat la „Hanul cu Tei", ora fiind 13.20. Aici au vizitat împreună mai multe magazine, după care „STAN" s-a așezat pe o bancă din cele ce se află în curtea interioară, iar „VALY" și „PAULA" au continuat să viziteze celelalte mici magazine ce mai erau de vizitat.

1. Actuala Stradă Franceză.

Cu această ocazie, „VALY" a fotografiat curtea interioară a hanului, din mai multe unghiuri, inclusiv pe un artist plastic ce picta așezat pe una din bănci.

La un moment dat, „STAN" a invitat pe „VALY" și „PAULA" să plece, dar, mergând pe str. Lipscani, „VALY" a intrat la magazinul „Consignația", urmată apoi de „STAN" și „PAULA". Aici, toți trei au studiat mai multe exponate, circa 15 minute („VALY" părând a fi cea mai interesată), apoi au ieșit din han, la ora 13.50.

Au plecat pe str. Lipscani, privind la vitrine, s-au oprit pe str. Smârdan, de unde „VALY" a fotografiat str. Stavropoleos, apoi au continuat pe str. Smârdan, „STAN" mergând dezinteresat înainte, în timp ce „VALY" și „PAULA" studiau cu atenție vitrinele.

La intersecția cu str. 30 Decembrie, s-au regrupat, au continuat încet pe această stradă, apoi au mers la autoturism, ora fiind 14.30.

După ce „STAN" a pus în autoturism cărțile cumpărate de la anticariatul din str. 30 Decembrie, s-au urcat cu toții și au plecat pe str. Filitti, Tonitza, Mândinești, Poștei și au oprit lângă Biserica Stavropoleos, Smârdan, Mândinești, Poștei, Stavropoleos, Calea Victoriei, str. Lipscani, Academiei, și au oprit în parcarea situată în fața hotelului Union. Aici, au coborât numai „PAULA" și „VALY" și au intrat la Biserica „Ene"[2], ora fiind 14.40. După un minut au ieșit, „VALY" și „PAULA" au fotografiat fațada bisericii, apoi au mers la autoturism, unde le aștepta „STAN", s-au urcat și au plecat pe str. Academiei, 13 Decembrie[3], B-dul N. Bălcescu, Magheru, Piața Romană, B-dul Ana Ipătescu, Piața Victoriei, B-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru,

2. De fapt, Biserica „Sfântul Nicolae Dintr-o Zi", aflată la întretăierea străzii Academiei cu strada Biserica Enei. Biserica Enei, care se găsea pe spațiul pe care se ridică actualul bloc „Dunărea", a fost demolată după cutremurul din 4 martie 1977.

3. Actuala stradă Ion Câmpineanu.

str. Atena, iar la ora 14.50 au oprit în fața locuinței lui „STAN", unde au coborât și au intrat cu toții. „PAULA" și „VALY" având asupra lor mai multe cărți cumpărate de la anticariatul de pe str. 30 Decembrie.

La ora 16.30, „STAN" împreună cu fiul, „PAULA" și „VALY" au plecat de acasă cu auto CD 814 („STAN" fiind la volan) pe str. Atena, Ankara, Piața Dorobanților și au oprit în fața magazinului „Bitolia". Aici, „STAN" a coborât, a mers pe str. Bitoliei și a intrat la nr. 17 și 21, pentru câteva secunde, după care a ieșit, privind pe stradă dacă vine cineva în urma sa (probabil a pus la cutiile de scrisori invitații).[4]

După un minut au coborât „PAULA" și „VALY", au mers până la intersecția cu str. Puțul lui Zamfir, unde s-au oprit. Aici, „VALY" a scos aparatul de fotografiat din geantă și a fotografiat doi copii care cumpăraseră ouă, fiecare având în mână câte un carton. Cei doi copii, văzând că sunt fotografiați, au strigat „uuă, uuă", fapt ce a determinat-o pe „VALY" să revină imediat lângă autoturism. După 5 minute, s-au întors și „STAN" și „PAULA", care au privit la magazinul alimentar „Bitolia", s-au urcat și au plecat pe Calea Dorobanți, Piața Cosmonauților, str. Cosmonauților[5], B-dul Magheru, N. Bălcescu, Piața Universității, B-dul 1848, str. Blănari și au oprit în apropiere de Hanul cu Tei. Aici, au coborât cu toții, „STAN" a mers la „Consignația – covoare", iar „PAULA" și „VALY", însoțite de fiul lui „STAN", au vizitat magazinele situate în incinta Hanului cu Tei. La 16.50, „PAULA" și „VALY", împreună cu fiul lui „STAN", au intrat la „Consignația – covoare". De aici, au ieșit cu toții la ora 17.20, cu un covor oltenesc împachetat, cumpărat de „STAN", au revenit la autoturism, l-au pus în portbagaj, după care au intrat la magazinul „Ceramica" din cadrul pasajului Hanul cu Tei. Aici au privit la exponate, după care au ieșit,

4. Însemnare pe margine: „De verificat toate persoanele ce locuiesc acolo."

5. Actuala stradă George Enescu.

„STAN" și „VALY" privind insistent la toate persoanele ce treceau prin pasaj, apoi au revenit la autoturism cu toții, s-au urcat și au plecat pe str. Blănari, Doamnei, Eforie, Brezoianu, 13 Decembrie, în apropiere de Calea Victoriei au întors, au continuat pe str. 13 Decembrie și, în apropiere de blocul turn, au oprit. Aici, au coborât cu toții, „STAN" și fiul au mers la ANTICARIAT, în pasajul Kretzulescu, ora fiind 17.25, iar „PAULA" și „VALY" au intrat în Biserica Kretzulescu. De aici, „PAULA" și „VALY" au ieșit după 2 minute și au mers în pasajul Kretzulescu. „PAULA" a intrat la ANTICARIAT, unde s-a întâlnit cu „STAN" și fiul acestuia, ora fiind 17.30, iar „VALY" a mers la librăria „Dacia", la raionul de cărți editate în limba germană. La librărie, „VALY" a răsfoit un album de artă românească, după care, pe rând, a răsfoit cărțile situate pe masă. La ora 17.55, „STAN", având două cărți, împreună cu fiul, care avea asupra sa un tablou împachetat în hârtie albă, de mărimea 50 × 30 cm, și „PAULA", care avea asupra sa două cărți, au ieșit de la ANTICARIAT și au intrat la librăria „Dacia", la raionul unde se afla „VALY", ora fiind 17.57. Aici, au privit cu toții la cărțile expuse, după care „VALY" a cumpărat o carte. La ora 18.05 au ieșit cu toții din librărie și s-au oprit în fața scărilor, unde „STAN" s-a așezat pe o piatră. Aici, timp de 5 minute au discutat, după care „STAN" s-a ridicat și împreună cu „PAULA", „VALY" și fiul au mers cu toții la Biserica Kretzulescu, unde au intrat la ora 18.10. Au privit interiorul 3 minute, timp în care în biserică nu se afla decât femeia care vindea lumânări, au ieșit, au privit la fațada bisericii, după care au revenit la autoturism. „STAN", fiul și „PAULA" s-au urcat, iar „VALY" a mai făcut câțiva pași, s-a oprit, a scos aparatul și a fotografiat un grup de copii care se jucau, după care a revenit la autoturism, s-a urcat, ora fiind 18.20, și cu toții s-au deplasat în str. Al. Petöffi, oprind în apropiere de str. Docenților. Din autoturism a coborât numai „STAN", a mers pe jos pe str. Al. Petöffi și a intrat în curtea imobilului cu nr. 26, ce aparține de str. Docenților, ora fiind 18.30. Aici, „STAN" a staționat în mijlocul curții

timp de 3 minute, privind în toate direcțiile, după care a ieșit, a mers pe str. Alex. Petöffi, până la intersecția cu str. Barbu Delavrancea, apoi s-a întors la autoturism, s-a urcat și au plecat pe str. Petöffi, Barbu Delavrancea, Docenților, șos. Kiseleff, str. Ion Mincu, B-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru, str. Atena, au oprit în fața locuinței lui „STAN", unde au coborât și au intrat cu toții, având cumpărăturile asupra lor, ora fiind 18.40.

La ora 19.45, „STAN" împreună cu fiul, „PAULA" și „VALY" s-au urcat în auto CD 444, condus de șofer și s-au deplasat în str. NUFERILOR[6], la Studioul de concerte al RADIO-TELEVIZIUNII ROMÂNE, unde au coborât și au intrat cu toții, ora fiind 19.55. Aici, au audiat recitalul de pian susținut de pianistul olandez MARIUS VAN PAASSEN.

La acest recital au mai venit „DATCU", consilier la Ambasada Olandei, cu soția și noua secretară. Pe timpul pauzei, „VALY" s-a întreținut în discuții cu „DATCU", iar „PAULA" cu „STAN".

La ora 21.30, când recitalul de pian a luat sfârșit, „STAN", împreună cu fiul, „PAULA" și „VALY" au venit la auto CD 444, condus de șofer, s-au urcat și cu acesta au mers la reședința lui „STAN", unde au coborât și au intrat, ora fiind 21.50.

NOTA:

– Începând de la ora 22.15, la reședința ambasadorului Olandei a avut loc o masă în cadru restrâns oferită de acesta, la care au mai participat:

– „DATCU" – consilier la Ambasada Olandei, împreună cu soția, care au plecat la ora 23.55.

– noua secretară a Ambasadei Olandei.

– un individ și o individă în vârstă, posesori ai autoturismului Dacia 1300 nr. 1-B-4982, care au plecat la ora 1.30 și locuiesc în str. Paris 14.

6. Actuala stradă General Berthelot. Înainte de a se numi Nuferilor, s-a numit Alexandru Popov, după numele inventatorului rus al radioului.

– WIERSEMA JERDEN, cetățean olandez, născut la 29.12.1957 în Amsterdam, domiciliat la hotelul Minerva.

– MARIA ANNA – cetățeancă olandeză, născută la 05.02.1951 în Amsterdam, domiciliată la hotelul Minerva.[7]

Aceștia au plecat la ora 2.00.

– o individă ce locuiește în str. CRÎNGULUI nr. 15, condusă cu CD 814 de către „STAN" până în apropiere de B-dul Primăverii.

NOTA:

Autoturismul 1-B-4982 aparține lui ASCANIO DAMIAN, domiciliat în str. Paris nr. 14, fost lector[8] la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu".

Până la ora 3.15 din ziua de 18.09.1988, „PAULA" și „VALY" nu au mai plecat de la reședința ambasadorului.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

RG/IT = 2 ex.
RD. 0089/1403
19.09.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 220–222.

7. Însemnare pe marginea filei: „verificări asupra lor".

8. De fapt, Ascanio Damian (1912–2005) a fost, între 1959 și 1971, rector al Institutului.

56. 21 septembrie 1988. Notă privind filajul cu intermitență al obiectivelor „Valy" și „Paula" efectuat în data de 20 septembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00487442 din 22.09.1988

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al ob. „Vali" și „Paula", turiste olandeze, efectuat în ziua de 20.09.1988 între orele 7.00–24.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVELOR

La ora 13.40 „VALI" și „PAULA" au plecat pe jos de la locuința ambasadorului olandez pe str. Atena, Aleea Alexandru, B-dul Aviatorilor, str. Paris și au intenționat să intre la adresa cu nr. 14, cunoscută de organul informativ. Aici au fost oprite să intre de către ofițerul de la organul informativ, ora fiind 13.50.

După ce au mai discutat câteva minute, „VALI" și „PAULA" au explicat ofițerului de la organul informativ că doresc să înmâneze numitului DAMIAN ASCANIO, ce locuiește la această adresă, o pungă din plastic (pe care i-a arătat-o și ofițerului) cu diferite cadouri.

Din curtea imobilului a ieșit o individă în etate căreia „VALI" i-a înmânat punga și a rugat-o să o înmâneze numitului DAMIAN ASCANIO.

De aici au plecat la ora 14.00 și pe același traseu au revenit la reședința ob. „STAN", unde au intrat la ora 14.10.

La ora 15.50 „VALI", „PAULA" și „STAN" au plecat de acasă cu auto CD 814 condus de șofer și au mers la Muzeul Satului, unde au intrat la ora 16.00.

De la muzeu au plecat la ora 17.10 și au revenit la domiciliul ob. „STAN", ora fiind 17.20.

După 3' au plecat cu toții cu auto CD 814 condus de șofer și s-au deplasat pe Cal. Victoriei, au oprit în apropiere de imobilul cu nr. 101, unde „VALI", „PAULA" și „STAN" au coborât, au traversat Cal. Victoriei și au intrat la librăria Mihail Sadoveanu, ora fiind 17.30.

Aici au privit la cărțile expuse, iar „STAN" s-a apropiat de vitrina magazinului și a privit în direcția imobilului cu nr. 101 cunoscută de organul informativ.

La ora 17.45 cu toții au ieșit de aici, au mers pe strada Banului, unde se afla parcat auto CD 814 condus de șofer, s-au urcat și au plecat pe Cal. Dorobanților, au oprit în fața librăriei Lumina. „VALI", „PAULA" și „STAN" au coborât și au intrat, iar șoferul a așteptat, ora fiind 17.50.

După 10', „VALI", „PAULA" și „STAN" (care avea asupra sa un album), au ieșit de aici, au mers la biserica din imediata apropiere unde „VALI" a efectuat mai multe fotografii, apoi au intrat în biserică.

De aici au ieșit după 5', au revenit la autoturism și cu acesta au revenit la domiciliul ob. „STAN", ora fiind 18.10.

Până la ora 24.00 când filajul a fost suspendat, obiectivele nu au mai părăsit domiciliul.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

R.D. 0047/151
S.M./G.G.
21.09.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 224–224 verso.

57. 22 septembrie 1988. Notă privind filajul cu intermitență al obiectivelor „Valy" și „Paula" efectuat în ziua de 21 septembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00487442 din 22.09.1988

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al ob. „VALI" și „PAULA", turiste olandeze, efectuat în ziua de 21.09.1988 între orele 6.00–9.05.

ACTIVITATEA OBIECTIVELOR

La ora 7.15 „VALI" și „PAULA", având asupra lor bagajele, împreună cu „STAN", au ieșit de acasă, s-au urcat în auto CD 814 condus de șofer (care aștepta în față) și s-au deplasat la Aeroportul Otopeni, unde au intrat la ora 8.10.

După efectuarea formalităților vamale, „VALI" și „PAULA" și-au luat rămas-bun de la „STAN", iar la ora 9.05 au părăsit țara plecând în direcția AMSTERDAM. A fost anunțat organul informativ.

Filajul s-a terminat.

Anexăm 3 (trei) fotografii.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

R.D. 0047/152
21.09.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 225.

58. 20 septembrie 1988. Raport întocmit de Filip Teodorescu, locțiitorul șefului Direcției a III-a, privindu-l pe Stork Coenraad Frederik, ambasadorul Olandei la București.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția a III-a
Nr. D-3/ 00188267 din 20 septembrie 1988

Strict secret
Exemplar unic

RAPORT

privind pe STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București

STORK COENRAAD FREDERIK, născut la 28 martie 1928, este acreditat în calitate de ambasador al Olandei la București din data de 3 februarie 1988.

Este căsătorit și are trei copii. Soția sa, STORK ELLEN VICTORIA, în vârstă de 44 ani, lucrează ca fotoreporter la un ziar englez și locuiește la Londra, împreună cu doi dintre copii.

În scurt timp după venirea la post, ambasadorul olandez și-a creat relații în rândul oamenilor de cultură și artă, preferându-i pe cei cunoscuți cu atitudini protestatar-disidente, cum sunt: criticul de artă PLEȘU ANDREI, poetul DINESCU MIRCEA, pictorul DUMITRESCU SORIN, CELAC-BOTEZ MARIANA etc.

În afara prilejurilor oferite de acțiunile protocolare, îi invită la reședință și îi vizitează la domiciliile lor, ocazii cu care îi exploatează informativ și le încurajează atitudinile, manifestările și acțiunile așa-zis protestatare.

STORK COENRAAD FREDERIK se implică direct în acțiunile antiromânești desfășurate de ziariștii olandezi care ne vizitează țara în această calitate sau sub acoperirea de turiști individuali, furnizându-le date și informații ce sunt exploatate în propaganda externă defavorabilă țării noastre și le facilitează

scoaterea din țară, prin curierul diplomatic, a însemnărilor, filmelor sau altor materiale cu conținut ostil.

La data de 12 septembrie 1988 au intrat în țară, ca turiste, cetățenele olandeze ILLES VERONICA, născută la 29 noiembrie 1945 în Ungaria, și PEIJIC KATHARINA, născută la 22 februarie 1935 în Olanda, care s-au cazat la reședința ambasadorului Olandei din București.

Despre ILLES VERONICA deținem date că este reporter la revista olandeză „Elseviers magazin"[1], face frecvente călătorii în R.P. Ungară și, fără a vizita R.S. România până la actuala deplasare, a prezentat redacției respective articole cu conținut denigrator la adresa țării noastre.

Din controlarea activității celor două „turiste" pe raza județului Cluj – unde s-au deplasat a doua zi după sosirea la București – a rezultat că au încercat să abordeze diverse persoane în locuri publice și au fotografiat aspecte ce pot fi interpretate speculativ, fiind interesate să obțină date privind situația naționalității conlocuitoare maghiare și atitudinea populației față de măsurile întreprinse pentru sistematizarea unor zone rurale.

Fiind surprinse de organele de miliție în momentul în care fotografiau aspecte ce pot fi interpretate negativ, sub acoperirea acestor organe au fost avertizate în legătură cu nerespectarea statutului de turist și au fost atenționate că, dacă vor continua asemenea activități inamicale față de R.S. România, vor fi obligate să părăsească teritoriul țării noastre.

Le-au fost reținute filmele ce le aveau asupra lor, concomitent efectuându-se o percheziție secretă în camera de hotel, prilej cu care au fost voalate alte filme ce fuseseră deja folosite.

Urmare a atenționării, au renunțat la intenția de a vizita unele sate cu populație maghiară din zonă.

După revenirea la București, în ziua de 16 septembrie a.c., cele două „turiste" s-au cazat tot la locuința ambasadorului olandez, de unde nu au ieșit decât în compania acestuia.

1. Este vorba de *Elseviers*, săptămânal olandez de opinie și informare înființat în 1945.

În ziua de 18 septembrie, în jurul orei 13.00, STORK COENRAAD FREDERIK, însoțit de cele două străine, au încercat să intre la domiciliul lui PLEȘU ANDREI din strada Paris nr. 14, acțiune care a fost prevenită. Ambasadorul a luat totuși legătura cu ASCANIO DAMIAN, pensionar, fost rector al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu", care locuiește în același imobil, legătură mai veche a sa, pe care o contactează periodic, cu care a stabilit să se întâlnească în cursul acestei săptămâni. (ASCANIO DAMIAN este lucrat de Securitatea Municipiului București prin dosar de urmărire informativă pentru manifestări politice necorespunzătoare.)

După îndepărtarea de la domiciliul lui PLEȘU ANDREI, s-au deplasat în apropierea străzii Dridu, unde se află locuința lui FISTOC ION, element protestatar, dar nu au intrat la adresa respectivă.

Cele două ziariste se află încă la București urmând a părăsi R.S. România la 21 septembrie a.c.

Împreună cu Direcția I și Securitatea Municipiului București se întreprind măsuri de prevenire a intrării lor în contact cu elemente necorespunzătoare.

Având în vedere cele raportate, propunem informarea conducerii Ministerului Afacerilor Externe cu conținutul notei anexate, pentru atenționarea ambasadorului Olandei la București în legătură cu activitățile sale care sunt incompatibile cu statutul ce-l are și contravin scopului acreditării acestuia în R.S. România.

LOCȚIITOR ȘEF DIRECȚIE
Colonel,
Teodorescu Filip

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 226–229.

59. 21 septembrie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informațiilor oferite de sursa „Daniela" privind programul și contactele adesea neoficiale ale ambasadorului Olandei.

DIR. a III-a/3111/GV — Strict secret
Sursa „DANIELA"/FN/ — 21.09.1988
Casa „DOMICILIUL"

NOTĂ-RAPORT

Referitor la ambasadorul olandez STORK COENRAAD FREDERIK, sursa „DANIELA" ne-a semnalat următoarele:

La reîntoarcerea din concediu în 3.09.a.c., după câteva zile, cel în cauză a solicitat sursei să-i procure timbre poștale și să-i stabilească valoarea timbrelor ce trebuie aplicate pe plicuri în funcție de distanța și greutatea plicului, până la 40 grame.

I-a precizat că dorește să pună în circuit 12 plicuri.

Sursa a menționat că, din verificările ce le-a efectuat, plicurile au fost puse în circuit personal de către ambasador, întrucât nici un angajat român nu a fost solicitat pentru acest lucru.

În continuare manifestă aceeași reținere și neîncredere față de personalul român, față de care nu face nici o apreciere sau comentariu. De fapt nici programul său de lucru nu este prestabilit, întâlnirile oficiale și neoficiale le planifică singur sau eventual secretara olandeză NEDERHOF PETRONELA.

De la venirea sa la post nu a solicitat niciodată, cu excepția zilei naționale, trimiterea de invitații pentru alte mese organizate la reședință, deși periodic organizează asemenea acțiuni într-un cerc restrâns de persoane cu cetățeni străini și români.

În timpul programului de lucru, în ambasadă stă foarte puțin, restul timpului fiind plecat, fără a se cunoaște unde merge. De regulă, pleacă singur și de cele mai multe ori fără șofer.

Se implică în contactarea persoanelor care solicită stabilirea în Olanda, însă numai a celor semnalați de centrala Ministerului de Externe că au primit viza de intrare în această țară.

Spre deosebire de predecesorii săi, STORK COENRAAD primește la reședință mulți vizitatori străini, pe care îi cazează și îi sprijină în realizarea programelor de activitate. Despre acești vizitatori nu se cunoaște nimic anterior venirii lor în țara noastră.

Recent a avut în vizită două cetățene olandeze, care au fost cazate la reședința lui, iar o perioadă de două zile acestea au fost plecate în județul Cluj. Această informație sursa a obținut-o de la menajera MOGA MARIA.

Deși sursa este convinsă că are multe relații în rândul cetățenilor români, întâlnirile cu aceștia și le organizează personal. De remarcat faptul că nu mai primește telefoane la ambasadă de la aceștia, întâlnirile probabil fiind planificate cu ocazia altor întâlniri, fie particulare, fie cu ocazia recepțiilor la care participă.

Alte aspecte nu au rezultat.

A.C.N.S.A.S., Fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 230–231.

60. 21 septembrie 1988. Notă privind activitatea ambasadorului Olandei, „angrenat în activități ce contravin scopului acreditării sale în R.S. România", în care se propune avertizarea sa la Ministerul Afacerilor Externe.

Secret de serviciu
Exemplar unic

NOTĂ[1]

Din datele existente rezultă că STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, s-a angrenat în unele activități ce contravin scopului acreditării sale în R.S. România și aduc prejudicii intereselor și prestigiului țării noastre.

Astfel, la scurt timp după venirea la post, a stabilit legături cu mai mulți cetățeni români cunoscuți cu atitudine necorespunzătoare și a căror poziție este exploatată de cercuri ostile din exterior în acțiuni denigratoare. Persoanele în cauză sunt invitate periodic la reședința ambasadorului ori acesta le vizitează la domiciliu, prilejuri în care le încurajează manifestările negative și îi instigă la acțiuni așa-zis protestatar-disidente.

De asemenea, intermediază contactele unor astfel de persoane cu ziariști străini veniți în țară sub acoperire turistică, în scopul obținerii de date tendențioase care să poată fi utilizate în exterior în acțiuni de presă prin care se denaturează și calomniază realitățile din țara noastră.

Astfel, la 12 septembrie a.c. ambasadorul a primit și cazat la reședința sa pe „turistele" olandeze ILLES VERONICA (născută în Ungaria) și PEIJIK KATHARINA, prima rezultând a fi în realitate reporter la revista olandeză „Elseviers Magazin".

Cele două străine au încercat să desfășoare activități de presă neautorizate pe raza județului Cluj, fapt pentru care li s-a atras atenția să-și respecte statutul turistic sub care se găsesc în țară.

1. Deasupra, însemnare de mână: „S/3104/27-9-88/ În baza acestei note, ambasadorul a fost avertizat (atenționat) la M.A.E., la 26 septembrie 1988."

După revenirea la București, cele în cauză, însoțite de ambasadorul Olandei, au încercat să intre, în ziua de 18 septembrie a.c., la domiciliile a două persoane pe care presa occidentală le prezintă ca fiind așa-zișii disidenți.

Față de cele menționate, rugăm a se aprecia măsurile ce se impun în astfel de situații pe linia Ministerului Afacerilor Externe.

NR. D/S/188.267
din 21 septembrie 1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 235–236.

61. 27 septembrie 1988. Notă de audienţă adresată ministrului român de externe, Ioan V. Totu, cu privire la audienţa din 26 septembrie în care a fost primit ambasadorul Olandei.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
Direcţia relaţii II
Nr. 2/3359[1]

TOVARĂŞULUI IOAN V. TOTU
MEMBRU SUPLEANT AL COMITETULUI
POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

NOTĂ DE AUDIENŢĂ

La 26 septembrie 1988, Gheorghe Roşu, directorul Direcţiei Relaţii II din M.A.E., a primit în audienţă pe C.F. Stork, ambasadorul Olandei la Bucureşti.

A participat Gh. Duţă, secretar I la D.R. II.

Gheorghe Roşu a arătat că a invitat în audienţă pe ambasadorul olandez pentru a discuta o problemă de interes pentru relaţiile dintre cele două ţări.

În continuare, relevând că partea română doreşte realmente să dezvolte relaţii bune cu Olanda, a subliniat că tocmai în acest context concepem şi rolul ambasadelor – ca o contribuţie efectivă la găsirea căilor pentru impulsionarea raporturilor bilaterale. Pe această linie se înscrie şi oferta făcută anterior ambasadorului ca problemele să fie discutate la Direcţia Relaţii II, la alte direcţii din minister. Aceasta este de natură să faciliteze îndeplinirea sarcinilor comune pe care le avem şi, de aceea, dorim să acordăm, în continuare, tot sprijinul pentru promovarea contactelor.

În acest cadru, a menţionat că din unele informaţii rezultă că ambasadorul Olandei întreţine contacte cu unele persoane

1. În dreapta, ştampilă cu număr de intrare 3103 din 27 septembrie 1988.

din ţara noastră care au o poziţie necorespunzătoare şi a căror poziţie este folosită în scop denigrator de cercuri ostile din străinătate. A arătat că ambasadorul, prin contactele sale, încurajează, de fapt, asemenea poziţii.

A relevat, apoi, că ambasadorul a încurajat unele persoane sosite în România ca turişti, dar care, în realitate, nu erau turişti, ci ziarişti, şi a încercat să faciliteze contacte între aceştia şi unii cetăţeni români din categoria celor menţionaţi.

A subliniat că partea română consideră că asemenea acţiuni din partea ambasadorului sau colaboratorilor săi nu sunt de natură să contribuie la dezvoltarea relaţiilor româno-olandeze, în spiritul şi pe căile pe care le dorim.

A remarcat că a ridicat ambasadorului această problemă din respect faţă de relaţiile româno-olandeze, din grija de a le dezvolta şi din dorinţa de a le feri de manifestări care nu sunt în concordanţă cu spiritul care trebuie să le caracterizeze.

A subliniat că partea română speră că ambasadorul va înţelege cele semnalate şi că va contribui la dezvoltarea relaţiilor bilaterale prin contacte active, de lucru, cu M.A.E., cu autorităţile române, cu cetăţenii români sau persoane din România care au răspunderi în ce priveşte relaţiile noastre, cât şi în privinţa dezvoltării României.

În încheiere, a arătat că am dorit să purtăm discuţia în cauză în spiritul sincer al relaţiilor noastre. Ambasadorul olandez a declarat că a luat notă de comunicarea ce i s-a făcut. A întrebat dacă există vreo schimbare în atitudinea autorităţilor române, în special a M.A.E., faţă de persoana sa. A remarcat că a fost asigurat la sosirea la post, în ianuarie–februarie a.c., că poate contacta orice cetăţean român; asigurarea a fost reînnoită de directorul Protocolului M.A.E. la un dineu pe care l-a oferit în onoarea sa şi a soţiei în luna iulie a.c. A subliniat că şi el este foarte interesat în dezvoltarea relaţiilor bilaterale şi că există dovezi ample în legătură cu aceasta, prin vizitele efectuate şi acţiunile întreprinse pentru dezvoltarea acestor relaţii.

În concluzie, a întrebat, încă o dată, dacă este vorba de vreo schimbare în atitudinea M.A.E. în problema contactelor.

Gheorghe Roșu a repetat că partea română este realmente dispusă să-l sprijine pe ambasador în acțiunile pe care le întreprinde în scopul – comun – al dezvoltării relațiilor româno-olandeze. Pentru aceasta, M.A.E., D.R. II, alte direcții, alte foruri îi stau la dispoziție. Dacă există probleme, dificultăți, acestea trebuie semnalate; partea română nu dorește să apară impedimente în dezvoltarea contactelor.

În ceea ce privește atitudinea față de contacte, a reliefat că nu există și nu poate exista o schimbare în poziția autorităților române, a M.A.E.

A arătat că partea română îl tratează pe ambasador ca pe reprezentantul oficial al Olandei, venit în România pentru a contribui la dezvoltarea relațiilor bilaterale. Problemele care au apărut și care au fost semnalate nu s-au datorat părții române, ci atitudinii ambasadorului. O astfel de atitudine nu este de natură să contribuie nici la dezvoltarea relațiilor bilaterale și nici la informarea corectă de către ambasador a forurilor olandeze în legătură cu România.

A reafirmat că asigurările date în privința contactelor sunt valabile. A subliniat însă că este de datoria ambasadorului să cunoască cu ce persoane intră în contact, adică să știe dacă persoanele respective sunt învestite și au responsabilități în ce privește relațiile bilaterale, precum și dezvoltarea internă a României.

A arătat că, din acest punct de vedere, partea română consideră de datoria sa să spună ambasadorului că unele persoane pe care le-a contactat ori a încercat să le contacteze – el personal sau colaboratorii săi – nu sunt persoane din categoria descrisă mai sus, ci, dimpotrivă, sunt cunoscute pentru pozițiile lor necorespunzătoare în România.

Acesta este sensul comunicării făcute – de a se prezenta ambasadorului modul cum vede partea română aspectele în cauză și

de a se evita acțiuni care nu sunt de natură să contribuie efectiv la dezvoltarea relațiilor bilaterale. Este dorința sinceră a părții române de a se evita, pe viitor, asemenea acțiuni. Partea română nutrește speranța că ambasadorul va înțelege corect sensul comunicării.

Ambasadorul olandez a declarat că, deși i se afirmă că nu există o schimbare, apreciază că este vorba de o schimbare sensibilă în atitudinea față de problema contactelor. În condițiile prezentate de partea română, a arătat ambasadorul, „este foarte dificil de hotărât cu cine să se stabilească contacte și cu cine să nu se stabilească astfel de contacte". Gheorghe Roșu a repetat că nu este și nu poate fi o schimbare față de ambasadorul Olandei. În ceea ce privește dificultățile pe care le vede în a hotărî cu cine să aibă contacte, consideră că acestea pot fi ușor depășite dacă se ține seama de faptul că în unele cazuri – bine definite – și unde este vorba de persoane cu atitudini negative față de România –, contactele pot fi evitate, întrucât asemenea contacte nu pot aduce nimic util nici pentru relațiile noastre, și nici pentru informarea corectă a ambasadei asupra situației din România.

Ambasadorul olandez a menționat că este bucuros de faptul că partea română a abordat această problemă, pe care și el personal dorea s-o ridice, în baza celor discutate anterior cu Directorul Protocolului pe tema contactelor între diplomați și cetățenii români. Intenționa să ridice această problemă, mai ales după ultimele întâmplări – este vorba de faptul că i s-a refuzat intrarea în casa unui prieten al său –, dar, ținând seama de comunicarea ce i s-a făcut astăzi, va informa mai întâi guvernul olandez și va cere instrucțiuni.

În încheiere, a exprimat speranța că partea română va fi dispusă să continue discuția pe această problemă.

Gheorghe Roșu, reafirmând disponibilitatea părții române pentru discuții, a reliefat dorința noastră de a menaja relațiile româno-olandeze de unele manifestări ce ar putea fi evitate.

A exprimat speranța că ambasadorul olandez va înțelege corect sensul apelului care-i este adresat.

Audiența a durat 55 minute.

27 septembrie 1988
red. G. Duță
dact. TD/2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 245–247.

62. 3 octombrie 1988. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor date de sursa „Mona" care anunță sosirea în România a soției ambasadorului Olandei, Ellen Stork.

3111/DC — Strict secret
„Mona" — Ex. nr.
3-10-1988

NOTĂ-RAPORT

Sursa „Mona" ne-a informat următoarele:

Miercuri 5 octombrie a.c. urmează să sosească la ambasada Olandei din București soția ambasadorului, STORK ELLEN. Sursa nu cunoaște mai multe despre această vizită (durata, dacă este însoțită de copii sau alte persoane).

Despre ambasadorul STORK sursa a afirmat că acesta continuă să meargă la toate recepțiile și mesele la care este invitat. Până în prezent nu a fost vizitat de cetățeni români (săptămâna 25–30 septembrie '88), în tura cât sursa a fost de serviciu la reședința ambasadorului.

N.O.

STORK ELLEN – soția ambasadorului Olandei la București, de profesie fotograf.

Sursa a fost instruită să nu semnaleze în mod operativ orice deplasare pe care soția ambasadorului intenționează să o efectueze prin București sau provincie și de asemenea tot ce poate afla din programul obiectivei [*sic!*].

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN" și mapa anexă a sursei „MONA".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 256–256 verso.

63. 3 octombrie 1988. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor date de sursa „Mona" care anunță decizia soției ambasadorului Olandei, Ellen Stork, de a-și amâna venirea în România.

3111/DC
„MONA"
6-10-1988

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ-RAPORT

Sursa „MONA" ne-a relatat următoarele:

Soția ambasadorului olandez STORK ELLEN, care urma să vină miercuri 5 octombrie a.c., a transmis că-și amână vizita la o dată ulterioară.

În legătură cu ambasadorul, sursa a relatat că a împrumutat unele cărți numitului OROVEANU. Sursa nu a reușit să afle mai multe despre cetățeanul român.

N.O.

STORK ELLEN – soția ambasadorului olandez, de profesie fotograf.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze operativ dacă află data când soția ambasadorului va veni în țară.

În legătură cu OROVEANU, a fost instruită să ne semnaleze dacă acesta îl mai vizitează pe ambasador.

Nota se va exploata la D.U.I. „Stan" și „Mona".

ACNSAS, fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 257.

64. 11 octombrie 1988. Notă privind filajul ambasadorului Olandei pe durata vizitei pe care acesta și un grup de diplomați au făcut-o, în data de 7 octombrie 1988, în județul Argeș.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/00484623 din 11.X.1988

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/G.V.

NOTĂ
privind filajul numitului Coenraad Stork FREDERIK – „STAN" –, ambasadorul Olandei, efectuat în ziua de 07.10.1988, între orele 07.00–18.40

La nota dvs. telefonică nr. D/00484623 din 08.10.1988, urmată de cererea de filaj nr. ..... din ..... prin care ați solicitat filajul în scopul stabilirii activității desfășurate în ziua de 07.10.1988, cu ocazia deplasării împreună cu grupul de diplomați în municipiul PITEȘTI și împrejurimi, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 08.05 a plecat de la Clubul Diplomaților cu unul dintre cele trei autocare în coloană cu mai multe autoturisme CD și s-au deplasat până în orașul TOPOLOVENI, oprind în fața Consiliului Popular. Aici au fost întâmpinați de oficialități române care le-au prezentat macheta orașului, realizările și perspectivele de dezvoltare.

De aici au plecat la ora 10.25, cu același autocar, tot în coloană, iar la ora 10.50 au intrat la Consiliul Popular municipal PITEȘTI. La ora 11.45 a ieșit de la Consiliul Popular împreună cu ceilalți, diplomați, s-au urcat cu toții în cele 3 autocare și au plecat, vizitând următoarele obiective industriale:

– Combinatul de prelucrare a lemnului – PITEȘTI – între orele 11.50–12.15;

– Uzina de autoturisme Pitești – între orele 12.40–13.20;

– Casa de cultură a sindicatelor și cartierul muncitoresc MIOVENI – între orele 13.30–13.45;

– Centrul viticol ȘTEFĂNEȘTI-ARGEȘ – între orele 14.00–14.40.

La ora 15.00 cele 3 autocare au oprit în fața restaurantului Cornul Vânătorului. Au coborât cu toții și au intrat, fiind întâmpinați de oficialități române.

Între orele 15.05–18.10 au servit masa și au vizionat programul artistic oferit de organizatori.

În timpul mesei, „STAN" a fost observat ieșind de mai multe ori în curtea restaurantului și stând de vorbă cu un delegat român, fiind binedispus.[1]

La ora 18.15 au ieșit din restaurant, având fiecare în mână câte un cadou (un coș cu struguri, sticle de vin și alte produse), s-au urcat, unii în autocare, alții în autoturisme CD („STAN" s-a urcat tot în autocar), și au plecat.

La ora 18.40 a ieșit pe autostrada PITEȘTI–BUCUREȘTI, fiind întrerupt din filaj.

Filajul s-a terminat.

LOCȚIITOR COMANDANT UNITATE
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

rd 0024/1269
GE/SM
10.10.1988
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 260–260 verso.

1. În dreptul paragrafului, care este subliniat, un semn de întrebare.

65. 11 octombrie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informațiilor date de sursa „Ștefan" despre mai multe cutii cu cărți pe care ambasadorul Olandei le-a adus din țara sa la București.

3111/DC
„ȘTEFAN"
11.10.1988

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ-RAPORT

Sursa „ȘTEFAN" ne-a relatat următoarele:

După venirea din concediu și-a reluat vizitele la reședința ambasadorului olandez pentru a preda lecții de chitară fiului acestuia, DANIEL.

Ambasadorul a părut încântat să-l vadă din nou, dar și-a exprimat dorința ca fiul său să urmeze lecții de pian, întrebând sursa dacă are vreo cunoștință pianist, acesta a negat, dar i-a promis că se va interesa.

Sursa a văzut pe pian un plic în care se afla o carte, destinată numitei GHEORGHIU MIHAELA, strada Dionisie Lupu nr. 74, apt. 37.

DANIEL i-a spus sursei că tatăl său și-a adus din Olanda mai multe cutii cu cărți pe care o să le așeze într-una din camerele de la etaj. „ȘTEFAN" a văzut aceste cutii – erau aproximativ 30 –, dar nu a reușit să vadă ce fel de cărți erau pentru că nu erau însă scoase.

N.O.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze dacă află tematica sau ce fel de cărți și-a adus ambasadorul. În legătură cu pianistul, dacă va fi interesat, să afirme că se va interesa în continuare pentru a găsi și a-i prezenta unul.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 264–264 verso.

66. Octombrie 1988. Notă-extras din nota informativă a sursei „Crişu" dată în 14 octombrie 1988 despre faptul că primul secretar al ambasadei Olandei este interesat de legislaţia privind contractele economice şi sistematizarea satelor.

Dir. III/3111/GU

NOTĂ-EXTRAS
din nota informativă a sursei „Crişu"
din 14.10.1988, indic. 371/TC

În seara zilei de 13.10.a.c., la recepţia organizată de ambasada Austriei cu ocazia TIB '88, sursa a avut o lungă convorbire cu primul secretar al Ambasadei Olandei, care a spus că este foarte interesat de Legea Contractelor Economice[1], că a căpătat o traducere proastă a legii de la Ambasada Austriei, că mă roagă să-i fac o traducere eu şi să discutăm în special capitolul IV al acestei legi – mai ales în legătură cu semnificaţia „amestecului" Ministerului de Justiţie şi al Procuraturii generale care contrasemnează aceste contacte.

– M-a contrazis că nu există o dispoziţie legală recentă în legătură cu sistematizarea satelor; el a găsit o lege aplicabilă în materie din anul 1974. Am purtat o discuţie juridică, legea invocată fiind aceea de sistematizare a teritoriului[2].

Apoi interlocutorul meu s-a îndoit de afirmaţia şefului statului că, în anul următor, va exista un fond de rezervă a Statului de 2,4 miliarde dolari. În final mi-a cerut să-i confirm părerea că, după câte a observat, planul de sistematizare a satelor, dacă nu s-a oprit clar, în orice caz s-a încetinit.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 267–267 verso.

1. Legea nr. 3 din 30 martie 1988 privind încheierea şi executarea contractelor economice publicată în *Buletinul Oficial* nr. 18 din 2 aprilie 1988.

2. Legea nr. 58 din 29 octombrie 1974 privind sistematizarea teritoriului şi localităţilor urbane şi rurale, publicată în *Buletinul Oficial* nr. 135 din 1 noiembrie 1974. Prin această lege, Nicolae Ceauşescu, în calitatea sa de şef al statului, obţinea dreptul exclusiv de a aproba majoritatea studiilor şi schiţelor de sistematizare.

67. 15 octombrie 1988. Notă întocmită pe baza informaţiilor furnizate de sursa „Daniela", care aduce la cunoştinţă conţinutul comunicatului de presă dat de şefa delegaţiei Parlamentului European la încheierea vizitei în România.

Direcţia III/3111/GV — Strict secret
Sursa „DANIELA"/FN — Ex. nr. 1
15.10.1988

NOTĂ

Pasajul privind „sistematizarea" din comunicatul de presă dat la 30 septembrie a.c. de dna Maij, care a făcut parte din delegaţia Parlamentului European ce a vizitat România recent.

(citat din memorie)

„După un monolog de peste o oră, la cererea delegaţiei, preşedintele a fost de acord cu purtarea unei discuţii. A căutat să explice într-o nouă lumină planurile privind reorganizarea, spunând că ideea este de a crea din mai multe comunităţi mai mici o comunitate mai mare din punct de vedere administrativ. În «satul central» al fiecărei comunităţi astfel create va funcţiona primăria, o şcoală, o policlinică, un post de miliţie. Oamenii nu sunt forţaţi să plece, ci totul se face după consultări, iar cei care vor să se mute în apartament primesc compensaţii pentru casa şi pământul la care renunţă. În satul central va trebui dezvoltată industria mică şi mijlocie, precum şi industriile necesare agriculturii, iar cei care lucrează în sectorul respectiv vor locui în apartamente.

Nu va fi necesar să dispară toate satele, dar cele cu mai puţin de 1 000 locuitori nu sunt viabile.

La întrebarea delegaţiei de ce trebuie să fie obţinut astfel teren arabil, nu s-a dat răspuns.

La propunerea delegaţiei ca să fie invitaţi ziarişti care să vadă cum se face reorganizarea – dacă aceasta este atât de pozitivă, cum afirmă Preşedintele –, reacţia a fost negativă.

Deşi era foarte dificil să se deplaseze fără un însoţitor român, dna Maij a reuşit să viziteze lângă Bucureşti un sat în curs de reorganizare. Situaţia reală este alta decât cea prezentată de

Preşedinte. Nu numai că nu există nici un fel de compensaţie pentru casele şi pământul pe care oamenii sunt obligaţi să le părăsească, ci acest lucru se face fără nici un fel de consultare sau consimţământ.

O femeie în vârstă povesteşte că a trebuit să se mute din casa ei veche, dar spaţioasă şi cu grădină de legume, într-un apartament de o cameră cu un «spaţiu de bucătărie» şi duş/toaletă. Şi încă ea a fost norocoasă, întrucât sunt blocuri unde există doar un grup sanitar comun la parter, iar despre compensaţie nici nu a fost vorba să primească.

Nu este adevărat că sunt afectate numai satele cu minorităţi – unguri sau germani –, ci întreaga ţară, chiar şi regiuni unde locuiesc aproape în exclusivitate români.

După părerea dnei Maij, preşedintele face impresia unui om sănătos şi energic, care îşi va impune planul de a reorganiza România dacă nu este oprit de comunitatea internaţională. Pentru aceasta s-ar putea să fie necesar protestul politic şi îngheţarea relaţiilor economice, după părerea dnei Maij."

N.B.

Nota a fost furnizată de sursă în baza instructajului efectuat pentru urmărirea reacţiilor după vizita făcută în R.S. România de delegaţia parlamentară a C.E.E.

Traducerea a fost făcută din limba olandeză în engleză, sursa apreciind că acest material este destinat a fi transmis altor ambasade.

Cpt. Ghiţă Virgil

WEGGEN JOHANNA RIEKA HERMANNA, născută la 29.12.1943 în Olanda, a intrat în R.S. România prin P.C.T.F. OTOPENI în ziua de 27.09.1988 pentru a participa în cadrul delegaţiei Grupului Democrat-Creştin din Parlamentul (vest) European la vizita oficială efectuată în perioada 26–29.09.a.c. la invitaţia M.Ad.N.

Pe timpul şederii în R.S. România, aceasta a fost însoţită în ziua de 29.09.a.c. de ambasadorul olandez STORK ELLEN COENRAAD FREDERIK, iar ultima parte din comunicat este de fapt informaţia furnizată de diplomatul olandez, care de mai multe ori a vizitat zona veche a localităţii OTOPENI.[1]

GV/CR/2 ex.
RD 1164/1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 268–268 verso.

1. Informaţiile despre delegata olandeză, care a fost obiectul unei operaţiuni de supraveghere informativă a Securităţii, au fost scrise de mână de căpitanul Ghiţă Virgil. Ele se regăsesc şi în unele note informative prezente în dosar, dar care, nefiind relevante pentru economia lucrării decât în măsura în care se referă, într-un paragraf, şi la Coen Stork, nu au fost reproduse.

68. 18 octombrie 1988. Adresă a Direcției a III-a către inspectoratele județene Buzău și Tulcea în care se anunță vizita de documentare a pedologului olandez Leendert Ponce, care va fi însoțit de diplomații olandezi C. Stork și Arie Verluis, a căror activitate trebuie controlată prin măsuri operative și informative.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Exemplar unic
– Direcția a III-a –
Nr. 3111/GV/D/0024257/10.10.1988

TELEX

Către
INSPECTORATELE JUDEȚENE BUZĂU, TULCEA
ale MINISTERULUI DE INTERNE
– Securitate – Serv. 3 –

La invitația Ministerului Agriculturii, în perioada 19–23.10.1988, ambasadorul Olandei la București STORK COENRAAD FREDERIK, atașatul agricol VERLUIS ARIE și PONS LEENDERT JAPHET[1] vor efectua o vizită de documentare în județele Buzău și Tulcea. Vor circula cu auto Mercedes CD 444 și vor fi însoțiți din partea ministerului de LUPȘE GHEORGHE, director protocol, și inginerii CREANGĂ LIVIU și MIHNEA IULIAN.

Au următorul program:

– 19.10.1988 – ora 11.00 – vizitarea Întreprinderii de Exploatare și Lucrări de Îmbunătățire Funciare
– ora 12.00 – vizită Stațiunea Pietroasele
– ora 18.00 – Plecarea spre Tulcea – cazare hotel Delta + masa

– 20.10.1988 – vizită de prezentare a Centralei „DELTA" și deplasare în localitatea Crișan – cazare hotel Lebăda + masa

1. Leendert Japhet Pons (1921–2008), pedolog olandez, cunoscut pentru contribuțiile sale la studierea solurilor sulfat acide. În 1981 s-a căsătorit cu specialista în pedologie Nadia Ghițulescu.

– 21.10.1988 – excursie de agrement pe brațul Sfântul Gheorghe și înapoiere la Tulcea – hotel Delta
– 22.10.1988 – ora 9.00 – vizită și discuții la Centrala „DELTA"
– ora 12.00 – vizită I.A.S. NICULIȚEL – Plecare spre București.

Rugăm luați măsuri informativ-operative pentru a controla activitatea diplomaților olandezi STORK COENRAAD FREDERIK și VERLUIS ARIE, pe raza dvs. de competență, precum și pentru influențarea lor pozitivă.

Rezultatul măsurilor întreprinse rugăm să ne fie comunicat de urmare.

ȘEFUL DIRECȚIEI
[ss]

GV/CS/ex. unic

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 272–272 verso.

69. 24 octombrie 1988. Notă-raport olografă redactată de locotent-colonelul Gheorghe Lupșa despre deplasarea, în județele Buzău și Tulcea, a delegației olandeze din care a făcut parte și Coen Stork.

U.M. 0500A – BUCUREȘTI
Lt. col. LUPȘA GHEORGHE
Nr. 03/0084/24.oct.1988

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

În perioada 19–22 oct. 1988 am însoțit, împreună cu ing. CREANGĂ LIVIU, ing. MIHNEA IULIAN și ANDRONESCU CRISTINA, toți de la Direcția generală economică de îmbunătățiri funciare și construcții în agricultură București, o delegație din OLANDA, formată din Prof. dr. LYN J. PONS, soția sa NADIA PONS – fostă GHIȚESCU sau GHIȚULESCU – ambasadorul Olandei C.F. STORK și atașatul agricol al Olandei cu sediul la Belgrad ARIE G. VERSLUIS.

Deplasarea s-a efectuat cu autoturismele pe ruta Buzău–Brăila, Tulcea, Delta Dunării. Centrala „Delta Dunării" I.A.S. Niculițelu–București.

Pe durata deplasării au rezultat următoarele aspecte:

La Stațiunea de cercetare și producție viti-vinicolă Pietroasele, jud. Buzău, atașatul agricol m-a întrebat – oarecum supărat – de ce persoanele din Ministerul Agriculturii invitate la activități protocolare de către ambasada Olandei nu participă la acestea. I-am explicat că până în toamna anului 1987 poate că n-au avut o lămurire a neparticipării, însă atunci când am fost întrebat de dl BAS BACKER de la ambasadă i-am răspuns și explicat motivul, adică toate activitățile fuseseră organizate între orele 12.30–14.00 și cred că este de acord că este greu de participat.

Când s-a organizat seara în februarie și, recent, octombrie, se cunoaște de ce nu s-a participat. Atașatul nu a mai pus pe timpul deplasării alte întrebări.

Ambasadorul a rămas tot timpul impresionat de cele văzute, nu a pus întrebări cu substrat. Singurul fapt remarcat la ambasador a fost că se scula mai devreme și pleca singur la o așa-zisă plimbare în TULCEA (în două dimineți).

La sfârșitul vizitei, ambasadorul a oferit celor care l-au însoțit câte o sticlă de whisky. A asigurat că, în calitatea sa, va depune tot efortul pentru ca bunele relații existente între specialiștii agricoli dintre cele 2 țări nu numai să se mențină, ci să se dezvolte.

În ceea ce-l privește pe profesorul L.J. PONS, acesta m-a întrebat de ce vrem să demolăm satele. I-am răspuns printr-o întrebare: Câte sate a văzut demolate în sectorul agricol Ilfov, județele Ialomița, Buzău și Brăila? Mi-a răspuns că nu a văzut așa ceva, dar a auzit ca în țara noastră există un asemenea program. I-am explicat că există un program de modernizare și sistematizare, noțiuni diferite de cea de demolare.

Ca dovadă, i-am arătat și a văzut construcții noi la sate, modernizări, posibilități de oferire de servicii etc. Intram în comuna Ianca, jud. Brăila, și i-am explicat de ce a fost modernizată, dispunând de la liceu, spital și terminând cu fabrica de zahăr. Nu a acceptat întru totul explicațiile, menționând că, dacă forța de muncă din agricultură ar fi mai bine retribuită, nu ar pleca la oraș.

I-am spus că și acest lucru se are în vedere, dar că este retribuită corespunzător, dovada că satele se modernizează atât prin construcții de stat, cât și prin construcții finanțate de proprietari, fapt ce demonstrează puterea economică atât a statului, cât și a locuitorilor satului.

În campanie – în special cea de toamnă – am spus că se folosesc toate forțele pentru strânsul recoltei – muncitori, elevi, studenți și chiar militari.

Prof. PONS a spus că este bine ca militarii să se instruiască și facem rău că sunt folosiți la strânsul recoltei, deoarece ei nu sunt specialiști. I-am replicat că nu trebuie să dispun de multă specializare pentru a recolta porumb, struguri, cartofi etc.

Mi-a replicat că militarii nu sunt legați de pământ, iar dacă muncesc, o fac că primesc ordin, și nu ca țăranul, din inimă și dragoste pentru pământ. I-am răspuns că le dăm posibilitatea s-o capete, dar că oricum nu facem un secret din folosirea militarilor când este necesar, iar ei dovedesc că muncesc totuși cu

dragoste. Atunci mi-a spus că el a văzut în 1978 cum își băteau joc de recolta la porumb.

Soția sa mi-a spus că am făcut o greșeală că i-am spus despre folosirea militarilor.

Ulterior au avut posibilitatea să-i vadă lucrând la un canal de irigații în Delta Dunării.

În afara celor raportate nu am remarcat alte aspecte.

Propun ca nota-raport să fie trimisă pentru exploatare organelor competente.

Lt-col. Lupșa

Pe durata deplasării, atașatul agricol ARIE G. VERSLUIS, cu sediul la Belgrad, venea la fiecare buletin de știri și întreba dacă se transmite ceva referitor la R.S.F. Iugoslavia. În ziua de 21 oct. ne-a spus că vrea să cunoască dacă s-a realizat dezmembrarea acestei federații. Legat de acest subiect a explicat că sunt mari mișcări și că până la urmă rezultatul acestora va fi dezmembrarea în mai multe state.[1] Ambasadorul s-a arătat sceptic în această privință, dar atașatul și prof. PONS au afirmat cu certitudine că acesta va fi rezultatul.

Prof. PONS aprecia că poate nu s-ar ajunge la un astfel de rezultat dacă guvernul central ar fi puternic, „dar este slab și fără autoritate".

Lt-col. Lupșa[2]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 277–278 verso.

1. Aluzie la tulburările provocate în Voivodina de Partidul Comunist din Serbia, condus de Slobodan Miloșevici (așa-zisa „revoluție de iaurt", o manifestație a sârbilor din Voivodina îndreptată împotriva guvernului acestei provincii autonome din cadrul Serbiei, care a avut loc în 5–6 octombrie 1988 și care s-a soldat cu demisia conducerii provinciei, loială guvernului federal al Iugoslaviei și constituției iugoslave din 1974), și în Muntenegru (reprimarea unei demonstrații antiguvernamentale la Titograd, în prezent Podgorica, din 7 octombrie 1988 și instituirea stării de asediu).

2. Urmează, dedesubt, rezoluția: „Tov. col Dohotariu / Exploatare la / Dir. a III-a / Lt. col. [indescifrabil] / 25.10.88".

70. 18 noiembrie 1988. Raport scris al plutonierului Octavian Drăguș despre vizita la ambasada Olandei a scriitorului Augustin Buzura.

MINISTERUL DE INTERNE
U.M. 0672/7
Plt. DRĂGUȘ OCTAVIAN
18.11.1988

Tovarășe Comandant,

Raportez:

Executându-mi serviciul la sch[imbul] II pe data de 18.11.1988, la ambasada OLANDEI din str. Atena nr. 18 am constatat următoarele:

La ora 15.20, ambasadorul olandez „STAN" a sosit pe jos la ambasadă, fiind însoțit de un individ român pe care l-a introdus la consulat.

Raportez că ambasadorul plecase de la ambasadă la ora 14.35 cu bicicleta.

În același moment cu sosirea ambasadorului cu individul român, secretara română „RADA" își terminase programul de lucru la consulat și se îndrepta către ieșire, pentru a pleca acasă. A fost însă întoarsă din drum de „STAN" și trimisă cu individul român la consulat, fiind însoțiți și de ambasador.

Secretara română „RADA" a discutat cu individul român, întrebându-l în românește dacă are formulare.

Discuția dintre ambasador și individ s-a purtat în franceză. La ora 15.30 individul a plecat, fiind însoțit până la poartă de „RADA", care a plecat cu mașina sa OLTCIT cu nr. 5B6718, iar individul a plecat pe jos, îndreptându-se către str. PARIS. Semnalmente: aproximativ 50 de ani, 1,70–1,75 înălțime, constituție robustă, păr lung spicat, poartă ochelari de vedere cu rame din plastic, îmbrăcat cu pantaloni culoare neagră, pardesiu culoare gri, pe cap pălărie în carouri tip sport, pe umăr avea o borsetă maron.

plt. Drăguș

N.B. Prin informatoarea „DANIELA" s-a stabilit că vizitatorul a fost scriitorul AUGUSTIN BUZURA din Cluj-Napoca.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 285.

71. 21 noiembrie 1988. Notă-raport olografă întocmită pe baza informațiilor oferite de sursa „Daniela" potrivit cărora a fost solicitată să traducă în olandeză Comunicatul Ministerului Afacerilor Externe privind faptele diplomatului maghiar Györfi Károly.

Dir. III/3111/GV — Strict secret
Sursa „Daniela"/FN/ — 21.XI.1988

NOTĂ-RAPORT

În ziua de 21 noiembrie 1988, ora 17.30, sursa „Daniela" ne-a comunicat următoarele:

În cursul dimineții, în jurul orei 9.30, ambasadorul olandez STORK COENRAAD FREDERIK a solicitat sursei să-i traducă integral din limba română în olandeză Comunicatul Ministerului Afacerilor Externe al R.S. România cu privire la faptele diplomatului ungar KÁROLY GYÖRFI[1].

După efectuarea traducerii și înmânarea acesteia ambasadorului, acesta a afirmat „Asta a fost, să vedem acum ce va urma".

1. Este vorba despre Comunicatul Ministerului Afacerilor Externe din 19 noiembrie 1988 privind pe Györfi Károly, șef de reprezentanță comercială la București (v. „Din partea Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România", în *Scânteia*, 20 noiembrie 1988, p. 5). În 14 noiembrie 1988, pe capota mașinii sale a fost așezat, întâmplător, un teanc de manifeste împotriva regimului Ceaușescu, astfel încât, la plecare, acestea să se împrăștie pe stradă. Autoritățile au interpretat incidentul ca pe un gest provocator, l-au arestat pe Györfi Károly și, pe 19 noiembrie 1988, l-au declarat *persona non grata*, cerându-i să părăsească România în termen de trei zile. Autoritățile maghiare au protestat la rându-le și, la 24 noiembrie 1988, l-au expulzat pe Pavel Platona, consilierul politic al ambasadei române la Budapesta (v. „Din partea Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România", în *Scânteia*, 25 noiembrie 1988, p. 4). Declanșarea acestui incident diplomatic este revendicată, după 1989, de muncitorul tipograf Valentin Hurduc, cel care a tipărit manifestele și care mai atribuie lui și unui grup de opozanți tipărirea, în 1988–1989, a publicației clandestine *Luneta*, incendierea arcului de triumf de la Pavilionul Expozițional (10 aprilie 1987), precum și incendierea statuii lui Lenin din fața Casei Scânteii (4 decembrie 1988).

Încercând să-l antreneze în discuții pe această temă, sursa l-a întrebat dacă cunoaște mai exact cum s-au petrecut faptele, la care diplomatul a răspuns că oricum nu așa cum se precizează în comunicat. A menționat în continuare că diplomatului ungur i s-a întins o cursă, că inițial a fost acuzat că ar fi făcut un accident de circulație, pentru ca în final, după cca șase ore de reținere, să fie acuzat de fapta înscrisă în comunicat.

Oricum, a precizat ambasadorul, asta a fost să vedem în continuare ce se va întâmpla, ce reacții vor avea ungurii.

Alte aspecte nu au mai rezultat.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 289–289 verso.

72. 22 noiembrie 1988. Raport redactat de locotenentul Dragomir pe baza discuției cu sursa „Giurcă" despre interesul ambasadorului Olandei de a cunoaște critici de artă români.

DSS/ Dir. a III-a — Strict secret
Nr. 362/LC/00349 — Ex. unic
22-11-1988 (copie)

RAPORT

La întâlnirea organizată pe 22-11-1988 cu sursa „GIURCĂ", aceasta a relatat următoarele:

În data de 21-11-1988 cel în cauză împreună cu soția au participat la recepția organizată la reședința ambasadorului elvețian THURNHEER ERNST, prilejuită de prezența în țara noastră a tenorului elvețian ANGELO BELOTTI.

Cu această ocazie, sursa a sesizat faptul că ambasadorul olandez – STORK –, care deținea unele date despre el, a manifestat interes pentru a-l cunoaște personal. În context, acesta l-a invitat la masă lângă el, timp în care au fost abordate unele aspecte legate în principal de preocupările sursei în domeniul designerului [*sic!*] și al criticii de artă.

În discuție sursa și-a amintit că, cu ocazia participării în data de 7-10-1987 la recepția dată la reședința atașatului cultural britanic KEVIN MCGUINNES, a fost abordat direct de atașatul de presă al Olandei, apreciind că este posibil ca acesta să-i fi vorbit despre el, în general despre activitatea sa profesională (actualului diplomat olandez). Sursa apreciază, de asemenea, că interesul manifestat de diplomatul olandez de cunoaștere personală nu este întâmplător, iar modalitatea abordării sale este identică cu cea a atașatului de presă olandez la recepția organizată de fostul diplomat britanic KEVIN MCGUINNES.

Invitația sursei la masa diplomatului olandez s-a realizat în condițiile în care cei doi mai purtaseră discuții de prezentare în camera de la parterul imobilului.

În discuțiile purtate, diplomatul olandez i-a solicitat printre altele să nominalizeze unele personalități din domeniul criticii de artă, discuții la care a participat și MANUELA CERNAT, față de care olandezul a manifestat aceeași rugăminte. Sursa a exemplificat printre alții pe criticul de artă MIHAI ISPIR, DAN CĂLIN și în general critici de artă din generația tânără, dornică de afirmare. MANUELA CERNAT, la rândul său, a nominalizat și susținut pe DAN HĂULICĂ, EMANUEL GEORGESCU și BARBOSSA *[sic!]*.

La recepția menționată au participat ambasadorii: brazilian, elvețian, columbian, olandez, austriac, iar din rândul cetățenilor români: sursa cu soția, fam. RĂZVAN și MANUELA CERNAT, pianistul DAN GRIGORE (posibil WEISS), actorul MĂLAIMARE cu soția și un funcționar din partea M.A.E., al cărui nume nu-l cunoaște.

Nu s-au făcut comentarii referitoare la comunicatul M.A.E. din data de 19-11-1988.

Întrucât sursa urmează să participe la un cocktail oferit de ambasadorul austriac pentru data de 06-12-1988, iar unii diplomați austrieci, olandezi și elvețieni la expoziția Uniunii Artiștilor Plastici organizată de sursă, se va organiza o nouă întâlnire, prilej cu care va fi luat și material scris.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 290–291.

73. 18 noiembrie 1988. Notă de semnalare a unor persoane care au participat la o masă oferită de ambasadorul Olandei în data de 11 noiembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. unic
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Serviciul 2
Nr. 00485224 din 18-XI-1988

CĂTRE
DIRECȚIA a III-a

NOTĂ-SEMNALARE

În ziua de 11.XI.1988, la reședința obiectivului „STAN" – ambasadorul Olandei –, din strada Atena, între orele 13.00–16.00 a avut loc o masă la care au participat mai multe persoane, după cum urmează:

1. obiectivul „DATCU" cu soția – de la ambasada Olandei;

2. reprezentantul O.N.U. la București, care a venit și a plecat cu autoturismul CD 1218 condus de șofer;

3. un individ cu semnalmentele:

Etate 50–55 ani, statura mijlocie, conformația corpului potrivită, ochii albaștri, poartă barbă. Îmbrăcat cu pălărie gri, pardesiu gri-pepit, pantaloni gri, pantofi negri.

Se pare că este scriitorul Mircea Dinescu.

4. un individ cu semnalmente:

Etate 45–50 ani, statură mijlocie, îmbrăcat cu pălărie, geacă și pantaloni din blugi.

5. o individă cu semnalmentele:

Etate 40–45 ani, statură mijlocie, conformația corpului potrivită. Îmbrăcată cu pardesiu maron, fustă neagră, cizme negre.

6. o individă cu semnalmentele:

Etate 35–40 ani, statură înaltă, conformație potrivită spre slabă. Îmbrăcată cu batic negru cu puncte albe legat turban, pardesiu în dungi verticale bej, verde și pepit (gen artizanat).

7. un individ cu semnalmentele:

Etate 30–35 ani, statură mijlocie, conformația corpului potrivită, părul blond, ochi albaștri, poartă barbă. Îmbrăcat cu pardesiu bej, pantofi negri.

8. o individă cu semnalmentele:

Etate 30–35 ani, statură înaltă, conformația corpului potrivită, părul blond, coafat lung. Îmbrăcată cu rochie neagră, scurtă, maron deschis, pălărie neagră.

MENȚIUNE:

– Individul de la nr. 3 a plecat de la reședința ob. „STAN", singur și s-a deplasat la adresa din Str. BITOLIA nr. 25 – parter;

– Individul de la nr. 4 împreună cu individele de la nr. 5 și 6 au plecat de la reședința ob. „STAN" împreună și s-au deplasat la adresa mai sus menționată;

– Individul de la nr. 7 împreună cu individa de la nr. 8 s-au deplasat împreună la aceeași adresă.

După circa o oră, individul de la nr. 4 împreună cu individa de la nr. 5 au mers la adresa din str. Bitolia nr. 17.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 292–292 verso.

74. Noiembrie 1988. Notă redactată de colonelul Tudor Roșioru pe baza informațiilor oferite de informatoarea „Maria Stănescu" despre opiniile ambasadorului Olandei privind incidentul din 14 noiembrie 1988.

DIRECȚIA III/301/RT — Strict secret
Inf. „MARIA STĂNESCU"

NOTĂ

În ziua de 23 noiembrie a.c., sursa a fost vizitată la domiciliu de către ambasadorul Olandei la București STORK COENRAAD. La sursă acasă se mai afla și scriitorul AUGUSTIN BUZURA, de la Cluj (redactor-șef adj. la revista *Tribuna*).

Încă de la început ambasadorul olandez a fost interesat să afle care este starea de spirit în rândul populației de naționalitate maghiară. Augustin Buzura i-a răspuns că lumea este liniștită și nu sunt probleme deosebite. S-a trecut apoi la comentarii cu privire la comunicatul din presă al Ministerului Afacerilor Externe.

STORK COENRAAD a menționat că în ziua de 15 noiembrie a.c. a primit o informare din partea Ambasadei R.P. Ungare de la București și el este convins și crede în versiunea maghiară din două considerente:

– calitatea de diplomat exclude fapte de genul aceleia care ar fi întreprins diplomatul ungur;

– autoritățile române nu au făcut imediat public acest caz, decât după 5 zile, pe când în presa maghiară s-au dat imediat explicații în detaliu.

Atât sursa, cât mai ales BUZURA au căutat să-i demonstreze că nu are dreptate, că românii, din rațiuni de bun-simț, nu au dat publicității cazul, fiind vorba de relații între două țări socialiste vecine, că adevărul aparține autorităților române întru totul.

În final, STORK COENRAAD și-a mai schimbat părerea, însă el este convins că românii nu pot demonstra adevărul din cauza puternicei emigrații maghiare care are mari posibilități de influențare a unor cercuri politice din întreaga lume.

N.B. – STORK COENRAAD se află în atenția Serviciului 11 unde se exploatează prezentul material. Întrucât informatoarea dispune de bune posibilități, a primit sarcini pe linia influențării pozitive a acestuia.

Nota se exploatează și la Serviciul 15.

Colonel ROȘIORU TUDOR

GV/CR/2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 293–293 verso.

75. Noiembrie 1988. Notă-extras din nota prezentată conducerii D.S.S. din 24 noiembrie 1988 în care se subliniază eficacitatea surselor în influențarea opiniilor ambasadorului Olandei la București.

NOTĂ-EXTRAS
din Nota prezentată la conducerea
D.S.S. din 24.XI.1988

În urma acțiunilor de influențare pozitivă desfășurate prin surse temeinic pregătite, asupra ambasadorului olandez Stork Coenraad, cunoscut cu atitudine profund dușmănoasă la adresa țării noastre, acesta a acceptat obiectivitatea comunicatului Ministerului Afacerilor Externe, dar a afirmat că, „datorită posibilităților propagandistice ale emigrației maghiare cu priză în cercuri politice din întreaga lume, românilor le va fi foarte greu, chiar imposibil să demonstreze adevărul".

El a lăsat să se înțeleagă faptul că diplomatul ungur a fost numai executantul, nu și inițiatorul acțiunii antiromânești desfășurate.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 294.

76. 28 noiembrie 1988. Notă a U.M. 0544 – C.I.E. – către U.M. 0625 în care sunt transmise informații despre ambasadorul Coen Stork și atitudinea acestuia față de misiunea sa în România.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0544
Nr. 199/1314/00914441/28.11.1988

Strict secret
Ex. nr.

Intrare Nr. 00155933

Ziua 30 luna XI 1988

CĂTRE
U.M. 0625

Vă trimitem, alăturat, o notă cu privire la C.F. STORK, ambasadorul Olandei la București.

Șeful Unității,
Anexă la nr. 0091444

Strict secret
Ex. nr.

NOTĂ

În cadrul unei discuții cu o sursă a noastră, C.F. STORK, ambasadorul Olandei la București, a subliniat că este deosebit de încântat de numirea sa ca ambasador în România și că „misiunea îi place".

În acest context, a afirmat că în îndeplinirea misiunii sale întâlnește însă o serie de greutăți. A arătat că are dificultăți în a stabili contacte. A precizat însă că vizitele oficiale sunt fixate întotdeauna cu promptitudine, deși și în acest domeniu a remarcat unele rețineri. Cele mai mari dificultăți le întâmpină în stabilirea de contacte cu persoane particulare, cu „prietenii" pe care și i-a făcut. A arătat că simte că nu are libertatea de mișcare, lucru care-l „jenează" profund. A spus, de asemenea, că nu este de acord cu „avertismentul ce i-a fost transmis de către M.A.E. român, în legătură cu contactele sale cu cetățeni români".

În final, a afirmat că va încerca să respecte ce „i s-a indicat la M.A.E. român", deși îi va fi foarte greu.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 295–296.

77. 1 decembrie 1988. Notă-raport olografă întocmită de căpitanul Ghiță Virgil pe baza informațiilor date de sursa „Daniela", care semnalează Securității că ambasadorul Coen Stork i-a cerut traducerea unor documente de partid și a unor articole publicate în presa centrală.

Dir. III/3111/GV
Sursa „DANIELA"/FN/

Strict secret
1.XII.1988

NOTĂ-RAPORT

În ziua de 30.XI. a.c., ambasadorul olandez STORK COENRAAD a solicitat sursei să-i prezinte până vineri 1.XII. a.c. la sfârșitul programului un rezumat al cuvântării șefului statului român la recenta plenară[1], cu accent deosebit pe aspectele noi expuse în actualul discurs față de precedentele cuvântări și în mod special să i se traducă pasajul privind sistematizarea.

Diplomatul olandez a făcut remarca că, spre deosebire de cuvântările anterioare, de această dată șeful statului a pus un accent deosebit pe problemele ideologice și s-a folosit foarte des cuvântul comunism.

Alte comentarii pe această temă nu s-au mai făcut.

I-a solicitat sursei tot până la aceeași dată să întocmească și o informare cu evenimentele politice interne și internaționale cuprinse în presa centrală *Scânteia* și *România liberă* din luna noiembrie, menționând că la prima reuniune a ambasadorilor țărilor N.A.T.O. la București este raportor.

Alte aspecte nu au rezultat.

N.B.

Stork Coenraad Frederik, ambasadorul Olandei la București, suspect culegere de informații, este lucrat prin dosar de urmărire informativă. Propun ca nota să se exploateze în D.U.I. „STAN" și la serviciul XV.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 305–305 verso.

1. Plenara C.C. al P.C.R., a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești din 28–30 noiembrie 1988.

78. 5 decembrie 1988. Notă-raport olografă redactată de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor oferite de sursa „Mona" despre persoanele invitate de ambasadorul Olandei pe 3 decembrie 1988 la masă.

3111/DC
„MONA"
5-12-1988

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus, sursa „MONA" ne-a relatat următoarele:

Ambasadorul olandez STORK a oferit o masă la reședința sa în ziua de 3 decembrie a.c., ora 13, la care au fost invitate 6 persoane, și anume:

– ambasadorul Spaniei, cu care se află în relații foarte bune;

– un olandez înalt cu soția și copilul. Olandezul a mai fost văzut și cu alte ocazii la mesele oferite de ambasador;

– două doamne (una înaltă și cealaltă de statură potrivită) străine, pe care sursa nu le-a mai văzut la reședința ambasadorului.

La ora 16, sursa împreună cu bucătăreasa și cealaltă menajeră au plecat, dar invitații au mai rămas.

Ambasadorul se află în relații foarte bune cu profesoara care îi predă lecții de limbă română, îl vizitează la reședința sa, pupându-se când se întâlnesc și discutând foarte amical.

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK – ambasadorul Olandei la București – este lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații.

La masa oferită de acesta au participat HAMPSINK FRANCISC, olandez căsătorit cu bibliotecara-șefă de la Casa de cultură a R.F.G., HAMPSINK REGINE, și copilul acestora.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze dacă cele două doamne rămase neidentificate îl mai vizitează pe ambasador sau mai participă la recepțiile oferite de către acesta.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 306–306 verso.

79. 8 decembrie 1988. Notă-raport olografă redactată de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor oferite de sursa „Mona" despre cazarea la reședința ambasadorului Olandei a unei cetățene olandeze.

3111/DC
„MONA"
8-12-1988

Strict secret
Ex.

NOTĂ-RAPORT

Sursa „MONA" ne-a comunicat următoarele:

La reședința ambasadorului olandez s-a cazat o cetățeană olandeză în vârstă de circa 40 de ani, blondă, de statură potrivită. A fost adusă de ambasador cu mașina CD 444 condusă de DRĂGHIA MIHAI. Are asupra sa un geamantan din piele și se pare că va rămâne câteva zile în casa ambasadorului.

Relațiile dintre ea și ambasador sunt foarte apropiate, de unde reiese că se cunosc mai demult.

N.O.

Este vorba de cetățeana olandeză VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH, ns. 23-03-1948, Olanda; a intrat în țară la data de 7-12-1988, pentru 8 zile, ca turistă.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze noi date despre cetățeana olandeză.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 307.

80. 12 decembrie 1988. Raport al direcțiilor I și III privindu-i pe cetățenii olandezi care desfășoară activitate ostilă R.S. România.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA I ȘI DIRECȚIA a III-a
Nr. D-3/ 00188.304 din 12 decembrie 1988

Strict secret
Ex. nr. 2

APROB

RAPORT
privind cetățeni olandezi care desfășoară activitate ostilă R.S. România

În executarea ordinului dumneavoastră rezolutiv din data de 24 noiembrie 1988, raportăm următoarele:

1. La 26 septembrie 1988, ambasadorul Olandei la București, STORK COENRAAD FREDERIK, a fost invitat la Ministerul Afacerilor Externe și atenționat pentru faptul că s-a angrenat în unele activități ce contravin scopului acreditării sale în România și aduc prejudicii intereselor și prestigiului țării noastre. În baza informării prezentate de Departamentul Securității Statului, conducerea Ministerului Afacerilor Externe a atras atenția ambasadorului olandez că întreține contacte cu persoane cu atitudine necorespunzătoare și a căror poziție este folosită în scop denigrator de cercuri ostile din străinătate. De asemenea, i s-a imputat faptul că a încercat să faciliteze contacte între ziariști conaționali, veniți în țară ca turiști, cu persoane din categoria celor menționate.

2. La 1 noiembrie a.c., s-a trimis la Ministerul Afacerilor Externe al R.S. România o nouă notă prin care s-a informat că JONKER WILLEM BAS BACKER, prim secretar la Ambasada Olandei din București, a încercat să contacteze la Cluj-Napoca, la 27 octombrie a.c., o persoană pe care presa occidentală și cercuri reacționare din exterior o prezintă ca fiind așa-zis disidentă (n.n. DOINA CORNEA), sugerându-se atenționarea ambasadorului Olandei. Până în prezent STORK COENRAAD FREDERIK nu a fost invitat la Ministerul Afacerilor Externe în acest scop.

Raportăm că, la 28 august a.c., JONKER WILLEM BAS BACKER a fost atenționat personal la Ministerul Afacerilor Externe pentru faptul că l-a vizitat la domiciliu pe MAZILU DUMITRU, ocazie în care a afirmat că își va selecționa cu mai mult discernământ persoanele pe care le contactează neoficial.

3. La data de 7 decembrie a.c., a intrat în R.S. România, cu viză turistică, cetățeana olandeză VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH. A declarat că merge la Ambasada Olandei pentru o perioadă de 8 zile și a fost cazată la reședința ambasadorului STORK COENRAAD FREDERIK.

În ziua de 8 decembrie a.c., „turista" în cauză, care în realitate s-a dovedit a fi ziaristă, a contactat la domiciliu pe numita DOMBROVSKI NINA[1], în vârstă de 67 ani, lucrată prin dosar de urmărire informativă de Securitatea municipiului București pentru legături cu emigrația reacționară și manifestări ostile. În timpul discuției purtată cu aceasta, ziarista a exploatat-o informativ, a incitat-o și încurajat-o în atitudinea ei.

În seara zilei de 9 decembrie a.c., ziarista olandeză a încercat să contacteze la domicilii pe STĂNCESCU NICU, CELAC BOTEZ MARIANA, elemente cunoscute cu manifestări ostile și din nou pe DOMBROVSKI NINA. Au fost prevenite toate contactele, iar străina a fost atenționată de Direcția a III-a că activitatea

1. Nina Dombrovschi (n. 24 nov. 1924), profesoară de istorie. Fiica generalului Victor Dombrovschi (1887–1969), de două ori primarul Capitalei: septembrie 1938–septembrie 1940 și august 1944– februarie 1948. A fost șefa de cabinet a lui Savel Rădulescu, președintele Comisiei Române pentru Aplicarea Armistițiului. Prima condamnare a primit-o în 1949, doi ani de închisoare cu suspendare pentru apartenență la o organizație subversivă. Rearestată de Securitate în 1953, a fost condamnată la 25 de ani de muncă silnică pentru „crima de constituire în bandă în scop terorist", în fapt încercarea de a detona, împreună cu un grup de tineri, o bombă în piața Obor. Grav bolnavă, a fost eliberată în septembrie 1959, după ce a trecut prin închisorile de la Jilava, Dumbrăveni și Miercurea Ciuc.

pe care o desfăşoară este incompatibilă cu statutul de turist. I s-a pus în vedere că dacă va continua să desfăşoare acţiuni ce contravin legilor statului nostru şi prejudiciază interesele R.S. România i se va întrerupe dreptul de şedere în ţară.

În ziua de 10 decembrie a.c., ambasadorul STORK COENRAAD FREDERIK a condus-o personal cu autoturismul pe ziarista în cauză la domiciliul numitei DOMBROVSKI NINA şi a aşteptat-o în faţa locuinţei acesteia timp de o jumătate de oră, până la terminarea contactului.

4. În cursul anului 1988 au fost depistaţi şi s-a documentat activitatea a 41 cetăţeni olandezi, veniţi în ţară ca turişti individuali sau în grupuri organizate, care s-au dovedit a fi în realitate ziarişti sau emisari ai unor organizaţii cultice reacţionare. Aceştia au încercat să culeagă date pe care să le folosească în campania propagandistică antiromânească ce se desfăşoară în exterior sau au avut preocupări vădite de incitare a unor elemente naţionalist-iredentiste, cultice şi sectante ori cu comportament anarho-contestatar.

Tabelul anexat cuprinde date obţinute de cele două unităţi centrale şi compartimentele corespondente din teritoriu.

Având în vedere cele raportate, propunem informarea conducerii Ministerului Afacerilor Externe al R.S. România cu datele cuprinse în nota alăturată, pentru a dispune invitarea şi atenţionarea ambasadorului Olandei la Bucureşti.

ŞEFUL DIRECŢIEI I
COLONEL RAŢIU GHEORGHE

ŞEFUL DIRECŢIEI A III-A
GENERAL-MAIOR MORTOIU AURELIAN

Tabel nominal cu cetăţenii olandezi care ne-au vizitat ţara în 1988 şi au desfăşurat activităţi ostile R.S. România

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Data naşterii	Perioada de şedere în R.S. România	În ce calitate a venit	Activităţi desfăşurate
1	2		3	4	5
	VAN ZENTEN RENE MARTIN	28.08.1955 Olanda	31.01–04.02.1988	turist	Este ziarist la Centrul de presă „Sijthoff". Pe timpul şederii în ţară a efectuat mai multe fotografii cu aspecte cotidiene care pot fi interpretate tendenţios şi a încercat să viziteze unele adrese unde locuiesc persoane cunoscute cu probleme pe linie de securitate, de pe raza Capitalei, acţiuni care au fost prevenite.
	GELEIJNSE JOHANNES ADRIANUS	31.10.1944 Olanda	3.02–12.02.1988	turişti	Ambii sunt corespondenţi la Agenţia olandeză de presă G.P.D. şi respectiv societatea de radio VARA, acreditaţi la Budapesta, unde îşi au şi reşedinţa. Pe timpul şederii în ţară au fotografiat aspecte negative şi au încercat insistent să contacteze elemente cunoscute cu probleme pe linie de securitate domiciliate pe raza Capitalei şi din teritoriu, acţiuni care au fost prevenite.
	SCHMITZ JACOBUS LAMBERTUS	09.11.1946 Olanda	3.02–12.02.1988		

	1	2	3	4	5
					La scurt timp după vizita efectuată în țara noastră, GELEIJNSE JOHANNES ADRIANUS a publicat un articol deosebit de ostil la adresa politicii partidului și statului nostru.
	ALBERS JAN WILLEM	9.11.1934	3–7.04.1988	turist în județul Cluj	La 3.04.1988 a contactat în municipiul Cluj-Napoca pe JUHASZ TAMAS, profesor teolog, KOZMA ENORE și DOBRI IANOS, preoți reformați, cunoscuți cu manifestări ostile, de la care a cules date despre situația bisericii reformate și posibilitățile de exercitare a activităților de cult în limba maghiară.
	VAN DE GRAAF GERRIT HENDRIK	7.06.1945 preot reformat, vicar și membru în sinodul prezbiterial, fost doctorand la Institutul teologic protestant	9–19.04.1988	turist în județul Cluj	La 10.04.1988 a vizitat Institutul teologic și Episcopia reformată din Cluj-Napoca, prilej cu care a contactat pe JOHASZ TAMAS – profesor teolog, PENTEK ARPAD, redactorul institutului și KOVACS GYULA, secretar eparhial, interesându-se de poziția cultului în ce privește schimbul de doctoranzi, lectori, acordarea de ajutoare unor enoriași de

	1	2	3	4	5
		din Cluj-Napoca. Consilier în problema cultului reformat din România			naționalitate maghiară și posibilitatea trimiterii de biblii în țară.
	RENEMA PIETER SCHOTTE FREDERIK LEENDERT	10.05.1945 16.08.1947 Olanda	23–30.04.1988	turiști	După intrarea în țară au închiriat un autoturism prin Oficiul O.N.T. și s-au deplasat în județul Constanța, unde au fost semnalați în zona unor unități militare. Fiind dotați cu aparate de foto-filmare, au surprins pe peliculă aspecte negative, iar filmele le-au scos din țară prin intermediul ambasadei Olandei la București.
	BEISSER RICHARD EDUARD	24.01.1941	06–27.05.1988	turist în județul Constanța	Intrat în legătură cu ALEXE TEODOR din Buzău, ghid turistic pe litoral cunoscut cu relație apropiată a unor elemente „disidente" din Iași, prin care s-a interesat despre acțiunile întreprinse de grupul de intelectuali din anturajul lui DAN PETRESCU. De asemenea, cetățeanul olandez a fost preocupat de culegerea unor date din domeniul social-economic.

	1	2	3	4	5
	VAN DONK JAKOVA DANEMINA MARIA BOEF MARRIGJE MARRIE	01.10.1925 26.03.1936	15–19.05.1988 14–19.05.1988	turişti	La 19.05.a.c. au încercat să-l contacteze la domiciliu pe preotul ortodox GAVRILĂ ŞTEFAN din localitatea Greavu, judeţul Vrancea, caterisit, în prezent fără ocupaţie, element protestatar, care a făcut obiectul unor emisiuni ale postului de radio Europa liberă.
	VAN WALT VAN PRAAG-HENDRIK	07.03.1922 diplomat acreditat la Ambasada Olandei din Anglia	15–28.05.1988	turist	La 21.05.a.c. a vizitat municipiul Cluj-Napoca, cu scopul de a culege date cu privire la sistematizarea municipiului, poziţia populaţiei faţă de această acţiune, starea de spirit a populaţiei în raport cu modul de aprovizionare cu produse agroalimentare etc.
	FENNIS ALFONSUS MARIA	25.04.1941	06–19.02.1988 06–10.03.1988 20–24.03.1988 03–07.04.1988 08–12.05.1988	Braşov Oradea Cluj Mureş Cluj	Cu ocazia frecventelor deplasări pe care le-a făcut în R.S. România în calitate de ghid-însoţitor şi proprietar al agenţiei de turism „Fennis-Tours", a introdus efecte de îmbrăcăminte uzate şi alimente, pe care le-a împărţit unor cetăţeni români din *judeţele Cluj şi Mureş, momente*

	1	2	3	4	5
			22–26.05.1988 07–24.07.1988 10–13.08.1988	Cluj Mamaia Bucureşti	fotografiate de cea în cauză în scop propagandistic antiromânesc. De asemenea, a cules date cu privire la situaţia social-economică din ţara noastră, îndeosebi a naţionalităţilor conlocuitoare şi a întemeiat legături între cetăţeni autohtoni şi diferite persoane din străinătate. Pentru faptele comise, la 25 mai 1988 a fost avertizată.
	DOKTER MARIKE	03.03.1946	4.06–23.07.1988	participantă la cursurile universitare de vară de la Iaşi	L-a contactat în mai multe rânduri pe MIHAI DINU GHEORGHIU, sociolog din Iaşi, cunoscut cu manifestări ostile, legătură apropiată a lui DAN PETRESCU, din acelaşi municipiu, ocazii în care s-a interesat de situaţia acestuia.
	HUIBJE VAN LEEOWNT	08.06.1941 prezbiter în cadrul bisericii reformate din Haga	20–28.07.1988	turist în cadrul unui grup organizat Cluj-Napoca	La 22.07.a.c. a efectuat o vizită în municipiul Cluj-Napoca, prilej cu care a contactat pe DOBRI IANOS, BONE LUDOVIK, KOZMA ANDREI şi MOLNAR JANOS, preoţi reformaţi, de la care a cules date cu privire la situaţia social-politică din ţara noastră, starea de spirit

	1	2	3	4	5
					a populației, nivelul de trai, precum și despre activitatea didactică a Institutului teologic protestant, numărul absolvenților, posibilitățile de exercitare a activităților clericale în limba maghiară etc.
	DE BY JEROEN TIBERIU ZOON JOHANNES IAKOBUS ADRIANUS	13.01.1965 26.05.1966	06–15.08.1988 Arad 06–15.08.1988 Arad	turiști	La 13 august 1988 au fost depistați în Craiova fotografiind aspecte ce puteau fi folosite în scop denigrator în exterior.
	COERANT ABRAHAM GRUSKAIA PETER WILHELM	30.06.1928 ziarist 28.03.1950 ziarist	13–21.08.1988 Mamaia 13–21.08.1988 Mamaia	turiști	La 21 august 1988 au fost avertizați de organele de securitate, fiind depistați cu preocupări de foto-filmare și înregistrare pe casete video a unor aspecte negative din mediul rural (case deteriorate), aglomerări de persoane la magazine alimentare și din domeniul turismului (zone neamenajate din stațiunea Mamaia) etc.

	1	2	3	4	5
	BAL JAKOBUS MEYDAM DIRK CRUM THOMAS	07.11.1954 30.09.1957 10.12.1954	15–20.08.1988 15–20.08.1988 15–20.08.1988	turiști Brașov	La 20 august 1988 au fost surprinși fotografiind unele case deteriorate pe raza comunei Arginești, județul Mehedinți, aspecte ce puteau face obiectul unor activități propagandistice antiromânești în străinătate.
	RIS DIRK RIS JANTJE YLKE	24.05.1930 10.09.1930	07–27.08.1988 07–27.08.1988	turiști Delta Dunării	La 24 august a.c., aflându-se în Deltă, au făcut comentarii negative față de cetățenii români la adresa situației social-economice din țara noastră, la „insuficienta atenție" ce s-ar acorda mediului înconjurător. Au afirmat că la reîntoarcerea în Olanda vor informa societățile de protecție a mediului înconjurător mondial, respectiv „World'Hild Fun" [*sic!*] și „Green Pace" [*sic!*] și va recomanda totodată altor conaționali să viziteze România pentru a se convinge de „realitățile existente".

	1	2	3	4	5
	MATTHEYS HENDRICUS JOHANNES EGBERTS HONTHOFF HENRIETTE-LOUISE DRONKERS ANTHONIE KOMEN LIGTHELM MARIA-CRISTINA	28.02.1935 ziarist 07.11.1944 19.01.1937 24.03.1928	08–13.08. 1988 Cluj	turiști	În municipiul Cluj-Napoca au contactat pe KOZMA ZSOLT – lector la Institutul reformat din localitate, KOZMA ENDRE și HORVATH EUGEN, preoți reformați, ultimul pensionar, la care s-au interesat despre situația cultului reformat, numărul enoriașilor, dacă acesta este în creștere sau descreștere, întreținerea bisericilor, situația deserven̦ților cultici și posibilitățile exercitării activităților religioase în limba maghiară.
	WIERINGA JAN MARTEN	08.06.1941	19-23.08.1988 18-25-08.1988 turul R.S.R. 23-28.11.1988 Sibiu	turist	La 24.11.1988 l-a vizitat pe preotul reformat KOZMA ENDRE din Cluj-Napoca, despre care postul de radio Europa liberă a difuzat un material în care se menționa că acesta ar fi unul din deserven̦ții reformați din România, care a căutat să ia poziție față de așa-zisa demolare a satelor.

	1	2	3	4	5
	IILLES VERONICA PEIJIK KATERINA	29.11.1945 Olanda 22.02.1935 Olanda	12-21.09.1988	turiste	Pe timpul șederii în țară au fost cazate la reședința ambasadorului Olandei la București Stork Coenraad Frederik. În perioada 13–16 septembrie a.c., aflându-se în Cluj-Napoca, au contactat diverse persoane în localuri publice și au fotografiat aspecte negative. La reîntoarcerea în București, cu sprijinul diplomatului olandez, a încercat să pătrundă la domiciliul unor elemente cunoscute cu probleme de securitate, acțiuni care au fost prevenite.
	BOS FRANS	13.03.1950 preot reformat, fost doctorand la Institutul teologic din Cluj-Napoca	14–21.10.1988	turist Turul României	La 20 octombrie 1988, cu ocazia unei vizite la Cluj-Napoca, s-a interesat de situația cetățenilor români de naționalitate maghiară, cauzele pentru care unii dintre aceștia se stabilesc în Ungaria și a comunicat conducerii Episcopiei reformate din Cluj-Napoca mesajul verbal al profesorului de teologie budapestan TOTH KALMAN că atât deserven̦ții cultici, cât și enoriașii de origine maghiară să rămână pe pământul natal, asigurându-i de sprijinul celor din exterior.

	1	2	3	4	5
	KOSTER AREND VLOT HUIBERT	29.11.1941 01.01.1926	17–21.10.1988 Turul României 20–25.11.1988 Timiș 17.07–1.08.1988 Oradea 20–25.11.1988	turist grup organizat turist grup organizat	Pe perioada sejurului au manifestat interes față de situația cultelor maghiare din țara noastră și a cultului baptist, sub aspectul numărului lăcașelor cultice din Transilvania, numărul enoriașilor și libertatea de întrunire.
	VAN DEN LINDEN GEERTJE VAN EYL	19.07.1935	20.10–17.11.1988 20.10–17.11.1988	turist Băile Herculane	Pe timpul cât s-a aflat în stațiune a incitat la emigrare cetățenii autohtoni cu care a intrat în contact și a făcut afirmații denigratoare cu privire la situația din R.S. România.
	BERENOS RIEMKO DE GRAAF EGBERT ZEEHUISEM JOHAN	04.02.1941 25.04.1920 09.04.1916	2–24.10.1988 Herculane	turiști	La 15 octombrie 1988 au fost surprinși fotografiind aglomerări de persoane la punctele alimentare din Piața „Mircea" din municipiul Drobeta Turnu-Severin, pentru a le folosi în activitatea ostilă desfășurată împotriva țării noastre în Occident.

	1	2	3	4	5
	BRUINING JAKOBUS HENDRIK BLAAUW HENDRIK	29.04.1952 14.08.1961	18–19.11.1988 18-19.11.1988	turiști	La 19 noiembrie 1988 au fost depistați pe raza orașului Hunedoara având asupra lor 523 biblii pe care au declarat că intenționau „să le vândă". Asupra acestora s-au luat măsurile legale și li s-a recomandat să părăsească R.S. România, întrucât preocupările lor sunt incompatibile cu statutul de turist.
	GOUDKOIL GERRIT JAN BRUIN ERIK MARTIN	20.09.1927 12.08.1965	18–22.11.1988 18–22.11.1988	turiști	Au fost identificați ca emisari ai unei organizații de nuanță naționalist-iredentistă din exterior, iar scopul deplasării în R.S. România l-a constituit contactarea și incitarea unor elemente de naționalitate maghiară la acțiuni protestatare. Cei doi străini intenționau să-i contacteze pe CHELU IVAN și SZOKS RAFILA, ambii semnatari ai „apelului" lansat de DOINA CORNEA și difuzat la postul de radio Europa liberă. De asemenea, vizau obținerea unor date cu privire la situația social-politică și a populației de naționalitate maghiară din țara noastră pentru folosirea lor în campania antiromânească ce se desfășoară în exterior. La 22 noiembrie 1988 au fost cercetați informativ și avertizați, punându-li-se în vedere ca în timpul cel mai scurt să părăsească teritoriul R.S. România, întrucât activitatea desfășurată este incompatibilă cu statutul lor de turiști.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 308–316.

81. 11 decembrie 1988. Notă a maiorului Gheorghe Cârâc despre vizita pe care ambasadorul Olandei și o ziaristă olandeză au făcut-o la domiciliul Ninei Dombrovschi.

Serviciul XI
Mr. Cârâc Gh.

11 decembrie 1988

NOTĂ

1. Din discuțiile purtate cu ofițerul care a fost introdus în echipa de filaj (lt. maj. Marcu Gh. din Serviciul XI) rezultă că în timp ce ziarista olandeză a intrat ieri la domiciliul numitei DOMBROVSKI NINA, ambasadorul olandez a stat circa 10 minute în fața locuinței, *după care a intrat și el la adresă.*

2. Din materialul T.O. de la domiciliul sus-numitei rezultă că DOMBROVSKI le-a povestit olandezilor că a fost vizitată de ofițeri de securitate care au invitat-o la miliție pentru discuții, dar nu a putut merge, deoarece e bolnavă și aceștia vor reveni probabil luni. A afirmat că, dacă *o vor aresta*, va anunța ambasada. *Ambasadorul a rugat-o să-l țină la curent cu ceea ce se întâmplă.*

DOMBROVSKI NINA i-a tratat cu palincă, timp în care a povestit că în seara de vineri, în timp ce o aștepta pe ziaristă, ofițeri de securitate au legitimat toate persoanele ce intrau la adresă, căutând-o probabil pe olandeză. Din cele relatate de ofițerul de la „T" rezultă că olandeza nu i-a spus că a fost avertizată și nu i s-a permis accesul la adresă. La un moment dat, adresându-se ambasadorului, *ziarista a întrebat dacă și ea poate fi arestată, deoarece a desfășurat activități ce nu le convin românilor.*

Ambasadorul a răspuns că nu, cel mult o pot expulza din țară.

3. Sâmbătă seara, după revenirea de la Templul Coral, ambasadorul olandez și ziarista au avut ca invitați la masă pe ambasadorul spaniol și pe *ambasadorul britanic* cu soția.

Acest detaliu, precum și faptul că ziarista nu a plecat în Olanda, ci *în Anglia*, cu cursa *de 8.35 la Londra*, sunt noi indicii că *atât ambasadorul, cât și ziarista, lucrează de fapt pentru britanici.*

Șef Serviciu, mr. Cârâc Gh.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 319–319 verso.

82. Decembrie 1988. Notă-extras din transcrierea interceptării discuției pe care obiectivul „Dora" (Nina Dombrovschi) a purtat-o la domiciliul său cu ziarista olandeză Reinildis Elizabeth van Ditzhuyzen în 7 decembrie 1988.

NOTĂ-EXTRAS
din T.O. „DORA"
din 7 XII 1988

În casă se aud discutând „DORA", împreună cu o doamnă olandeză.

Cele două discută despre căsătoria lui CATHERINE CU EDUARD.

„DORA" spune că EDMOUND este o rudă îndepărtată a ei.

Olandeza spune că ea este de profesie cercetător în domeniul istoriei, face parte din comisia de publicare a cărților cu caracter științific de istorie și în felul acesta l-a cunoscut pe EDMOND, participând la niște reuniuni împreună. Mai spune că a mai fost acum 2 ani în România și acum este profund șocată de ceea ce a găsit.

„DORA" spune că suntem într-o situație catastrofală, că până și la pâine este coadă mare, iar la țară nu au pâine deloc, nici grâu și nici porumb... ...iar miliția le confiscă pâinea atunci când îi prinde pe țărani cu saci de pâine luați din București.

Olandeza pretinde că a venit în România să facă un reportaj pe această temă și cu permisiunea „DOREI" să scrie ceea ce-i spune.

În continuare „DORA" spune străinei că în România singurul drept și principal al oamenilor este acela de a se hrăni, fiecare cum poate, nu se poate locui și în majoritatea cartierelor din București este lipsă de combustibil.

Se trec în revistă câteva momente istorice, olandeza spunând că a citit recent o carte în care era vorba de CARMEN-SYLVA.

„DORA" spune că în timpul războiului din 1944 populația nu a simțit că e război, fiindcă era mâncare, iar acum nu mai este nimic și o invită pe olandeză să viziteze magazinele să se convingă personal. Adaugă că oamenii de aici îndură orice, fiindcă au fost

puternic îndoctrinați și intoxicați de către propagandă și au ajuns să nu mai judece.

Olandeza crede că pe lângă îndoctrinare se poate vorbi și de frica oamenilor de represiune a Securității și de izolarea în care ne aflăm. „DORA" este de acord cu aceste afirmații.

Olandeza spune că, dacă până acum în U.R.S.S. era cel mai rău de trăit, acum s-a schimbat situația, acolo fiind foarte bine acum.

Olandeza vrea să știe care sunt în general condițiile de locuit ale cetățenilor, „DORA" răspunde că cei care au avut bani și-au cumpărat apartamente, însă calitatea construcțiilor și a finisajelor este foarte proastă. Olandeza își prezintă condițiile ei foarte bune de locuit. Olandeza spune în continuare că oamenii din Olanda sunt nemulțumiți fiindcă au de toate și nu se realizează așa cum vor, adică se plâng de prea mult bine.

În continuare olandeza întreabă, dacă ea ar locui în România, cum ar trebui să facă să-și procure mâncare. După ce „DORA" îi spune despre cozi, îi precizează că cea mai bună soluție este să te duci la bursa neagră, corupția este teribilă și cu niște cafea poți să obții orice.

Olandeza întreabă dacă situația aprovizionării în București este mai bună decât în țară și „DORA" răspunde afirmativ.

Olandeza întreabă cât poate să mai dureze situația asta și *„DORA" răspunde că răbdarea oamenilor este infinită, că ei suportă absolutul.*

Olandeza concluzionează că toți românii suferă, și „DORA" este de acord, exceptând însă Miliția și Securitatea, precum și acoliții guvernului care au tot ce n-au visat niciodată.

Olandeza afirmă că a auzit că polițiștii au salarii foarte mari și că cine vrea să câștige bine se angajează la poliție, însă „DORA" spune că nu este chiar așa, fiindcă ei nu primesc pe oricine, trebuie să ai origine de țăran sau muncitor. Cel mai bine câștigă medicii, care nu mai iau bani, ci solicită acum produse alimentare.

Olandeza întreabă ce spun oamenii despre aceasta și „DORA" răspunde că oamenii vorbesc peste tot, însă în fața autorităților

spun că totul este bine. Bineînțeles că *se cunoaște la nivelul conducerii care este părerea opiniei publice, însă nu se poate face nimic, mai ales că și conducătorii sunt foarte bine păziți.*

Olandeza întreabă ce se întâmplă dacă cineva reușește să ajungă la șeful statului și „DORA" răspunde că acela ar fi imediat arestat.

În continuare are loc următorul dialog:

Olandeza: Și dacă cineva ar reușit să-l asasineze, s-ar schimba ceva aici.

„DORA" – Este și nevasta lui, care se pare că este și mai rea decât el. Este mai rea, mai inteligentă, iar el este bolnav.

Olandeza – Deci se poate spune că ea ar continua regimul.

„DORA" – Dar dacă toată lumea se înfurie și o dau afară! Ca în Ungaria, de exemplu, unde s-a schimbat guvernul.

Olandeza – Dar este o situație incredibilă.

„DORA" – Incredibilă, da. „DORA" îi relatează unele aspecte despre situația încălzirii, a prețului curentului electric, lipsa de gaze.

Olandeza spune că ieri s-a plimbat prin București și a observat că orașul nu este aproape deloc luminat și i-a fost greu să se descurce, că nu prea cunoaște Bucureștiul.

„DORA" întreabă dacă stă la ambasadă și olandeza răspunde afirmativ, adăugând că stă la reședință pe strada ATENA.

Olandeza o întreabă dacă vizita ei la „DORA" este periculoasă pentru „DORA", explicând că înainte de a veni în România EDMOUND și CATHERINE au sfătuit-o să nu ia legătura cu fratele lui CATHERINE.

În continuare „DORA" îi arată fotografii de familie cu EDMOUND și CATHERINE la nunta lor cu alte persoane din vechile familii burgheze.

Revenind la situația existentă în România „DORA" afirmă că toată lumea vrea să plece din țară, toți vor să ajungă în Occident și în general în S.U.A.

„DORA" se referă apoi la situația femeilor din România care sunt obligate să nască 5 copii pentru a putea să facă după aceea întrerupere de sarcină.

Numai această situație dezastruoasă din România face ca să existe dorința de a părăsi țara.

„Dora" o întreabă pe olandeză unde lucrează în momentul de față și aceasta răspunde că scrie articole și cărți, iar acum are călătoria plătită pentru a scrie niște articole despre România.

Olandeza spune că mâine și poimâine vrea să se ducă la Sibiu, iar de adresa „DOREI" a întrebat-o pe RACOTTĂ IOANA, care o cunoaște foarte bine pe „DORA", dar olandeza nu știa acest lucru, ci l-a aflat atunci când a întrebat-o unde este str. Puțul de Piatră și IOANA RACOTTĂ a spus că are o prietenă foarte bună pe acea stradă.

„DORA" o invită pe olandeză să vină mâine seară la ea pentru ca aceasta spune că și-a adus aminte că nu mai pleacă la Sibiu fiindcă ambasadorul nu poate merge, deoarece are un dineu. Cu această ocazie va cunoaște și un fost diplomat, care este foarte agreabil, deși este în vârstă.

DOMBROVSKI NINA

Lucrată de S.M.B. – fost condamnată politic. Fiica fostului primar general al Capitalei.

– Legături cu emigrația reacționară din Occident.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 320–322 verso.

83. Decembrie 1988. Notă-extras din transcrierea interceptării discuției pe care obiectivul „Dora" (Nina Dombrovschi) a purtat-o la domiciliul său cu „o cetățeană" în 10 decembrie 1988.

NOTĂ-EXTRAS
DIN T.O. DORA DIN 10.XII.988

În jurul orei 9.50 la „D" sosește o cetățeană, căreia „D" îi spune că a întrebat-o pe olandeză dacă o cunoaște pe IOANA RACOTTĂ.

Olandeza i-a confirmat obiectivei că ar cunoaște-o pe Ioana Racottă. În continuare „D" afirmă că se pare că olandeza ar fi spus la cineva că este invitată la ea și din această cauză ar fi fost reținută de Securitate.

Ea mai crede că „rezoluția" în cazul olandezei este destul de simplă.

„D" mai spune că ONU a informat-o că l-a auzit pe translator spunându-i olandezei că, în caz că ea își va continua activitatea ostilă României, va fi expulzată.

În continuare musafira arată lui „D" că, dacă Securitatea a intrat în posesia caietului de însemnări al olandezei, ea, „D", o să aibă numai de pătimit în continuare.

„D" nu crede că olandeza o să le spună securiștilor că însemnările din caietul ei au fost făcute în urma întrebărilor puse ei cu ocazia vizitei care i-a făcut-o olandeza.

Ora 12.00. La „DORA" au venit o cetățeană și un cetățean.

De cum au intrat obiectiva le-a spus că telefonul nu-i funcționează, deși l-a reclamat de nenumărate ori și că la ora 18.30 au venit să o caute, dar apoi au plecat și s-au așezat în fața casei.

„DORA" îi spune cetățenei că va motiva vizita ei, declarându-le că olandeza este o amică a verișorului ei de la New York.

Olandeza – Da, așa și este, completează cetățeana olandeză.

.....

„DORA" începe să povestească din nou cum aseară, la ora 18.30, „patru tipi" au venit la ușă și au invitat-o să-i urmeze, fiindcă nu se simțea bine, ea nu a putut merge, deși indivizii au insistat.

„O" – Dar aveau o invitație, ceva?

„D" – Da, aveau o invitație de la miliție și mi-au spus că vor veni luni.

Sunt obișnuită de 10 ani cu astea. Apoi a venit fratele meu și nu l-au legitimat, apoi a venit soția lui și au legitimat-o. Apoi au legitimat toate persoanele feminine care au venit. Apoi a venit tânărul Mavrocordat, dar lui nu i-au cerut actele, apoi a venit soțul KATRINEI și nu i-au cerut actele, dar când a venit soția sa – blondă – i-au cerut buletinul, s-au uitat la poză, au întrebat-o unde merge și apoi am auzit zgomot la fereastră și am crezut că ați venit, de aceea l-am trimis pe tânărul Mavrocordat... aparent să ducă gunoiul, fiindcă se auzea o voce de femeie. Dar era o femeie care vorbea tare cu indivizii care mă căutaseră. Mă întreb totuși de ce mă cheamă la miliție.

Un cetățean – *Poate știau de această vizită.*

„D" – *Cum să știe? Eu am în jur numai persoane de încredere, cine putea spune asta, mai puțin vecina mea, dar ea este plecată în concediu.*

Cetățeanul: Probabil știau că veți primi vizita unei cetățene olandeze, dar asta este treaba dvoastră.

„D" – Da, se învârteau pe la geam, încercând să audă ce discutăm.

Cetățeanul (Râzând) – Dar astea sunt metode primitive, doamnă... îmi pare rău că mi-am uitat cartea de vizită.

„DORA" – Dacă mă arestează, intenționez să le spun că voi anunța Ambasada Olandei că v-ați comportat așa față de o persoană care a venit în vizită în România.

„O" – S-ar putea să mă aresteze și pe mine. Dar d-voastră să-i întrebați cine sunt, că mă interesează.

„D" – Păi s-au prezentat. Era un om mai în vârstă. Mi-a spus că e colonel.

Aveam martori pe cumnata mea și pe tânărul Mavrocordat. Cum apare o persoană, cum sunteți d-voastră care este împotriva a tot ceea ce se întâmplă aici – lucru pe care toată lumea îl știe fiindcă este evident.

În șoaptă, cetățeana olandeză spune că între 15.00–15.30 și ea a observat că a fost urmărită.

„DORA" – Este adevărat că noi trebuie să anunțăm orice discuție pe care o avem cu o persoană străină, dar a venit verișorul meu de mai multe ori și am vorbit și la telefon și nu m-a întrebat nimeni nimic. Dar probabil că d-voastră vi s-a făcut publicitate că sunteți scriitoare și...

„O" – Cum ziceți că-i spuneți, că-i zice acestei băuturi, palincă?

„DORA" – Da, oricum, transmiteți mulțumirile mele domnului ambasador.

„Cetățeanul" – Și noi vă mulțumim și oricum am vrea să știm ce o să vi se întâmple.

„DORA" – Vă mulțumesc domnule – și d-voastră, doamnă, și salutări lui Denise.

... ...

În casă, după plecarea musafirilor, „DORA" îi spune Ioanei că este foarte bine pentru ea că ambasadorul a însoțit-o pe olandeză – la dus și la întors.

Ioana se interesează dacă „DORA" a mai întrebat-o pe cetățeană ceva, iar obiectiva răspunde că situația este proastă.

Apoi cele două discută despre un pachet pe care obiectiva l-a primit din Germania și pe care urmează să-l ridice de la poștă.

11.XII.1988

Ora 13.[45] – Adina anunță obiectiva că îi va face o vizită la ora 19.00.

Ora 18.[00] – vine la „DORA" în vizită VERONICA, căreia obiectiva îi povestește „pățaniile" ei cu cet[ățeana] olandeză.

VERONICA când aude aceste lucruri afirmă că securitatea ar fi aflat de vizita olandezei de la [...][1] și recomandă obiectivei să fie foarte prudentă în relațiile ce le are pe viitor cu [...][2]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 323–326.

1. Fragment de text anonimizat de C.N.S.A.S.
2. Fragment de text anonimizat de C.N.S.A.S.

84. Decembrie 1988. Notă a Serviciului XI către S.M.B. prin care se comunică faptul că ambasadorul Olandei și ziarista Reinildis Elizabeth Van Ditzhuyzen l-au vizitat la domiciliu pe ziaristul român de limbă maghiară Bodor Toma Gheorghe.

Serviciul XI
Ptr. S.M.B.
col. GORAN

NOTĂ

În seara zilei de 8 decembrie a.c., între orele 20.50–22, ambasadorul Olandei la București STORK COENRAAD FREDERIK, împreună cu ziarista olandeză VAN DITZHIJZEN REINILS ELIZABETH (venită ca turistă), l-a contactat la domiciliu pe BODOR TOMA GHEORGHE, ziarist de naționalitate maghiară la ziarul *Ifjúmunkás*[1]. Acesta domiciliază în București, strada Roma 54.

Acesta are o cumnată (sora soției) stabilită prin căsătorie în Olanda.

În 1986, S.M.B. a deschis D.U.I. asupra lui BODOR TOMA, fiind suspect de activitate naționalist-iredentistă.

Dosarul închis prin neconfirmare în iulie 1987.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 327.

1. *Ifjúmunkás* („Tânărul muncitor"), săptămânal în limba maghiară editat la București, între 1980 și 1989, de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist din România.

85. 10 decembrie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Rodica", Reinildis Elizabeth van Ditzhuyzen, efectuat de U.M. 0672 în data de 8 decembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/1 Nr. 00488328/ 10.XII.1988

Către
U.M. 0625/3111/DC

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al numitei
VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH –
„RODICA", turistă olandeză, cazată la
locuința ambasadorului acestei țări,
din str. Atena nr. 22, efectuat în ziua de
08.12.1988, între orele 15.00–22.00.

Urmare la nota telefonică nr. 00488328 din 08.12.1988 și la cererea de filaj nr. ..... din ....., prin care ați solicitat filajul obiectivului „RODICA" în scopul cunoașterii activității și comportării, stabilirii adreselor vizitate, identificării legăturilor contactate, documentării momentelor cu semnificație operativă, precum și anunțarea organului informativ atunci când sunt condiții pentru a se întreprinde măsuri specifice, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Obiectivul a fost luat în filaj la ora 15.00, când se afla la locuința ambasadorului Olandei.

La ora 20.20, „RODICA" a plecat de aici, împreună cu ambasadorul și copilul acestuia, care avea cu el și un cățel, au mers pe jos pe str. Atena, Praga, Belgrad, Londra, Rozelor și au intrat cu toții la adresa nouă din str. ROMA nr. 54, ora fiind 20.35.

De aici, au ieşit cu toţii la ora 21.35, au mers pe str. Roma, Rozelor, Londra, Belgrad, Praga, Atena şi la ora 21.50 au intrat la locuinţa ambasadorului Olandei.

Până la ora 22.00, când postul de filaj a fost suspendat, „RODICA" nu a mai plecat de aici.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂŢII
[ss]
ŞEFUL SERVICIULUI
[ss]

RG/IT = 2 ex.
RD. 0089/1584
09.12.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 329.

86. 10 decembrie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Rodica", Reinildis Elizabeth van Ditzhuyzen, efectuat de U.M. 0672 în data de 9 decembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
12/1 Nr. 00488328/

Către
U.M. 0625/3111/DC

NOTĂ
privind filajul continuu al obiectivului „RODICA", efectuat de la ora 7.00 din ziua de 09.12.1988, până la ora 7.00 din ziua de 10.12.1988.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 9.50, „RODICA" a plecat de la locuinţa obiectivului „STAN", ambasadorul Olandei, cu bicicleta, având asupra sa o sacoşă albastră, pe str. Atena, Aleea Alexandru, B-dul Aviatorilor, Piaţa Victoriei, Calea Victoriei şi la ora 10.00 a intrat la biserica situată vizavi de Muzeul Muzicii[1].

De aici, a ieşit la ora 10.05, a continuat pe Calea Victoriei, str. D. Lemnea[2], str. I.C. Frimu[3], N. Iorga, Piaţa Romană, str. M. Eminescu, Calea Dorobanţilor, Piaţa Cosmonauţilor, str. Cosmonauţilor şi s-a oprit în faţa magazinului alimentar „Premial".

Aici, a privit la cetăţenii aşezaţi la rând, apoi a traversat strada şi a intrat la magazinul cu autoservire din complexul

1. Biserica Sfântul Vasile cel Mare, situată în faţa Muzeului Naţional „George Enescu".
2. Actuala stradă Gheorghe Manu.
3. Actuala stradă Henri Coandă.

„Muntenia", ora fiind 10.25. În interior, a luat un borcan de sana și un corn, după care a ieșit și a continuat cu bicicleta pe str. Cosmonauților, B-dul Magheru, N. Bălcescu și s-a oprit la Piața Universității.

După ce a consultat o hartă a municipiului București și o agendă, timp de 5 minute, a continuat pe B-dul 1848 și s-a oprit din nou la intersecția cu str. I. Ghica, unde a consultat iarăși harta.

De aici, a plecat după 2 minute pe B-dul 1848, Piața Unirii, aleea Marii Adunări Naționale[4] și la ora 10.50 a intrat la biserica Patriarhiei. Din biserică, „RODICA" a ieșit la ora 11.05, s-a urcat pe bicicletă și a plecat pe aleea Marii Adunări Naționale, B-dul Victoria Socialismului, Splaiul Independenței și s-a oprit în apropiere de intersecția cu Calea Victoriei, unde a consultat harta și agenda, timp de circa 5 minute.

A continuat pe Splaiul Independenței, str. Ilfov și s-a oprit în apropiere de sediul Ministerului de Interne. Și aici a consultat harta și agenda, privind insistent spre sediul Ministerului de Interne, dar a fost îndepărtat de subofițerul de serviciu de la intrare, care i-a atras atenția că nu are voie să staționeze.

S-a urcat din nou pe bicicletă, a ieșit în Calea Victoriei, a continuat pe str. Stavropoleos, până la biserică, unde a lăsat bicicleta și a intrat în biserică, a luat loc pe un scaun și timp de 10 minute a consultat harta, apoi a ieșit, a traversat și a intrat în restaurantul „Carul cu bere", ora fiind 11.45.

După 15 minute a ieșit, a urcat pe bicicletă și a plecat pe str. Poștei, 30 Decembrie și la ora 12.05 a intrat la atelierul de croitorie specializat în haine preoțești, de unde a plecat după 5 minute și, mergând pe lângă bicicletă, a mers la anticariatul de pe str. 30 Decembrie, unde a intrat la ora 12.15.

La ora 12.30, „RODICA" a plecat de la anticariat și, mergând pe jos, pe lângă bicicletă, s-a deplasat pe str. 30 Decembrie,

4. Actuala alee Dealul Mitropoliei.

Șelari, Covaci, s-a oprit circa un minut și a consultat harta, apoi s-a întors pe str. Covaci, Șelari, de unde s-a urcat pe bicicletă și a continuat pe str. 30 Decembrie, Calea Victoriei, Piața Victoriei, B-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru, str. Atena, și a intrat acasă, ora fiind 13.15.

De aici, a plecat la ora 15.45, tot cu bicicleta, pe str. Atena, Aleea Alexandru, B-dul Aviatorilor, Piața Victoriei, Calea Victoriei și a încercat să intre la adresa din Calea Victoriei, nr. 101, ora fiind 16.00.

La intrarea în imobil a fost întâmpinată de un lucrător de la S.M.B., care nu i-a permis să intre, fapt de care „RODICA" a rămas foarte surprinsă.

Și-a lăsat bicicleta la intrarea în imobil, a traversat Calea Victoriei și a intrat la librăria situată vizavi de adresa de mai sus. Aici, s-a așezat cu fața spre vitrină și a privit pe stradă și spre intrarea în imobil, circa 8 minute, după care a ieșit, și-a luat bicicleta și a plecat pe Calea Victoriei, până la librăria „Kretzulescu", unde a intrat la ora 16.30.

A privit la cărțile expuse circa 5 minute, după care a ieșit, și-a luat bicicleta și, pedalând în forță, a plecat pe Calea Victoriei, str. Ateneului, N. Golescu, B-dul Magheru, Piața Romană, B-dul Ana Ipătescu, Piața Victoriei, B-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru, str. Atena și a revenit acasă, ora fiind 16.50.

La ora 18.45, „RODICA" a plecat de acasă cu aceeași bicicletă pe: str. Atena, Ankara, Piața Dorobanților, a traversat șos. Ștefan cel Mare și a fost oprită de un agent de circulație care i-a explicat că nu are voie să meargă pe carosabil cu bicicleta, întrucât era oprită circulația și a invitat-o să circule pe jos pe trotuar.

Ea s-a conformat și a continuat pe lângă bicicletă, pe trotuar, pe Calea Dorobanților, până la A.S.E., unde s-a oprit, a scos din poșetă harta, pe care a consultat-o circa 3 minute, după care a continuat până în Piața Cosmonauților, unde a consultat harta, din nou.

De aici, s-a întors și, părând a fi grăbită, s-a urcat pe bicicletă și a plecat pe Calea Dorobanților, până în B-dul Dacia, unde

a coborât și a mers pe trotuar, cu bicicleta de mână, spre imobilul cu nr. 15, unde locuiește soția lui Mihai Botez – obiectivul „CORNELIA".

Încercând să intre la imobilele cu nr. 9 și 7, a fost oprită de lucrătorul informativ, iar de aici a continuat și a încercat să intre la locuința obiectivului „CORNELIA", ora fiind 19.05. Întrucât nu i s-a permis, de către același lucrător, a mai discutat cu acesta circa 10 minute, după care s-a urcat pe bicicletă și a plecat grăbită pe B-dul Dacia, str. M. Eminescu, Piața Romană, B -dul Ana Ipătescu, str. Puțul de Piatră și a încercat să intre la imobilul cu nr. 4, la ora 19.20.

Aici a fost întâmpinată de un lucrător de la S.M.B., care i-a interzis intrarea.

După circa 5 minute de discuții cu acesta, „RODICA" s-a întors, s-a urcat pe bicicletă și a plecat pe str. Puțul de Piatră, B-dul Ana Ipătescu, Piața Victoriei, B-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru, str. Atena și a intrat acasă, ora fiind 19.35.

Până la ora 7.00 din ziua de 10.12.1988, „RODICA" nu a mai plecat de la această adresă.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

RG/IT = 2 ex.
RD. 0089/1587
10.12.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 330–331.

87. 13 decembrie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Rodica", Reinildis Elizabeth van Ditzhuyzen, efectuat de U.M. 0672 în data de 10 decembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/1 Nr. 00488328 din 13.XII.1988

Către
U.M. 0625/3112

NOTĂ,
privind filajul continuu, al ob. „RODICA"
efectuat în ziua de 10.12.1988, ora 7.00
până în ziua de 11.12.1988, ora 7.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 11.55 „RODICA" a plecat de acasă împreună cu ob. „STAN" (ambasadorul olandez) cu auto CD 814 condus de „STAN", pe str. Atena, Aleea Alexandru, b-dul Aviatorilor, p-ța Victoriei, b-dul A. Ipătescu, str. Puțul de Piatră. Aici a oprit în fața imobilului cu nr. 4, a coborât „RODICA" și a intrat grăbită la imobilul menționat, ora fiind 12.00 (adresă cunoscută de organul informativ), iar „STAN" a așteptat la autoturism, fiind atent în mediu. A fost anunțat organul informativ.

După 5' „STAN" a parcat autoturismul pe partea stângă a străzii, a coborât și a intrat la adresa de mai sus.

La ora 12.10, „STAN" a ieșit, a luat ceva din autoturism și a reintrat din nou la adresă.

„RODICA" împreună cu „STAN" au ieșit de la adresă la ora 12.40, au privit în toate direcțiile s-au urcat în autoturism și au plecat pe str. Puțul de Piatră, Orlando, b-dul A. Ipătescu, p-ța Romană au continuat pe b-dul A. Ipătescu, p-ța Victoriei, șos. Kiseleff, p-ța Scânteii, șos. București-Ploiești, pe care au

circulat cu viteză excesivă, cca 90-100 km/h (pe traseul parcurs „RODICA" privea insistent în spate).

În Com. CIOLPANI, la km 24, a oprit autoturismul, ora fiind 13.00, au consultat o hartă cca 2', după care au întors și au mers la mănăstirea CIOLPANI, ora fiind 13.20, pe care au vizitat-o.

La ora 13.40 au plecat de la mănăstire cu auto CD 814, au continuat pe șos. București–Ploiești, făcând dreapta spre ȚIGĂNEȘTI, oprind la cca 5 m de intersecție. Aici au consultat harta cca 1', după care au continuat prin com. Țigănești, Siliștea Snagovului, Gruiu, Lipia, Nuci, unde au oprit au consultat harta, după care, au întors și au mers la mănăstirea CĂLDĂRUȘANI, unde au intrat la ora 14.25. (Aici nu au fost filați.)

La ora 14.55 au plecat de la mănăstirea CĂLDĂRUȘANI, au tranzitat localitățile LIPIA, SNAGOV, GHERMĂNEȘTI, VLĂDICEASCA, unde au circulat cu viteză redusă, privind la construcțiile edilitare de aici. Au ieșit în șos. București–Ploiești, unde au circulat cu viteză excesivă de cca 140 km/h, pe șos. Kiseleff, Aleea Trandafirilor, b-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru, str. Atena, a oprit în fața locuinței ambasadorului spaniol din str. Atena nr. 16, au coborât și au intrat, ora fiind 15.35.

De aici „RODICA" și „STAN" au plecat la ora 16.50 cu auto CD 814 pe str. Atena, Rabat, au întors și au parcat mașina în garaj, apoi au coborât și la ora 16.55 au intrat acasă.

La ora 17.10, „RODICA" a plecat de acasă cu bicicleta, pe str. Atena, Rabat, p-ța și calea Dorobanților a străbătut mai multe străzi din cartierul Dorobanți, timp în care s-a oprit de mai multe ori ascunzându-se în diferite ganguri și curți, fiind atentă la autoturismele ce se deplasau pe stradă, după care a revenit la locuința ambasadorului olandez, ora fiind 17.35.

De acasă, „RODICA" a plecat împreună cu „STAN" cu auto CD 444 condus de șofer, la ora 17.55, pe str. Atena, aleea Alexandru, b-dul Aviatorilor, p-ța Victoriei, b-dul A. Ipătescu, p-ța Romană, b-dul Magheru, N. Bălcescu, p-ța Universității,

b-dul Republicii, str. H. Botev, calea Moșilor, p-ța Decebal și la ora 18.05 au intrat la Templul Evreiesc. Pe traseul parcurs, „RODICA" a privit tot timpul la autoturismele ce circulau în urma lor. Aici, împreună cu mai mulți diplomați, au participat la o slujbă religioasă.

La ora 20.05, „RODICA" împreună cu „STAN" au plecat de la Templul Evreiesc, cu auto CD 444, condus de șofer, și s-au deplasat la reședința ob. „STAN", unde au intrat la ora 20.15.

MENȚIUNE: La ora 20.20, la reședința ambasadorului olandez, a venit ambasadorul Marii Britanii, cu auto CD 432, condus de șofer.

Până la ora 7.00 din ziua de 11.12.1988, „RODICA" nu a mai plecat de acasă.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

3111/DC

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 332–332 verso.

88. Decembrie 1988. Extras din transcrierea unei convorbiri telefonice a Ninei Dombrovschi ascultate de Securitate în 20 decembrie 1988.

Extras T.O. „Dora"
20-12-1988
ora 13.15 chemat din Olanda

„D" este sunată de olandeza care a fost la ea în vizită și aceasta o întreabă pe „DORA" dacă i-a parvenit pachețelul de la ea. „D" confirmă și îi mulțumește, menționând că a venit la ea ambasadorul Olandei.

Din discuția celor două rezultă de fapt că nu este vorba de pachețelul primit de „D" prin intermediul ambasadorului, ci de un pachet ceva mai consistent pe care interlocutoarea „D" l-a lăsat unei funcționare a ambasadei pentru a i-l aduce de Crăciun și pe care „D" nici nu l-a primit.

Olandeza spune apoi că a călătorit foarte bine, s-a oprit la VIENA și a mai vorbit și cu alte persoane, exprimându-și speranța în încheiere că va putea reveni în România pentru a o mai vedea pe „D".

„D" îi mulțumește și menționează că dorește din tot sufletul să o revadă în România.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 343.

89. Decembrie 1988. Extras din transcrierea unei convorbiri telefonice a Ninei Dombrovschi ascultate de Securitate în 17 decembrie 1988.

3111/DC
Extras T.O. „Dora"
17-12-1988

Ea mai afirmă că are impresia că EDUARD nu a vrut la început să-i dea adresa ei ziaristei, deoarece el se gândea că aceasta va fi urmărită atunci când se va duce la „D" și vroia să-i creeze ei niște greutăți cu organele de securitate.

Până la urmă EDUARD a trebuit să-i dea ziaristei adresa lui „D". În continuare „D" îi mai arată cetățeanului că [...][1].

„D" mai afirmă că [...][2] ar fi trebuit să plece în Olanda dar că nu a primit viza de plecare. Pentru a reintra în [...][3] face acum orice pentru aceștia. Ea crede că [...][4].

Apoi obiectiva îl întreabă pe musafir ce mai știe de KATRINE. Musafirul îi povestește lui „D" ce a vorbit ultima oară la telefon cu KATRINE (are necazuri cu vederea). Acesta mai spune că KATRINE este mulțumită cu situația ei din OLANDA (cetățeanul află că la „D" este ONU, fratele KATRINEI). „D" îi mai arată lui ONU că ambasadorul olandez a fost foarte amabil cu ea și imediat ce o să poată să circule ca lumea s-ar putea să-i facă și ea o vizită acestuia la ambasadă (o să invite la masă).

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 344–344 verso.

1. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
2. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
3. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
4. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.

90. Decembrie 1988. Extras din transcrierea unei convorbiri telefonice a Ninei Dombrovschi ascultate de Securitate în 13 decembrie 1988.

3111/DC
EXTRAS T.O. „DORA"
13-12-1988

În continuare „D" își manifestă nemulțumirea față [...][1] făcut de [...][2] care ar fi putut foarte bine să spună că nu știe unde se duce olandeza. Adaugă că spre deosebire de [...][3] soția doctorului RĂDULESCU care lucrează „la francezi" nu a făcut în 40 de ani nici un fel de „raport". În continuare „DORA" spune că a cunoscut-o pe [...][4] „la înmormântare" (M.R. nu spune a cui) și nu i-a plăcut deloc. Afirmă că [...][5] e o prefăcută, deoarece avea numele și adresele cunoștințelor lui EDUARD. Se poate deduce acest lucru din faptul că știe pe ce stradă locuiește „D".

Din spusele „D" reiese că [...][6] trebuie să plece în OLANDA, însă nu i s-a aprobat pașaportul. „D" cunoaște acest lucru de la ALEXANDRA. Presupune că [...][7] a făcut o gafă și din această cauză nu mai pleacă. Și pentru a se reabilita face acum „exces de zel" în meseria pe care și-a ales-o [...][8].

Referindu-se, în altă ordine de idei, la vizita organelor de miliție pe care o așteaptă astăzi, „D" spune: „Eu cred că ăștia au aflat de vizita ambasadorului și au lăsat-o moartă."

„D" afirmă apoi că olandeza a venit să își facă meseria aici, atât că îi înfruntă pe români", acest lucru lăsând-o indiferentă. Se întreabă oare cât va mai rămâne în țară. E posibil să își

1. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
2. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
3. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
4. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
5. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
6. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
7. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
8. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.

scurteze șederea aici. Apoi „D" spune că în ziua în care a fost la ea ziarista, aceasta a mai fost la PUIU (N.R. o informează pe IONICA că PUIU e un național-țărănist a cărui casă e păzită, din care cauză olandeza nu a putut intra). Afirmă: „Nu a avut nici o altercație. A văzut că e păzită și a plecat. La mine nu și-a mai dat seama" (N.R. [*sic!*]că e urmărită).

Altminteri, conchide „D", ziarista ar trebui să fie fericită că a trecut printr-o asemenea aventură, care îi oferă material bogat pentru viitoarele articole.

.....

BOBI o informează pe sora sa că „olandezii ăștia s-au pus pe rele", în sensul că au trimis ziariști în CHINA și U.R.S.S. care să militeze pentru „drepturile omului". Au fost însă arestați.

.....

La r venire „D" se discuta despre [...][9]despre care [...][10]. Musafirul e întru totul de acord că [...][11] e lipsită de caracter și e autoarea neplăcerilor pe care le-au avut DINU și MIHAI.

Relatează că [...][12]. Ca origine socială „e detestabilă".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 345–346.

9. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
10. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
11. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
12. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.

91. Decembrie 1988. Extras din transcrierea discuției pe care Nina Dombrovschi a avut-o cu ambasadorul Olandei în ziua de 13 decembrie 1988, la domiciliul acesteia.

3111/DC
EXTRAS T.O. „DORA"
13-12-1988

ora 15.15 chemat

Ambasadorul Olandei STORK o întreabă pe „DORA" dacă poate trece în 10 min. să o vadă. „DORA" îl așteaptă.

În următorul sfert de oră olandezul sosește la „DORA".

„DORA" îi prezintă acestuia o vecină care tocmai pleca. Ambasadorul o salută în limba română, ocazie cu care „Dora" îl întreabă dacă știe românește. Ambasadorul îi spune că învață de doi ani româna, care i se pare foarte dificilă.

„S" îi dă „D" un medicament pe care ea îl ceruse. „D" mulțumește. „D" se interesează ce s-a mai întâmplat după plecarea lor de la ea. Olandezul povestește că toată ziua de sâmbătă au fost urmăriți de organele de poliție chiar și când au fost în vizită la mănăstirile CĂLDĂRUȘANI și ȚIGĂNEȘTI. „D" îl întreabă pentru ce s-au luat atâtea măsuri asupra lui. El își exprimă părerea că, probabil, vizita lui la ea „li s-a părut foarte suspectă".

„D" își exprimă părerea că cetățeana [...][1] de la Ambasada Olandei este [...][2] și îl sfătuiește pe olandez să fie prudent în legăturile cu aceasta.

Ambasadorul o întreabă apoi de sănătate și se interesează dacă luni „a mai vizitat-o cineva". Ea arată că n-a mai venit nimeni la ea, însă telefonul a continuat să nu-i funcționeze.

Cetățeanul le lasă celor două femei și niște țigări și le spune că duminică dimineața olandeza a plecat.

„D" apreciază că „ei" au respirat ușurați fiindcă nu doreau ca ea să vadă realitatea, „să nu vadă că nu se găsește nimic aici".

1. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.
2. Secțiune secretizată de C.N.S.A.S.

Cetățeana care se afla la „D" îi spune olandezului că pentru orice eventualitate ea a luat numărul de telefon al Ambasadei Olandei și, în cazul în care „D" va fi reținută, îl va anunța imediat. „D" se întreabă dacă telefonul lui nu este interceptat și el spune că acest lucru este posibil, dacă nu chiar sigur. Apoi, povestește că avea întâlnire aranjată la SINAGOGĂ și acolo î l așteptau trei bărbați „î misiune" care l-au păzit timp de o oră și jumătate, cât a rămas la SINAGOGĂ.

„D" se interesează dacă în Olanda există o comunitate evreiască puternică. I se spune că mai sunt relativ puțini evrei în Olanda. Ei au fost deportați de către germani în timpul războiului.

Ambasadorul își cere scuze că trebuie să plece, întrucât îl așteaptă șoferul, care trebuie apoi să meargă să-i ia fiul de la școală. Cere permisiunea de a mai trece și altă dată să o vadă pe „DORA". Ea pare foarte încântată și mulțumește. Olandezul pleacă.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 347–348.

92. Decembrie 1988. Extras din transcrierile unor convorbiri ale Ninei Dombrovschi ascultate de Securitate în 25 și 28 noiembrie 1988.

3111/DC
EXTRAS T.O. „DORA"
25-11-1988

... „Cetățeanul apreciază că și MAVROCORDATO" este dezghețată, unsă cu toate alifiile. Se miră cum de o stat nemăritată până acum.

„DORA" se bucură că a fost prezent și cetățeanul și le-a cunoscut pe cele două (se referă la o vizită făcută de două doamne, o românca și o străină, probabil MAVROCORDATO, și cumnata sa din OLANDA B...)

28-11-1988

...În jurul orei 11^{00}, „DORA" a avut în vizită pentru câteva minute pe KATRINA, care a venit să-și ia rămas bun de la ea, deoarece a doua zi urmează să plece în Olanda. „K" se va întoarce din Olanda peste 6 luni.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, f. 349.

93. Decembrie 1988. Notă despre obiectivul „Rodica", ziaristă olandeză intrată în România în decembrie 1988.

„RODICA"
VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH
ns. 23.03.1948 Olanda
pass. SL 891346

A intrat în ziua de 7 decembrie 1988 prin P.C.T.F. OTOPENI, declarând că merge la Ambasada Olandei la București pentru o perioadă de 8 zile.

Sursa „MONA" ne-a semnalat în ziua de 8.XII.a.c. ora 10.00 că în după-amiaza zilei de 7.XII.a.c. la reședința ambasadorului *olandez* a fost cazată o femeie sosită în aceeași zi din Olanda.

Pe data de 17.XII.a.c., ambasadorul olandez așteaptă să sosească în țara noastră alți doi cetățeni olandezi pe care îi va caza tot la reședința sa. A afirmat față de personalul român că aceștia ar fi studenți. Vor rămâne în R.S. România până pe 21.XII.a.c., când împreună cu diplomatul vor pleca în Olanda.

Obiectivul „Dora"
lt.-col. Căciulă
1850
Dombrovski Nina
4550 = Col. Anghel

În jurul orei 10.00, „RODICA" a plecat de la reședința lui „STAN" singură cu bicicleta și s-a întors la 13.30.

Lt. col. CĂCIULĂ de la S.M.B. (1850) la ora 13.40 ne-a comunicat că cetățeana olandeză a fost la domiciliul obiectivei „DORA" nume real DOMBROVSKI NINA, de unde ar fi preluat unele materiale.

Între orele 20.50–21.50, ambasadorul olandez împreună cu cetățeana olandeză și fiul diplomatului au vizitat adresa din strada Roma 54, etajul I.

La adresa respectivă locuieşte BODOR TOMA, pe care ambasadorul l-a mai vizitat în luna iunie 1988.

9.XII.1988

Ora 9.50 a plecat de la reşedinţă singură cu bicicleta şi până la 13.30 când s-a reîntors a călătorit prin: Calea Victoriei, Universitate, Piaţa Unirii, Centru Civic, Caru cu Bere. Pe tot traseul a consultat o hartă.

La 15.50 a plecat tot cu bicicleta, pe calea Victoriei încercând să intre la adresa de la nr. 101 (ob. PUIU) – nu i s-a permis. După îndepărtarea de la adresă a staţionat cca 10 minute în holul librăriei de pe Calea Victoriei vis-à-vis de imobilul 101, supraveghind intrarea.

La 18.50 a plecat din nou cu bicicleta încercând mai întâi să intre în Bdul Dacia nr. 5, 9 şi 15, după care s-a deplasat în str. Puţul de Piatră nr. 4, unde şi de data aceasta nu i s-a permis.

La ora 19.35 s-a reîntors la reşedinţă.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 350–350 verso.

94. 13 decembrie 1988. Notă privind filajul obiectivului „Rodica" efectuat în 11 decembrie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
12/1 Nr. 00488328/ 13.XII.1988

Către
U.M. 0625/3112

NOTĂ
privind filajul continuu al obiectivului „RODICA", efectuat în ziua de 11.12.1988 între orele 7.00–8.35.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 7.20, „RODICA" a ieşit de acasă, împreună cu obiectivul „STAN", ambasadorul Olandei, şi şoferul acestuia, care avea o valiză şi o geantă sport, s-au urcat în auto CD 444, cu steag, şi cu acesta s-au deplasat pe: str. Atena, Aleea Alexandru, B-dul Aviatorilor, Piaţa Aviatorilor, Aleea Trandafirilor, şos. Kiseleff, Bucureşti-Ploieşti şi la ora 7.35 au intrat la Aeroportul Otopeni.

După controlul antiterorist, au urcat cu toţii în sala de aşteptare şi au mers la ghişeul nr. 2. Aici s-au efectuat formalităţile de plecare ale obiectivului „RODICA", după care şoferul a ieşit din aeroport la auto CD 444, iar obiectivele „RODICA" şi „STAN", au mers în sala de plecări.

La ora 8.35, „RODICA" a plecat cu avionul în direcţia LONDRA, iar „STAN" a ieşit din aeroport, s-a urcat în auto CD 444 şi cu acesta, condus de şofer, au plecat spre Bucureşti.

Filajul s-a terminat.

Anexăm un număr de 2 (două) fotografii.

CONCLUZII:

În perioada filajului, obiectivul „RODICA" a avut ca preocupare vizitarea unor adrese date în consemn de organul informativ și S.M.B., precum și observarea unor aspecte pretabile a fi interpretate în mod tendențios.

În acest scop, s-a deplasat cu bicicleta prin oraș, fiind foarte atentă în jurul său pentru a descoperi un eventual filaj.

După ce i s-a interzis de trei ori să viziteze adresele sus menționate de către dispozitivele instituite sau lucrătorul de la organul informativ prezent în lucrare, s-a autoverificat mai intens, fiind ajutată de ambasadorul olandez cu care a întreprins și măsuri de rupere din filaj.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
Cpt. [ss]

RG/IT = 2 ex.
RD. 0089/1592
12.12.1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 18–18 verso.

95. 13 decembrie 1988. Notă-raport întocmită pe baza informațiilor date de sursa „Mona".

3111/DC
„MONA"
13.12.1988

Strict secret
Ex. nr.

NOTĂ-RAPORT

Sursa „MONA" ne-a relatat următoarele:

Sâmbătă, 17 decembrie a.c., ambasadorul Olandei, STORK, a invitat la masă la ora 13.00 pe lectorul olandez MATTHEIJ împreună cu studentele de la cursul de limbă olandeză.

Pe data de 20 decembrie, ora 13, ambasadorul a invitat la masă tot personalul român din ambasadă și reședințele diplomaților, împreună cu soții și copiii lor.

Miercuri, 21 decembrie, după ce DANIEL, fiul ambasadorului ia vacanță, acesta împreună cu tatăl său vor pleca în concediu în Cuba, unde au niște prieteni. Se vor întoarce pe data de 5-6 ianuarie.

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații.

Sursa a fost instruită să ne semnaleze aspectele care rezultă de la masa oferită studenților.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 21–21 verso.

96. Decembrie 1988. Notă informativă olografă a sursei „Daniela", care comunică Securității numele studenților la limba olandeză invitați la masă de către ambasador în ziua de 17 decembrie 1988.

În ziua de 13/12/88, Ambasadorul a venit la mine în birou pentru o traducere (a unei scrisori venite de la M.A.E.) și, fără nici o legătură cu traducerea, a început să-mi povestească pe un ton de glumă și râzând că pe perioada cât a stat la el o cunoștință venită din Olanda, la sfârșitul săptămânii trecute, a fost „urmărit" tot timpul când erau plecați în diverse plimbări; că ar mai fi fost urmărit și înainte, dar că până acum n-a observat ceva așa de evident, că, atunci când a fost cu ea la Căldărușani și au greșit drumul, și cei care îi „urmăreau" au greșit „drumul", iar când s-au plimbat într-o seară cu bicicletele prin cartier i-au urmărit 2 mașini. Era foarte amuzat și le-a povestit pe ton de glumă. Singurul lucru care i-am putut spune [*sic!*] a fost că oricum nu se poate plânge că se „plictisește" și că nu a avut un weekend „distractiv". A spus că așa este și a plecat râzând.

Invitați pentru *17 dec. la 14* (studenți olandeză) la Ambasador
Sârbu Mihaela – an II
Stănescu Brigitte – an II
Lahni Hugo Heina – an II
Voicu Mihaela – an III
Istrătescu Maria Ana – an III
Urmă Ana – an III
Butuman Alina – an III
Voitinovici Brînduşa – an IV
Iorga Emil – an IV
Molnar Mona – an IV

lector Lecca Doina.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 22–22 verso.

97. 13 decembrie 1988. Raport întocmit de căpitanul Ghiță Virgil despre vizita ambasadorului Olandei la locuința Ninei Dombrovschi.

Dir. III-a/3111/GV[1] Strict secret
13.XII.1988

La ora 14.45[2], sursa „T" ne-a semnalat faptul că obiectivul „STAN", ambasadorul OLANDEI la București, a purtat o discuție telefonică scurtă cu o cetățeană română căreia după ce i s-a prezentat i-a precizat că în 10 minute poate trece pe la ea.

Sursa „T" ne-a mai informat că nu s-a putut identifica numărul telefonului apelat de ambasador întrucât discul aparatului a fost dat peste cap.[3]

Semnalând informația posibilei plecări a ambasadorului de la reședință, paza CD ne-a semnalat că acesta a plecat la 14.50 cu CD 444 condus de el și împreună cu fiul său. În continuare paza CD ne-a semnalat la 14.55 autoturismul respectiv în adresa din strada Puțul de Piatră nr. 4, unde locuiește DOMBROVSKI NINA (lucrată prin D.U.I. de S.M.B. pentru manifestări ostile și relații cu emigrația reacționară din exterior).

La ora 15.10, autoturismul a fost semnalat că a plecat de la adresă, iar la 15.15 a ajuns la reședință, în mașină fiind numai ambasadorul.

Prin tov. lt.-col. Anghel (șef serviciu S.M.B. – telef. 4550), care lucrează cazul cetățenei române, s-a stabilit că ambasadorul olandez STORK COENRAAD a vizitat-o la domiciliu pe DOMBROVSKI NINA între orele 14.55–15.10, prilej cu care diplomatul s-a interesat dacă aceasta a avut neplăceri cu organele

1. Dedesubt, scris de mână: „Data?" Cu același scris de mână, rezoluția semnată indescifrabil de către un colonel: „Tov. cpt. Ghiță/ Evenimentul a avut loc înainte/ sau după ce s-a prezentat nota/ la conducerea D.S.S.? De ce nu-mi dați elementele necesare pt. a putea aprecia măsurile ce se impun?/ Col. [semnătură indescifrabilă]/ 14.12.1988."

2. Alături, întrebarea superiorului: „în ce zi?".

3. În dreptul paragrafului, în stânga, un semn de întrebare.

de securitate, întrucât după ce au avut contactul în ziua de 10.XII.a.c., personal a observat că a fost urmărit pe traseul ce s-a deplasat – OTOPENI, CĂLDĂRUȘANI – și aceasta pentru faptul că autorităților române le-a displăcut activitatea cetățenei olandeze (VAN DUIZHUIJZEN REINILDIS ELIZABETH) care era oaspetele lui.

Diplomatul i-a predat un pachet cu medicamente și a rugat-o să-l țină la curent cu situația ei.

După revenirea la reședință, până la ora 17.30, diplomatul nu a mai plecat.

cpt. GHIȚĂ VIRGIL

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 23–23 verso.

98. 10 decembrie 1988. Notă informativă (copie) a sursei „Ștefan" despre vizita pe care i-a făcut-o ambasadorului Olandei în data de 10 decembrie 1988 la domiciliu.

3111/DC
„ȘTEFAN"
10-12-1988

S. secret
Ex. nr. 2

NOTĂ INFORMATIVĂ
(copie)

În ziua de 9-12-1988, cu ocazia unei vizite la domnul ambasador STORK, mi-a fost prezentată de către acesta o anume doamnă „INGRID", o femeie în jur de 45-47 de ani, cu un aspect auster, ceva de genul domnișoarelor bătrâne din filmele englezești. Doamna „INGRID" este tot olandeză de naționalitate. Pe tot timpul ședерii ei acolo (în salon, cca ½ oră) m-a observat destul de discret. Timp în care s-a jucat în mână cu o cutie de plastic (aprox. 100 mm × 30 mm) și am avut senzația că m-a fotografiat. A plecat precipitat, fără a-și lua rămas-bun de la nimeni. La întrebarea mea dacă este cumva profesoara lui DANIEL, mi-a spus că nu, fără alte comentarii.

Pe masa de lucru a domnului STORK a văzut cartea *România* din colecția „Marxist Regims" scrisă în limba engleză de MICHAEL SHAFIR și apărută la o editură din ISRAEL[1].

În cadrul aceleiași vizite DANIEL mi-a spus că au certitudinea că în clădirea de vis-à-vis de ambasadă sunt „polițiști" și că se simt supravegheați în permanență.

În altă ordine de idei, DANIEL mi-a arătat o frumoasă colecție de mărci poștale și m-a întrebat dacă nu pot să-i fac rost de alte timbre, căci el vrea să cumpere.

1. De fapt, în Statele Unite ale Americii. Este vorba de Michael Shafir, *Romania: Politics, Economics and Society: Political Stagnation and Simulated Change*, Marxist Regimes Series, Lynne Rienner Publishers, London: Frances Pinter; Boulder, Colorado, 1985.

Tot de la el am aflat că doamna STORK a renunțat la proiectul de a veni în România și a plecat în AFRICA DE SUD, unde are mulți prieteni și unde este foarte posibil ca DANIEL și tatăl său să-și petreacă vacanța de iarnă, dacă nu vor pleca în CUBA.

„ȘTEFAN"

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București este lucrat prin D.U.I.

„INGRID" se identifică a fi *VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH* ns. 28-03-1948, Olanda, intrată pe data de 7-12-'88 până 11-12-'88, când a plecat la Londra, de profesie ziaristă, a fost cazată la reședința ambasadorului.

Sursa a fost instruită să-i ofere fiului ambasadorului, DANIEL, mărci poștale românești de circulație internă și să ne semnaleze noi aspecte care apar la viitoarea vizită la reședința ambasadorului.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 25–25 verso.

99. 13 decembrie 1988. Notă informativă (copie) a sursei „Ștefan" despre întâlnirea pe care mai mulți ambasadori au avut-o cu ambasadorul maghiar în urma incidentului din 14 noiembrie 1988.

3111/DC
„ȘTEFAN"
13-12-1988

S. secret
Ex. nr. 2

NOTĂ INFORMATIVĂ[1]
(copie)

În legătură cu incidentul în care a fost implicat un diplomat maghiar acreditat la București, domnul ambasador STORK nu a comentat nimic cu mine, însă fiul acestuia, DANIEL STORK, mi-a spus că tatăl său împreună cu alți ambasadori din București s-au întâlnit cu ambasadorul maghiar și acesta le-a spus că totul a fost o înscenare a Guvernului român și că atunci când a fost oprit diplomatul a fost adusă ca acuzație faptul că a furat mașina cu însemnele „CD" pe care o conducea și după aceea i-au fost aduse alte acuzații. În continuare a spus că „numai partea română vrea să strice relațiile bilaterale", impresie pe care domnul Ambasador STORK și fiul acestuia se pare că o împărtășesc.

În ziua de 2-12-1988 am putut vedea cu totul întâmplător agenda (caiet de piele neagră) a domnului Ambasador. Acolo am văzut următoarea adresă:

CORNELIU PETRESCU
str. CEAIKOVSKI – 13B apt. 2
iar pe pagina următoare un număr de telefon:
79.73.46.

„ȘTEFAN"

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK ambasadorul Olandei la București este lucrat prin D.U.I.

1. Pe margine, viza și semnătura indescifrabilă a unui superior cu indicația: „Vezi verso."

Nota se referă la instructajul făcut sursei pentru a ne semnala poziția ambasadorului olandez cu privire la evenimentul produs în ziua de 15-11-1988.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir[2]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 26–26 verso.

2. Urmează indicația scrisă de mână și semnată indescifrabil a unui superior: „Tov.-lt. Dragomir și cpt. Ghiță,/ Ce indicații ați dat sursei/ pentru viitor? Cum ați instruit-o?/ Ce vă propuneți în leg[ătură] cu Petrescu Corneliu? Raportați!"

100. 22 decembrie 1988. Notă informativă a sursei „Daniela" despre discuția pe care a avut-o cu ambasadorul Olandei pe tema obligațiilor angajaților români ai ambasadei față de Securitate.

DIRECȚIA a III-a — Strict secret
3111/GV
Sursa DANIELA/FN/
Domiciliu
22.12.1988

NOTĂ

În ziua de 15 decembrie, ambasadorul mi-a dat de tradus un articol dintr-o publicație olandeză intitulat „România: gândire diferită, disidență și rezistență", de Sorin Alexandrescu. În timp ce traduceam articolul a venit la mine în birou cu o foaie de hârtie pe care scrisese că dacă eu consider că ceea ce el îmi dă de tradus îmi periclitează situația și aș avea eventual probleme să-i spun să nu-mi mai dea astfel de traduceri pentru că nu vrea să mă „piardă"!, pentru că mă apreciază prea mult etc. I-am răspuns că nu este nici o problemă, că traducerile sunt traduceri, dar, dacă – în limitele impuse de situația noastră, a personalului local, de „români-olandezi" – nu are încredere 100% în mine, atunci nu vreau să-mi mai dea traduceri „speciale". La puțin timp după această discuție m-a chemat sus la el în birou și mi-a spus că vrea să aibă o discuție sinceră și deschisă cu mine, că, dacă nu pot spune adevărul, mai bine să nu spun nimic. L-am întrebat și eu de ce fusese curios într-o zi când mă învoisem dimineața, de m-a întrebat unde am fost, adăugând că dacă nu poate să-mi spună drept, să nu-mi răspundă nimic. Mi-a spus că a crezut că a trebuit să merg să „dau raportul" și s-a bucurat că i-am răspuns spontan, când m-a întrebat, explicându-i unde am fost de fapt. Mi-a mai spus că e normal să nu existe încredere totală în personalul român, că totuși nu știe care ar fi relația cu Securitatea, dar că bănuiește, la fel ca și toți colegii lui, că există obligații ale românilor față

de Securitate. I-am răspuns că obligații nu pot exista, pentru că pentru cei care nu vor să o facă nu există modalități de a-i forța. Că e adevărat că atunci când trecem pe la O.D.C.D. suntem întrebați cum mai e pe la ambasadă, dacă sunt probleme cu diplomații sau în cadrul personalului român și, dacă se ivește ceva, să venim să spunem, dar că nu există nici o obligație în sensul acesta și că eu răspund întotdeauna că „o să vorbim dacă e ceva", dar că nu este cazul să și fie așa. Mi-a mai spus că discuția între noi va fi confidențială și i-am răspuns că această confidențialitate este ceva foarte relativ. Că acum, pentru că este prima dată când eu am încredere în el, pot să-i spun că în Olanda am vorbit și eu – chemată fiind acolo – cu dl Verheyen (știa cine e) și că acesta a trimis un fel de raport la ambasadă, sau poate doar personal șefului misiunii de atunci (ambasadorul spunându-mi că nu știe de existența acestui raport), care mi-a spus doar că, dacă vreodată nu vreau să port discuții la minister, este dreptul meu să refuz. I-am spus că mi se pare normal să se discute acolo la minister, pentru că noi lucrăm pentru olandezi și românii nu-i normal să fie ținuți la curent cu ce e în ambasadă, pentru că normal nu au acest drept cum e firesc să-l aibă securitatea olandeză. Dar în același timp, dacă consider că e normal să fiu loială în ceea ce privește munca mea în ambasadă, nu consider că ar trebui sau aș putea să fac ceva gen „Ambasada ungară și manifestele", pentru că cel care și-ar deservi țara pentru altcineva, după părerea mea ar putea oricând să aducă un deserviciu și acelui „altcineva". Mi-a spus că precis există și din aceia care colaborează cu Securitatea și astfel au anumite avantaje. I-am răspuns că probabil că așa este, dar că eu nu știu ce avantaje au, iar în ceea ce privește obligațiile poate că există din aceia care pot fi obligați („șantajați") cu ceva, dar pe mine nu au cu ce, chiar dacă ar vrea. Mi-a spus că eventual cu contractul cu O.D.C.D., care să nu mai fie reînnoit. I-am răspuns că reînnoirea contractelor este de principiu și că mai riscant ar fi să fac ceva ce n-ar conveni ambasadei, care m-ar

da afară, și nu mi-ar plăcea deloc, și că mai curând ar putea fi luați la întrebări cei care nu lucrează la ambasadă, dar au legături cu diplomați, pentru că ei ar putea fi „obligați" prin serviciul lor, care nu depinde decât de autoritățile române.

Mi-a spus că e bucuros că am purtat discuția asta și că el consideră că am făcut împreună „un pas înainte". I-am spus că eu îl înțeleg și că, repet, îl rog ca atunci când simte că nu are încredere totală în privința unei traduceri, sau discuții, mai bine să nici nu înceapă. Că de multe ori mă feresc singură să aflu, chiar din întâmplare, lucruri pe care eu consider că ar fi mai bine să nu le știu, așa încât, dacă s-ar întâmpla vreodată să mă întrebe cineva ceva, eu să nu trebuiască să mint, ci într-adevăr să nu știu. (I-am dat de exemplu, acum câțiva ani, o discuție despre un emigrant român în Olanda, discuție despre care am refuzat să o port.) Că o traducere sau o discuție pe teme „speciale" gen cea din recenta traducere pe care mi-a dat-o nu e o problemă, că tot se știe ceea ce se vorbește în Vest despre România, nemaivorbind de faptul că o astfel de publicație e cunoscută desigur și la Ambasada română la Haga. Discuția s-a încheiat pe ideea că ne-a folosit la amândoi, pentru o mai bună cunoaștere și înțelegere și că oricum „mai bine să-ți pară rău de ce ai făcut, decât de ce n-ai făcut".

În articolul respectiv, tradus din olandeză în engleză, circa 10 pagini de [...][1] se vorbea despre formele de opoziție în România: 1. cei care nu sunt de acord cu sistemul, dar ascund acest lucru pentru că consideră că munca lor și serviciul sunt mai importante. 2. cei care își manifestă dezacordul față de politica generală prin scrisori deschise, interviuri, disidenții. 3. cei care se împotrivesc în grup politicii generale, cei din „rezistență".

În prima categorie s-ar încadra mulți scriitori români contemporani; în categoria disidenților se vorbea despre Doina

1. Spațiu lăsat liber în dactilogramă.

Cornea, Brucan, Filipescu, Dan Petrescu (Iaşi), Nicu Stăncescu, Ion Puiu, Mihai Botez. Erau de asemenea numite S.L.O.M.R.[2] şi „Acţiunea Democrată Română"[3]. Aceasta din urmă se presupune a fi destul de numeroasă, dar nu se cunoaşte cine ar face parte din ea. Se menţiona însă un raport al asociaţiei privind situaţia ecologică în România. Mai erau reproduse în cadrul articolului 2 scrisori ale Doinei Cornea şi una a lui Mihai Botez, traduse de J.W. Bos.

„Verrekeningen – Oost Europa" (nov./dec.)

Se mai făcea referire la relaţiile româno-ungare, spunându-se că înrăutăţirea de către România a relaţiilor poate fi luată şi drept o manevră politică astfel încât să se dea un nou subiect de discuţie şi să se depărteze atenţia de la problemele sociale, economice şi politice reale, de la activitatea disidenţilor şi suferinţele reale ale tuturor românilor şi nu numai ale minorităţilor (la fel şi cu sistematizarea).

N.B.

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la Bucureşti este lucrat prin D.U.I. „STAN" fiind suspect de culegere de informaţii.

2. Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România.

3. Grupare clandestină de opoziţie din România anilor '80. Pe 2 martie 1987, Vladimir Socor, analist politic al postului de radio Europa Liberă, citând diverse surse din presa occidentală, face o prezentare a acestei organizaţii care s-a remarcat printr-un document de 45 de pagini, trimis de la Bucureşti conducerii Uniunii Democrate Europene şi semnat, cu pseudonime, de 13 persoane. Textul, combinând principii liberale clasice şi creştin-democrate, lăsa să se înţeleagă că semnatarii săi, care provin din cercurile intelectuale şi profesionale înalte, acţionează în Bucureşti, au ca mentori intelectuali mai vârstnici, cu formaţie filozofică, şi că evită să se întâlnească periodic pentru a nu furniza „martiri" Securităţii. Acţiunii Democratice Române i se atribuie împrăştierea unor manifeste anticeauşiste de-a lungul anului 1987 (http://www. osaarchivum.org/files/holdings/300/8/3/pdf/53-10-65.pdf).

Este cunoscut pentru atitudinea ostilă şi legăturile avute în rândul autohtonilor cu manifestări necorespunzătoare.

Acţiunea sa asupra sursei este un test pentru a stabili relaţiile ei cu organele de securitate. În conformitate cu instructajul făcut, sursa a dat răspunsuri corespunzătoare menţinându-se de altfel pe linia de conduită trasată anterior în discuţiile avute atât cu fostul ambasador VON STRATEN, cât şi cu reprezentanţi ai organelor de securitate olandeze.

În continuare sursei i s-a precizat aceeaşi linie de conduită, lăsând iniţiativa diplomatului.

Alăturat anexăm sinteza traducerii efectuate de „DANIELA".

Rezoluţia tov. Col. TEODORESCU
Tov. Mr. CÂRÂC

Nu este suficient să înregistrăm acţiunile ambasadorului, cu atât mai mult cu cât sursa rezultă că ar putea face mai mult. Prezentaţi o notă de analiză a sursei şi dosarul. Să ne gândim cum este mai bine să o folosim. Aţi stimulat-o cu ceva.

18.01.1989
col. Teodorescu

GV/CR/2 ex.
RD 64/1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 29–30 verso.

101. 17 decembrie 1988. Notă olografă întocmită de locotenentul Dragomir Constantin pe baza discuției cu sursa „Carmen" privindu-i pe soții Hampsink, apropiați ai ambasadei Olandei.

M.I. S.S.
330/PG/0025/9901
CARMEN — Ex. copie
CASA „POLAR"
17-12-1988

NOTĂ

Sursa informează: I-am cunoscut pe soții HAMPSINK, anul trecut, în septembrie, când au sunat pentru lecții de pian pentru fiica lor.

REGINA HAMPSINK lucrează la Institutul Goethe vizavi de Ambasada Italiană.

Soțul, FRANK HAMPSINK, este fără serviciu, are grijă de copii, merge totuși benevol la Ambasada Olandei și îndeplinește (nu știu sigur) rol de curier, mergând pentru aceasta în fiecare zi la ambasadă. Este prieten intim cu ambasadorul (KUHN) și în Olanda a îndeplinit funcția de polițist.

Înainte de venirea în România a fost în KENYA, trei ani. Merg des acolo.

Fire care știe să-și facă prieteni, vorbește mult, știe să pună la punct dur, la nevoie.

„CARMEN"

17-12-1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 32.

102. 17 decembrie 1988. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza discuției cu sursa „Valerică".

3111/DC — Strict secret
„VALERICĂ" — Ex. unic
17-12-1988

NOTĂ-RAPORT

Sursa „VALERICĂ" ne-a comunicat următoarele:

Sâmbătă 17 decembrie a.c., ora 13.00, ambasadorul olandez STORK a invitat la reședința sa din Aleea Atena nr. 18 pe lectorul olandez MATTHEIJ împreună cu studenți de la cursul de limbă olandeză de la Universitatea din București.

Sursa a afirmat că înainte de masă le va prezenta un film documentar cu aspecte din Olanda.

Marți, 20 decembrie a.c., va participa împreună cu ceilalți salariați ai ambasadei la o masă oferită de ambasadorul olandez. Este prima dată când întreg personalul român împreună cu soții și copiii participă la o asemenea masă oferită de ambasador.

N.O.

Sursa a fost instruită să ne relateze aspecte legate de comportarea studenților români, comentarii pe care aceștia le fac, cui dintre aceștia ambasadorul îi acordă o atenție deosebită, care sunt aspectele pe care le prezintă filmul respectiv.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 33–33 verso.

103. Decembrie 1988. Notă adresată conducerii superioare a Securității privind vizita în România a ziaristei olandeze Reinildis Elizabeth van Ditzhuyzen.

Strict secret
Exemplar nr. 2

NOTĂ

În perioada 7–11 decembrie a.c., ne-a vizitat țara în calitate de turistă cetățeana *VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH*, născută la 23 martie 1949 în *OLANDA*. A fost cazată la reședința ambasadorului.

Din controlul activității desfășurate a rezultat că în realitate este ziaristă, iar scopul vizitei l-a constituit contactarea unor elemente cunoscute cu manifestări ostile, în scopul culegerii de informații cu caracter denigrator la adresa țării noastre, instigării și încurajării elementelor în cauză.

Astfel, în ziua de 8 decembrie a.c., ziarista a contactat la domiciliu pe numita DOMBROVSKI NINA, în vârstă de 67 ani, cunoscută cu legături în rândul emigrației reacționare din exterior și manifestări ostile. În timpul discuției purtate cu aceasta, ziarista în cauză a exploatat-o informativ, a incitat-o și încurajat-o în atitudinea ei.

În seara zilei de 9 decembrie a.c., ziarista a încercat să contacteze la domiciliu pe [...][1] și din nou pe [...][2] , acțiuni care au fost prevenite, iar străina a fost atenționată pentru încălcarea statutului ei de turist și i s-a pus în vedere că dacă va continua să desfășoare acțiuni ce contravin legilor statului nostru i se va întrerupe dreptul de ședere în țară.

Ignorând avertismentul și acționând în mod provocator, în ziua de 10 decembrie a.c. ziarista a fost condusă personal de către ambasadorul *olandez STORK COENRAAD FREDERIK* cu

1. Spațiu liber în dactilogramă.
2. Spațiu liber în dactilogramă.

autoturismul la domiciliul numitei *DOMBROVSKI NINA*, pe care au încurajat-o din nou în atitudinea ei, promițându-i sprijin în cazul în care ar avea „neplăceri" din partea organelor de securitate.

După realizarea acestui contact, ziarista în cauză împreună cu ambasadorul au făcut observări directe în localitățile OTOPENI, CIOLPANI și CĂLDĂRUȘANI asupra modului în care se realizează modernizarea localităților respective.

În ziua de 11 decembrie a.c. ziarista *olandeză* a părăsit R.S. România, plecând în direcția LONDRA, fiind condusă la aeroportul OTOPENI de ambasadorul *STORK COENRAAD FREDERIK*.

Rugăm ca în măsura posibilităților să ne sprijiniți în cunoașterea conținutului eventualelor articole publicate de ziarista *olandeză VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH* după vizita efectuată în țara noastră.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 37–37 verso.

104. 21 decembrie 1988. Notă adresată conducerii superioare a Securității privind acțiunile ambasadorului Olandei și ale unor cetățeni olandezi aflați în România, cu propunerea luării de măsuri pe linia Ministerului de Externe.

Secret de serviciu
Exemplar unic

NOTĂ[1]

Din datele existente rezultă că STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, precum și alți diplomați ai acestei ambasade, continuă să desfășoare unele activități ce contravin scopului acreditării lor și prin care aduc prejudicii intereselor și prestigiului țării noastre.

1. Astfel, ambasadorul STORK COENRAAD FREDERIK, după ce la 26 septembrie a.c. a fost chemat și atenționat la Ministerul Afacerilor Externe pentru faptul că sprijină activitățile de presă ilegale ale unor ziariști conaționali veniți în țară ca turiști și le facilitează contacte cu persoane cu atitudine necorespunzătoare, la 7 decembrie a.c. a cazat la reședința sa pe cetățeana olandeză VAN DITZHUYZEN REINILDIS ELIZABETH.

Cea în cauză a intrat în țară ca „turistă", dar a rezultat că în realitate este ziaristă și în zilele de 8 și 9 decembrie a încercat să desfășoare activități de presă neautorizate și să contacteze unele persoane ce sunt prezentate de propaganda ostilă occidentală ca fiind așa-zișI disidenți. Străinei i s-a atras atenția să-și respecte statutul turistic cu care a venit în România.

În ziua de 10 decembrie 1988, ambasadorul STORK COENRAAD FREDERIK a condus-o personal pe ziarista olandeză la domiciliul unei persoane din categoria menționată (DOMBROVSKI NINA) și a așteptat-o timp de circa o jumătate de oră, până la terminarea discuțiilor.

1. În capul paginii, scris de mână: „Nota a fost trimisă la M.A.E. în 21.XII.1989/ și ambasadorul olandez nu a fost/ chemat până în prezent pentru a/ i se atrage atenția."

2. JONKER WILLEM BAS BACKER, prim secretar la Ambasada Olandei din București, după ce la 22 august a.c. a fost atenționat la Ministerul Afacerilor Externe pentru faptul că a stabilit legături cu persoane ale căror poziții necorespunzătoare sunt exploatate de cercuri ostile din exterior în acțiuni denigratoare, la 27 octombrie a.c., aflându-se în orașul Cluj-Napoca, a încercat, din nou, să contacteze la domiciliu o persoană (*CORNEA DOINA*) cunoscută cu atitudine anarhico-protestatară, aflată în atenția unor cercuri dușmănoase din străinătate.

3. S-a stabilit că în anul în curs un număr de 41 de cetățeni olandezi care au intrat în țară ca „turiști" (anexă) au desfășurat activități incompatibile cu scopul pentru care au venit în România.

A rezultat că, în realitate, persoanele în cauză au urmărit obținerea de date denigratoare, îndeosebi privind situația populației de naționalitate maghiară, care să poată fi folosite în acțiuni de propagandă ostilă țării noastre. De asemenea, mulți dintre cetățenii olandezi menționați au avut preocupări vădite de incitare a unor elemente naționalist-iredentiste, îndeosebi din rândul deserventilor cultelor, precum și a unor persoane cu comportament anarho-contestatar.

Față de cele menționate, propunem să se dispună măsurile ce se impun pe linia Ministerului Afacerilor Externe.

Nr. D/S/188.305
din 21 decembrie 1988

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 38–39.

105. 28 decembrie 1988. Notă informativă redactată de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor furnizate de sursa „Mona" despre masa oferită angajaților români ai ambasadei Olandei în data de 21 decembrie 1988.

3111/DC
„MONA"
28-12-1988

Strict secret
Ex. nr. 2

NOTĂ INFORMATIVĂ

Pe data de 21.12.1988, la ora 13, a fost invitat tot personalul român la reședința ambasadorului. Au fost invitați și salariați olandezi: BAS BACKER, FROENLICH și SONIA. Salariații români unii au venit împreună cu familia, unii singuri. De la birou a venit Ioana, singură, GHIȚESCU, împreună cu fetița, CORNELIA, singură, și VALERICĂ, împreună cu soția. De la reședință, Mihai, împreună cu soția, DORINA, împreună cu copiii și soțul, Ana, la fel și ea, cu soțul, și apoi Mitică, grădinarul, Paula, cu soțul.

Ambasadorul a ținut un discurs, menționând că de fiecare sfârșit de an obișnuiește să își cheme toți salariații care lucrează pentru dânsul și pentru colegii lui la o mică reuniune. A mai menționat că îi place foarte mult să colecționeze cărți și să citească foarte mult.

Această reuniune a luat sfârșit la ora 16. A doua zi la ora 11 au plecat în concediu în Cuba și în Olanda până pe data de 9 ianuarie 1989.

„MONA"

N.O.

Nota se referă la masa oferită de ambasadorul olandez STORK COENRAAD FREDERIK lucrat prin D.U.I.

Se va exploata la D.U.I. „STAN".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 41–41 verso.

106. 26 ianuarie 1989. Listă cu o parte din volumele aflate în biblioteca ambasadorului Olandei întocmită de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor oferite de sursa „Mona".

3111/DC
„MONA"
26.01.1989
S.S.
Ex. nr. 2

LISTA cu o parte din volumele
aflate în bibioteca ambasadorului
olandez STORK COENRAAD FR.

CLARANCE BROWN – „Mandelstam"
OLGA IVINSKAEJA – „A Captive of Time"
TOLSTOY – „Werken" – 8 volume
DOSTOJEWSKI – „Werken" – 10 volume
BEND SINISTER
VLADIMIR NABOKOV
VASSILI GROSSMAN – Vie et Destin
JULLIARD – L'Age d'Homme
TADEUSZ KONWICKI – Modern Dreambook
ISMAIL KADARE – De brug
ABRAMS – Dali by Dali
Expresionism in Belgium – E. Langui – Raconti
JOHN REWALD – Studies in Past
ABRAMS – Impressionism
THOMAS BEWICK – Vignettes – Şcolar
UNTO CAESAR – F.A. VOIGT – Constable
FRED HALLDAY – Themakingof – The Second Cold War
WINSTON S – Churchill – Randolph S –
Churchill Young Statesman 1901–1914
Stalingrad

ROLAND PENROSE – PICASSO
RUSKIN TODAY – Kenneth Clark
„MONA"

N.O.
Lista va fi anexată la D.U.I. „STAN".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 44.

107. Ianuarie 1989 (după 28 ianuarie). Notă olografă întocmită de locotenentul Dragomir cu date despre Hendrik Johannes Adrianus Hofland[1].

3111/DC

S.S.
Ex. unic

HOFLAND HENDRIK JOHANNES ADRIANUS
– ns. 20-07-1927 în Olanda
– căsătorit cu THYSSING ELIZABETH-MARIA ns. 21-08-1947
– colaborator la ziarul *NRC HANDELSBLAD*
– a publicat în anul 1987 un articol în acest ziar – nu se cunoaşte conţinutul
– în luna ianuarie (23–28.01.1989) a fost în ţara noastră cazat la hotel ATHENÉE PALACE
– „STAN" i-a intermediat o întrevedere cu SILVIU BRUCAN la ambasadă în ziua de 28-01-1989 între orele 8.20–10.00
– a părăsit ţara în aceeaşi zi (28-01-89) ora 10.15.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 45.

1. Hendrik Johannes Adrianus Hofland, ziarist la cotidianul *NRC Handelsblad*, era în atenţia Securităţii încă din vara anului 1987, când, între 24 iunie şi 2 iulie, a vizitat, ca turist, România. Era suspect că se folosea de această acoperire „pentru a culege date şi informaţii pe care să le exploateze în articolele cu conţinut defavorabil R.S. România". Diferitele servicii ale Securităţii au colaborat cu Ministerul de Externe şi cu Centrul de presă pentru a-i urmări acţiunile în România şi pentru a-l împiedica fie să intre în ţară, fie să aibă contacte cu jurnaliştii români. La dosarul de urmărire informativă deschis lui Coen Stork au fost anexate copii ale telegramelor trimise de ambasada României în Olanda, precum şi alte documente din care rezultă că ziaristul olandez era urmărit de autorităţile române. Din motive de spaţiu, nu le-am mai reprodus în acest volum şi am preferat să le semnalăm în această notă.

108. 24 ianuarie 1989. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza discuției cu sursa „Ștefan" despre Hendrik Johannes Adrianus Hofland, aflat la reședința ambasadorului Olandei.

3111/DC
„ȘTEFAN"
24-01-1989

S.S.
Ex. nr.
/Nu este în evidențe/

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus sursa „ȘTEFAN" ne-a relatat următoarele:

Prezentându-se la reședința ambasadorului olandez „STORK" la ora 18, pentru a preda lecții de chitară fiului acestuia, DANIEL, i-a fost prezentat un anume HOFLAND, care vorbea foarte cursiv limba olandeză. Ambasadorul a părut foarte încântat de prezența sursei, recomandându-l pe HOFLAND ca un foarte bun prieten. La scurt timp după sosirea sursei, oaspetele olandez însoțit de ambasador, îmbrăcat sumar, au părăsit reședința, iar după circa 7 minute STORK s-a reîntors.

Sursa a remarcat pe un fotoliu din salonul pentru oaspeți foarte multe scrisori desfăcute trimise de soția ambasadorului din Londra. Probabil acestea i-au fost arătate olandezului care a venit în vizită.

N.O.

În notă este vorba despre HOFLAND HENDRIK JOHANNES ADRIANUS, ns. la 20-07-1927, 62 ani, în Olanda.

Intrat în 23-01-1989 prin IAȘI pentru 7 zile, cazat la hotel ATHENÉE PALACE până pe 28-01-1989.

Lt. Dragomir[1]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 46–46 verso.

1. Urmează trei însemnări de mână făcute de alte persoane: „HAN"; „Venit din U.R.S.S. — «Tranzit»/ Cameră bună"; „Tov. Cpt. Dobre: S-a comunicat prezența în țară a cet. olandez. Ne-a comunicat adresa:/ Str. Didițel nr. 11/ Aurel Dragoș Munteanu".

109. [26 ianuarie 1989] Raport privind activitatea la București a ziaristului Hendrik Hofland în zilele de 25 și 26 ianuarie 1989.

Dir. III/3111/GV

RAPORT

privind activitatea desfășurată
de HOFLAND HENDRIK, conspirativ HAN,
în perioada 25.01.a.c. ora 17.00.

La ora 17.00 se afla în camera 701, unde este cazat la hotel ATHENÉE PALACE.

Nu a purtat nici o convorbire telefonică și nu a primit persoane în cameră.

La 17.25 a plecat de la hotel cu un taxi și a mers la reședința ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK, unde a stat până la 20.30, când împreună cu acest diplomat și fiul acestuia au plecat cu CD 444 condus de ambasador, la adresa din strada ALECU RUSSO nr. 13–19, parter (bloc diplomatic). La această adresă locuiește HAMPSINK, cetățean olandez, soțul bibliotecarei-șefe a bibliotecii ambasadei R.F.G. la București.

La adresă au stat până la 22.15, după care a fost condus la hotel de ambasador și fiul acestuia, cu același autoturism.

În ziua de 26.01.a.c. în jurul 8.30 a primit în cameră vizita unui cetățean străin, iar discuțiile s-au purtat în limba olandeză.

La ora 10.20, „HAN" a părăsit hotelul singur și s-a deplasat pe Calea Victoriei, bdul Republicii, Piața Rosetti și s-a înapoiat la ora 11.10.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 47–48.

110. 26 ianuarie 1989. Notă privind filajul cu intermitență al lui Hendrik Hofland în ziua de 25 ianuarie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00485155 din 27.I.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență
asupra ob. „Han" HOFLAND HENDRIK JOANSSES,
turist olandez efectuat în ziua
de 25.01.1989 între orele 14.00–22.30.

La Nota telefonică nr. 00485155 din 25.I.1989 și urmare la cererea de filaj nr. din [...][1] prin care ați solicitat filaj în scopul stabilirii activității și comportării obiectivului, a adreselor vizitate și legăturilor contactate, documentarea momentelor cu semnificație operativă, anunțarea organului informativ când sunt create condiții pentru întreprinderea de măsuri specifice, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 17.15, „HAN" a fost recunoscut și luat în filaj în timp ce ieșea din hotelul Athénée Palace, s-a oprit în față, unde a staționat cca 2', a făcut semn cu mâna unui taxi, s-a urcat și a mers la domiciliul ob. „STAN" (ambasadorul Olandei), unde a intrat la ora 17.30, fără a avea asupra sa obiecte.

De aici, „HAN" a plecat la ora 20.20 împreună cu ob. „STAN" și fiul său cu auto C.D. 444 și cu toții au mers pe str. Alecu

1. Spațiul rămas liber în dactilogramă.

Russo, unde au intrat la nr.13–14, bloc de diplomați (au intrat la parter la numitul HAMPSIM), ora fiind 20.30.

La ora 22.15, „HAN" împreună cu „STAN" și fiul său cu auto C.D. 444 au plecat de la această adresă și au mers până în fața hotelului Athénée Palace, unde „HAN" a coborât și a intrat în hotel, ora fiind 22.20, iar „STAN" și fiul au continuat cu auto în direcția Cal. Victoriei.

Până la ora 22.30 când postul de filaj a fost suspendat, „HAN" nu a mai părăsit hotelul.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII,
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

R.D.0047/240
M.C./G.G.
26.01.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 51–51 verso.

111. 26 ianuarie 1989. Notă privind filajul obiectivului „Han" în data de 26 ianuarie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00485155 din 28-I-1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență asupra
ob. „HAN", efectuat în ziua de 26.01.1989,
între orele 7.00 – 0.15 (din ziua de 27.01.1989).

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI:

Între orele 9.10–9.45 „HAN" a fost vizitat la cameră de numitul HAMPSINK FRANTZ – cetățean olandez, care este soțul ob. „IRINA" – bibliotecară la CASA DE CULTURĂ R.F.G. Sus-numitul a condus auto TC 111.

La ora 10.25, „HAN" a ieșit din hotel, a mers prin p-ța Gheorghe Gheorghiu-Dej[1], Calea Victoriei, a intrat la ANTICARIATUL din pasajul Kretulescu, de unde a cumpărat 2 cărți, a continuat pe Calea Victoriei, str. Onești și s-a oprit în dreptul vitrinelor de la GALERIA ORIZONT, ora fiind 10.45. Aici a privit în vitrinele acesteia la diferite obiecte expuse.

După circa 5' a plecat pe bdul N. Bălcescu, s-a oprit în mai multe rânduri în fața vitrinelor unor magazine și librării, iar la ora 11.10 a intrat la hotelul Intercontinental.

Aici a mers în braserie și, până la ora 11.55, a servit o gustare. Din braserie, „HAN" a ieșit, a mers la lift, a urcat până la etajul 2 și a intrat la SHOP. A revenit după cca 5' în holul hotelului,

1. Actuala Piață a Revoluției.

s-a îmbrăcat și, având cele 2 cărți asupra sa, a ieșit din hotel, ora fiind 12.10.

A continuat pe jos pe bdul N. Bălcescu, str. 13 Decembrie, Calea Victoriei, s-a oprit în parcul din fața Ateneului Român, a luat loc pe o bancă, unde a staționat cca 5', fiind atent în mediu, apoi a mers la hotel, unde a intrat la ora 12.35.

De la hotel, „HAN" a plecat la ora 14.20, a mers la hotelul București, a vizitat braseria și restaurantul timp de 10', după care a ieșit și, pe același traseu, a revenit la hotel. Aici a mers în braserie, unde a ocupat loc la o masă și până la ora 15.45 a servit cina.

La ora 19.30, „HAN" a ieșit din hotel, având asupra sa o pungă din plastic în care se aflau cele două cărți cumpărate de la anticariat, s-a urcat în taxiul 1-B-63147 și a mers până pe str. Atena, a coborât în dreptul locuinței ob. „STAN" și a intrat, ora fiind 19.40. După 3', „HAN" a ieșit de aici, având punga asupra sa și, însoțit de fiul lui „STAN", a mers pe jos pe str. Atena la domiciliul ob. „DATCU" – consilier la ambasada Olandei, ora fiind 19.50.

„HAN" a ieșit de aici la ora 23.30 împreună cu „STAN" și un individ (obiectivul având asupra sa punga din plastic). Au mers până în fața domiciliului ob. „STAN", s-au urcat în auto CD 444, condus de „STAN" și s-au deplasat pe Calea Victoriei, oprind în fața M.I.C.M. Aici a coborât individul, care a intrat în imobilul din INTRAREA DR. TOMESCU nr. 2, Corpul III, iar „STAN" împreună cu „HAN" au continuat pe Calea Victoriei până în fața hotelului Athénée Palace, unde „HAN" a coborât și a intrat în hotel, fără a mai avea punga asupra sa, ora fiind 24.00.

La ora 0.15 postul de filaj a fost suspendat.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂŢII
[ss]
ŞEFUL SERVICIULUI
[ss]

M.C./T.A. = 2ex.
RD.00133/1012
26.01.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 52–52 verso.

112. 28 ianuarie 1989. Notă privind filajul obiectivului „Han" efectuat în data de 27 ianuarie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
12/4 Nr. 00485155 din 31.I.1989

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitenţă asupra
ob. „HAN" efectuat în ziua de 27.01.1989,
între orele 7.00–21.30.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 11.15 „HAN" a plecat de la hotel cu auto taxi 1-B-33072 şi cu acesta s-a deplasat la ambasada Olandei.

Aici a coborât, a mers la cabina miliţianului şi a discutat cu acesta timp de 1–2' apoi a intrat în ambasadă, ora fiind 11.30.

De la ambasadă „HAN" a plecat la ora 14.30 cu auto CD 444 condus de ambasador, în care se afla şi copilul acestuia, şi a mers la hotel ATHÉNÉE PALACE, unde „HAN" a coborât şi a intrat, ora fiind 14.00, iar ambasadorul a plecat în direcţia Calea Victoriei.

La ora 16.05 „HAN" a ieşit din hotel, a mers prin parcul Ateneului, a continuat până la intersecţia Calea Victoriei cu str. Franklin, Bdul Magheru, a traversat bulevardul şi s-a oprit în faţa cofetăriei SCALA. De aici, s-a întors pe bulevard şi la ora 16.20 a intrat la ANTICARIATUL de lângă cinematograful SCALA.

După 10' „HAN" a ieşit, a continuat pe Bdul Magheru, str. C.A. Rosetti, Calea Victoriei, a intrat în parcul Ateneului şi s-a aşezat pe o bancă, unde a stat cca 20'.

La ora 16.50 s-a ridicat, a intrat în hotel și a mers la braserie, ocupând loc la o masă, și a notat ceva într-o agendă până la ora 17.25, când a urcat la cameră.

De la cameră, „HAN" a coborât la ora 19.35, la recepție a discutat cca 5' cu recepționerul, care i-a arătat o fișă, apoi a mers la restaurantul hotelului, unde a servit cina până la ora 21.10.

După cină, a mers din nou la recepție, unde timp de 10' a discutat cu recepționerul și și-a efectuat cheltuielile de cazare, apoi a urcat la cameră.

Până la ora 21.45 când postul de filaj a fost suspendat, obiectivul nu a mai părăsit hotelul.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

M.C./L.G.
RD 00131/784
Din 28.01.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 53–53 verso.

113. 27 ianuarie 1989. Raportul întocmit de plutonierul Drăguș Octavian, care semnalează prezența la reședința ambasadorului Olandei a lui Hendrik Johannes Adrianus Hofland.

MINISTERUL DE INTERNE
U.M. 0672/7
27.01.1989
Plt. Drăguș Octavian

Tovarășe Comandant,

Raportez:

Executându-mi serviciul la sch[imbul] I pe data de 27.01.1989 la amb. OLANDEI din str. ATENA nr. 18, am constatat următoarele:

La ora 11.30 s-a prezentat la ambasada OLANDEI venind pe jos, individul olandez dat în consemn pe data de 25.01.1989, HOFLAND HENDRIK JOHANNES ADRIANUS cu paș[aportul] 620952T, care a spus că dorește să meargă la domnul ambasador. Raportez că individul nu a fost așteptat la sosire, dar la intrarea sa în ambasadă ușa i-a fost deschisă de ambasadorul olandez „STAN".

La ora 12.30 „STAN" a ieșit împreună cu individul respectiv din incinta amb. olandeze și au mers împreună în fața reședinței ambasadorului spaniol „ALBERTO", prilej cu care amb. olandez i-a prezentat amb. spaniol pe individul respectiv.

Raportez că la ora 12.30 ambasadorul spaniol se afla în fața reședinței sale, unde îl aștepta șoferul român în fața mașinii. După o discuție de aproximativ 10 minute amb. „ALBERTO" a plecat cu mașina sa CD 701, iar ambasadorul olandez și individul respectiv s-au îndreptat pe jos spre reședința lui „STAN", unde au intrat la ora 12.40.

Individul a părăsit obiectivul la ora 14.40 împreună cu „STAN" și copilul acestuia, plecând cu CD 444 condus de Dragu (șofer român).

Plt. Drăguș

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 54.

114. 30 ianuarie 1989. Notă privind filajul obiectivului „Han" efectuat în ziua de 28 ianuarie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/4 Nr.00485155 din 31.I.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență asupra
ob. „HAN", efectuat în ziua de 28.01.1989
între orele 7.00–12.00

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 7.20, „HAN" a coborât în holul hotelului și a mers la braserie, unde a servit micul dejun. După 20', „HAN" a ieșit din braserie și a urcat la cameră.

De la cameră, „HAN" a coborât la ora 8.10, având asupra sa un geamantan și o sacoșă cu conținut, a mers la recepție, unde a lăsat bagajele, apoi a ieșit din hotel. Timp de 10' „HAN" s-a plimbat prin fața parcului Ateneu după care a revenit la hotel și a așteptat în hol.

La ora 8.25, „HAN" a ieșit din hotel având asupra sa bagajele, a așteptat la intrare până la ora 8.30, când a venit la el pe jos ob. „DATCU" (secretar I la ambasada Olandei), s-au salutat, au luat bagajele și împreună au mers la auto CD 441, care era parcat pe str. N. Golescu. După ce au așezat bagajele în portbagajul autoturismului, s-au urcat, la volan „DATCU", și s-au deplasat la ambasada Olandei. „HAN" și „DATCU" au coborât, au luat bagajele din autoturism și au intrat la ambasadă, ora fiind 8.45.

NOTĂ: Între orele 8.20–10.00, ambasada Olandei a fost vizitată de ob. „SERGIU" (SILVIU BRUCAN), cetățean român, cunoscut de organul informativ.

La ora 10.15, „HAN", având asupra sa bagajele (un geamantan, sacoșa cu conținut și geanta tip diplomat metalică), împreună cu „STAN", au plecat cu auto CD 444 și s-au deplasat la aeroportul București-Otopeni.

Aici au coborât, având bagajele asupra lor, și au intrat în aerogară, ora fiind 10.35.

După efectuarea formalităților vamale, „HAN" a părăsit țara la bordul avionului companiei TAROM, în direcția Amsterdam, la ora 12.00.

Ob. „STAN" a revenit la autoturismul CD 444 și cu acesta a plecat în direcția București.

Filajul s-a terminat.

Anexăm 5 (cinci) fotografii.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI
[ss]

RD/00129/1252
30.01.1989
MC/PP= 2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 55–55 verso.

115. 28 ianuarie 1989. Notă-extras din nota de filaj al obiectivului „Sergiu" – Silviu Brucan – efectuat în ziua de 28 ianuarie 1989.

NOTĂ-EXTRAS

din nota de filaj a obiectivului „SERGIU"
efectuat în ziua de 28.01.1989
între orele 06.30–20.15.

La ora 7.50, „SERGIU" a plecat de acasă [...][1] și la ora 8.25 a intrat la reședința ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK, conspirativ „STAN".

După 10 minute, „STAN" a ieșit grăbit și a mers la ambasadă, după care a revenit imediat.

La ora 8.45 în fața ambasadei Olandei a oprit autoturismul CD 441, din care au coborât obiectivele „DATCU" – BAS BACKER, JOHNHEER, secretar I la Ambasada Olandei – și „HAN" – HOFLAND HENDRIK JOHANNES, turist olandez. După coborâre au luat din porbagaj mai multe bagaje, printre care și o valiză ce părea foarte grea, și, după ce au asigurat autoturismul, au intenționat să intre în ambasadă, s-au răzgândit și au intrat la reședința obiectivului „STAN". În interior s-a observat că „Stan" i-a prezentat pe cei doi lui „SERGIU" apoi au luat loc la o masă.

După ce au servit micul dejun, la ora 9.30 s-au ridicat și s-au retras în hol. Aici au servit cafea și au discutat gesticulând în unele momente, parcă „SERGIU" le ținea o cuvântare.

Din când în când, în timpul discuțiilor, „STAN" venea la fereastră și privea în stradă.

La ora 9.45, „DATCU", după ce a primit de la „STAN" un dosar cu coperți roșii, a ieșit și a intrat în ambasadă. După 10 minute a revenit la reședință cu același dosar sub braț.

1. Spațiul rămas liber în document.

La ora 10.00 au fost observați în timp ce se salutau în semn de despărțire, iar după 5 minute „SERGIU" a plecat, fiind condus la ieșire de „STAN".

Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 56–56 verso.

116. 1 februarie 1989. Notă olografă a sursei „Adrian" privind vizita făcută de ambasadorul Olandei lui Romul Munteanu, directorul Editurii Univers.

DIR III/3111/GU
Sursa „ADRIAN"
Casa Arcaşul 1.02.1989

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ

Luni 30 ianuarie 1989, ambasadorul Olandei a făcut o vizită prof. Romul Munteanu, directorul Editurii Univers, iar marţi 1 februarie s-a întâlnit cu V. Ileasa[1], directorul Ed. Minerva, şi Valeriu Râpeanu, directorul Editurii Eminescu.

De fiecare dată ambasadorul olandez a vorbit despre interesul lui pentru cărţi, ca atare, pentru literatura beletristică şi cea de călătorii şi despre artă, că are o bibliotecă mare adunată de prin toate posturile pe unde a fost şi că aceasta are un sector larg de literatură spaniolă (pe lângă cele procurate în Cuba a mai fost la post şi în Argentina şi a cumpărat mult).

De asemenea s-a referit la interesul său pentru literatura română şi limba română şi că cutreieră mai toate anticariatele cerând referinţe despre anticariatele cele mai bune.

Ambasadorul a mai vorbit despre călătoria sa recentă în Cuba unde s-a întâlnit cu prieteni cubanezi din lumea literelor şi artei, locuind timp de două săptămâni cu fiul său la un asemenea cunoscut din perioada când a fost ambasador acolo.

Gazdele române au prezentat profilul şi principalele realizări ale editurilor lor în domeniul producţiei de carte.

La întâlnirea cu prof. R. Munteanu au participat şi redactorul-şef N. Alexe şi redactorul de spaţiu Mircea Bucurescu. Acesta din urmă, spre deosebire cam de toţi ceilalţi, a spus că el are suficientă informaţie despre viaţa literară olandeză şi întreţine contacte cu editurile din Olanda în mod oficial.

1. Vasile Ileasă, funcţionar responsabil, înainte de 1989, cu relaţiile externe, personalul şi afacerile culturale în C.C.E.S. şi în Ministerul de Externe.

La auzul unor nume, de scriitori, străzi unde sunt anticariate etc., despre persoanele de faţă la întrevederi, ambasadorul Olandei şi-a notat şi numele persoanelor secundare sau despre care se vorbea.

I-a invitat pe interlocutori să vină să-i vadă biblioteca.

A solicitat cărţi şi a spus că are încă greutăţi cu limba română, aceasta dovedindu-se mai grea decât a bănuit.

S-a interesat la tov. V. Ileasa de revistele literare cele mai bune din capitală şi din provincie şi a spus că are în vedere să viziteze editurile din provincie când va face o deplasare prin zonă, precum şi Editura Kriterion.

Pare a fi unul dintre ambasadorii cei mai temeinici din Capitală.

Luni, în lift, la plecare, mi-a arătat o tăietură de ziar xeroxată cu relatarea despre o telegramă a tov. C. Dăscălescu şi mi-a spus că este interesant că apare aşa ceva; am marşat pentru că era evident că se referea la zvonurile care circulă.[2]

Are în vedere să dea o masă numai pentru edituri în circa 1 lună – 2.

L-am invitat din nou să treacă pe la mine cu fiul său care se joacă cu fetiţa mea. A spus neangajant că este o idee bună.

În timpul discuţiei cu prof. R. Munteanu au convenit să se revadă miercuri la „Luminiţa", despre care Bucurescu mi-a spus că ar fi o graficiană pe care Munteanu i-a băgat-o pe gât şi că ambasadorul este interesat de „prospături" din acestea. R. Munteanu îmi relatase mai demult că umblă pe la particulari la petreceri „şi pupă fetele tinere".

La plecare, miercuri 1.II [februarie], l-am condus până la maşină şi, cum aceasta nu apăruse încă, l-am întrebat dacă a citit ultima cuvântare rostită de tovarăşul N. Ceauşescu.

2. Este vorba despre o ştire de câteva rânduri din pagina 5 a *Scânteii* despre un schimb de telegrame protocolare între Constantin Dăscălescu, prim-ministrul român, şi prim-ministrul canadian Brian Mulroney (al cărui nume însă nu este menţionat de *Scânteia*) prilejuite de începerea celui de-al doilea mandat al premierului canadian.

Mi-a răspuns că a citit-o, dar trebuie s-o mai citească o dată și să se oprească mai mult la unele aspecte noi care apar acolo și sunt noi față de cuvântările anterioare.

L-am întrebat ce părere are despre ideea revenirii la o serie de forme capitaliste în unele țări socialiste. C. Stork mi-a spus că el respectă punctul de vedere al tovarășului N. C., dar nici experiența altora care în anumite privințe este mai îndelungată nu poate fi trecută cu vederea. Aceste țări și-au dat seama că nu se poate merge în toate sectoarele și la toate nivelurile pe proprietatea socialistă, pentru că este mai păguboasă. El este de părere că abordarea unor atari aspecte de șeful statului e de natură să amplifice discordanța și divergențele, mai mari sau mai mici, dintre unele țări socialiste și România. Probabil că unele ar fi trebuit trecute cu vederea și nu ridicate la nivelul unei cuvântări pentru că sunt de natură ca alte țări socialiste să se amestece în treburile noastre.

Adrian

N.B.

Nota a fost furnizată de sursă ca urmare a instructajului efectuat pentru întâlnirile oficiale cu diplomatul olandez.

STORK COENRAAD FREDERIK este lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații din domeniul social-politic și instigarea unor elemente ostile la acțiuni dușmănoase împotriva țării noastre.

Prin Direcția I se va acționa pentru identificarea numitei LUMINIȚA.

Sursa va participa și la primirea diplomatului olandez la Editura „KRITERION" și ne va informa de urmare.

[ss]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 73–74 verso.

117. 7 februarie 1989. Notă informativă a sursei „Loretta" despre petrecerea dată de ambasadorul Olandei în data de 5 februarie 1989, la care au participat mai mulți cetățeni români.

SERVICIUL 2 Strict secret
322/CM/00170/51/7.02.1989 Ex. nr. 1
Sursa „Loretta"

NOTĂ

Miercuri 1.02.1989, am participat la vernisajul expoziției Luminiței Tudor, o bună prietenă. Printre invitați se afla și ambasadorul Olandei, Coen Stork. După festivitate, Romul Munteanu a invitat câteva persoane la el acasă (ambasadorul Iugoslaviei, atașatul cultural al Iugoslaviei – Dragan Marcovici –, ambasadorul Olandei, Luminița Tudor, Olga Jora, Aurel și Stela Covaci). Folosindu-se de acest prilej, la plecare, Coen Stork i-a invitat, spontan, pe toți cei prezenți, pentru duminică, 5 februarie orele 13.00, la reședința lui de pe str. Atena 20.

Sâmbătă, 4 februarie, pe la orele 8 seara, fără să se anunțe, Coen Stork a venit la mine – în drum spre o petrecere-carnaval la care participa – să reitereze invitația în ceea ce mă privește. Cu acest prilej, mi-a spus că-i face plăcere să aibă legături cu locuitorii țării în care se află, mai ales cu oameni de artă, dar că aceste legături nu prea plac Ministerului român de Externe, care i-ar fi atras atenția în legătură cu acest lucru. Mi-a mai spus că în Cuba, țara în care a stat 5 ani ca ambasador, se întâlnea frecvent cu localnici, fără nici un fel de probleme. Spunându-i că dintre cei invitați s-ar putea ca Romul Munteanu să nu poată veni, a avut un surâs ambiguu, dar nu a comentat în vreun fel acest lucru.

Așadar, duminică, am fost printre invitații domnului Stork, au participat aproximativ 30 persoane români și diplomați străini. Dintre români: Mircea Dinescu și Maşa Dinescu, Elena Loghinovschi, Albert Kovacs, Aurel și Stela Covaci, Andrei și Catrinel Pleșu, Ion Bogdan Lefter, Luminița Tudor, Olga Jora, Dora Stănescu, Ana Munteanu, fam. Arh. Ascanio Damian.

Ceilalți, un colaborator olandez de la ambasadă, Dragan Markovic – atașatul cultural al Iugoslaviei, dl și dna Schimenski – atașatul cultural al Poloniei, ambasadorul Angliei cu soția, ambasadorul Spaniei, recent venit în România, și vecin cu dl Stork, reprezentanta U.N.E.S.C.O. a Suediei.

S-au discutat în special probleme de cultură, de artă, despre viața artistică a Bucureștiului, fără să se facă vreo remarcă de natură economică sau politică.

Am observat că ambasadorul Angliei s-a întreținut mai mult cu familia Dinescu, aflând de la soacra acestuia, Elena Loghinovschi, că cei doi se cunosc mai demult, încă din Anglia, când Mircea Dinescu a făcut acolo o călătorie. Ambasadorul OLANDEI, în calitate de gazdă, s-a întreținut cu toată lumea pe rând, ne-a prezentat și s-a mândrit cu biblioteca sa de 7 000 volume, cu câteva picturi vechi olandeze.

În general, în jurul orei 17.00, majoritatea s-a retras, eu am plecat în jurul orei 20.00, fiind condusă de ambasador împreună cu Fam. Covaci și Dora Stănescu.

A doua zi, la editură, Romul Munteanu mi-a spus că a fost atenționat de șeful de protocol în legătură cu participarea noastră la această petrecere.

„Loretta"

N.O.

Coen Stork – ambasadorul Olandei la București este în atenție la Serviciul 11.

Sursa a fost instruită să permanentizeze relația cu acesta și să ne informeze despre legăturile pe care și le-a creat în rândul oamenilor de artă din țara noastră și a scopurilor urmărite.

Permanent asupra sursei se vor lua măsuri de verificare a loialității față de organele de securitate.

Lt.-maj. Corojan M.

RD. 00251/7.02.1989
SC ex.2

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 75–75 verso.

118. [februarie 1989] Notă informativă a unui participant la vernisajul expoziției de pictură a Luminiței Tudor din 1 februarie 1989, la care a participat și ambasadorul Olandei.

NOTĂ

Pe data de 1 februarie 1989, am fost invitat la vernisajul expoziției de pictură a Luminiței Tudor, la Galeria Municipală din Str. Academiei. Printre vizitatori se aflau și ambasadorul Olandei, Coen Stork, și trei reprezentanți ai ambasadei iugoslave, respectiv ambasadorul, Boro Denkov, și atașatul cultural, Dragan Markovic. Ambasadorului Olandei îi fusese înmânată invitația la petrecerea de la Sanda Crișan, despre care am relatat. Pe sârbi cred că i-a chemat Olga Jora.

După încheierea vernisajului, tocmai mă pregăteam să merg spre casă, soția lui Romul Munteanu ne-a propus să mergem la ei. Am acceptat. Acolo au mai venit ambii ambasadori, plus Dragan Markovic. Mai era prezentă o pereche de tineri profesori Hațegan. Peste circa 2 ore, au apărut și Luminița Tudor, Sanda Crișan și Olga Jora. Erau 3 bărbați și aproape 10 femei. Discuțiile s-au limitat la probleme culturale, îndeosebi despre literatura iugoslavă și cartea recent apărută la noi, „Oameni cu 4 degete" a lui Miodrag Bulatovici[1], care descrie tragedia emigrației în R.F.G., pe urmă, la a face curte femeilor prezente.

Ambasadorul Olandei s-a arătat foarte interesat de cărți, iar în final i-a invitat pe toți cei prezenți la masă la reședința lui, pe data de duminică 5 februarie.

În treacăt, ambasadorul iugoslav mi-a reproșat că n-am răspuns unor invitații ale lui, „sau invitațiile nu mi-au fost înmânate". I-am răspuns că în timpul verii am fost două luni în străinătate, iar ultima invitație, de ziua Iugoslaviei, i-am onorat-o.

1. Miodrag Bulatovic, *Oameni cu patru degete*, trad. și note de Adrian Costea; pref. de Romul Munteanu; postfață de Constantin Ghirda, București, 1987.

Personal am discutat mai mult cu el, deoarece, practic, nu vorbește decât rusa și foarte slab franțuzește.

În franceză, R. Munteanu îi demonstra olandezului câtă atenție se acordă în România literaturii tuturor țărilor, și cât de slab ni se răspunde pe linia reciprocității.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 76.

119. [februarie 1989] Notiță olografă cu numele participanților români și străini la masa oferită de ambasadorul Olandei în data de 5 februarie 1989.

Participanți români

– DINESCU MIRCEA, cu soția

– PLEȘU ANDREI, cu soția

– COVACI ADALBERT, cu soția

– COVACI AUREL, cu soția – traducător, șeful secției traduceri din cadrul UNIUNII SCRIITORILOR

– DAMIAN ASCANIO, cu soția – arhitect – pensionar

– TUDOR LUMINIȚA – pictor-grafician, necunoscută în evidențe

– LEFTER ION BOGDAN – scriitor, redactor la Editura „LITERA"

– SLĂVESCU MIHAELA – traducător, în atenție la Serv. 3

– CRIȘAN MARIA – secretar la Editura Univers, în atenție la Serv. 2

– Fiica lui ROMUL MUNTEANU, director la Editura Univers

Participanți străini

1. HUGH J. ARBUTHNOTT – ambasadorul Marii Britanii – cu soția

2. ANTONIO NUNEZ GARCIA-SAUCO, ambasadorul Spaniei

3. DRAGAN MARCOVIC – secretar I cu probleme de presă și cultură al Ambasadei R.S.F.J. și soția

4. LUKASZ SZYMANSKI – secretar I cu probleme de presă și cultură al amb. R.P. Polonia.

5. BAS BACKER JOHNHEER – secretar II la Ambasada Olandei.

6. KARIN BERG – Director al Centrului European pentru Învățământ Superior al U.N.E.S.C.O.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 80–81 verso.

120. [februarie 1989] Raport cu numele participanților la petrecerea dată de ambasadorul Olandei în data de 5 februarie 1989.

Dir III/3111/GU Strict secret

RAPORT

În ziua de 5 februarie a.c., între orele 13.00–20.25, la reședința ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK, a avut loc o masă la care au participat 24 persoane din care:

9 străini

– Ambasadorul Marii Britanii cu soția, CD 836

– Ambasadorul Spaniei – sosit pe jos

– Atașatul de presă al Ambasadei Poloniei cu soția

– Primul secretar al Ambasadei Jugoslaviei – DRAGAN MARKOVIC, cu soția, CD 184

– Secretarul II al Ambasadei Olandei – BAS BACKER JOHNHEER

– KARIN BERG, cu CD 717, Directoarea Centrului European pentru Învățământ Superior al U.N.E.S.C.O. – C.E.P.E.S.

15 români

– DINESCU MIRCEA cu soția

– PLEȘU ANDREI cu soția

– DAMIAN ASCANIO cu soția

– COVACI ADALBERT cu soția, domiciliați în București str. Theodor Aman nr. 9

– SLĂVESCU MIHAELA – traducătoare, profesoară de limba română a ambasadorului olandez

– 3 cetățene române stabilite în:

Str. Domnița Anastasia nr. 13, ap. 16

Str. Nuferilor nr. 12

Str. Leonida nr. 24

– Un individ stabilit în Calea Moșilor nr. 233, bl. 41; sc. 1

După ora 16.00 au mai rămas în reședință:

– PLEȘU ANDREI cu soția

– COVACI AUREL cu soția

– 2 individe – cea din Str. Domnița Anastasia nr. 13, Str. Nuferilor nr. 12 și care au plecat la ora 20.25, conduși de ambasador cu CD 444.

Acțiunea a fost controlată prin mijloace de fotofilmare.

Ghiță Virgil

Pleșu

A afirmat că acțiunea nu i-a plăcut, prea multă lume, și dacă ar fi putut ar fi plecat cu două-trei ore mai devreme.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 82–83.

121. [februarie 1989] Notă informativă dată de unul dintre participanții la masa oferită de ambasadorul Olandei în ziua de 5 februarie 1989.

NOTĂ

Deci duminică, 5 februarie, la prânz, am fost la reședința domnului Stork. Români prezenți: Dinescu și socrii, Pleșu cu soția, Ascanio și soția, Aurel Covaci și soția, Olga Jora, Sanda Crișan, Luminița Tudor și Diana Munteanu (fiica lui Romul M.). Romul n-a venit pretextând că duminică e ziua când își scrie articolul.

Străini: ambasadorul Angliei cu soția, ambasadorul Spaniei, atașatul cultural al Poloniei, cu soția.

Aranjamentul la mesele principale:

– masa 1: ambasadorul Angliei cu soția, ambasadorul Spaniei, o reprezentantă UNESCO în România (de origine suedeză), Ascanio și soția.

– masa 2: primul secretar olandez, Dragan Markovic, Aurel Covaci cu soția, Diana Munteanu, Olga Jora.

– masa 3: Dinescu cu familia, atașatul cultural al Poloniei cu soția, Sanda Crișan, Luminița Tudor, Andrei Pleșu și soția au stat mai mult cu ambasadorul Olandei sau au circulat.

La masa ambasadorului, datorită prezenței lui Markovic, s-au discutat, practic, problemele iugoslave și europene, mai ales iugoslave. Primul secretar olandez este un tânăr pentru prima oară în misiune diplomatică. Visează „o Europă integrată" cu libertăți totale pentru toate popoarele.

Domnul Stork are o bibliotecă imensă; la început am crezut că este a ambasadei, dar mi-a spus că e personală și o cară cu el oriunde se duce. Am cercetat rafturile cu cărți despre România. Sunt puține cărți, mai ales ale emigrației: Cioran, M. Eliade, Virgil Gheorghiu, Paul Goma (romane).

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 84.

122. 8 februarie 1988. Notă privind filajul efectuat asupra ambasadorului Olandei în ziua de 5 februarie 1988.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr.2/00482434 din 8.II.1989

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.G.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
efectuat în ziua de 05.02.1989
între orele 11.00–21.00.

La nota dvs. telefonică nr. 00482434 din 6.II.89 urmată de cererea de filaj nr. din [...][1] prin care ați solicitat filajul obiectivului în scopul documentării vizitatorilor de la reședință care vor participa la o masă începând de la orele 13.00, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI:

La ora 12.50, „STAN" a ieșit din reședință și a privit pe stradă în toate direcțiile. A luat ceva din autoturismul CD 444 ce era parcat în față, după care, sesizându-l pe subofițerul de la postul de filaj-pază CD, l-a avertizat că are invitați la masă.

Începând de la orele 13.00 până la 13.40 au sosit invitații.

Menționăm că majoritatea acestora au fost însoțiți de copii care aveau asupra lor cadouri. La intrare au fost întâmpinați de fiul lui „STAN".

1. Spațiu rămas liber în dactilogramă.

Au participat următorii diplomați:

– BAS BACKER WILLEM, secretar I la ambasada Olandei, venit cu copiii;

– SZYMANSKI LUKASZ, secretar I la ambasada Poloniei, venit cu soția cu autoturismul CD 1459;

– HUGH J. ARBUTHNOTT, ambasadorul Marii Britanii, venit cu soția cu autoturismul CD 836;

– ANTONIO NUNEZ GARCIA SAUCO, ambasadorul Spaniei;

– DRAGAN MARKOVIC, secretar I la ambasada R.S.F. IUGOSLAVIA, venit cu individa stabilită în strada Leonida 24. La plecare a fost însoțit de individa de mai sus și de soția sa, care a sosit la masă cu autoturismul Dacia 1300 de culoare roșie nr. 1-B-11654.

– o diplomată suedeză de la O.N.U., sosită cu autoturismul CD 717;

De asemenea, au participat următorii cetățeni români cunoscuți:

– familia PLEȘU din strada Paris nr. 14;

– familia DAMIAN din strada Paris nr. 14;

– familia DINESCU din strada Bitolia nr. 21 și 25;

– individa din strada Rozelor nr. 24.

Au fost stabiliți la domiciliu următorii cetățeni români:

– un individ în Calea Moșilor nr. 233, bloc 41, scara 1;

– o individă cu un copil de 7 ani în strada Leonida nr. 24;

– un individ și o individă în strada Theodor Aman nr. 9A (KOVACS);

– o individă în strada Nuferilor nr. 12;

– o individă cu o fetiță de 9 ani în strada Domnița Anastasia nr. 13, apt. 16 (CRIȘAN).

De menționat că familiile PLEȘU, cea stabilită în strada Theodor Aman și individele din strada Nuferilor 12 și Domnița

Anastasia 13 au plecat ultimii, la ora 20.25, [...][2] ebrietate. În mod deosebit, individul din strada Theodor Aman, când a ajuns acasă [...][3].

Cu excepția familiei PLEȘU, care a plecat pe jos, ceilalți au fost duși acasă de „STAN" cu autoturismul CD 444. Și acesta se afla în stare avansată de ebrietate, clătinându-se evident, parcă mergea printre jaloane. De asemenea, când unii invitați voiau să plece, „STAN" aproape că-i forța să rămână pe scaune, insistând să rămână.

Filajul s-a terminat.

Anexăm 8 (opt) procese-verbale de constatare a efectuării unor acte premergătoare și 93 fotografii cu negativele respective.

COMANDANTUL UNITĂȚII

[ss]

ȘEF SERVICIU

rd0024/171
MN/SM
06.02.1989
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 85–85 verso.

2. Fragment de text anonimizat de C.N.S.A.S.
3. Fragment de text anonimizat de C.N.S.A.S.

123. 18 februarie 1989. Adresa U.M. 0110 către U.M. 0625 prin care se aduce la cunoștință că la petrecerea dată de ambasadorul Olandei au participat mai mulți cetățeni români fără aprobările forurilor competente.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0110 – BUCUREȘTI
Nr. 303/AI/00603407/18.02.1989

Strict secret
Ex. nr.

INTRARE
Nr. 00141433
Ziua 21 luna II 89

Tov. Col. Teodorescu
XI

Către
UNITATEA MILITARĂ 0625 – BUCUREȘTI
Personal tovarășului șef al unității[1]

Deținem date din care rezultă că la data de 05.02.1989 a avut loc la domiciliul ambasadorului Olandei la București o acțiune protocolară la care au participat mai mulți cetățeni români fără a avea aprobările forurilor competente.

În timpul acțiunii, ambasadorul a făcut cunoscută, unora dintre participanți, intenția sa de a organiza și în viitor astfel de contacte neoficiale, argumentând cu „bunele sale intenții" de întărire și dezvoltare pe această cale a relațiilor culturale dintre România și țara sa.

A afirmat că, în acest sens, a perfectat cu poetul IOAN BOGDAN LEFTER, aflat printre invitați, traducerea, în vederea editării, a unei antologii de versuri olandeze.[2]

1. Deasupra, ștampila registraturii cu numărul de intrare 00141433 din 21 februarie 1989.

2. Pe margine, semnat indescifrabil, următorul înscris: „Tov. mr. Cârâc/ Să-i documentăm activitățile în afara cadrului oficial conferit de acreditarea lui aici."

Deși i s-a explicat atât necesitatea oficializării demersurilor pe lângă cetățeni români, cât și inutilitatea cultivării relațiilor cu unii așa-ziși „disidenți" care nu sunt și nu pot deveni reprezentanți emblematici ai culturii române contemporane, diplomatul nu și-a modificat poziția.

Au mai fost prezenți, printre alții, poetul MIRCEA DINESCU, soții AUREL și STELA COVACI, SANDA CHIOSE, criticul ANDREI PLEȘU.

ȘEFUL UNITĂȚII,

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 86.

124. 9 februarie 1989. Notă de convorbire întocmită la editura Kriterion în urma vizitei ambasadorului Olandei.

Editura Kriterion
Secret de serviciu
Nr. 1 / din 9.II.1989

SE APROBĂ

NOTĂ DE CONVORBIRE

1. Data convorbirii și locul: 8 februarie 1989, camera de protocol a Centralei Editoriale.

2. Împrejurarea care a determinat convorbirea: solicitarea ambasadorului olandez în România de a avea o convorbire cu directorul editurii Kriterion.

3. Numele și prenumele personalului român participant la convorbire, funcția și locul de muncă:

– Domokos Géza, director al editurii Kriterion
– Gafița Gabriel, lector la editura Kriterion (interpret)
– Ene Virgiliu, Serviciul Relații Externe al Centralei Editoriale
– Eugen Atanasiu, Serviciul Relații Externe al Centralei Editoriale

4. Numele și prenumele străinilor participanți la convorbire, țara, calitatea și pe cine reprezintă:

Koen Stork, ambasadorul regatului olandez în România

5. Conținutul convorbirii:

Ambasadorul regatului olandez, dl Stork, a declarat la începutul convorbirii că vizita pe care a solicitat-o și discuția cu directorul Editurii Kriterion se înscriu într-un program al său de vizite la mai multe edituri bucureștene, în vederea cunoașterii producției de carte din România și a coordonatelor majore ale dezvoltării literare, culturale din România, unde este ambasador.

Tov. Domokos a expus principiile generale de organizare [...][1] națiunilor în limba română, numărul de titluri din planul

1. Secțiune de text ilizibilă. Este posibil ca Securitatea să fi reținut copia la indigo, probabil mai ștearsă, a acestei note de convorbire.

editurii, a oferit câteva exemple ilustrative privitoare la exportul de carte al editurii Kriterion către R.D.G. și R.P.U.

Ambasadorul olandez s-a interesat cât de rapid traduce editura Kriterion de exemplu un roman de succes al unui scriitor român de prestigiu într-una din limbile prevăzute în statutul ei. El s-a arătat de asemenea interesat de a citi și cunoaște unele cărți românești mai reprezentative apărute în cadrul editurii Kriterion și traduse în decursul anilor, pentru a lua contact cu realitățile și problemele societății din țara noastră, cu mentalitatea românească etc.

Dl Stork s-a interesat și de aparițiile în limbile așa-numitelor naționalități mici: sârbă, ucraineană, idiș, turco-tătară. Tov. Domokos i-a prezentat câteva din aceste cărți, explicându-i structura lor și constanța eforturilor editurii de a asigura o continuitate a caietelor colective în limbile idiș, slovacă, turco-tătară.

Tov. Domokos i-a prezentat apoi oaspetelui câteva din aparițiile de prestigiu ale editurii de-a lungul timpului, în limbile maghiară, germană și în celelalte limbi, oferindu-i unele amănunte despre conținutul acestor lucrări. Ambasadorul olandez a fost în mod deosebit impresionat de „Dicționarul lexicului maghiar din Transilvania" elaborat de profesorul Szabó Attila, prin amploarea cuprinderii științifice și prin uriașa muncă de cercetare a autorului.

Tov. Domokos a arătat oaspetelui olandez că activitatea editurii Kriterion se înscrie în cadrul procesului de făurire a valorilor spirituale care îmbogățesc patrimoniul cultural din România, fiecare prin specificul său propriu, și că aportul editurii Kriterion la acest proces cultural este privit de toți lucrătorii editurii ca o datorie patriotică a lor, a tuturor, care unește indivizii de diferite naționalități angajați la editura Kriterion.

6. Dacă s-au oferit ori s-au primit cadouri și ce anume: tov. Domokos a oferit ambasadorului olandez un set de cataloage al editurii pe anii 1970–1987, precum și un exemplar din lucrarea *Der Wunschring*, în limba germană, iar din partea Centralei Editoriale i s-au oferit vizitatorului câteva romane românești

în traducere germană (M. Sadoveanu, A. Buzura, E. Barbu). La rândul său, ambasadorul olandez i-a oferit tov. Domokos cele patru numere apărute în 1988 din publicația trimestrială olandeză de propagandă culturală *Dutch Heights*.

7. Durata convorbirii:

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 95–96.

125. 9 februarie 1989. Notă informativă a sursei „Antim" despre vizita ambasadorului Olandei la editura Kriterion.

Primit: lt.-maj. Sfichi Tibi — Strict secret
Sursa: „Antim" — F.N. 0014
Data: 9.02.1989

NOTĂ

În ziua de 8 februarie a.c. a avut loc la Camera de protocol a Centralei Editoriale o convorbire între DOMOKOS GÉZA, directorul Editurii Kriterion, ENE VIRGILIU, EUGEN ATANASIU, instructori relații externe, și COENRAAD STORK, ambasadorul Olandei în România, la solicitarea acestuia.

Ambasadorul a declarat că a solicitat această vizită, în vederea cunoașterii producției de carte din România și a coordonatelor majore ale dezvoltării literare.

Directorul Editurii Kriterion a expus principiile generale de organizare și funcționare ale editurii, specificul activității sale și anume, tipărirea de lucrări literare și în alte genuri în limbile naționalităților conlocuitoare din țara noastră, a prezentat diversitatea preocupărilor editurii, structura generală a planului, proporția reprezentării diferitelor literaturi ale naționalităților din România, proporția traducerilor din literatura română și universală în limbile maghiară și germană, traducerile din literatura naționalităților în limba română, numărul de titluri din planul editurii, oferind câteva exemple ilustrative privitoare la exportul de carte al editurii către R.D. Germană și R.P. Ungară.

Ambasadorul olandez s-a interesat cât de rapid traduce editura, de exemplu, un roman de succes al unui scriitor român de prestigiu într-una din limbile prevăzute în statutul ei. El s-a arătat, de asemenea, interesat de a citi și cunoaște unele cărți românești mai reprezentative apărute în cadrul editurii și traduse în decursul anilor, pentru a lua contact cu realitățile și problemele societății din țara noastră, cu realitatea românească.

Dl STORK s-a interesat și de apariţiile în limbile aşa-numitelor naţionalităţi conlocuitoare mici: sârbă, ucraineană, idiş, turco-tătară.

DOMOKOS GÉZA i-a prezentat câteva din aceste cărţi, explicându-i structura lor și constanţa eforturilor editurii de a asigura o continuitate a caietelor colective în limbile idiş, slovacă, turco-tătară.

DOMOKOS GÉZA i-a prezentat apoi oaspetelui câteva din apariţiile de prestigiu ale editurii de-a lungul timpului, în limbile maghiară, germană și în celelalte limbi, oferindu-i unele amănunte despre conţinutul acestor lucrări.

Ambasadorul a fost în mod deosebit impresionat de „Dicţionarul lexicului maghiar din Transilvania" elaborat de profesorul SZABÓ T. ATTILA, prin amploarea cuprinderii ştiinţifice și prin uriaşa muncă de cercetare a autorului.

Directorul Editurii Kriterion a oferit ambasadorului olandez un set de cataloage al editurii pe anii 1970–1987 precum și un exemplar din lucrarea *Der Wunschring* în limba germană, iar din partea Centralei Editoriale i s-au oferit vizitatorului câteva romane româneşti în traducere germană (M. Sadoveanu, A. Buzura, E. Barbu).

Ambasadorul olandez a oferit lui DOMOKOS GÉZA cele patru numere apărute în 1988 din publicaţia trimestrială olandeză de propagandă culturală *Dutch Heights*.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 100–100 verso.

126. 18 februarie 1989. Notă informativă a sursei „Ştefan" din 18 februarie 1989 (copie transcrisă de mână de locotenentul Dragomir).

3111/DC
„Ştefan"
18.02.1989

Strict secret
Ex. nr. 2

NOTĂ INFORMATIVĂ

Din vizitele făcute în luna februarie 1989 la domnul ambasador STORK au rezultat următoarele:

1. În ziua de 17-02-1989 a fost anunţat că i-a murit socrul. Nici el și nici fiul acestuia, DANIEL, n-au fost afectaţi de această veste, iar DANIEL mi-a explicat că el personal abia de-și cunoaşte bunicul, deci „este normal să nu fie prea trist".

Domnul STORK a încercat să ia legătura telefonică cu R.S.A. unde se află soţia sa și a fost foarte contrariat când, făcând comanda, i s-a răspuns că aşa ceva nu este posibil, „No relations", și s-a mirat că telefon nu poate să dea, dar scrisorile ajung de aici în R.S.A. M-a întrebat cum îmi explic un asemenea fenomen și i-am spus că nu știu, deoarece eu nici n-am telefonat și nici n-am scris cuiva în R.S.A.

2. Pe biroul domnului STORK a apărut o broşură maghiară, editată la Budapesta, 1989, februarie, în limba engleză, cu denumirea „THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY" (care poate să însemne „Noua Revistă Maghiară TRIMESTRIALĂ", termenul „Quarterly" având mai multe înţelesuri), o revistă tratând subiecte variate; industrie, artă, economie și politică.

Unul dintre capitole se intitula „În apărarea satelor din ROMÂNIA" și cuprindea două subcapitole, unul despre dezbateri în Parlamentul maghiar în legătură cu această problemă și un al doilea cuprinzând articole apărute în presa occidentală cu privire la reconstrucţia satelor româneşti. Nici domnul STORK și nici DANIEL nu au comentat nimic pe această temă cu mine.

3. Marţi 7-02-1989, am putut să observ un tablou nou în colecţia domnului STORK, expus, de altfel, la vedere și care,

fiind o schiță de nud în alb-negru, contrastează cu restul tablourilor (aparținând Școlii Flamande) pe care le are domnul ambasador. DANIEL mi-a spus că este de la o cunoștință, pictorița LUMINIȚA TUDOR.

4. La intrarea în casă, deasupra caloriferului, în partea stângă a ușii, DANIEL și-a făcut o colecție destul de bizară: cioburi de sticlă aparținând unor ferestre, bucăți de cărămidă de construcții, câteva fragmente de țiglă de la acoperiș și două bucăți de tablă, probabil de la un vechi burlan. Intrigat, l-am întrebat pe DANIEL ce sunt toate acestea, iar el mi-a răspuns că reprezintă „VECHIUL BUCUREȘTI".

5. Atunci când lucrez cu DANIEL am obiceiul să stau pe o măsuță joasă ce se află în sufragerie, astfel încât să pot sta în fața lui.

Acum două săptămâni (3 februarie a.c.), masa pe care stăteam era ocupată cu mulți soldați de plumb din epoca napoleoniană, francezi și ruși, cu care DANIEL imaginase o bătălie.

M-a întrebat dacă nu mi-e frică să stau lângă soldații lui, iar eu i-am răspuns că nu, deoarece m-am așezat lângă soldații ruși. La aceasta DANIEL, după câteva clipe de gândire, mi-a spus „Nu fi atât de sigur, ați rămas cam singuri, chiar și aici..."

6. Este de semnalat faptul că în anul 1989 domnul STORK a rămas acasă și a asistat la toate lecțiile pe care le-am făcut cu DANIEL. De câteva ori m-a întrebat însă cum este vremea afară, lăsând să se înțeleagă că avea de gând să iasă mai târziu.

18-02-1989 „ȘTEFAN"

N.O.

STORK COENRAAD FREDERIK – ambasadorul Olandei la București este lucrat prin dosar de urmărire informativă.

Informațiile din notă au fost furnizate conform instructajului efectuat sursei, de a ne semnala aspecte din activitatea pe care o desfășoară în vizitele la reședința ambasadorului.

TUDOR LUMINIȚA – pictoriță, a fost invitată la un dineu, unde au participat mai multe persoane, [...].[1]
Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 107–108.

1. Text anonimizat de C.N.S.A.S.

127. [februarie 1989] Notă-extras din înregistrarea prin tehnică operativă a unor discuţii din 16 februarie 1989, cu George Bălăiţă, directorul editurii Cartea Românească, şi din 17 februarie 1989, Dan Hăulică, redactorul-şef al revistei *Secolul 20.*

Notă-extras din
T.O. „LITERA"/16.02.1989

După ora 16.00 se aud în birou iniţial ambasadorul Olandei şi un român pe care îl întreabă cui aparţine biblioteca pe care are plăcerea să o privească. I se răspunde că lui M. Sadoveanu, iar anterior lui L. Rebreanu.

În încăpere mai intră un român, George Bălăiţă.

Ambasadorul afirmă că este în curs de a face un tur al editurilor din Bucureşti. A vizitat „Univers", „Minerva", „Eminescu", KRITERION şi intenţionează să meargă şi la SECOLUL XX.

Se face schimb de cărţi de vizită.

Străinul citeşte numele de pe cartea de vizită şi recunoaşte că întâmpină greutăţi în pronunţarea literelor.

Afirmă că vizita se încadrează în interesul său pentru cărţi. În acest sens are o mare bibliotecă particulară din care a adus şi aici, în România, o parte însemnată, punând în felul acesta bazele unui institut cultural olandez, aşa cum a făcut şi în alte ţări.

Pentru moment nu are prea mulţi vizitatori ai bibliotecii sale, dar speră că în viitor numărul lor va spori.

. . . . . .

Pentru el a constituit o adevărată revelaţie activitatea editorială de la „KRITERION". A remarcat îndeosebi dicţionarul istoric maghiar, care, aşa cum i-a explicat dl KOMOKOS [*sic!*], a fost distribuit în număr de 4 000 exemplare în Ungaria, iar 3 500 în România.

. . . . . .

Se interesează de profilul editurii pe care o conduce Bălăiţă.

Întrebări:

– Cum se face selecţia autorilor care se publică şi după ce criterii, îndeosebi cei contemporani.

– În ce priveşte tirajul există de asemenea diferenţe.

– Doreşte să i se recomande revistele literare mai valoroase. I se recomandă *Steaua* din Cluj-Napoca, *Transilvania* din Sibiu, *Convorbiri literare* din Iaşi, *Vatra* din Tg. Mureş şi *Ramuri* din Craiova.

Străinul întreabă dacă aceste reviste sunt legate în vreun fel de Cartea Românească.

. . . . . .

Românul afirmă că în 1984 a apărut o carte de proză scurtă cu caracter antologic intitulată semnificativ *Desant* şi conţine scrieri ale tinerilor.

Străinul afirmă că ştie câte ceva despre tânăra generaţie de scriitori. SORIN ALEXANDRESCU a scris despre tineri scriitori români. Cartea a fost publicată în Olanda, unde presupune că va fi o carte căutată.

Străinul solicită detalii despre colaborarea cu alte ţări în privinţa editării de cărţi.

. . . . . .

Străinul mai întreabă dacă editura Cartea Românească a avut până acum contacte cu scriitori şi editori olandezi. Face precizarea că înainte de a veni la Bucureşti a fost în misiune în Cuba, unde a avut posibilitatea să lege prietenie cu mulţi scriitori, pictori, dansatori şi coregrafi.

În ziua de 17.02.989/ora 11.00.

Întâlnire în acelaşi loc cu DAN HĂULICĂ de la *Secolul XX.*

Îi precizează acelaşi scop al periplului prin editurile bucureştene.

. . . . . .

Diplomatul a făcut cunoscut că în Olanda există un editor care este deosebit de interesat de traduceri şi lansări ale unor scriitori străini în Olanda.

I s-a prezentat programul editorial.

Diplomatul, după ce a ascultat atent, a afirmat celor prezenți că adusese pentru a le prezenta câteva reviste *Delta* în limba engleză, care până în 1964 era o revistă foarte bună, însă în prezent nu mai este d.p.d.v. calitativ.

Dr. HERTZ?: Nu întâmplător a adus această revistă, ci constatând că în preocupările publicisticii române contemporane stă mediul rural, iar revista sus-amintită este specializată în acest domeniu. Pentru a le oferi imaginea satului olandez.

În continuare diplomatul a prezentat un scriitor român, SORIN ALEXANDRESCU, citind o lucrare apărută recent, o antologie literară românească aducând în atenția publicului cititor pe Mircea Eliade, Ion Minulescu, Titus Popovici, Fănuș Neagu...

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 109–110 verso.

128. [1988] Ordin rezolutiv cu măsurile ce trebuie îndeplinite de generalul Iulian Vlad, șeful Departamentului Securității Statului, și de generalul Aurelian Mortoiu, șeful Direcției a III-a a Securității.

ORDIN REZOLUTIV
Tov. General-colonel IULIAN VLAD

S-a realizat un control bun, soldat cu rezultate utile.

Este necesar însă ca măsurile de valorificare a datelor obținute să fie mai eficiente.

Să se documenteze temeinic activitățile ambasadorului olandez care contravin scopului misiunii sale în România, astfel încât să se poată întreprinde măsurile necesare.

Unitățile competente să se ocupe de clarificarea situației lui AUGUSTIN BUZURA sub controlul DIRECȚIEI a III-a.

Legătura realizată la Suceava, care pune importante probleme de interes operativ, trebuie urgent, temeinic și complex verificată.

Să nu se tărăgăneze elucidarea cazului.

DIRECȚIA a III-a să asigure controlul general în caz și să urmărească strict realizarea sarcinilor de verificare și prevenire.

Raportați.

30.07.1988

Tov. General-maior Mortoiu A.

În legătură cu olandezul, executați cele ordonate cu ocazia analizei.

Cazul de la Suceava va fi luat în controlul DIR. a III-a, al șefului unității personal.

La 1.X.1988, se va prezenta cu cazul pentru analiză și să se facă program ca periodic este necesar ca un ofițer din Direcție să se deplaseze la Suceava.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 112–112 verso.

129. 22 februarie 1989. Raport privind analiza situației operative în dosarul de urmărire informativă „Stan" și completarea planului de măsuri.

DIRECȚIA A III-A
3111/GV

Strict secret
Exemplar unic

APROB
LOCȚIITOR ȘEF DIRECȚIE
Colonel,
Teodorescu Filip
22.02.1989

RAPORT

privind analiza situației operative
în dosarul de urmărire informativă „STAN"
și completarea planului de măsuri.

STORK COENRAAD FREDERIK a fost acreditat ca ambasador al Olandei la București în data de 3 februarie 1988. Are reședința în strada ATENA nr. 20. Anterior a fost ambasador în Cuba, după ce, începând din 1958 a activat ca diplomat la ambasadele țării sale din Bagdad, Pretoria, Paris, Madrid, Buenos Aires, Helsinki și Londra.

Este căsătorit și are trei copii. Soția sa, STORK ELLEN VICTORIA, în vârstă de 44 ani, este de profesie fotograf și locuiește la Londra împreună cu doi dintre copii. Își vizitează soțul pe perioade scurte.

Dosarul de urmărire informativă „STAN" a fost deschis în data de 7 iunie 1988 asupra diplomatului STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, în baza unor informații care relevau faptul că acesta întreține relații neoficiale cu unii cetățeni români, cunoscuți cu manifestări necorespunzătoare, existând suspiciunea că prin intermediul acestora culege informații social-politice.

Datele obținute în procesul urmăririi informative au confirmat suspiciunile ce au stat la baza deschiderii dosarului, rezultând următoarele date de interes operativ:

1. Consecvent interesului manifestat pentru crearea de relații neoficiale cu cetățeni români îndeosebi în rândul oamenilor de cultură și artă, folosind prilejurile oferite de acțiunile protocolare, diplomatul a intrat în contact cu mai multe persoane din aceste domenii, preferându-i însă pe cei cunoscuți cu atitudini protestatar-disidente cum sunt: PLEȘU ANDREI – critic de artă, și soția sa PLEȘU CATRINEL – traducătoare, DINESCU MIRCEA – poet; OROVEANU MIHAI ION CONSTANTIN – fotograf, și soția sa OROVEANU ANCA – scenograf, DUMITRESCU SORIN – pictor; DAMIAN ASCANIO – arhitect pensionar, toți lucrați de Direcția I și S.M.B. Pe aceștia, în afara acțiunilor protocolare, îi invită la reședință și îi vizitează la domicilii, ocazii în care îi exploatează informativ și le încurajează atitudinile, manifestările și acțiunile așa-zis protestatare.

În afara acestor persoane, diplomatul mai întreține relații cu: DRÂMBĂ OCTAVIAN – scriitor, care a fost perioade îndelungate la specializare și documentare în ITALIA; MIHNEA GHEORGHIU – scriitor, BOGDAN GEORGE FĂNEL – critic de artă, DAN HĂULICĂ – redactor-șef al revistei Secolul XX și SLĂVESCU MIHAELA – traducător.

Acordă atenție deosebită contactelor cu ziariști conaționali care ne vizitează țara sub acoperire turistică și se implică direct în acțiunile desfășurate de această categorie de persoane, furnizându-le date și informații ce sunt exploatate în propaganda defavorabilă țării noastre și le facilitează scoaterea în exterior, prin curierul diplomatic, a materialelor cu conținut ostil, obținute pe perioada șederii lor în R.S. România.

Semnificative în acest sens sunt cazurile ziaristelor ILLES VERONICA, PEIJIC KATHARINA și VAN DUITZHUIJZEN REINILDIS ELIZABETH, care ne-au vizitat țara ca turiste în perioadele 12–21 septembrie 1988 și, ultima, între 7–11 decembrie 1988, și au fost cazate la reședința obiectivului. Pe primele două a încercat să le introducă la domiciliul lui DAMIAN ASCANIO, acțiune care a fost prevenită, iar pe ultima a condus-o personal cu autoturismul la domiciliul numitei DOMBROVSKI NINA

(lucrată de Securitatea Municipiului București pentru legături cu cercuri reacționare din exterior și manifestări ostile), prilej cu care au exploatat-o informativ și i-au încurajat manifestările dușmănoase.

Pentru asemenea activități, care sunt incompatibile cu statutul ce-l are și contravin scopului acreditării sale în țara noastră, diplomatul olandez a fost atenționat de conducerea Ministerului Afacerilor Externe a R.S. România în data de 26 septembrie 1988 și pe 31 ianuarie 1989.

Măsurile respective nu au avut efectul scontat, atât timp cât ambasadorul continuă să cultive în scop de exploatare informativă și de instigare cetățenii români în cauză și acționează chiar pentru a-și mări cercul de relații în rândul unor astfel de elemente.[1]

3. „STAN" este deosebit de activ și pe linia realizării de contacte cu comercianți conaționali care ne vizitează țara, aspect cu totul nou în ce privește atitudinea ambasadei față de această categorie de persoane. În contactele realizate cu aceștia, la reședința sa sau la sediul ambasadei, îi exploatează informativ.

Cu prilejul vizitelor la ministerele românești a rugat partea română să sugereze comercianților olandezi cu care au legături să viziteze ambasada Olandei la București, afirmând că dorește să impulsioneze dezvoltarea relațiilor comerciale bilaterale, fapt în evidentă contradicție cu activitatea sa de ansamblu privind legăturile cu R.S.R.

De asemenea, cu prilejul vizitelor oficiale amintite a încercat să culeagă informații din domeniul economic, sub pretextul „documentării" sale.

4. Un alt aspect desprins din activitatea diplomatului este faptul că se implică personal în rezolvarea unor probleme de căsătorii și stabiliri definitive în Olanda. Cu prilejul contactelor realizate cu persoane din această categorie, sub pretextul acordării sprijinului în vederea rezolvării problemei îi exploatează informativ obținând și pe această cale informații social-politice.

Cu unele persoane din această categorie ulterior continuă relațiile, vizitându-le la domiciliu.

Spre exemplu, în cazul numitei MAVROCORDATO ELENA ECATERINA, în vârstă de 42 ani, a intervenit la Direcția Consulară pentru aprobarea căsătoriei ei cu un cetățean olandez, iar ulterior a participat la oficierea căsătoriei și a menținut legături cu ea până la plecarea definitivă din țară în 27 noiembrie 1988.

Informațiile obținute ulterior relevă faptul că cetățeana română întreținea relații cu persoane din cercurile reacționare din Occident și avea atitudini și manifestări ostile, fapt ce a determinat atenția deosebită acordată de ambasador.

5. Din studierea notelor de filaj întocmite de U.M. 0672/7 rezultă că obiectivul, în timpul și după programul de lucru în ambasadă, face frecvente deplasări, neînsoțit, cu autoturismul personal, cu bicicleta sau pe jos.

De regulă deplasările cu bicicleta sau pe jos le efectuează între orele 20.30–0.30, iar frecvența acestora este de cca două ori pe săptămână.

Prin rețeaua informativă și mijloace „T.O." s-a stabilit ulterior că unele din aceste deplasări au fost efectuate la domiciliile lui: DINESCU MIRCEA; PLEȘU ANDREI; DAMIAN ASCANIO și KOVACS ADALBERT, elemente cunoscute cu atitudini și manifestări ostile.

6. Privind relațiile de serviciu cu ceilalți diplomați olandezi, ambasadorul adoptă un stil de lucru lejer, nu este protocolar, și se preocupă insuficient de problemele ambasadei.

În relații mai apropiate se află cu primul secretar „DATCU", pe care l-a angrenat în unele activități ostile, de contactare a unor cetățeni români cunoscuți cu probleme de securitate.

În relațiile cu personalul autohton de la ambasadă și reședință manifestă deosebită prudență, interzicându-le să stabilească identitatea persoanelor care îl caută telefonic, iar invitațiile la

1. Pe margine, în dreapta, cu scris de mână: „Să documentăm această activitate și să revenim cu informări."

mesele și dineurile organizate cu cetățeni români le face personal. Nu face nici un fel de comentarii sau aprecieri în prezența acestora.

Datele obținute recent relevă intențiile obiectivului de a realiza o anumită deschidere față de sursa „DANIELA" – secretară la ambasadă –, concomitent cu acțiuni de studiere și testare a acesteia, pentru a stabili eventualele ei legături cu organele de securitate române. (Raportăm că „DANIELA", în anul 1984 și 1987, cu ocazia deplasărilor în Olanda a fost contactată de cadre ale serviciului de contrainformații olandeze.)

Față de situația operativă prezentă în caz, în scopul documentării activității ostile desfășurate de obiectiv și prevenirea obținerii de informații social-politice, planul de măsuri va fi completat cu următoarele măsuri:

1. Reinstruirea potențialului informativ de la reședința obiectivului pentru a ne semnala operativ toate datele și informațiile din care rezultă întâlniri în acest loc ale diplomatului cu alte persoane și să rețină detalii care să conducă la identificarea acestora.

Termen: permanent
Răspund: Cpt. Ghiță Virgil
și Lt. Dragomir Constantin.

2. Sursa „DANIELA" asupra căreia obiectivul acționează în vederea verificării și testării „corectitudinii" față de el va fi temeinic pregătită contrainformativ pentru prevenirea eventualelor acțiuni provocatoare ale diplomatului. Concomitent, va fi dirijată pentru a-i câștiga încrederea și a se face utilă activității lui neoficiale. Prin instructajul ce i se va face preconizăm să dirijăm atenția diplomatului către unele persoane de încredere din domeniul culturii, aflate în legătura organelor noastre.[2]

Termen: 28.02.1989
Răspunde: Cpt. Ghiță Virgil.

2. Pe margine, în dreapta, cu scris de mână: „Prezentați scris concepția de lucru cu liniile principale ale instructajului."

3. În colaborare cu Direcția I și S.M.B. se va acționa pentru controlarea și documentarea relațiilor obiectivului cu cetățenii români: PLEȘU ANDREI, DINESCU MIRCEA, DAMIAN ASCANIO și ceilalți cunoscuți cu probleme similare, iar în funcție de evoluția acestora vor fi întreprinse măsuri preventive adecvate situației operative.

Termen: permanent
Răspund: Mr. Cârâc Gheorghe.

4. Având în vedere interesul obiectivului pentru a-și crea relații în rândul unor cetățeni români din domeniul culturii, se va realiza interpunerea sursei „ULEA" [...][3] și a sursei „TUDOR" din legătura mr. Șerban Gheorghe.[4]

Termen: 1 aprilie 1989
Răspunde: Cpt. Ghiță Virgil.

5. În scopul identificării și documentării relațiilor obiectivului în rândul cetățenilor români care îl vizitează la ambasadă sau la reședință, cu sprijinul U.M. 0672/7 – pază CD – va fi organizată fotografierea acestor persoane și întocmite procese-verbale de constatare.

În același scop, din rândul vizitatorilor ambasadei vor fi identificați prin intermediul sursei „DANIELA" cei care au luat contact cu obiectivul și după verificările preliminare vor fi anchetați informativ pentru clarificarea relațiilor cu diplomatul olandez.

Termen: permanent
Răspunde: Cpt. Ghiță Virgil.

6. Vor fi puși în lucru activ toți cetățenii străini care ne vizitează țara ca turiști, comercianți sau alte scopuri și sunt cazați la reședința obiectivului sau sunt semnalați că sunt în contact cu acesta pe perioada șederii lor în R.S. România, în

3. Fragment de text anonimizat de C.N.S.A.S.
4. Pe margine, în dreapta, cu scris de mână: „da".

scopul controlării activității și prevenirii eventualelor acțiuni ostile întreprinse.

Termen: permanent

Răspunde: Cpt. Ghiță Virgil.

7. Se va relua studiul asupra condițiilor de instalare a mijloacelor T.O. la reședința obiectivului.[5]

În acest scop, împreună cu specialiștii Unității Speciale „T" se vor reanaliza datele obținute cu prilejul pătrunderii din luna august 1988[6] și se vor stabili, până la 15.03.1989, mijloacele tehnice, cele mai adecvate, ce ar urma să fie folosite în caz. În situația că va fi necesară o nouă pătrundere pentru definitivarea studiului se vor urmări permanent activitățile și deplasările diplomaților olandezi, urmând a prezenta propuneri pentru perioada propice realizării acțiunii, în condiții de deplină conspirativitate.

Vor fi urmărite, în continuare, relațiile dintre ambasadorul olandez și cel britanic în scopul documentării ipotezei că STORK COENRAAD FREDERIK desfășoară activități informative în favoarea Inteligence Service [*sic!*] și exploatării în interes operativ a acestor date în situația că cel în cauză nu acționează astfel din însărcinarea propriului serviciu de informații.

OFIȚER SPECIALIST II
Cpt. Ghiță Virgil

DE ACORD
ȘEFUL SERVICIULUI
Maior Cârâc Gheorghe

GV/CR/exemplar unic
RD 240/1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 113–115 verso.

5. Pe margine, în dreapta, cu scris de mână: „da".

6. Pe margine, în dreapta, cu scris de mână: „Să-mi raportați rezultatul analizei."

130. 23 februarie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei în ziua de 21 februarie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 2/00482628 din 24.II.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/C.Gh.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
COENRAAD FREDERIK STORK –
ambasadorul olandez, efectuat în ziua
de 21.02.'89 între orele 12.00–16.40.

La nota dvs. telefonică nr. 00482628 din 22.II.1989 urmată de cererea nr. [...] din [...][1] prin care ați solicitat filajul obiectivului în scopul cunoașterii direcției de deplasare în cazul când pleacă din Capitală, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 15.00 a plecat de acasă împreună cu fiul, având asupra lor mai multe bagaje, le-au așezat în portbagajul autoturismului CD 444 – condus de șofer – s-au urcat și au plecat. S-au deplasat pe mai multe străzi, apoi pe Șos. București–Ploiești, la podul Otopeni au virat dreapta pe Șos. de centură. Au parcurs cca 500 metri, apoi au intrat în comuna Otopeni, au continuat pe str. V. Roaită, str. Steaua Roșie (pe un drum desfundat) spre adresa cunoscută din str. Lacul Ursului nr. 25, la locuința lui VÎLCEANU (grădinarul ambasadei), filajul executându-se în continuare prin puncte de așteptare, ora fiind 15.20. După

1. Spațiu rămas necompletat în dactilogramă.

8 minute au revenit în str. Vasile Roaită, apoi pe linia de centură și în continuare pe Șos. București–Ploiești s-au deplasat la aeroportul Otopeni. Au luat bagajele și, ajutați de șofer, au intrat în aeroport, ora fiind 15.35.

La ora 16.30 obiectivul a plecat din țară cu avionul cursa A.U.A. în direcția Viena.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD 0024/272
OG/PS
23.02.1989
2 expl.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 116–116 verso.

131. 7 martie 1989. Notă informativă a sursei „Loretta" cu privire la vizita pe care ambasadorul Olandei i-a făcut-o acasă în ziua de 4 martie 1989.

322/C.M./00170/54/7.03.1989 Strict secret
Sursa: „Loretta" Ex. unic

NOTĂ

Sâmbătă, 4 martie, pe la orele 20.00, având deja invitați două familii (fam. Constantin și Gabi Abăluță și Paula Ribaniu[1] cu soțul, Samoil Rosei), am primit vizita neașteptată (nu este prima dată; în urmă cu două săptămâni m-a căutat și nu eram acasă) a domnului Coen Stork, împreună cu fiul său, Daniel. S-a discutat mai ales despre ultimele evenimente plastice, ultimele expoziții de la Viena, de unde Stork se întorsese de curând, și unde plecase, fiul său fiind în vacanță de primăvară. Dintre cei prezenți nu-l cunoștea nimeni în afară de mine. S-a discutat iarăși mult despre moartea unui mare scriitor austriac, Thomas Bernard și despre funeraliile „neanunțate" (după cum a vrut scriitorul) ale acestuia. S-au discutat – subliniez – numai lucruri despre artă (plastică și scriitură).

În jurul orelor 12.00, toată lumea a plecat.

Pe cei cinci, care se aflau la mine, i-am invitat, joi, 9 martie, orele 19.00, la câte o farfurie de „măcinici".

„Loretta"

N.O.

COEN STORK ambasadorul Olandei la București este în atenție la 3112/GV.

1. Corect Paula Ribariu (n. 1938, Brăila), artist plastic. La originea erorii este desigur persoana care a dactilografiat copia după nota informativă olografă.

Din sursa „T" rezultă că „Loretta" i-a făcut invitația acestuia să o viziteze, și nu că a venit el întâmplător așa cum a arătat în notă. Se va acorda atenție verificării sincerității sursei.

Nota se va exploata la Serv. 11.
lt.-maj. Corojan M.

RD. 00494/1989
SC ex. unic

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 121.

132. 6 martie 1989. Notă informativă a sursei „Ștefan" cu detalii despre revistele occidentale aflate la reședința ambasadorului Olandei în care au apărut articole critice la adresa regimului politic din România (copie de mână transcrisă de locotenentul Dragomir).

3111/DC
„ȘTEFAN"

S. secret
Ex. nr. 2

NOTĂ INFORMATIVĂ

Cu prilejul vizitei făcute în data de 3-03-1989 în casa domnului ambasador STORK, am putut observa pe masa de lucru mai multe reviste ilustrate străine. Nefiind acasă domnul STORK, DANIEL, mai liber în mișcări și exprimare, mi-a atras atenția că în acele reviste scrie despre România. L-am întrebat dacă scrie de bine sau de rău și el mi-a răspuns „de bine în orice caz nu!".

Profitând de două absențe ale lui DANIEL din cameră (s-a dus să ia ceva de la subsol), am putut răsfoi revistele și am constatat următoarele:

1. *Le Point* (ianuarie 1989) are pe copertă titlul „România în era glaciară". Sub același titlu este și un articol în interiorul revistei unde se arată printre altele că poporul român trăiește sub imperiul frigului și într-o lipsă acută de alimente. Sunt prezentate apoi, ca într-o antiteză, două fotografii, una înfățișând două țărănci într-un peisaj de iarnă la margine de sat, cum spală rufe în apa unui pârâu parțial înghețat, și cea de-a doua fiind o secvență dintr-un program de bar de la Poiana Brașov, unde apare un grup de balerine sumar îmbrăcate. Pe pagina următoare este reprodusă o fotografie [...][1] și având în mână o varză murată înfiptă într-o furculiță, având specificația „asta se mănâncă în România".

2. *Le Jeune Afrique* (februarie 1989), are un articol cu conținut profund denigrator. Astfel, titlul este „CEAUȘESCU, rușinea

1. Text ilizibil.

Europei". Nu am avut timp să citesc ceea ce scrie în el, dar am putut reține ceea ce scria sub poze, după cum urmează:

a) O fotografie reprezentând în prim-plan o femeie cu o bocceluță pe umăr, în planul doi un grup de locuințe în demolare, iar în plan îndepărtat macarale și un ansamblu de blocuri noi. Dedesubt o altă poză reprezenta „Casa Republicii", legenda acesteia era „40 000 de bucureșteni au fost demolați pentru crearea noului centru al Bucureștiului. Țin să menționez că prima poză nu reprezenta nici pe departe centrul sau chiar periferiile Bucureștiului, ci, după părerea mea, era vorba de lucrări de construcții în comuna Bragadiru sau Cornet.

b) Alte fotografii reprezentau pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarășa Elena Ceaușescu în niște ipostaze contestabile.

c) Sub o poză făcută în a doua parte a lunii ianuarie 1989, reprezentând fațada Sălii Dales era următoarea legendă „Ceaușescu este peste tot".

În finalul articolului era o glumă în legătură cu pinguinul care „stă în frig, nu mănâncă carne și bate din palme", apoi era o caricatură reprezentând un stâlp de înaltă tensiune (L.E.A.) care avea pe el un indicator „pericol de moarte între orele 7–9, 13–15 și 20–22".

Discuții am purtat cu DANIEL în legătură cu prima revistă și el și-a exprimat opinia că el nu înțelege de ce s-a dărâmat un întreg București pentru a se construi altul.

De asemenea el a făcut comparație între tov. Ceaușescu și tov. KIM IR SEN și a spus că „se aseamănă, cu excepția că KIM IR SEN a făcut ceva pentru poporul său".

Trebuie să remarc faptul că dezaprobarea față de calitățile României de azi existau și înainte la DANIEL, dar după întoarcerea din ultima excursie din Austria, parcă această dezaprobare se manifestă mult mai puternic și fără reticențe.

În altă ordine de idei, DANIEL se arată entuziasmat de politica actuală a U.R.S.S. Din Austria și-a cumpărat chiar un ceas de mână care are cadranul roșu cu secera și ciocanul în

partea superioară iar în loc de cifre scrie cu litere chirilice „PERESTROICA" (ceasul este de fabricație elvețiană și de marcă „LAKE").

Vreau să arăt aici că toate încercările mele de a-l face pe DANIEL să-și schimbe optica față de realitățile țării noastre au fost sortite eșecului.

„ȘTEFAN"
6-03-1989

N.O.
STORK COENRAAD – ambasadorul Olandei la București este lucrat prin D.U.I.

Sursa a fost instruită să manifeste în continuare aceeași poziție față de fiul ambasadorului, legată de realitățile din țara noastră.

Nota se va exploata în copie la D.U.I. „STAN".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 122–123 verso.

133. 13 martie 1989. Raport al sergentului-major Petrescu Marian despre vizita ambasadorului Olandei la reşedinţa şefului secţiei politice a ambasadei S.U.A. la Bucureşti.

MINISTERUL DE INTERNE
UM 0672/7 BUCUREŞTI
S.M. PETRESCU MARIAN
13.03.1989

CĂTRE ŞEFUL SERVICIULUI[1]

Raportez:

Executându-mi serviciul la AMBASADA REPUBLICII FEDERATIVE BRAZILIA am observat următoarele:

Între orele 8.30–8.35, reşedinţa lui „PAUL" (şeful secţiei politice de la Ambasada S.U.A.[2]), ce locuieşte pe strada BELGRAD la nr. 8, a fost vizitată de AMBASADORUL olandez „STAN", sosit şi plecat cu CD 444, condusă de şofer.

Menţionez că în acest interval de timp, la reşedinţă se afla doar soţia lui „PAUL".

/SS/ S.M. M. PETRESCU

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 127.

1. Deasupra, semnat indescifrabil: „În atenţia Tov. Gnl. Mortoiu".
2. Michael E. Parmly, diplomat aflat la post în Bucureşti în perioada 1987–1989.

134. [1989] Însemnare privind vizitele lui Silviu Brucan la reşedinţa ambasadorului Olandei din 28 ianuarie şi 11 martie 1989.

28 ianuarie 1989

Între orele 8.30–10.05 – Ambasadorul olandez a fost vizitat la reşedinţă de BRUCAN SILVIU, care a venit şi a plecat pe jos. La sosire a fost aşteptat de „STAN".

La ora 8.45 la diplomat a venit şi cetăţeanul olandez HOFLAND HENRIK, fiind adus de primul secretar cu CD 441.

11 martie 1989

Între orele 8.25–9.30, ambasadorul olandez a fost vizitat la reşedinţă de BRUCAN SILVIU, care a venit şi a plecat pe jos. A fost aşteptat la sosire de către ambasador.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 128.

135. 15 martie 1989. Raportul plutonierului-major Boangiu Nicolae despre vizita pe care i-a făcut-o șefului secției politice de la Ambasada S.U.A.

M.A.I.
U.M. 0672/7
BUCUREȘTI
PLUT.MJ. BOANGIU NICOLAE
15.03.1989

Către
Șeful Serviciului,

Raportez: Fiind de serviciu la Ambasada Republicii Federative Brazilia, din Strada Praga No. 11, am observat următoarele: La ora 7.45 a sosit în vizită la reședința lui „PAUL" – Șeful Secției Politice de la Ambasada S.U.A., din Strada Belgrad No. 8 – Ambasadorul Olandei, cu bicicleta, din direcția Străzii Londra. A plecat la ora 7.55, cu bicicleta, în direcția străzilor Praga – P-ța Quito – Atena.

Menționez că, la ora aceea, „PAUL" se afla la reședința sa.

Plut.mj. Boangiu N.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 136.

136. 13 martie 1989. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor oferite de sursa „Valerică".

3111/DC
„VALERICĂ"
13-03-1989

S. secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

Sursa „VALERICĂ" ne-a comunicat următoarele:

În data de 13-03.a.c., orele 8.00, l-a dus pe ambasadorul olandez STORK COENRAAD în strada Belgrad. Diplomatul a lăsat impresia că nu știe exact adresa, i-a zis sursei să oprească și să-l aștepte, timp în care el s-a întors circa 30 metri și a sunat timp de 2 minute la o casă tip vilă. Neprimind nici un răspuns, s-a întors la mașină și i-a comandat să-l ducă la ambasada S.U.A.

De la această ambasadă a revenit după 20 de minute cu încă o persoană și i-a spus sursei să-l ducă la ambasadorul englez. În mașină cei doi au părut foarte veseli.

La englez au întârziat încă 30 minute, iar la ieșire și-au luat rămas-bun, persoana luată de la ambasada S.U.A. a plecat pe jos, iar sursa l-a adus pe ambasador la ambasadă.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 137.

137. [martie 1989] Raport olograf întocmit de căpitanul Ghiță Virgil despre participarea ambasadorului Olandei la două petreceri date de oameni de cultură și de artă în București în ziua de 13 martie 1989.

DIR III/3111/GV Strict secret

RAPORT

Din discuțiile purtate cu Lt.-maj. ALEXANDRU din U.M. 0110 au rezultat următoarele:

La petrecerea organizată de DORA STĂNESCU în ziua de 13.03.a.c. ora 18.00 la domiciliul ei din Piața Amzei nr. 7–9; sc. C; ap.16 au mai participat

– OLGA BUCĂTARU – artistă

– TĂRÂȚĂ MIRELA IULIANA, sora lui DORA STĂNESCU, absolventă de liceu, neîncadrată în muncă

– un grup de tineri liceeni și studenți necunoscuți sursei

– OLGA JORA, redactor la Editura Univers

– STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București.

Discuții cu caracter general.

În jurul orei 22.00, STORK COENRAAD, împreună cu OLGA JORA și OLGA BUCĂTARU au plecat și au mers la domiciliul lui COVACIU AUREL, situat în apropiere, unde acesta avea o petrecere cu foarte multe persoane, oameni de artă și cultură.

OLGA JORA și OLGA BUCĂTARU au plecat după cca 10 minute, iar diplomatul olandez a rămas în continuare.

Din consultarea notelor de filaj de la postul „OANA" rezultă că ambasadorul olandez s-a reîntors la reședință în jurul orei 0.45, singur, pe jos.

Ghiță Virgil

În ziua de 14 martie a.c., la ora 22.50 a fost sunat de un cetățean român cu care a vorbit în limba engleză și franceză,

acesta afirmând că este „bărbatul din noaptea trecută" și că are veşti. Stabilesc o nouă întâlnire, după cca o jumătate de oră, la statuia Lupoaicei din Piața Dorobanți.

Între orele 23.10–23.50, „Stan" a plecat pe jos și a revenit pe jos.

La ora 23.30, la reședința diplomatului olandez a încercat să intre DAN DEȘLIU, dar, nerăspunzându-i nimeni, a plecat.

Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 138–138 verso.

138. 14 martie 1989. Raportul plutonierului de serviciu despre vizita pe care ambasadorul Olandei i-a făcut-o şefului secţiei politice de la Ambasada S.U.A.

MINISTERUL DE INTERNE
U.M. 0672/7 BUCUREŞTI
PLUTONIER,
[indescifrabil] MIHĂIŢĂ
14-03-1989

Tovarăşe Comandant,

Raportez: Executând serviciul la AMBASADA BRAZILIEI din STR. PRAGA NR.11 am observat următoarele:

Între orele 18.35–18.55, „PAUL" (şeful Secţiei politice S.U.A.), care locuieşte pe strada BELGRAD NR. 8, a fost vizitat de AMBASADORUL OLANDEI, care a sosit şi plecat cu bicicleta.

Plt. [indescifrabil]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 139.

139. 14 martie 1989. Raportul plutonierului Drăguş Octavian despre încercarea poetului Dan Deşliu de a-l vizita pe ambasadorul Olandei la reşedinţă.

MINISTERUL DE INTERNE
U.M. 0672/7
Lt. DRĂGUŞ OCTAVIAN
14.03.1989

Tovarăşe Comandant,

Raportez:

Executându-mi serviciul la sch[imbul] III la ambasada OLANDEI din str. ATENA nr. 18 pe data de 14.03.1989, am constatat următoarele:

La ora 23.30 s-a prezentat la reşedinţa ambasadorului olandez „STAN" poetul DAN DEŞLIU, care a venit pe jos din direcţia Piaţa Dorobanţi.

Raportez că la sosirea sa la obiectiv a declarat că doreşte să meargă la locuinţa ambasadorului. I-am aspus că domnul ambasador nu este acasă şi de aceea nu-i pot permite accesul în curtea reşedinţei, a înţeles acest lucru şi a plecat imediat pe jos, îndreptându-se spre aceeaşi direcţie de unde a venit.

Raportez că ambasadorul „STAN" plecase pe jos la ora 23.10, îndreptându-se spre parcul „Lupoaică", revenind la reşedinţă la ora 23.50 din direcţia restaurantului „SELECT".[1]

Plt. Drăguş

Din afirmaţiile lui DAN DEŞLIU făcute unei surse a Dir. I, rezultă că acesta s-a întâlnit cu ambasadorul olandez între orele 23.30–23.50 în parcul Dorobanţi la Lupoaică.

Ghiţă Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 141.

1. În stânga paginii, semnat indescifrabil: „Deci nu s-a întâlnit cu Deşliu./ Trebuie neapărat să-i stabilim legătura."

140. 15 martie 1989. Raportul plutonierului Teodoroiu A. despre tentativa lui Dan Deşliu de a intra la reşedinţa ambasadorului Olandei.

MINISTERUL DE INTERNE
D.S.S.
UM 0672/7 Buc.
Plt. Teodoroiu A.
15.03.1989

Tovarăşe Comandant,

Raportez:

Efectuându-mi serviciul schimbul II la ambasada OLANDEI din strada ATENA nr. 18, am observat următoarele:

La ora 18.40, la reşedinţa ambasadorului olandez „STAN" din str. ATENA nr. 20 a sosit un individ care a încercat să intre în obiectiv.

La poarta reşedinţei a fost reţinut de doi lucrători de la Securitatea Mun. Bucureşti sosiţi cu autoturismul DACIA 1300 nr. 11B7461 care l-au îndepărtat din zonă îndreptându-l spre Piaţa Dorobanţi.

Neavând când să-l legitimez pe individ, am întrebat un lucrător cine era individul, răspunzându-mi că persoana se numea DAN DEŞLIU, care la obiectivul mai sus menţionat figurează într-un dosar ca legătură a ambasadorului olandez „STAN".

Teodoroiu

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 142.

141. 14 martie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 13 martie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
Nr. 2/00483004 din 16.III.89

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECŢIA a III-a
Ind. 3110/GV

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN"
ambasadorul Olandei,
efectuat în ziua de 13.03.1989
între orele 18.00–20.30.

La nota dvs. telefonică nr. [...] din [...] urmată de cererea de filaj nr. [...] din [...][1] prin care aţi solicitat filajul în scopul stabilirii vizitei ce o va efectua la numita DORA STĂNESCU, din Piaţa Amzei, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI:

La ora 18.15 „STAN" a plecat de acasă cu autoturismul CD 444 condus de şofer şi s-a deplasat până la intersecţia Calea Victoriei cu strada Biserica Amzei, unde a coborât, iar şoferul a continuat cu autoturismul.

După coborâre a continuat pe jos pe strada Biserica Amzei, Piaţa Amzei şi la ora 18.25 a intrat la adresa din strada PIAŢA AMZEI nr. 7–9, scara C, apt.16, unde locuieşte numita DORA STĂNESCU. Până la ora 20.30, când filajul a fost întrerupt, nu a plecat de la adresă.

1. Spaţiu rămas liber în dactilogramă.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
ȘEF SERVICIU

0024/391
MG/SM
14.03.1989
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 143.

142. 22 martie 1989. Notă adresată conducerii superioare a Securității despre impactul pe care l-au avut în rândurile oamenilor de cultură acțiunile protestatare ale lui Mircea Dinescu și Dan Deșliu.

NOTĂ[1]

Din datele nou obținute în cazurile MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU, au rezultat următoarele:

1. MIRCEA DINESCU a fost în zilele de 18 și 20 martie a.c. la cantina-restaurant a Uniunii Scriitorilor pentru a servi masa de prânz, la sosire fiind felicitat și îmbrățișat de unii dintre scriitorii prezenți, respectiv ȘTEFAN TCACIUC, FLORIN IARU, MIRCEA CĂRTĂRĂSCU [*sic!*] și MAGDA CÂRNECI.

În restul timpului a stat mai mult la domiciliul socrilor săi, întrucât telefonul i-a fost suspendat pentru neplata abonamentului. MIRCEA DINESCU a comentat în rândul relațiilor apropiate că nefuncționarea telefonului s-ar datora organelor de securitate.

Dintr-o relatare a lui ANDREI PLEȘU, care l-a vizitat pe 19 martie, rezultă că MIRCEA DINESCU „stă bine cu moralul și lucrează cu soția la traducerea unor texte literare din limba rusă".

2. DAN DEȘLIU a fost zilnic la organele de miliție pentru cercetări. Pe 10 martie a mers la cantina-restaurant a Uniunii Scriitorilor pentru a cumpăra preparate culinare, însă, datorită măsurilor întreprinse, nu a luat legătura cu alte persoane. Nici în zilele următoare nu a realizat contacte, în cursul serilor rămânând la domiciliu. A avut convorbiri telefonice cu ANGELA MARINESCU, care a formulat aprecieri la adresa activității sale, și cu FĂNUȘ NEAGU, ultimul interesându-se despre comportarea organelor de miliție față de el în timpul cercetărilor.

DAN DEȘLIU a confiat traducătorului AUREL COVACI că, în seara zilei de 14 martie, s-a întâlnit, la solicitarea sa, cu

1. Deasupra, în colțul drept, o ștampilă: „DIRECȚIA a II-a/ Multiplicare xerox/ Exemplar nr. 509."

ambasadorul Olandei, pentru a-i înmâna un material în care „a descris incidentul ce l-a avut la Uniunea Scriitorilor în aceeași zi".

3. În mediul literar au continuat contactele între unii scriitori pentru a se informa despre situația lui MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU și a stabili ce atitudine să adopte. Mai activi au fost EUGEN SIMION, OCTAVIAN PALER, ȘTEFAN BĂNULESCU, GABRIEL DIMISIANU, MIRCEA IORGULESCU și AUREL DRAGOȘ MUNTEANU, întâlnirile realizându-le câte doi, de regulă pe stradă.

Interes față de situația lui MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU au manifestat și unii scriitori din provincie, cum sunt AUGUSTIN BUZURA, din Cluj-Napoca, și ALEXANDRU CĂLINESCU, din Iași, care au dat telefoane unor relații comune pentru a solicita amănunte.

DAN PETRESCU și MIHAI DINU GHEORGHIU, din Iași, au discutat despre șansele unor eventuale acțiuni de solidarizare a intelectualilor cu MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU.

Criticul literar IOAN BUDUCA, redactor la revista *Amfiteatru*, a scris un memoriu adresat secretarului cu propaganda al Comitetului municipal de partid, exprimându-și dezacordul față de măsurile luate împotriva lui MIRCEA DINESCU, pe care le consideră nestatutare. IOAN BUDUCA, împreună cu ANGELA MARINESCU și SERGIU FILIP, [...][2] cu care s-a consultat la redactarea memoriului, vor să obțină și semnăturile lui MIHAI ȘORA, ANDREI PLEȘU, GABRIEL LIICEANU și alții.

4. S-a semnalat un interes crescând din partea străinilor și diplomaților față de situația actuală a lui MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU.

– La data de 17 martie, ALEXANDRU PAPILIAN – șeful Secției pentru România la Radio France International, a telefonat lui MIRCEA DINESCU, la domiciliul socrilor săi, solicitându-i un interviu. Cel în cauză a refuzat, relatându-i însă

2. Fragment de text anonimizat de C.N.S.A.S.

despre măsurile întreprinse asupra sa și a lui DAN DEȘLIU, despre „scrisoarea deschisă" adresată președintelui Uniunii Scriitorilor și că își menține ideile din interviul apărut în *Libération*.

– În zilele de 18 și 20 martie, ambasadorul Olandei a contactat pe AUREL COVACI, pe care l-a întrebat dacă DAN DEȘLIU se află în greva foamei, încercând să-l convingă să-i furnizeze date despre situația acestuia.

– La 20 martie, s-au primit telefoane la redacția revistei *România literară* și Uniunea Scriitorilor din partea unui străin, care a precizat că este de la Agenția France Presse și a întrebat dacă MIRCEA DINESCU mai este membru al Uniunii Scriitorilor și redactor la revista *România literară*, precum și dacă a mai fost văzut în ultimele zile. I s-a răspuns că nu s-au produs modificări în statutul de scriitor al acestuia.

Presupunem că este reprezentantul Agenției France Presse care, în aceeași zi, a solicitat relații despre MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU de la Ambasada Franței la București.

Continuăm măsurile ordonate în cazurile MIRCEA DINESCU și DAN DEȘLIU, precum și în mediul literar.

Propunem să fie informat C.C. al U.T.C., sub egida căruia apare revista *Amfiteatru*, cu privire la acțiunea lui IOAN BUDUCA.

100/0051127
din 22 martie 1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 144–146.

143. 4 aprilie 1989. Notă privind filajul cu intermitență al ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 31 martie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/1 Nr. 00486012 din 4.IV.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al numitului
STORK COENRAAD FREDERIK – „STAN" –
ambasadorul Olandei, efectuat în
ziua de 31.03.1989, între orele 10.00–17.55.

La nota telefonică nr. 00486012 din 01.04.1989 și la cererea de filaj nr. [...] din [...][1] prin care ați solicitat filajul ob. „STAN" în scopul stabilirii activității și comportării; identificarea legăturilor contactate, stabilirea adreselor vizitate precum și prevenirea intrării acestuia la ob. „CORNELIA" CELAC MARIA, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 10.00, când a fost înființat dispozitivul de filaj, „STAN" se afla la serviciu.

De aici a plecat la ora 13.10 pe jos și a mers la locuința ambasadorului Spaniei, pe str. Atena nr.16, unde a intrat la ora 13.18. După 2' a ieșit și a revenit la locuința sa, ora fiind 13.20.

La ora 16.40, „STAN" a plecat de la locuință împreună cu fiul său și ob. „FANE" – cancelarul ambasadei, cu auto CD 444, condus de șofer pe str. Atena, Praga, Paris și a oprit în fața imobilului cu nr. 14, pe partea stângă. Din autoturism a coborât

1. Spațiu rămas liber în dactilogramă.

„STAN", având în mână un buchet de lalele, și în fugă a intrat în acest imobil, ora fiind 16.45. După cca 3' a ieșit grăbit, fără flori, s-a urcat în autoturism și a plecat cu viteză pe str. Paris, p-ța Victoriei, bdul A. Ipătescu, p-ța Romană, str. Mendeleev, Biserica Amzei, C. Tell și a oprit lângă stația de benzină. Din nou a coborât „STAN", cu un alt buchet de flori în mână, și în fugă a mers la adresa din str. P-ța Amzei nr. 7–9, sc. B, unde a intrat la ora 16.50, unde locuiește DORA STĂNESCU, soția poetului NICHITA STĂNESCU.

La ora 16.55, „STAN" a ieșit de la adresă fără buchetul de flori, a mers grăbit la autoturism s-a urcat și împreună cu ceilalți a plecat pe str. P-ța Amzei, N. Beloianis, bdul Magheru, p-ța Romană, bdul A. Ipătescu, p-ța Victoriei, șos. Kiseleff, Bucureşti–Ploești și la ora 17.15 a intrat la aeroportul OTOPENI. Aici „STAN" împreună cu fiul său și „FANE" au intrat în aeroport pe la intrarea rezervată oficialilor pentru avionul LUFTHANSA cursa 1241 în direcția FRANKFURT.

După cca 10' „FANE" a plecat de la aeroport cu același autoturism.

Până la ora 17.55, ora de plecare a avionului „STAN", nu a mai apărut în sala de așteptare.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00129/1478
01.03.1989
RG/PP=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 164–164 verso.

144. 13 aprilie 1989. Adresă a U.M. 0200 către U.M. 0625 în care se comunică faptul că cetățeana vest-germană Herlinde Theresia Kolbl, oaspete al ambasadei Olandei din București, a încercat să iasă din România cu o ediție din 1924 a unei cărți de Karl Marx.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

MINISTERUL DE INTERNE
UNITATEA MILITARĂ 0200
BUCUREȘTI
Nr.317/00258878 din 15.04.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

CĂTRE
UNITATEA MILITARĂ 0625
BUCUREȘTI

Vă informăm că la data de 07.04.1989 a intrat în țara noastră cetățeana vest-germană KOLBL HERLINDE THERESIA (fostă TRAUT) ns. la 31.10.1939, posesoare a pașaportului simplu nr. 3622193, care a declarat că se deplasează la Ambasada Olandei la București.

La 11.04.a.c., cea în cauză s-a prezentat la ieșirea din R.S. România, la P.C.T.F. Otopeni, pentru a călători cu avionul companiei AUSTRIAN AIRLINES în direcția Viena.

Cu ocazia efectuării controlului vamal, sus-numita a afirmat că posedă o carte în limba germană intitulată *Studii despre socialism*, ediția 1924, scrisă de Karl Marx, și despre care a precizat că i-a fost făcută cadou de către ambasadorul Olandei la București.

Organele vamale i-au explicat că această carte nu poate fi scoasă din țară, întrucât este o ediție veche, motiv pentru care cetățeana vest-germană a predat-o atașatului cu probleme consulare și administrative al Ambasadei Olandei la București ROBERT A. FROEHLICH.

Diplomatul olandez a ascuns cartea sub haină și a intrat în sala de tranzit unde a intenționat să o înmâneze cetățenei vest-germane

respective, dar, sesizând că este observat, a părăsit incinta aeroportului și s-a deplasat la autoturismul personal.

ȘEFUL UNITĂȚII

Conceptat: M.P.
Dactilo: F.R.
Nr. exemplare: 2
rd 0126/00124/13.4.89

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 166.

145. [aprilie 1989] Raport privind activitatea ambasadorului olandez și a ziaristei „KATI" în ziua de 9 aprilie 1989.

RAPORT

privind activitatea ambasadorului
olandez „STAN" și a ziaristei KATI
în ziua de 9 aprilie 1989.

Până la ora 14.50 nu au părăsit reședința și nu au fost vizitați de alte persoane.

La 14.50 au plecat împreună cu auto CD 814, aparținând diplomatului, condus de șoferul român „DRAGU", pe traseul P-ța Scânteii–Otopeni–Snagov–Căldărușani, unde au vizitat mânăstirea din această localitate. La ora 16.40 au plecat de aici, s-au reîntors în localitatea SNAGOV-SAT, trecând prin localitate spre comuna Balotești și au mers la biserică, unde au rămas până în jurul orei 18.00.

S-au reîntors apoi pe același traseu în localitatea OTOPENI și au mers la domiciliul numitului VÎLCEANU CONSTANTIN, în vârstă de 70 ani, pensionar, fost grădinar la Ambasada Olandei la București, unde au rămas până la ora 19.30.

La ora 19.40 s-au reîntors la reședință, unde erau așteptați de ambasadorul Portugaliei la București și o individă, care au sosit cu auto CD 806 și au rămas până la ora 21.15.

Între orele 22.55–23.10, „STAN" și „KATI" s-au plimbat pe mai multe străzi din perimetrul reședinței fără a lua contact cu alte persoane sau să viziteze alte adrese.

Raportez că, la ora 19.50, ambasadorul englez „ALBU" a încercat să intre la domiciliul lui PLEȘU ANDREI din strada PARIS nr.14, fiind prevenită acțiunea acestuia de dispozitivul instalat la domiciliul acestuia.

Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol II, ff. 167–167 verso.

146. [aprilie 1989] Însemnare pe un bilețel despre solicitarea ambasadorului de a fi tradusă o notă a lui Andrei Pleșu.

Ambasadorul olandez a solicitat traducerea „Notei" până cel târziu în ziua de 16 orele 10.00.

Având în vedere că în ziua de 16, la orele 12.00 a avut loc la Ambasada Franței reuniunea ambasadorilor din țările N.A.T.O., este de presupus că „dezbaterea" pe marginea notei lui PLEȘU ANDREI a constituit un punct al ordinii de zi.

Mr. Cârâc[1]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 168.

1. Semnătură olografă. Lecțiune nesigură.

147. [aprilie 1989] Notă informativă olografă a sursei „Daniela" despre activitatea ambasadorului Olandei

Dir. III/3111/GV
Sursă DANIELA/FN

Strict secret
2 ex.

NOTĂ

1. În ziua apariției comunicatului Procuraturii[1] m-a pus să-l traduc, comentând că este foarte interesant faptul că se face cunoscut de abia acum ceva ce s-a întâmplat în ianuarie și (cu o zi înainte îmi dăduse să citesc scrisoarea „celor 6") că probabil este legat de scrisoarea respectivă. În aceeași zi m a pus să caut în Bul. Ofic. până când a fost Gh. Apostol ambasador în Brazilia.

2. În dimineața aceleiași zile îmi dăduse să traduc, în engleză, o „Notă" a unui român (din conținutul notei rezulta că este „om de cultură sau artă"), nesemnată, în care se comenta „modul abuziv" de aplicare a Legii 23/71[2] și a Decretului 408/85[3]. Ideile generale ar fi următoarele:

– Conf. art. 53 din Constituție există termenul de „constituționalitate a legilor și decretelor", deci deputații – aleși de cetățenii țării – din M.A.N. ar avea dreptul de a pune în discuție o

1. *Scânteia*, 14 martie 1989. Comunicatul Procuraturii Generale a R.S.R. era dat publicității la șase săptămâni după arestarea lui Mircea Răceanu, arestat de Securitate pentru tentativa de a înmâna diplomaților americani așa-zise documente secrete. Comunicatul Procuraturii poate fi pus în legătură cu „Scrisoarea celor șase", publicată de Europa Liberă și BBC pe 11 martie 1989. Unul dintre semnatari era Grigore Răceanu, tatăl adoptiv al lui Răceanu. Pentru detalii, vezi Mircea Răceanu, *Infern '89. Povestea unui condamnat la moarte*, Editura Curtea Veche, București, 2009.

2. Legea nr. 23 din 17 decembrie 1971 privind apărarea secretului de stat în Republica Socialistă România, publicată în *Buletinul Oficial* nr. 157/17 decembrie 1971.

3. Decretul Consiliului de Stat nr. 408 din 26 decembrie 1985 privind unele măsuri referitoare la apărarea secretului de stat și la modul de stabilire a relațiilor cu străinii.

lege sau un decret pentru a-i „corecta" greșelile sau, dacă este cazul, a anula legea sau decretul, dacă nu sunt conforme cu Constituția. În cele 3 pagini autorul afirmă că vrea să se refere la modul eronat, abuziv și aleatoriu în care se aplică o lege și un decret care în esență au intenții bune (păstrarea secretului de stat), dar prin modul de aplicare aduc grave prejudicii imaginii României în fața străinilor.

1. – legea este aplicată nediferențiat, indiferent de profesia și funcția cetățeanului. Dacă în cazul celor care lucrează direct cu secrete de stat (cadre militare, cercetarea de vârf) este legitim un control strict în cazul contactelor cu străinii, nu la fel de legitimă este rigoarea cu care legea se aplică celorlalți oameni, mai ales oamenilor de cultură și artă. Aceștia, prin natura profesiei lor, nu dețin alte secrete decât cele ale „talentului" lor și al „spiritului românesc", ei sunt persoane „publice" care „trăiesc din popularitate, din relații și contacte umane cât mai variate". Faptul că cercurile diplomatice din România nu au posibilitatea de a cunoaște realitățile țării decât mediat și incomplet, faptul că și ei (diplomații) sunt constrânși de aceeași lege, în mod indirect, de a trăi într-un „ghetto diplomatic" le creează o foarte proastă impresie, care este în defavoarea culturii românești și a țării. De fapt, această lege conduce la o contrapropagandă, prejudiciind prestigiul României. În momentul în care un om de cultură sau artă își asumă „riscul" de a accepta o invitație (cu sau fără aprobare), străinul descoperă că are în fața sa un om normal, care îi vorbește limba, îi comentează valorile, nu este crispat de frică, este deci european ca și el.

2. – legea și decretul – „prin modul lor de aplicare" – sunt în contradicție cu art. 17 din Constituție în care se spune că „instigarea la ură națională și de rasă se pedepsește prin lege". Aceasta deoarece, conform modului de aplicare a legii, străinul este din principiu considerat ca având intenții ostile, dușmănoase; niciodată în istoria României – țară cunoscută pentru jovialitate, toleranță, ospitalitate – nu a fost vorba de a cere

permisiunea nimănui pentru a avea relații cu oameni de altă naționalitate. Imaginea creată despre străini de această lege este o imagine „diabolică", un „portret negru", străinii fiind tratați, din principiu, toți, ca niște „delincvenți".

3. – legea și decretul – „prin modul de aplicare" – au un „mecanism lipsit de transparență pentru cel căruia i se aplică". Legea și decretul au fost făcute cunoscute prin „prelucrări la locul de muncă" urmate de o semnătură despre care nu se știe dacă este de „adeziune" sau de „luare la cunoștință". Se poate presupune că, cerându-se semnătura, există alternativa de a nu semna, dar așa ceva nu se poate, pentru că ar fi un act de indisciplină. Deci ce valoare poate avea o semnătură dacă este obligatorie? Și de ce nu se dă la semnat întregul Cod Penal, de exemplu?

Legea și decretul se aplică după criterii total necunoscute și imprevizibile. Legea fiind aceeași, o persoană capătă sau nu aprobarea după criterii obscure. Aceeași persoană o dată capătă aprobarea, altă dată nu o capătă, chiar când este vorba de aceeași Ambasadă. Nici timpul necesar pentru a obține aprobarea (sau refuzul) nu este cunoscut. Se nasc astfel situații penibile când omul este pus în situația de a refuza o invitație la prânz sau la cină cu o oră înainte de începerea ei, și aceasta când invitația a fost primită cu săptămâni înainte. Legea nu poate reglementa situațiile speciale în care străinul ia inițiativa neprotocolară de a-l invita pe român de pe o zi pe alta sau de a-l vizita acasă neanunțat. În acest caz, omul are de ales între a fi ridicol și a cere o aprobare de ultim moment (pe care nimeni nu o poate rezolva așa repede) și a fi nepoliticos și a trânti ușa în nas vizitatorului, dând explicații copilărești.

De asemenea, nu se ține cont de faptul că o relație protocolară poate să se dezvolte spre prietenie, caz în care rigoarea legii și decretului afectează relațiile intime, personale ale omului care trebuie să aibă o atitudine „umilă, școlărească" față de o instanță care nu are a se amesteca în viața particulară. Este de asemenea o lezare a demnității persoanei, a cetățeanului român căruia i se contestă, din principiu, buna-credință și maturitatea.

Autorul își exprimă speranța că „nota" sa va fi analizată cu „spiritul de răspundere și buna-credință" cu care a fost scrisă, pentru a se „corecta mentalități" și modul eronat de aplicare, care sunt în detrimentul culturii românești astfel izolate și „marginalizate", în detrimentul „prestigiului țării în străinătate".

N.B.

Nota se referă la ambasadorul olandez STORK COENRAAD FREDERIK, cunoscut cu relații în rândul unor cetățeni români din domeniul artei și culturii care au manifestări necorespunzătoare.

Nota respectivă pe care diplomatul olandez a dat-o sursei este întocmită de Andrei Pleșu, critic de artă, stabilit ca relație apropiată a ambasadorului STORK COENRAAD și a ajuns în posesia acestuia prin intermediul primului secretar olandez BAS BACKER, care a vizitat familia PLEȘU în ziua de 02.1989.

Aspectul este cunoscut de Dir. I.
Nota se exploatează în D.U.I. „STAN".
Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 169–172 verso.

148. 9 aprilie 1989. Notă privind filajul cu intermitență asupra ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 7 aprilie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
NR 00479800/11.IV.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

CĂTRE
DIRECȚIA A III-A/3111/GV

NOTĂ
privind filajul cu intermitență asupra
ob. „STAN", efectuat în ziua de 07.04.89,
între orele 18.00–24.00.

La nota telefonică nr. 00479800 din 07.04.1989, urmată de cererea nr. . . . . din . . . . . prin care a-ți solicitat filajul ob. „STAN" în scopul stabilirii activității și comportării sale, legăturile contactate, precum și prevenirii pătrunderii acestuia de către organul informativ participant la acțiune, la adresele date în consemn, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Ob. „STAN" a fost luat în filaj la ora 18, în timp ce se afla în sala vamală a aeroportului Otopeni, împreună cu ziarista din R.F. Germania – KOLBL HERLINDE TERESIA, poreclită „KATY".

După efectuarea controlului vamal, cei doi însoțiți de ob. „FANE" au ieșit în fața aerogării, unde erau așteptați de șoferul „DRAGU" cu auto CD 444, în care s-au urcat cu toții, și cu acesta s-au deplasat până la locuința lui „STAN", ora fiind 18.30.

La ora 20.30 la locuința lui „STAN" a venit cu auto TC 428 numitul HANSING FRANCISCUS, cu soția și un conațional cu soția, toți funcționari la Biblioteca R.F.G. Au plecat la ora 22.15 cu același autoturism fiind conduși de „STAN" și „KATY".

De acasă, „STAN", împreună cu „KATY", a plecat la ora 22.15 pe str. Atena, Rabat, în momentul trecerii prin fața imobilului nr. 13 au încetinit mersul, continuând apoi pe str. Emil Zola, Aleea Alexandru, str. Tirana, și la intersecția cu str. Paris s-au oprit. Aici, cei doi au discutat cca 3 minute privind în toate direcțiile, apoi au continuat pe str. Paris, iar când au ajuns în dreptul imobilului cu nr. 14 s-au oprit. Timp de 1 minut au privit spre imobilul menționat (adresă dată în consemn), apoi au continuat prin fața Ministerului de Externe, ieșind în Bdul Ilie Pintilie[1], au mers pe str. Louis Blank și la intersecția cu str. Paris s-au oprit.

Timp de un minut au privit din nou în direcția adresei menționate, apoi au continuat pe str. Paris, Tirana, Atena și au intrat la locuința lui „STAN", ora fiind 22.50.

Pe acest traseu au avut cu ei și câinele.

Până la ora 24, când filajul s-a terminat, „STAN" nu a mai plecat de acasă.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
ȘEFUL SERVICIULUI

GG/CM
RD972
09.04.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 175–175 verso.

1. Actualul bulevard Iancu de Hunedoara.

149. 10 aprilie 1989. Notă privind filajul continuu al ambasadorului Olandei efectuat în data de 8 aprilie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0625/București
12/4 Nr. 00479800 din 11.IV.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul continuu al ob. „STAN" –
FREDERIK COENRAAD STORK –,
ambasadorul Olandei la București,
efectuat în ziua de 08.04.1989 între
orele 7.00–7.00 din ziua de 09.04.89

La nota telefonică nr. ... din... și urmare a cererii de filaj nr. ... din ... prin care ați solicitat stabilirea activității și comportării obiectivului, documentarea momentelor cu semnificație operativă, cât și pătrunderea acestuia la adresele date în consemn, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Între orele 7.00 – 8.35 obiectivul s-a aflat la domiciliu.

La ora 8.35, „STAN" a plecat de acasă și a intrat la serviciu.

Între orele 11.55–13.35, obiectivul a desfășurat activitate comună cu ob. „KATY". Între orele 13.35–18.00 obiectivul s-a aflat la domiciliu.

La ora 18.00 la locuința lui „STAN" a venit ob. „ALBU", ambasadorul Marii Britanii la București, cu auto CD 836. De acasă, „STAN" a ieșit împreună cu „ALBU", s-au urcat în auto CD 836, „ALBU" fiind la volan, și au plecat pe str. Atena, Ankara, p-ța Dorobanților, str. Av. Teodor Iliescu, Bitoliei, au încetinit viteza privind către imobilele cu nr. 17 (adrese date în consemn) și

la cei doi lucrători de la organul informativ, după care au continuat pe str. Bitoliei, p-ța Dorobanților, str. Paris. Aici în dreptul imobilului cu nr. 14 (adresă dată în consemn) au încetinit viteza, au privit la cei doi lucrători de la organul informativ ce se aflau în fața intrării, apoi au continuat pe str. Paris, B-dul Aviatorilor, str. Cpt. Demetriade, E. Pangratti, Rabat (circulând cu viteză redusă), str. Atena și au oprit în fața domiciliului lui „STAN", unde au coborât și au intrat, ora fiind 18.35.

La ora 19.10, ob. „ALBU" a ieșit de la locuința lui „STAN", a mers la auto CD 836 și cu acesta s-a deplasat la serviciu.

Între orele 19.20–22.00 obiectivul „STAN" a desfășurat activitate comună cu ob. „KATY".

Până la ora 7.00 din ziua de 9.04.1989, obiectivul nu a mai părăsit domiciliul.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00129/1519
10.04.1989
MC/PP=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 176–176 verso.

150. 10 aprilie 1989. Notă privind filajul continuu al ambasadorului Olandei efectuat în zilele de 9 și 10 aprilie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0625/București
12/4 Nr. 00479800 din 11.IV.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul continuu al ob. „STAN"
efectuat în ziua de 09.04.1989 de la ora
7.00 până în ziua de 10.04.1989 la ora 7.00

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Între orele 7.00–15.05, obiectivul s-a aflat la domiciliu.

De la ora 15.05 până la ora 19.40 „STAN" a desfășurat activitate comună împreună cu ob. „KATY". La ora 19.40, odată cu sosirea ob. „STAN" și „KATY" la domiciliu, aici a sosit și ambasadorul PORTUGALIEI împreună cu o individă cunoscută de organul informativ, cu auto CD 806. Aceștia au plecat de aici la ora 21.15. De acasă, „STAN" și „KATY" au plecat pe jos, au mers încet, discutând, pe str. Atena, Rabat, p-ța Dorobanților, str. Roma, Rozelor, Londra, Belgrad, Praga, Atena și la ora 23.10 au intrat la domiciliu. Până la ora 7.00 din ziua de 10.04.1989, ob. „STAN" nu a mai plecat de acasă.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00129/1520
10.04.1989/MV/PP=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 176–176 verso.

151. 11 aprilie 1989. Notă privind filajul continuu al ambasadorului Olandei efectuat în zilele de 10 și 11 aprilie.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672/București
12/4 Nr. 00479800 din 12.IV.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul continuu al ob. „STAN"
efectuat în ziua de 10.04.1989, de la ora
7.00 până în ziua de 11.04.1989, la ora 7.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Între orele 7.00–9.45 obiectivul a fost la domiciliu.

La ora 9.45, „STAN" a plecat de acasă și a mers la ambasadă.

De la ora 11.00 din ziua de 10.04.1989 până la ora 7.00 din ziua de 11.04.1989 ob. „STAN" a avut activitate comună cu ob. „KATY".

MENȚIUNE: La ora 20.25 la domiciliul ob. „STAN" a venit ob. „IRINA" – funcționară la Biblioteca R.F. Germania cu auto TC 111.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00129/1521
11.04.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 177.

152. 12 aprilie 1989. Notă privind filajul continuu al ambasadorului Olandei efectuat în zilele de 11 și 12 aprilie.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672/București
12/4 Nr. 00479800 din 14.04.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul continuu asupra obiectivului „STAN", efectuat în ziua de 11.04.1989 de la ora 7.00 până în ziua de 12.04.1989 la ora 7.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Între orele 7.00–13.00, obiectivul a fost la domiciliu.

La ora 13.00 „STAN" a plecat de acasă împreună cu „KATY" cu autoturismul CD-444, condus de șofer, și s-au deplasat la restaurantul CASA CAPȘA.

Aici au ocupat locuri la o masă, au servit mâncare și băutură, întreținându-se în discuții.

De la restaurant, „STAN" și „KATY" au plecat la ora 14.15 și au revenit la domiciliu cu același autoturism.

La ora 15.25, „STAN" a plecat de acasă, cu autoturismul CD-444, condus de șofer (având arborat drapelul) pe str. Atena, Rabat, piața și Calea Dorobanților, piața și str. Cosmonauților, str. J. Michelet și la ora 15.30 a intrat la ambasada Marii Britanii.

De aici, „STAN" a plecat la ora 17.00 cu autoturismul CD-444, condus de șofer și pe același traseu a revenit la ambasadă ora fiind 17.05.

La ora 18.00, obiectivul „STAN" a plecat de la ambasadă și a mers la reședința ambasadorului spaniol (situată în apropiere), unde a intrat după 2 minute.

De la reședința ambasadorului spaniol, „STAN" a plecat la ora 19.00, iar după 2 minute a intrat la domiciliu.

Până la ora 7.00 din ziua de 12.04.1989 obiectivul nu a mai părăsit domiciliul.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00133/1130
12.04.1989
PG/VG=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 179–179 verso.

153. 17 aprilie 1989. Notă privind filajul cu intermitență asupra cetățenilor olandezi Beatriys Therezia Maria Smulders (nume de cod „Smaranda") și Marsoen Grig Wagner (nume de cod „Vancea") efectuat în zilele de 15 și 16 aprilie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/2 Nr. 00486136 din 19.IV.1989

Către
U.M. 0625/391/EG

NOTĂ
privind filajul cu intermitență
asupra numitei SMULDERS BEATRIYS
THEREZIA MARIA „SMARANDA"
și numitului WAGNER MARSOEN GRIG
„VANCEA", ecologiști olandezi veniți
în țară pe linia Ministerului Sănătății,
cu domiciliul temporar la locuința ob. „STAN",
efectuat în ziua de 15.04.1898, între orele
20.00–2.20 din ziua de 16.04.1989.

La nota telefonică nr. 00486136 din 17.IV.1989, urmare a cererii de filaj nr. [...] din [...][1] prin care ați solicitat filajul cu intermitență asupra ob. „SMARANDA" și „VANCEA" în scopul stabilirii activității și comportării, identificarea legăturilor contactate și a adreselor vizitate, anunțarea organului informativ când sunt create condiții pentru întreprinderea de măsuri specifice, precum și prevenirea pătrunderii la adresele date în consemn, vă comunicăm:

1. Spațiu rămas liber în dactilogramă.

ACTIVITATEA OBIECTIVELOR
La ora 20.00, „SMARANDA" și „VANCEA" au fost luați în filaj în timp ce se aflau la domiciliul ob. „STAN".

De aici „SMARANDA" și „VANCEA" au ieșit la ora 21.40 împreună cu „STAN", s-au urcat în autoturismul CD 444 și cu acesta, condus de „STAN", au plecat pe str. Atena, Aleea Alexandru, b-dul Aviatorilor, p-ța Victoriei, b-dul Ana Ipătescu, str. Puțul de Piatră, au oprit în apropiere de str. Orlando, au coborât cu toții și pe jos s-au deplasat la ambasada Republicii Zair din str. Orlando, unde au intrat, ora fiind 21.45.

Aici au participat la nunta unui diplomat zairez la care au mai venit și alți diplomați străini, studenți de culoare și studenți români.

La ora 0.30, „VANCEA" a plecat de aici împreună cu „STAN", cu autoturismul CD 444, și s-au deplasat la domiciliul lui „STAN", unde au coborât și au intrat, ora fiind 0.35.

După 5 minute, „STAN" a ieșit singur și cu auto CD 444 s-a întors la Ambasada Zairului, unde îl aștepta „SMARANDA".

La ora 2.10, „SMARANDA" a plecat de la Ambasada Zairului cu auto CD 444, condus de „STAN" și împreună au mers la domiciliul acestuia, unde au oprit, au mai discutat și s-au sărutat în autoturism timp de 5 minute, după care au coborât și au intrat, ora fiind 2.20.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00133/1138
17.04.1989
PG/VG=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 182–182 verso.

154. 26 aprilie 1989. Notă adresată conducerii superioare a Securității privind măsurile care se impun cu ocazia recepției pe care ambasadorul Olandei intenționează să o ofere în 28 aprilie.

Nr. 00145111/26.04.89

Strict secret
Exemplar nr. 1

NOTĂ

STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul OLANDEI la București, oferă o recepție în ziua de 28 aprilie 1989, orele 18.00, la reședința sa din strada Atena nr. 20, cu ocazia zilei naționale a țării sale.

Au fost invitați circa 300 diplomați străini și 120 cetățeni români, până în prezent aprobându-se participarea a 35 persoane oficiale. Din totalul cetățenilor români, la 37 invitațiile au fost făcute neoficial, acestea fiind înmânate direct persoanelor în cauză de curierul ambasadei sau personal de ambasador ori secretarul I, BAS BACKER ANTHONY.

Întrucât STORK COENRAAD FREDERIK și BAS BACKER ANTHONY nu au putut intra în contact personal cu BRUCAN SILVIU, DEȘLIU DAN, DINESCU MIRCEA și KOVACS ADALBERT pentru a le înmâna invitațiile, deși au încercat în mai multe rânduri să-i viziteze la domiciliu, le-au trimis invitațiile prin poștă și le-au și telegrafiat.

Menționăm că, în afara acestora, ambasadorul olandez a invitat alte 12 elemente cunoscute cu probleme de securitate, cu atitudini și manifestări protestatar disidente: PLEȘU ANDREI, DAMIAN ASCANIO, ADAMEȘTEANU GABRIELA, CELAC MARIANA, DOMOKOS GÉZA, LEFTER BOGDAN, STĂNCESCU NICU, HĂULICĂ DAN, MIHNEA GHEORGHIU, CERNAT MANUELA, OROVEANU MIHAI ȘI NEDELCIU MIRCEA. Împreună cu Direcția I și Securitatea municipiului București vor fi întreprinse măsuri de prevenire a participării la acțiunea protocolară a elementelor cunoscute cu atitudini și manifestări necorespunzătoare.

De asemenea, având în vedere acțiunile ostile, antiromânești, desfășurate sistematic de diplomații olandezi, personal de șeful oficiului diplomatic, prin Ministerul Afacerilor Externe s-a luat măsura de a reduce cifra participanților oficiali aprobați pentru această acțiune protocolară.[1]

Nr. D-3/00183.449
din 26 aprilie 1989

Anexa

DEȘLIU DAN și DINESCU MIRCEA au fost invitați prin scrisori cu confirmare de primire și telegrame, dar acestea au fost interceptate și n-au ajuns la ei. Referitor la KOVACS ADALBERT, Unitatea specială „S" nu cunoaște nimic.

Celelalte 12 persoane cunoscute cu probleme de securitate au fost invitate astfel:

– CELAC MARIANA și STĂNCESCU NICU au fost vizitați la domiciliu în ziua de 22 aprilie a.c. de către BAS BACKER ANTHONY, care le-a înmânat personal invitațiile.

– ASCANIO DAMIAN a fost invitat personal de ambasadorul olandez. S-au întâlnit în ziua de 24 aprilie a.c. la recepția dată de ambasadorul belgian KONINCKX JAN. Este posibil să-i fi dat și invitația pentru PLEȘU ANDREI, care domiciliază în același imobil cu ASCANIO DAMIAN.

– DOMOKOS GÉZA, HĂULICĂ DAN, LEFTER BOGDAN, ADAMEȘTEANU GABRIELA și NEDELCIU MIRCEA au fost invitați oficial, prin instituțiile de artă și cultură unde își desfășoară activitatea, dar Consiliul Culturii nu le-a aprobat participarea.

– MIHNEA GHEORGHIU, CERNAT MANUELA și OROVEANU MIHAI au primit invitațiile prin șoferul ambasadei.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 190–191.

1. Urmează, cu scris de mână: „Am primit ex. nr. 2/ Col. [indescifrabil]/ 26.04.1989."

155. 18 aprilie 1989. Notă de semnalare a prezenței șoferului ambasadei Olandei la domiciliul lui Andrei Pleșu.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00486139 din 18.IV.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

CĂTRE
U.M. 0625/3111

NOTĂ SEMNALARE

În ziua de 14.04.1989, la ora 15.26, în apropierea intersecției străzilor Paris și Louis Blanc a oprit auto CD 443.[1]

De la volanul acestuia a coborât un individ în vârstă de 40-45 ani, conformația corpului atletică, înălțimea 1,70-1,75, părul negru, grizonat, fața ovală, ten brunet, îmbrăcat cu sacou de culoarea maron deschis și pantaloni de culoare închisă, care a mers pe jos pe str. Paris, a intrat în curtea imobilului cu nr. 14 și a sunat la locuința numitului PLEȘU ANDREI.

După circa un minut, datorită faptului că nu a primit nici un răspuns, individul s-a urcat la volanul autoturismului și a plecat în direcția str. TIRANA.

Auto CD 443 aparține Ambasadei Olandei, unde este folosit ca autoturism de serviciu.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 195.

1. Pe margine, în stânga, observația semnată de căpitanul Ghiță Virgil: „Șoferul VALERICĂ/ i-a dus invitație la ziua/ națională a Olandei/ numitului Pleșu Andrei."

156. [aprilie 1989] Raport despre adresele vizitate de ambasadorul Olandei și secretarul I cu scopul de a înmâna mai multor persoane din București invitații la recepția din 28 aprilie 1989.

RAPORT

În ziua de 22 aprilie 1989, la ora 9.50, ambasadorul olandez STORK COENRAAD FREDERIK împreună cu primul secretar BAS BACKER JOHNHEER au plecat de la reședința ambasadorului cu CD 444 condusă de șoferul român MIHAI. Autoturismul avea arborat steagul.

La ora 10.00, autoturismul a fost semnalat pe B-dul Aviatorilor, a intrat pe strada Kalinin[1], apoi strada Herăstrău, deși sunt semne de circulație cu interdicție în aceste străzi. A coborât din autoturism primul secretar și a încercat să intre la SILVIU BRUCAN, acțiune care a fost prevenită, iar autoturismul a fost îndepărtat din zonă.

Au continuat în strada Bitoliei, ambasadorul și primul secretar au coborât din autoturism și au încercat să intre la nr. 25 la socrii lui Dinescu Mircea și ulterior la nr. 21 la domiciliul acestuia. Nu li s-a permis accesul.

De aici au mers în Bdul Dacia nr. 5 și 15, unde primul secretar a intrat în cele două imobile (STĂNCESCU NICU și respectiv CELAC BOTEZ MARIANA), revenind la autoturism după cca 5 minute.

Au continuat în Calea Victoriei, autoturismul fiind oprit în fața Ministerului Ind. Construcției de Mașini, a coborât primul secretar și a intrat în imobilul de la nr. 193 (DAN DEȘLIU).

De aici au plecat la reședința ambasadorului, unde au ajuns la ora 10.45.

De fiecare dată când primul secretar a intrat la adresele respective avea asupra sa invitații pentru recepția din 28 aprilie 1989.

1. Actualul bulevard Mircea Eliade.

La ora 11.20 a sosit la reşedinţa ambasadorului, cu TC 111, soţul bibliotecarei şefe de la R.F.G., HAMPSIK FRANK, cetăţean olandez.

Acesta a plecat la 12.10. La aceeaşi oră a sosit un diplomat cu CD 1444 – PARMLY MICHAEL, şeful secţiei politice la ambasada S.U.A. A plecat la 12.45.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol II, ff. 199–199 verso.

157. 29 aprilie 1989. Notă olografă a sursei „Adrian" despre recepţia din 28 aprilie de la ambasada Olandei.

DIR. III/3111/G.V. Strict secret
Sursa „ADRIAN"/FN/

NOTĂ[1]

În ziua de 28 aprilie 1989 am participat la recepţia oferită de ambasadorul Olandei cu prilejul zilei naţionale.

Dintre românii care au participat am reţinut pe următorii: prof. Romul Munteanu (Ed. Univers), Olga Jora şi Sanda Chiose (redactoare la Ed. Univers), Răzvan Theodorescu, critic de artă, balerina Adina Cezar, prof. de limbi nordice Valeriu Munteanu, Andrei Bantaş, prof. de engleză, Angela Popescu-Brediceni (directoare B.C.U.), Gh. Carbarău (C.C.E.S.), P. Stoicescu (protocol M.A.E.), Gh. Roşu (director M.A.E.), profesoara de limba română a ambasadorului olandez, care locuieşte pe strada Rozelor, împreună cu o doamnă şi un bătrân cu părul alb.

Am discutat cu ataşatul cultural al Ambasadei R.F.G. Farenzoltz în legătură cu unele cărţi de literatură română în limba germană pe care le primise de la noi în urmă cu câteva luni şi despre care mi-a spus că le-a trimis la unele edituri din R.F.G. în vederea traducerii.

În acest context mi-a vorbit foarte interesat despre lucrarea lui Andrei Pleşu *Minima moralia*, pe care nu o citise, dar despre care auzise multe aprecieri bune atât de la români, cât şi de la străinii din corpul diplomatic. În opinia sa, aceasta ar fi o lucrare care reflectă spiritualitatea intelectualităţii româneşti mai tinere şi că Andrei Pleşu este un filozof care are o formaţie foarte solidă.

Ataşatul cultural nu citise cartea personal, dar menţiona interesul de a o trimite la unele edituri din R.F.G. şi spre traducere, având în vedere şi faptul că Andrei Pleşu a beneficiat de o bursă de studii în R.F.G.

1. Deasupra, cu scris de mână : „Exploatat".

Într-un alt context, ataşatul cultural vest-german mi-a relatat că ambasadorul său nu a reuşit să-i înmâneze lui Corneliu Mănescu scrisoarea de a participa la lucrările unui simpozion în R.F.G., fiind împiedicat de către organele de ordine, şi că în această situaţie invitaţia va fi făcută pe cale oficială prin M.A.E.

Adrian
29.04.1989

N.B.

Nota a fost furnizată ca urmare a instructajului efectuat pentru acţiunea protocolară în cauză şi se va exploata la Serviciul XV şi serv. II.

[căpitan Ghiţă Virgil]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 200–200 verso.

158. 29 aprilie 1989. Notă informativă olografă dată de sursa „Valer" privind recepţia de la ambasada Olandei din 28 aprilie 1989.

DIR. III/3111/GV — Strict secret
Sursa „VALER"/FN — 29.04.1989

În ziua de 28 aprilie 1989 am participat la cocktailul oferit cu prilejul zilei naţionale a Olandei de ambasadorul Coen F. Stork.

A participat personalul ambasadei.

Printre cei invitaţi am remarcat pe ambasadorii Israelului, Venezuelei, Elveţiei, R.D. Germane şi Spaniei.

Ambasadorul Israelului va părăsi România în luna iulie. Vorbeşte româneşte bine.

Ambasadorul Suediei a plecat la Stockholm, unde va rămâne până la data de 10 mai.

Nu am remarcat în asistenţă pe ambasadorul Belgiei şi Austriei.

Printre alţi diplomaţi de rang mai mic am remarcat pe dnii Peter Lindgren, de la ambasada suedeză, dnii Fahrenholz, Brambach[1] şi dna Heike Zenker, de la ambasada R.F.G. De asemenea, dl şi dna Alec Pattison, ataşat cultural al ambasadei Angliei. Acesta pleacă într-un concediu de 6 săptămâni. A fost de asemenea prezent ataşatul militar britanic, a cărui soţie e nepaleză.

Printre români am remarcat reprezentanţi ai Ministerului de Externe, ai Consiliului Culturii (Teodor Atanasiu). De la Universitatea din Bucureşti (funcţionează şi la Institutul de Lingvistică) am remarcat pe prof. de engleză Andrei Bantaş. De asemenea, am mai remarcat pe criticul de artă Brezeanu (persoană probabil la pensie), pe avocatul Mircea Trâmbiţoiu, un membru al Uniunii Arhitecţilor, pe profesorul Romul Munteanu,

1. Klaus Werner Friedrich Brambach, şeful secţiei de presă şi protocol al Ambasadei Republicii Federale Germania la Bucureşti, în perioada 1988–1993.

director al Editurii Univers și o serie de alte persoane (doamne), mie necunoscute.

Au asistat și o serie de ofițeri superiori români (4-5 la număr, printre care și un general). Au fost și o serie de atașați militari străini, cel vest-german și alți câțiva, mie necunoscuți.

Nu am remarcat membri ai clerului de nici o confesiune.

Dl Brambach mi-a relatat că a făcut recent o călătorie prin țară și a vizitat mai multe localități, fiind impresionat de unele monumente istorice, precum și de frumusețea peisajului.

Dna Zenker a întrebat care mai este situația la facultatea de limbi germanice, dacă s-au operat ceva reduceri în cifra de școlarizare.

Am mai stat de vorbă câteva minute și cu dna Garbe – asistentă a atașatului cultural de la R.F.G. Aflând de interesul subsemnatului pentru gramatica și istoria comparată a limbilor germanice, a spus că îmi poate oferi câteva discuri cu înregistrări de poezii recitate în dialecte din nordul Germaniei, care au exercitat – după cum se știe — o importantă influență asupra limbilor scandinave. Dna Garbe urmează să facă în zilele de 30 aprilie–2 mai o călătorie cu automobilul prin Transilvania.

Am mai zărit și pe Nicolae Lupu, corespondent al agenției France Presse, care s-a întreținut cu o serie de diplomați și posibil ziariști, mie necunoscuți.

Mi-a mai fost prezentată o doamnă, despre care s-a spus că e balerină.

În general am auzit vorbindu-se destul de mult românește, ceea ce denotă că participarea din partea românească a fost destul de mare.

Ambasadorul Venezuelei, care vorbește germana curent, s-a întreținut un timp cu atașatul de presă Brambach, de la Ambasada R.F.G.

Ambasadorul Elveției s-a întreținut un timp cu consiliera Zenker de la ambasada R.F.G.

N.B.
Nota se referă la recepția organizată la Ambasada Olandei cu ocazia zilei naționale în data de 28.04.a.c. și a fost furnizată ca urmare a instructajului general efectuat.

Nota se exploatează la serv. XV.
Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 201–202 verso.

159. 28 aprilie 1989. Raport olograf despre persoanele prezente la recepția din 28 aprilie 1989 de la ambasada Olandei întocmit de participant cu gradul de căpitan.

MINISTERUL DE INTERNE
DSS – UM 0500
Nr. S/RO/003324/
28.04.1989

Strict secret
Ex. unic

RAPORTEZ

Cu ocazia zilei naționale a Olandei am participat la recepția ocazionată de acest eveniment și am sesizat următoarele:

Ambasadorul Olandei a fost foarte atent cu fiecare invitat în parte, având o atitudine jovială studiată, făcând remarci glumețe referitoare la cele mai mici detalii cum ar fi: o cravată foarte frumoasă, un costum elegant etc.

Biblioteca, ce putea fi consultată, era aranjată în mod intenționat să poată fi văzute cărți de religie, artă, politică, în toate limbile de circulație internațională, toate având, ca și mobilele ori tablourile, o tentă de vechi, inclusiv unele icoane care păreau a fi de proveniență română.

Dintre persoanele cunoscute erau tov. MICU și OANCEA, care au discutat separat cu tov. AUREL DUMA, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, actorul CARAMITRU, care a făcut opinie separată cu cei din domeniul artei și culturii, printre care THEODORESCU RĂZVAN, și o persoană necunoscută care a urmărit tot timpul pe cei care serveau mâncare și băutură, stârnind ilaritatea invitaților. De fapt, majoritatea celor din domeniul artei și culturii lăsau impresia unor oameni neîngrijiți, veniți cu această ocazie numai pentru a mânca și a bea cât mai mult posibil (ca de exemplu cei care erau mereu în preajma lui RĂZVAN TEODORESCU sau FĂNUȘ NEAGU).

La un moment dat am mers spre toaletă și am văzut că toate camerele din drum (sufrageria, dormitoare) erau aranjate ca și cum nu exista nimic de ascuns, cu ușile semideschise, îmbrăcămintea așezată pe scaune etc.

De asemenea, de sesizat mai este faptul că în spațiul restrâns al ambasadei, în mod evident au fost invitate sute de persoane, ceea ce a dus în mod intenționat la o aglomerație studiată, unde erau condiții de contacte între diverse persoane care nu puteau fi controlate informativ.[1]

Cpt. [indescifrabil]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 205–205 verso.

1. Notă pe margine: „HA! HA!"

160. 29 aprilie 1989. Notă informativă a sursei „Loretta" despre recepția de la ambasada Olandei din 28 aprilie 1989.

D.3/322/T.I.
„Loretta"
Nr. 001711/28/29.04.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ

În baza aprobării Centralei editoriale, am participat ieri, 28 aprilie 1989, la recepția Amb. olandeze cu ocazia zilei naționale.

Am remarcat prezența unui nr. mic de români, cam 90% cred că erau diplomați străini acreditați la București.

Dintre români au fost: Romul Munteanu, Olga Jora (edit. Univers), Ana Munteanu, fiica prof. Munteanu, fam. Mircea și Laura Regneală, foști colegi de la B.C.U., Micaela Slăvescu, Andrei Bantaș (Universitate), Răzvan Theodorescu, istoric, Dora Stănescu (soția lui Nichita Stănescu), arh. Tomnița [...][1], dirij. Horia Andreescu cu soția, actorul Ion Caramitru.

Prezentând felicitările amb. olandez, acesta și-a exprimat surpriza și bucuria că am acceptat invitația de a participa la recepție. Fiind foarte ocupat cu primirea invitaților, nu am mai purtat alte discuții pe parcursul serii.

Am discutat cu:

– ataşatul cultural al Iugoslaviei, Dragan Markovic, cu care am discutat probleme de familie.

– ataşatul cultural al Poloniei, d. LESCHINSKY, şi soţia acestuia, Krystina, cu care am abordat, în mare, problema învăţământului de filologie clasică în România şi Polonia, sesizând astfel că are o pregătire în domeniu. M-au întrebat amândoi dacă ar putea să menţină relaţiile cu mine şi dacă nu am neplăceri în acest sens, la care am răspuns că „nu cred".

1. Spaţiu cu puncte în document. Nota este dactilografiată.

– ataşatul cultural al R.F.G. – Peter Fahrenholz, cu care am discutat mai pe larg (de faţă fiind şi prof. Romul Munteanu) despre legăturile editoriale care s-ar putea stabili între România şi R.F.G., despre legea dreptului de autor în România şi despre intenţia lui de a recomanda unor edituri vest-germane publicarea unor traduceri din proza românească contemporană.

Diplomatul vest-german a mai întrebat dacă s-ar putea traduce şi publica cartea *Minima moralia* a lui Andrei Pleşu. I s-a răspuns că deocamdată nu. M-a întrebat dacă poate relua discuţiile şi cu alte ocazii, la care i-am spus că, dacă primesc invitaţie, îi dau curs cu plăcere.

„Loretta"

N.O.

FAHRENHOLZ PETER, ataşat cultural vest-german, în atenţie la 321/MCT.

Datele au fost furnizate în baza sarcinilor primite de a semnala comentariile privind evenimentele ce s-au făcut la recepţia dată de ambasada Olandei. Se verifică cu cele semnalate, de Serviciul 11.

Nota se va exploata la Serv.11 şi 321/MCT, precum şi la materialul de verificare al sursei.

lt.-col. Turcu Ion

RD.00953
SC ex. nr. 2

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 206–206 verso.

161. 18 mai 1989. Notă informativă olografă a sursei „Daniela" despre un material redactat de opozantul Nicu Stăncescu pe care l-a tradus pentru ambasadorul Olandei.

Dir. III/3111/GV
Sursa „Daniela"
18.05.1989

Strict secret
Ex. nr.

NOTĂ[1]

Pe 17/5/1989 dimineața, Ambasadorul olandez m-a pus să-i traduc oral câteva pagini care cuprindeau (în lb. română) un „interviu" al lui Nicu Stăncescu. Erau întrebări și răspunsuri legate de părerile și poziția lui N. St. referitoare la reformele politice, sociale și economice pe care acesta le consideră necesare. Comentariul Ambasadorului a fost că vrea să vadă dacă Nicu Stăncescu se exprimă ireverențios la adresa președintelui statului, dar cum tot ce spune N. S. despre acesta nu este deloc jignitor, nu înțelege de ce este necesară represiunea care se exercită asupra lui.

Cam la 30 de min. după ce am terminat de tradus, Amb. a plecat la o reuniune de Ambasadori (N.A.T.O. sau C.E.E.).

Tot în timpul traducerii, mi-a spus că N. Stăncescu nu a putut veni la Ziua Națională pe 28 apr. pentru că a fost reținut la miliție în ziua respectivă între ora 14 și 20. A aflat aceasta dintr-un telefon pe care i l-a dat Stăncescu; după acest telefon, Stăncescu a fost din nou reținut la miliție, de data asta 48 de ore.

Textul interviului era scris de mână, aproximativ patru pagini.

N.B.
Copia notei va fi trimisă spre exploatare la S.M.B.–150.

Cpt. Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 219–219 verso.

1. Dedesubt, cu scris de mână diferit de al sursei și al ofițerului de securitate: „f.f. urgent".

162. 11 mai 1989. Scrisoare de mulțumire a ambasadorului Coen Stork pentru aranjamentul floral trimis ambasadei Olandei cu ocazia zilei naționale de Gh. Glăman, director general în Ministerul Agriculturii.

Ambasada Regală a Olandei,
București
București, 11 mai 1989

Stimate Domnule Director General,

Când i-am spus dlui Roșu, director Relații II Europa în Ministerul Afacerilor Externe, despre splendidul aranjament floral pe care l-ați trimis la reședința mea chiar înainte de recepția pe care am oferit-o pe 28 aprilie cu ocazia Zilei Naționale a Olandei, dânsul a remarcat glumind că a trimite tocmai flori la o festivitate olandeză necesită curaj. Dumneavoastră, dle Glăman, precum și cei care au alcătuit buchetul, ați fost excepția de la o regulă generală a cărei valabilitate noi o acceptăm cu plăcere.

Alăturat vă trimit o broșură care conține un articol despre o nouă serie de „flori imortele" din Olanda. Oricât de atrăgătoare ar fi aceste produse, eu le prefer pe cele românești proaspete, pentru care doresc să vă mulțumesc cu toată sinceritatea.

Cu deosebită stimă,

Coen F. STORK
Ambasador

Dlui Director General Gh. Glăman
Ministerul Agriculturii
București

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 224.

163. 27 mai 1989. Notă de audiență întocmită de funcționarii Ministerului de Externe după întrevederea cu Coen Stork din 26 mai 1989.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
D.R.E.E.T.O.I.
Nr. 6/1090

Tovarășului
IOAN TOTU
MEMBRU SUPLEANT AL COMITETULUI
POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

NOTĂ DE AUDIENȚĂ

La 26 mai 1989, Constantin Ene, directorul D.R.E.E.T.O.I., a primit pe Coen F. Stork, ambasadorul Olandei la București, la cererea acestuia.

A asistat Al. Niculescu, secretar I la D.R.E.E.T.O.I.

C. Stork a solicitat sprijinul României pentru alegerea Olandei în Consiliul Organizației Internaționale a Aviației Civile (O.A.C.I.), categoria 2, la Adunarea ce va avea loc la Montreal în perioada 19 septembrie–6 octombrie 1989, candidatura olandeză având sprijinul țărilor grupului din care face parte. A înmânat o notă verbală în acest sens.

A transmis, de asemenea, un material informativ despre activitățile științifice desfășurate de Olanda în Antarctica, în conformitate cu articolul 3, paragraful 1, al Tratatului privind Antarctica.

C. Ene a luat notă de comunicări și a arătat că solicitarea privind sprijinirea candidaturii Olandei în Consiliul O.A.C.I. va fi examinată cu toată atenția [...].[1]

1. Fragment de text ilizibil.

În continuare, ambasadorul Olandei a spus că are instrucțiuni să solicite informații despre componența delegației și poziția României la reuniunea C.S.C.E. de la Paris privind problematica drepturilor omului.

A menționat că delegația Olandei va fi condusă de Stuhl[2], fost ministru de externe, care a candidat pentru postul de Înalt comisar al O.N.U. pentru refugiați și va cuprinde pe directorul adjunct al Direcției pentru Europa și alți specialiști ai departamentului C.S.C.E. din M.A.E. olandez.

C. Ene a făcut unele precizări în ce privește componența delegației române la reuniunea de la Paris.

A prezentat modul în care România concepe desfășurarea lucrărilor, ca o reuniune obișnuită, pe o temă specifică, din cadrul urmărilor C.S.C.E., la care va prezenta punctele sale de vedere privind problematica de ansamblu a asigurării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, căile și modalitățile de cooperare în acest domeniu.

În conformitate cu poziția sa de principiu, exprimată și prin declarația prezentată la adoptarea documentului final de la Viena, România nu va accepta ca reuniunea să fie privită, așa cum se încearcă de către unele țări, ca o parte a „procedurilor" incluse în document, față de care ea a exprimat rezerve și nu și-a asumat vreun angajament.

România dorește ca reuniunea să se desfășoare în spirit constructiv, să ducă la o mai bună înțelegere și întărire a respectului reciproc și a colaborării și să nu fie transformată într-un cadru de confruntare și incriminări, care ar avea rezultate opuse spiritului și obiectivelor Actului final de la Helsinki.

C. Stork s-a referit la unele informații din presa occidentală, după care România s-ar fi opus adoptării unui comunicat final la Forumul informației de la Londra și a solicitat clarificări.

2. De fapt, Max van der Stoel (1924–2011), ministru de externe în două rânduri (1973–1974; 1981–1982).

C. Ene a arătat că mijloacele de informare occidentale prezintă denaturat și tendențios situația la Forumul de la Londra.

Forumul nu a avut mandatul să adopte documente. De aceea nici nu a fost prezentat în mod oficial un proiect de comunicat final. Deși adoptarea acestui document nu era prevăzută pe ordinea de zi, delegația română nu s-a opus propunerii țărilor neutre și nealiniate de a pregăti un proiect care să fie general-acceptabil.

După ce un asemenea proiect a fost circulat între delegații și existau posibilități de a se întruni consensul, unele țări occidentale au insistat însă pentru introducerea în text a unui paragraf care depășea în mod evident mandatul și obiectivele Forumului.

În legătură cu acest paragraf, ca și față de alte prevederi, unele delegații au avut observații. Delegația română a avut și ea observații la paragraful de mai sus, dar nu a fost singura.

În final, autorii înșiși au renunțat să mai prezinte proiectul de comunicat.

Răspunzând la o întrebare a ambasadorului olandez, a explicat rațiunile de principiu decurgând din efectul juridic al rezervelor formulate, pentru care România nu se consideră parte la acțiunile de aplicare a „procedurilor" din capitolul „Dimensiunea umană" a documentului de la Viena. Ca urmare, nu acceptă demersurile ce îi sunt adresate prin invocarea procedurilor respective.

Audiența a durat 30 minute.

27 mai 1989
Al. Niculescu/fg/3 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 234–235.

164. 3 iunie 1989. Notă de audiență redactată în urma întrevederii dintre Coen Stork și șeful Direcției Consulare din M.A.E., Axente Frăsincar.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
Direcția Consulară
Nr. 8/93909

NOTĂ DE AUDIENȚĂ

La 2 iunie 1989, Axente Frăsincar, directorul Direcției Consulare, a primit în audiență pe Coenraad Frederik Stork, ambasadorul Olandei la București, la cererea acestuia.

A participat Ioan Alexandru Opriș, secretar III.

Coenraad Frederik Stork a adresat rugămintea de a interveni pe lângă autoritățile române competente în vederea soluționării favorabile a unui număr de 16 cereri de căsătorii între cetățeni români și olandezi și a 6 cazuri de reunificări de familii (liste anexe).

În context, ambasadorul olandez a invocat prevederile Documentului final al reuniunii de la Viena cu mențiunea că termenele prevăzute ar fi depășite.

Axente Frăsincar a precizat că ia notă de această solicitare și vor fi informate autoritățile competente.

În legătură cu prevederile Documentului reuniunii de la Viena s-a precizat că, după cum se știe, România nu și-a asumat nici o obligație privind termenele procedurale. Autoritățile române au analizat și soluționat o serie de cereri referitoare la căsătorii sau reunificări de familie și înainte de Reuniunea de la Viena și vor acționa în același spirit și în viitor, în conformitate cu prevederile legii române. Partea olandeză ar trebui să rețină și să aprecieze corect, în contextul relațiilor bilaterale, faptul că în ultimii 4 ani au fost aprobate circa 100 de cereri de căsătorii între cetățeni ai celor două țări. Pentru soluționarea acestora nu se pot stabili termene, fiecare caz având particularitățile

sale. Uneori, îndeplinirea procedurii necesită un timp mai îndelungat, pentru că nu ne este indiferent statutul de care vor beneficia cetățenii români și nu putem ignora, în anumite cazuri, nici opinia părinților care, în mod tradițional, au un cuvânt de spus în această materie.

Audiența a durat 10 minute.

Propuneri:

Copii de pe lista de căsătorii și reunificări de familii să fie trimise Consiliului de Stat – Sectorul Juridic și Direcției pentru pașapoarte, evidența străinilor și controlul trecerii frontierei din Ministerul de Interne.

A. Frăsincar

3 iunie 1989
red. I.A. Opriș
dact. MJ/4 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 242–242 verso.

165. 5 iunie 1989. Copie a unei note de audiență redactate în urma întrevederii ambasadorului Coen Stork cu Gheorghe Roșu și Petru Moisă, directori în M.A.E.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
Direcția Relații II
SECRET DE SERVICIU
(Copie)

NOTĂ DE AUDIENȚĂ[1]

La 5 iunie 1989, Gheorghe Roșu, directorul Direcției Relații II, și Petru Moisă, directorul Protocolului M.A.E., l-au primit în audiență pe C.F. STORK, ambasadorul Olandei la București, care a fost însoțit de W. BAS BACKER, secretar I.

A participat Dumitru Tîncu, secretar II.

Gheorghe Roșu a spus ambasadorului că l-a invitat în audiență pentru a-i face următoarea comunicare:

La 31 mai a.c. a sosit la București, ca turist, cetățeanul olandez VARGA VAN KIBED SANDOR.

Din sesizările unor cetățeni români rezultă că VARGA VAN KIBED SANDOR i-a vizitat la domiciliu, fără să-i cunoască anterior, le-a oferit diverse cadouri, instigându-i la acțiuni potrivnice statului român. El s-a interesat de existența altor persoane care să fie contactate și incitate în același scop.

Cetățeanul olandez a fost atenționat de organele de stat competente să respecte statutul de turist pe care l-a declarat la intrarea în România, dar el a continuat să desfășoare acțiuni ostile țării noastre. În această situație, i s-a pus în vedere să părăsească teritoriul României. În loc să dea curs acestei decizii, el s-a deplasat la reședința ambasadorului olandez, care i-a acordat găzduire, de unde a continuat să desfășoare activități ostile.

1. Deasupra, indicație scrisă de mînă, semnată indescifrabil: „Tov. gl. Mortoiu/ Discutat cu ministrul de externe, tov. I. Totu, pentru o nouă/ atenționare a acestui ambasador/ 7.6.89"

Faptul că VARGA VAN KIBED SANDOR, care a desfășurat acțiuni potrivnice orânduirii de stat din România, se află sub protecția ambasadorului Olandei nu este de natură să contribuie la dezvoltarea pe mai departe a raporturilor bilaterale.

S-a cerut ambasadorului să-i pună în vedere lui VARGA VAN KIBED SANDOR să părăsească imediat teritoriul României.

C.F. STORK a spus că a luat notă de comunicare. Din câte cunoaște, cetățeanul respectiv este cetățean olandez. A confirmat că s-a prezentat la ambasador sâmbătă 3 iunie a.c. și că va cere instrucțiuni la Haga dacă poate „colabora" la asemenea acțiune contra unui cetățean olandez. A susținut că acesta nu l-a informat despre faptul că i s-a pus în vedere să părăsească România și că nu știe unde se află acum, fiind plecat „în oraș". Din câte cunoaște, cetățeanul olandez are bilet de avion pentru miercuri, 7 iunie.

Ambasadorul a întrebat când și cine i-a pus în vedere cetățeanului olandez să părăsească România și a solicitat unele precizări privind legile române pe care acesta le-a încălcat.

Gheorghe Roșu a expus încă o dată faptele cetățeanului olandez, precizând că este vorba de acțiuni de instigare a unor cetățeni români împotriva statului român. Acestea reprezintă acțiuni grave. Deși i s-a atras atenția, el a continuat să desfășoare asemenea activități.

Ambasadorul a fost chemat pentru a fi informat de acțiunile săvârșite de cetățeanul olandez, pe care-l găzduiește, și i se solicită să ia măsuri pentru ca cetățeanul respectiv să părăsească imediat teritoriul României.

Petru Moisă a precizat că a fost atenționat la 2 iunie a.c. de către un lucrător al Direcției de pașapoarte să înceteze acțiunile ostile, iar la 3 iunie i s-a pus în vedere să părăsească teritoriul României. În continuare, Petru Moisă și-a exprimat surprinderea pentru faptul că ambasadorul intenționează să ceară și să aștepte instrucțiuni de la Haga. A menționat că autoritățile române ar fi putut să-l expulzeze imediat pe cetățeanul olandez,

dar au dorit să-l informeze în prealabil pe ambasador despre faptele acestuia, având în vedere bunele relații dintre țările noastre.

Autoritățile române cer ca VARGA VAN KIBED SANDOR să părăsească imediat teritoriul românesc, tocmai pentru a evita ca urmările acestui caz să influențeze relațiile bilaterale.

Audiența a durat 30 minute.

5 iunie 1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 243–244.

166. [iunie 1989] Notă adresată conducerii superioare a Securității despre cocktailul oferit de ambasadorul Olandei cu ocazia încheierii misiunii în România a secretarului II al ambasadei Olandei, Williem Bas Backer.

Strict secret
Exemplar nr. 2

NOTĂ

În ziua de 14 iunie a.c., orele 18.00, STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei, a oferit un cocktail la reședința sa din strada Atena nr. 20, cu ocazia încheierii misiunii în țara noastră a lui BAS BACKER ANTHONY [*sic!*], secretar II la același oficiu diplomatic, care s-a ocupat de probleme politice și comerciale.

Din măsurile de control întreprinse împreună cu U.M. 0650 au rezultat următoarele:

1. Au dat curs invitației 54 diplomați străini și 5 cetățeni români care își desfășoară activitatea în comerțul exterior și au avut aprobarea de a participa la această acțiune protocolară. S-a prevenit participarea elementelor cunoscute cu atitudini și manifestări necorespunzătoare.

BAS BACKER ANTHONY – care a fost numit secretar I în cadrul misiunii permanente a Olandei la O.N.U., New York – a menționat că șederea sa în România „a fost o experiență interesantă deoarece s-a confruntat cu o serie de probleme pe care nu le-a întâlnit în alte țări". A exemplificat cu prezența redusă a invitaților autohtoni, fără a face alte comentarii, deși era vădit stânjenit de „lipsa de atenție" a părții române cu ocazia plecării lui de la post.

În acest context, diplomatul olandez a afirmat că „deteriorarea relațiilor politice bilaterale a influențat nefavorabil schimburile comerciale și cooperarea economică cu România".

2. Urmare a acțiunilor de influență desfășurate de U.M. 0650 asupra membrilor delegației Camerei de Comerț a Olandei

care s-a aflat în țară în perioada 26–28 mai a.c., în ziarul „Financial Dagblad"[1] din 30 mai a.c., a fost publicat un amplu articol favorabil R.S. România, sub semnătura lui HENRIK VAN BUREN, șeful delegației.

Referindu-se la articolul în cauză, RUDOLF TOMAȘEVSKI, reprezentantul firmei UNILEVER la București, a afirmat că a avut un ecou pozitiv în rândul oamenilor de afaceri olandezi, iar președintele concernului UNILEVER i-a cerut să-i confirme că cele prezentate de HENRIK VAN BUREN sunt conforme cu realitatea.

3. STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei, a adresat reprezentanților români ai firmelor olandeze invitația de a-l vizita mai des, afirmând că „aceste contacte sunt bine-venite, deoarece pot contribui mai mult la rezolvarea unor probleme comerciale".

Se va acționa, în cooperare cu U.M. 0650, pentru a controla aceste contacte și a le folosi în interes operativ.

Nr. D-3/00187.457 din iunie 1989
GV/CR/2 ex.
RD 873/1989

LISTA
participanților români la acțiunea protocolară
din 14 iunie 1989 oferită de ambasadorul olandez

1. DRAGNEA GHEORGHE – inginer – referent de spațiu la M.C.E.C.E.I.

2. CONTINEANU SERGIU – economist – șef serviciu valutar la B.R.C.E.

3. STĂNESCU MIHAI – inginer – reprezentantul firmei „SCHELL"[2]

1. Corect, de fapt, *Het Financieele Dagblad*, cotidian olandez specializat în subiecte financiare, fondat în 1943.

2. Corect, de fapt, Shell, denumirea uzuală sub care este cunoscută compania olandezo-britanică Royal Dutch Shell.

4. TOMAŞEVSKI RUDOLF – inginer – reprezentantul firmei UNILEVER

5. MOŢEA DOINA – inginer – reprezentanta firmei LIMPEX

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 248–249.

167. [iunie 1989] Notă informativă olografă a sursei „Daniela" în care comunică Securității lista de invitați români.

În ziua de 14 iunie, ora 18, Ambasadorul va da un cocktail cu ocazia plecării lui Bas Backer. Lista de invitați a făcut-o B.B. Sunt cam 50 de diplomați (cu soții) și câțiva români: Dragnea (M.C.E.), S. Julman (Uniunea Arhitecților), S. Contineanu (B.R.C.E.), Mihnea I. (I.S.P.I.F.); Ion Bogdan Lefter, Mircea Nedelciu, O. Drîmba, Dan Deșliu (Uniunea Scriitorilor), Florin Ciobotaru (U.A. Plastici), Florin Totan (U. Compozitorilor), Nicu Stăncescu și Mariana Botez (invitațiile duse acasă de Valeriu); M. Stănescu (Shell), R. Tomașevski (Unilever), Doina G. Moțea (Limpex), de asemenea Th. Mattheij, Wilma Thenws, F. Hampsink.

GABRIELA ADAMEȘTEANU, DINESCU MIRCEA;[1]

În ziua de 8 iunie, ora 13, va fi un dejun la ambasador acasă cu ocazia vizitei lui Vessluis (Belgrad). Invitați: Mertens (R.F.G.), P. Chesneau (Société Générale), Tomașevski (Unilever), Dinu Ioniță (M.C.E.), Bulibașa (Min. Agriculturii), St. Cardiș (B.R.C.E.).

Vessluis stă 2 zile (7 și 8) și e cazat la Intercontinental.

Vineri (2 iunie), Sonja mi-a dat să citesc (și apoi să i le dau înapoi) trei articole despre România din ziare olandeze: unul semnat de Sorin Alexandrescu (despre România și disidenți în general), unul de J. W. Bos (despre Mircea Dinescu) și unul de Piet de Moor (?), ziarist belgian care a fost aici (despre România). Sonja a comentat că probabil că de acum J. W. Bos nu va mai primi viza de intrare dacă va mai vrea să vină în România.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 250.

1. Nume adăugate cu alt scris.

168. 16 iunie 1989. Notă adresată conducerii superioare a Securității despre vizita pe care ambasadorul Olandei a făcut-o lui Radu Voinea, președintele Academiei Republicii Socialiste România.

Secret
Ex. 1

NOTĂ[1]

În ziua de 14 iunie 1989, tovarășul academician RADU VOINEA, președintele Academiei R.S. România, a primit în vizită de prezentare pe C.F. STORK, ambasadorul Olandei la București.

Cu acest prilej, diplomatul olandez a înmânat o scrisoare (anexă) din partea președintelui Academiei Regale Olandeze, D. de WIED, prin care acesta intervine în favoarea urgentării rezolvării cererii de plecare definitivă în S.U.A. depusă de „omul de știință român" PREDA GHEORGHE de la Institutul pentru conservarea energiei și politică energetică.

Scrisoarea insinuează că în situația respectivă se încalcă drepturile omului, cel în cauză suportând consecințele nealinierii sale la punctul de vedere oficial în domeniul energetic, fapt ce ar fi făcut să-și „piardă postul și orice posibilitate de a-și continua cercetările".

Președintele Academiei R.S. România a răspuns ambasadorului olandez că nu cunoaște despre existența institutului și a „omului de știință" menționat.

Din verificările noastre a rezultat că PREDA GHEORGHE, de 59 ani, fost conferențiar universitar la Academia de Studii Economice din București, în prezent muncitor necalificat,

1. Deasupra, cu scris de mână: „Buletin/ exploatat la S.C.A.S./ 17.06.89". În dreapta, însemnarea: „S 6". S.C.A.S. – Serviciul Central de Analiză și Sinteză din cadrul Centrului de Informatică și Documentare al Securității, care edita Buletinul informativ al Ministerului de Interne, un material care circula la nivelul conducerii superioare de partid și de stat.

exclus din partid, a depus la 8 februarie 1988 cerere de plecare definitivă în S.U.A.

Comisia Guvernamentală pentru Vize și Pașapoarte i-a aprobat formularele mari, urmând ca în luna iunie a.c. să fie supusă aprobării eliberarea pașapoartelor.[2]

Aspectele menționate vor fi semnalate Direcției a III-a și Securității Municipiului București.

Prin Academia R.S. România se va trimite o scrisoare de răspuns Academiei Olandei în care să se arate că atât institutul, cât și „omul de știință" PREDA GHEORGHE nu sunt cunoscuți, iar cele solicitate Academiei noastre nu fac obiectul preocupărilor acestui for de știință și cultură.

Nr. 051.725
din 16 iunie 1989

TRADUCERE ANEXĂ
ACADEMIA REGALĂ OLANDEZĂ DE ȘTIINȚE

Președintelui Academiei
Republicii Socialiste România
Calea Victoriei 125
București
România
B.1863
Amsterdam, 24 mai 1989

Dragă Domnule Președinte,

Foarte impresionată, Academia Regală de Arte și Științe a Olandei a luat notă de poziția foarte dificilă în care se găsește acum omul de știință din domeniul energetic, dl Gheorghe Preda.

2. Urmează un paragraf de două rânduri anonimizat de C.N.S.A.S.

După cum înțeleg, aceste dificultăți s-au născut din faptul că în trecut dl Preda a dat glas unor păreri diferite din punctul de vedere oficial în probleme energetice.

Datorită acestui fapt, dl Preda și-a pierdut postul și de asemenea orice posibilitate de a-și continua cercetarea științifică.

Dificultățile au crescut și mai mult când dl Preda, ca o consecință a măsurilor luate împotriva lui, a cerut o viză de ieșire pentru el și familia lui.

După părerea noastră aceste măsuri contravin clar drepturilor omului stipulate în documentul final al Conferinței de la Helsinki, care au fost adoptate și de țara dumneavoastră.

Sunt convins că Academia dumneavoastră este un susținător egal de puternic al libertății științei cum este și Academia noastră și de aceea vă adresez un apel urgent ca să vă folosiți influența cu scopul ca dl Preda să-și obțină viza de ieșire cerută.

Vă mulțumesc dinainte pentru colaborarea pe care o apreciem foarte mult.

Al dumneavoastră plin de fidelitate,
D. de Wied
Președinte

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 252–254.

169. 19 iunie 1989. Notă informativă dată de sursa „Crișu" despre vizita pe care a făcut-o, instruit de Securitate, ambasadorului Olandei pentru a-i afla preocupările legate de evenimentele de la Budapesta.

321/J.L. „Crișu"/19.06.1989/95/15.523 Strict secret
Exemplar unic

NOTĂ

Conform indicațiilor primite, astăzi, 19 iunie a.c., am fost la Ambasada Olandei pentru a discuta cu ambasadorul acestei țări, despre ultimele evenimente.

Am pretextat că vizita este de protocol, cu ocazia reîntoarcerii mele din concediu – și o rugăminte pentru eliberarea unei vize pentru a vizita Olanda.

Ambasadorul s-a dovedit foarte binevoitor și primitor – apoi la sfârșitul vizitei m-a întrebat:

– Ce părere am în legătură cu comunicatul de la televiziunea noastră de sâmbătă seara 17 iunie[1];

– Ce știe: căror evenimente s-a datorat reacția atât de promptă și vehementă a autorităților noastre;

– Dacă este adevărat că Imre Nagy a fost adăpostit în România, în perioada 1956–1958[2];

1. Comunicatul de protest față de Declarația comună de la Budapesta din 16 iunie 1989 a unor reprezentanți ai opoziției maghiare și ai emigrației române (Stelian Bălănescu, Mihnea Berindei, Ariadna Cornea-Combes, Mihail Korne, Ion Vianu, Dinu Zamfirescu) cu privire la Transilvania.

2. După arestarea sa, în 21 noiembrie 1956, Imre Nagy, alături de alți membri ai grupului său, a fost adus în mare secret în România. Ținut sub pază strictă într-o vilă de protocol din apropierea Bucureștiului, a fost anchetat până în 1957. A fost judecat și condamnat la moarte în cadrul unui proces cu ușile închise, a cărui sentință a fost făcută publică după executarea ei, în 16 iunie 1958. După exact 31 de ani, Imre Nagy a fost reînhumat solemn, prin grija opoziției maghiare. La eveniment a fost invitată și o delegație a exilului românesc, ceea ce a făcut ca reacția regimului de la București, să fie extrem de furibundă.

– Dacă este adevărat că România amenință cu armele („este adevărat, chiar cu bomba atomică – pe care ați poseda-o), pe unguri?"

– Dacă este adevărat că în țară au fost manifestații de protest.

I-am răspuns că nu cunosc ce anume a determinat o asemenea reacție – dar este sigur că manifestările la care s-a referit comunicatul au fost deosebit de grave, de vreme ce noi, românii, de obicei pașnici și doritori de a nu produce false probleme, a trebuit să reacționăm de maniera amintită.

De altfel, întreaga societate românească este de acord cu o asemenea reacție – eu însumi socotind-o oportună.

I-am răspuns că, după știința mea, Imre Nagy a fost adăpostit în România, în perioada amintită, dar că înapoierea lui, către unguri, în 1958, a fost, desigur, o dispoziție a rușilor, pe vremea aceea nimeni neputându-li-se opune.

Cu privire la amenințarea cu armele – i-am spus ambasadorului:

„Îmi spuneți că ați fost la Centenarul Eminescu, cu ocazia celor 100 ani de la moartea poetului. Într-o poemă a acestuia, Eminescu spune ceea ce noi toți simțim: noi românii ne apărăm moșia și neamul și nu amenințăm pe nimeni."

Cu privire la manifestații în țară împotriva celor la care s-au dedat ungurii la 16 iunie – sunt convins că au fost însă decent[e] și ca un răspuns al celor afirmate de ei.

În încheiere, am avut o discuție cu ambasadorul legată de atitudinea din ultima vreme a lui Otto von Halsbürg [*sic!*], ultimul „rege" al Ungariei.

„Crișu"

N.O.
Materialul se exploatează la Serviciul 15.

maior
Jiga Liviu
RD. 001373
SC ex. unic

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 262–262 verso.

170. 24 iunie 1989. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor furnizate de sursa „Dora" despre o petrecere de copii organizată la reședința ambasadorului Olandei.

S.S
Ex. nr. 1

3111/DC
„DORA"
24-06-1989

NOTĂ-RAPORT

Sursa „DORA" ne-a comunicat următoarele:

Sâmbătă, 24 iunie a.c., fiul ambasadorului, Daniel, a informat-o că va avea aproximativ 30 de invitați copii și părinți, la ora 18. În acest sens se va deplasa la reședința ambasadorului pentru a pregăti niște aperitive.

Pentru a servi la masă a fost chemată menajera MOGA MARIA.

Sursa nu cunoaște cine sunt invitați, nici cum o să decurgă festivitatea.

În aceeași zi la ora 12, ambasadorul o să participe la festivitatea încheierii anului școlar a fiului său la Școala franceză.

Sursa a mai informat că la începutul lunii iulie este posibil să vină soția ambasadorului însoțită de cei doi copii. Nu cunoaște cât o să rămână în țara noastră.

N.O.

Sursa a fost instruită să ne informeze dacă află noi amănunte despre masa oferită de fiul ambasadorului și cine sunt invitații.

Nota se va exploata la D.U.I. STAN.

MOGA MARIA se află în atenție la 3111/DC.

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 263–263 verso.

171. 7 iulie 1989. Notă-raport întocmită de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor date de sursa „Dora" despre relațiile ambasadorului Olandei cu Tomnița Florescu.

3111/DC
„DORA"
7.07.1989

S. secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

Sursa „DORA" ne-a comunicat următoarele:

Astăzi, 7 iulie a.c., ambasadorul STORK a venit în jurul orei 14 însoțit de două persoane (bărbat și femeie) la reședința sa și au servit masa până în jurul de 15.30. Sursa nu le-a mai văzut pe cele două persoane în compania ambasadorului, iar după modul cum discutau cu acesta reieșea că se cunosc bine și că sunt străini. Nu a putut să-și dea seama ce naționalitate au cei doi.

Sursa a mai relatat că în vizită la ambasador vine foarte des o cetățeană română numită FLORESCU. Relațiile dintre cei doi sunt foarte apropiate, mai mult decât amicale. Această doamnă FLORESCU este o persoană în jur de 35–40 de ani, tunsă scurt, șatenă și care se îmbracă destul de vulgar. Aceasta are o fată care este bună prietenă cu DANIEL, fiul ambasadorului, și care este elevă la Școala Americană. Doamna FLORESCU se consultă deseori cu sursa asupra meniului pe care îl pregătește pentru ambasador, cât și asupra preparării unor mâncăruri.

N.O.

În notă este vorba de ziaristul francez EXPERT JACQUES, care i-a luat un interviu ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK. La masa de la reședința ambasadorului a mai participat și DE LANGE WERA, ziaristă olandeză cazată la H. Muntenia.

Numita FLORESCU se identifică a fi FLORESCU TOMNIȚA, domiciliată în București, str. Alexandru Mora nr. 23. Se vor întreprinde măsuri pentru a clarifica natura relațiilor dintre cei doi.

Sursa a fost instruită să se ocupe mai mult de FLORESCU TOMNIȚA pentru a-i câștiga încrederea și a afla noi amănunte privind relația cu ambasadorul.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 269–269 verso.

172. 17 iulie 1989. Notă de semnalare a întâlnirii pe care ambasadorul Olandei a avut-o în parcul Herăstrău cu două persoane urmărite la rândul lor de Securitate.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00483882 din 17.VII.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

CĂTRE
Dir. 3/3112

Notă semnalare

În ziua de 12.07.1989, la ora 18.20, în parcarea de pe Șoseaua Nordului de la intrarea în parcul Herăstrău, a oprit auto CD 444. Din autoturism a coborât obiectivul „STAN" de la ambasada OLANDA. Acesta a mers la terenul de tenis de lângă restaurantul Debarcader unde se găseau individele cunoscute din strada Bitoliei nr. 22 și strada Mora nr. 13. Aici se găsea și copilul său care juca tenis cu o fată de circa 16 ani. „STAN" a discutat cu aceste individe timp de 20', după care și-a luat copilul, a revenit în parcare și cu autoturismul a plecat în direcția Bdul Aviatorilor.

Anexăm o fotografie și negativul.

COMANDANT UNITATE
Șeful Serviciului,
Col.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 273.

173. 15 iulie 1989. Raport întocmit de plutonierul Catană Gheorghe care a încercat să oprească intrarea în reședința ambasadorului a unei cetățene olandeze.

M.I.
D.S.S.
U.M. 0672/7
PLT
CATANĂ GHE
15.07.1989

/Dir. III
„OANA"/

Tov. Comandant,

Raportez:

Executându-mi serviciul pe strada Atena la Ambasada Olandei, în jurul orei 17.40 a venit la reședința ambasadorului olandez o individă (nu cunosc cetățenia) care intenționa să intre în obiectiv, eu am oprit-o solicitându-i actele, ea mi-a răspuns că nu are acte la ea și că mâine va veni la milițian cu pașaportul și că este de origine olandeză.

În timp ce eu discutam cu individa a venit băiatul ambasadorului, spunându-mi să îi dau drumul în obiectiv, că este prietena lui.

Individa a intrat în obiectiv și, la ora 17.55, când „STAN" împreună cu soția au revenit acasă, individa i-a spus soției lui „STAN" că milițianul a oprit-o la poartă.

La ora 18.05, soția lui „STAN" a venit la mine și m-a întrebat dacă cunosc limba franceză sau engleză și eu i-am răspuns că nu.

După care a solicitat o vecină (care uda florile), care locuiește la nr. 22, aceasta a tradus din franceză.

M-a întrebat de ce eu nu las musafirii care vin la ei la reședință să intre în casă.

Eu am răspuns următoarele:

Am oprit-o pe domnișoara pentru că am confundat-o cu o fată de vârsta ei care este bolnavă psihic și nu am știut că este

cunoștința dumneavoastră, pentru că nu mi-a prezentat-o nimeni, după care mi-am cerut scuze.

PLT
Catană

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 277–277 verso.

174. 15 iulie 1989. Raport întocmit de plutonierul Catană Gheorghe despre prezența la ambasada Olandei a unui cetățean român care a lăsat acolo niște file de hârtie scrise.

M.I.
D.S.S.
U.M. 0672/7
PLT
CATANĂ GHE.
15.07.1989

/Dir. III
„OANA"/

Tov. Comandant,

Raportez:

Executându-mi serviciul pe strada ATENA la Ambasada Olandei am observat următoarele:

La ora 13.50, „STAN" (ambasador) a venit cu CD 444 (condusă de el) fiind urmat de un individ român cu mașina Olcit culoare albă cu numărul de înmatriculare 2-B-1839, care a intrat împreună cu „STAN" în obiectiv.

Individul român, la coborâre din mașină, avea asupra lui 4 (patru) coli de hârtie scrise de mână. A plecat la ora 13.55 condus de „STAN" până la poarta reședinței, a plecat cu aceeași mașină.

La plecare am observat că individul român nu mai avea colile de hârtie la el.

PLT
Catană[1]

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 278.

1. În stânga, scris de o altă persoană: „Stănescu Mihai".

175. 19 iulie 1989. Notă de semnalare privind traseul parcurs prin București de soții Stork în ziua de 15 iulie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00486867 din 19.07.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
UM 0625/3111/GV

NOTĂ SEMNALARE

În ziua de 15.07.1989, la ora 16.45, COENRAAD FREDERIK STORK „STAN", ambasadorul Olandei, a ieșit de acasă împreună cu soția, care avea asupra sa două aparate de fotografiat, au plecat pe jos pe str. Atena, Ankara, P-ța și Calea Dorobanților și s-au oprit în fața librăriei „Lumina". Aici, timp de 5', au privit la o vitrină pe care soția lui „STAN" a fotografiat-o și în care erau expuse operele președintelui țării tovarășul Nicolae Ceaușescu, iar „STAN" privea în toate direcțiile. Imediat au intrat în librărie și au cumpărat o hartă, apoi au ieșit, s-au oprit în fața bisericii de lângă librărie, pe care au fotografiat-o, după care au mers la oficiul P.T.T.R. nr. 63, ora fiind 16.55. Aici au făcut o comandă telefonică internațională și au așteptat până la ora 17.27, când li s-a dat legătura. „STAN" a efectuat convorbirea timp de 3' de la cabina nr. 2. S-a anunțat organul informativ. La ora 17.50 au ieșit, au mers pe Calea Dorobanților și s-au oprit în piața de flori, unde „STAN" i-a cumpărat soției un buchet mare de flori, după care au mers prin P-ța Dorobanților, str. Ankara, Atena și au intrat acasă ora fiind 18.00.

Anexăm 3 fotografii.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 279–279 verso.

176. 25 iulie 1989. Adresă transmisă prin telex de Direcția a III-a către unitățile sale din județele Cluj, Bihor, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Suceava, Neamț, Bacău și Iași prin care se cere ca ambasadorul Olandei și soția sa să fie supravegheați și împiedicați să ia legătura cu persoane cunoscute cu atitudine și manifestări potrivnice regimului.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
Direcția a III-a
Nr. 3111/GV/02222 din 26-07-1989

Secret
Ex. unic

TELEX

Către
SECURITĂȚILE JUDEȚENE:
CLUJ, BIHOR, BISTRIȚA-NĂSĂUD,
MARAMUREȘ, SUCEAVA, NEAMȚ,
BACĂU ȘI IAȘI

În perioada 28–31 iulie 1989, ambasadorul Olandei la București, STORK COENRAAD FREDERIK, și soția sa, STORK ELLEN VICTORIA, vor efectua o vizită turistică în Cluj-Napoca și în nordul Moldovei.

Cei în cauză vor sosi în Cluj-Napoca în data de 28 iulie a.c.; STORK COENRAAD FREDERIK, cu avionul de la București, iar soția sa cu CD 814, din Ungaria, prin P.C.T.F. BORȘ. Ambii sunt cunoscuți cu preocupări intense de a contacta elemente cunoscute cu atitudini și manifestări protestatar-disidente. STORK ELLEN VICTORIA este de profesie fotoreporter.

Rugăm să fie întreprinse măsuri complexe de control al activității celor în cauză și de prevenirea contactării de persoane cunoscute cu atitudine și manifestări necorespunzătoare.

Rezultatul măsurilor întreprinse să ne fie comunicat în scris și în mod operativ.

ŞEFUL DIRECŢIEI
[ss]

GV/CR/ex.unic
RD 1027/1989
Nr. 1908
R
Din 25.7.89

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 282.

177. 31 iulie 1989. Adresa Inspectoratului Judeţean de Securitate Cluj către Direcţia a III-a despre vizita făcută Doinei Cornea – obiectivul „Diana"– la Cluj-Napoca de familia Stork.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA — Strict secret
MINISTERUL DE INTERNE — Ex. nr. 1
INSPECTORATUL JUDEŢEAN CLUJ
Nr. 331/OG/0023065/31 iulie 1989[1]

M.I. – DIRECŢIA a III-a
Personal tov. Gr.-mr. MORTOIU AURELIAN –
BUCUREŞTI

La ordinul dv. nr. 3111/GV/002222 din 25 iulie 1989, privind vizita la Cluj-Napoca a ambasadorului Olandei la Bucureşti, STORK COENRAAD FREDERIK, împreună cu soţia şi doi copii (minori), raportăm următoarele:

Sus-numiţii au sosit în municipiul Cluj-Napoca în ziua de 28.07.a.c., ambasadorul împreună cu unul dintre copii au venit cu avionul de la Bucureşti, iar soţia cu celălalt copil au venit de la Budapesta, intrând în ţară în aceeaşi zi, cu autoturismul Mercedes nr. CD-814.

Din complexul de măsuri informativ-operative întreprinse au rezultat următoarele:

– după ce au sosit pe Aeroportul din Cluj-Napoca, la orele 15.40, ambasadorul, însoţit de fiul său, s-a deplasat cu autobuzul Agenţiei TAROM, până în zona centrală a municipiului.

De aici, cei doi străini au mers cu un alt autobuz până în apropierea domiciliului obiectivei „DIANA" – element protestatar, iar la orele 16.25, ambasadorul şi fiul său au intrat la domiciliul acesteia, unde au rămas până la orele 18.55.

1. Documentul are o ştampilă de intrare cu numărul 00151121 din 1 august 1989. Sub antet, semnat indescifrabil: „Serv. 11/ Să urmărim dacă nevasta/ ambasadorului publică ceva/ necorespunzător afară./ Col."

Din informațiile obținute, rezultă că „DIANA" s-a plâns ambasadorului că nu primește scrisorile, că este supravegheată în continuare de organele de stat, iar în final ambasadorul a făcut remarci ironice cu privire la faptul că în ziarele *Scânteia* și *România liberă* au apărut mai multe poze ale unor înalte personalități.

„DIANA" a aprobat remarca ambasadorului, spunând că „situația este cruntă".

La plecare, ambasadorul și fiul său au fost conduși până la poartă de „DIANA" și soțul acesteia.

În continuare, străinii s-au deplasat pe jos până la hotelul Transilvania, unde aveau cazare rezervată, așteptând aici până la orele 20.00, când au sosit soția și celălalt fiu care veneau de la Budapesta, călătorind cu autoturismul CD 814.

La orele 20.00, ambasadorul i-a telefonat acasă scriitorului BUZURA AUGUSTIN din Cluj-Napoca, legătură mai veche a diplomatului, pe care l-a invitat să servească masa împreună la restaurantul hotelului Transilvania.

Din discuțiile purtate la masă, controlate prin mijloace T.O., al căror conținut în copie îl înaintăm integral, nu au rezultat aspecte de interes operativ.

După ce au servit masa, ambasadorul și soția l-au condus pe BUZURA A. cu mașina lor până la domiciliu, revenind apoi la hotel.

În cursul zilei de 29.07.a.c., străinii au vizitat zona centrală a municipiului Cluj-Napoca, iar în piața agroalimentară soția ambasadorului a fotografiat mai multe aspecte, unele dintre ele putând fi interpretate în mod negativ (țigani, persoane stând la rând).

La orele 11.30 l-au vizitat la domiciliu pe scriitorul BUZURA A., unde au rămas cca 45 minute. Nu au rezultat aspecte de natură operativă.

La 12.30, diplomatul olandez împreună cu soția și cei doi copii s-au deplasat la domiciliul ob. „DIANA", dar, întrucât

aceasta nu era acasă la ora aceea, au revenit la orele 13.00, rămânând la adresă cca o oră și 30 minute.

Din informațiile obținute, rezultă că „DIANA" le-a relatat străinilor despre faptul că este supravegheată, că este izolată, că a fost anchetată timp de 4 săptămâni.

De asemenea, le-a prezentat în mod tendențios problema sistematizării localităților rurale din țara noastră.

În final, soția ambasadorului i-a făcut „DIANEI" câteva fotografii.

La orele 14.35, diplomatul olandez împreună cu familia au plecat de la domiciliul „DIANEI", iar la 14.50 au părăsit municipiul Cluj-Napoca în direcția Dej–Bistrița.

Au fost anunțate serviciile de linie din cadrul I.J. ale M.I. Bistrița-Năsăud și Suceava pentru a-i avea în atenție.

Noile date de interes operativ ce le vom obține ulterior, referitoare la discuțiile purtate de diplomații olandezi cu legăturile lor din Cluj-Napoca, le vom raporta de urmare.

ȘEFUL SECURITĂȚII
Colonel IONIȚĂ NICOLAE
ȘEFUL SERVICIULUI
Colonel VULCAN FILITAS

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 286–288.

178. 31 iulie 1989. Transcrierea discuției soților Storck cu Augustin Buzura, interceptată de Securitatea din Cluj.

MINISTERUL DE INTERNE
INSPECTORATUL JUDEȚEAN CLUJ
– Securitate –
Nr. 00
din 1989

Strict secret
Ex. nr.

„SURDU"

– Discuții pe tema meniului. (vorbesc în șoaptă, râsete).

Dl: Este pentru prima dată când mi-a fost frică (?) în ultima oră, ... de Cluj pentru că VIOREL SIMA a parcurs orașul în ... minute ... comunismul politic.

(BUZURA vorbește în șoaptă.)

Dl: . . . a avut nesansă la examenul de admitere.

BUZURA: Da.

Dl: Ce vei face?

BUZURA: Cred (nu se mai aude ce spune).

Trebuie mult tact.

Dl: ... MARCUSE .....

Eu vreau să încep pentru că eu cred că este o aplicație a lui Dumnezeu pe care am citit-o în această carte pe care am fotocopiat-o ... pe care am găsit-o într-un anticariat într-o stare perfectă.

BUZURA: Deci, eu văd că este o indicație a lui Dumnezeu. (râsete)

Dl: Este teribil, am făcut progrese, dar DANIEL (probabil fiul său) mai mari decât mine.

Dl: Tu înveți engleza cu profesor?

BUZURA: Da, cu profesor.

Dl: Preferi să vorbim în engleză? (râde)

BUZURA: Nu, nu încă (continuă în limba engleză și vorbește foarte încet) .....

Îmi place engleza, dar nu pot utiliza cuvintele pentru a exprima ceva mai profund.

Dl: – Nu poți vorbi despre multe lucruri; dar despre ce ai putea vorbi, despre București?

BUZURA: Nu, despre Cluj.

Dl: O, ce plăcut.

(Până în acest moment conversația pare doar un moment de amuzament, obiectivul râde adesea.)

BUZURA: Eu voi pleca în ANGLIA pentru o lună, la toamnă.

Dl: O, ce drăguț! Dar când va fi asta? Pentru că la începutul lunii septembrie eu voi fi încă în OLANDA, până prin data de 18. Tu cred că vei merge în ANGLIA până la acea dată?

BUZURA: Nu știu încă exact.

Dl: Și ce vei face în ANGLIA timp de o lună?

BUZURA: (Nu se aude răspunsul) ...

Dl: Această activitate este organizată de Consulatul Britanic? Adică chiar Consulatul Britanic, care se află la București, a aranjat această activitate?

BUZURA: ..... (Nu se aude.)

Dl: Ei bine, eu nu am avut motive pentru că englezii nu m-au invitat să-l întâlnesc, și acest lucru nu mi-a plăcut, deoarece ei știau cât de mult m-ar fi interesat să-l întâlnesc. În schimb, cred că l-au invitat pe colaboratorul meu și el... (continuă în limba franceză).

BUZURA: Atunci ne vom întâlni.

Dl: Bine. Când ne-am văzut noi doi ultima dată?

.....

Dl: Ce vei face? (Nu se aude răspunsul lui BUZURA.)

Dl: (Vorbește în limba engleză și continuă în limba franceză) colaboratorul meu care a împrumutat cartea pe care a scris-o, traducerea, capitolul despre România.

BUZURA: (continuă în limba engleză, foarte încet.)

Dl: (în engleză) Când l-ai întâlnit ultima dată?

BUZURA: Anul trecut.

Dl: După aceea SORIN (?) a fost la mine.

BUZURA: (mirat) Aici în România?

Dl: Da.

BUZURA: În România?

Dl: Da .....

(Apoi conversația continuă în limba franceză despre un bărbat a cărui mamă a suferit aici un accident ...)

El a fost aici pentru că maică-sa a avut un accident de mașină; el a obținut viza 3 zile, dar a putut să o prelungească la o săptămână. El nu a văzut alți oameni în afara familiei sale, notarul și doctorul (continuă în limba engleză și în șoaptă). El a plecat în 11 martie.

A avut multe de rezolvat din cauza accidentului mamei sale care a fost internată la Spitalul de urgență. Așa că el a stat o săptămână cu mine și eu am fost foarte mulțumit; a fost chiar fascinant pentru mine să stau de vorbă cu el, deoarece era prima dată, după 13 ani, că el vizita România.

Dl (mulțumește apoi pentru conversația în limba engleză și continuă să converseze în franceză.)

Dl: Am văzut-o pe MICHAELA în 14 iulie la Ambasada Franței. Era acolo ... o vedetă (?) (nu se mai aude – spune în șoaptă).

BUZURA (mirat): O, la, la; fantastic.

Dl: discută despre (vizita) invitația la Ambasada Franței, unde, probabil, a fost un fel de carnaval, pentru că dintre toți cel mai amuzant a fost DANIEL, fiul său, care avea o pălărie cubaneză ... (râsete)

Discuții în olandeză cu dna și copilul (pauză pe casetă).

Dna: ... la Universitate era cunoscută pentru luptele ... de către studenți.

Dl: (În olandeză continuă.)

Dna: ... are un cântec pe un disc pentru studenți... mai demult am avut un ... austriac, el era foarte ambițios, cunoștea toate cântecele lui Heidelberg și eu nu știam că acest cântec este ...

Știi că în avionul de la București la Budapesta am fost într-un scaun fără ... ca într-o cutie.

BUZURA: ...

Dl: În avionul TAROM de azi, femeia a făcut o glumă proastă, dar când a auzit că sunt ambasador .... farfuria (râsete).

La intrarea în avion m-a întrebat dacă mă deranjează ... cu copilul ... (râd).

Dna: Probabil era rezervat pentru cineva, așa este mai delicat. Ce ați gândit anul trecut despre acel ziarist englez?

BUZURA: ... foarte curios.

Dna: Nu și pentru el. El a scris o serie de trei articole în G. ... Nu le-ați văzut?

BUZURA: Nu! Poate MICHAELA le-a văzut, da, pentru că eu le-am trimis. Tu le-ai văzut?

Dl: Nu. (Un răspuns afirmativ.)

Dna: Ei bine, data viitoare, când mai vin la Cluj (se oprește).

BUZURA: Sunt articole bune?

Dl: Articole turistice.

Dna: Un om ... a spus că sunt articole pentru autostradă. Nu, nu erau rele.

Dl: ... mi-a trimis o carte de ..., un belgian, este un artist ... care în anii '20 și '30 a făcut ... asupra unor subiecte foarte sociale ... era un socialist-idealist. A fost pentru prima dată când eu am cunoscut asemenea lucruri.

Dna: A fost pentru ultima dată ... când un ziarist (s-a terminat caseta).

Dl: ... discută despre ceva ziare și amintește *New-York Times* ...

Dna: ... (în olandeză) după care spune: Îmi amintesc că acum un an era muzică, mult mai amuzant decât astăzi (râsete), astăzi, sunt mai mulți oameni ... (zgomot mare).

Dna: Băiatul care era în avion avea la gât un fel de permis pentru a călători în toate țările comuniste; erau studenți; în București a stat o jumătate de zi și a spus că sunt mulți criminali

în București. Eu i-am spus că nu am văzut așa ceva, cum criminali? (râsete). Poate la hotel la video.

Dna discută despre o călătorie cu avionul TAROM în care este mult zgomot ca și cum ai fi afară.

Dl: În avion, în fața noastră era un cuplu care, la sosirea la Cluj, când eu am căutat un taxi ..., el pronunța atât de bine olandeza, mai bine decât germana. Era român.

Nu se înțelege ceea ce spune BUZURA, vorbește încet.

Gălăgie mare.

Dna discută despre plăcerea de a vedea un film la cinematograf în comparație cu video.

BUZURA discută despre un film Rimbad(?) văzut la video despre care dna spune că este un film tipic american, modul de a face bani și continuă cu relatarea unui subiect de film văzut.

Dna: Toată lumea adoră acest film și Dv. spuneți același lucru.

Vorbește mult copilul.

Dna: Este un film foarte comic, Anglia contra America. Cel care a făcut filmul era englez, dar detestă tot ce e englez. „Un cântec numit Wanda" (?), probabil titlul filmului[1].

Discuții multe asupra a ceea ce servesc, dna refuză să mai mănânce, dar BUZURA insistă.

Dna: Discută despre o ciupercă „urechiușă" pe care a mâncat-o și e foarte bună. În Germania este la fel de scumpă ca și caviarul. „Mâine-dimineață voi merge la piață să caut ciuperci urechiușe." În Germania, 1 kg este 100$ și aici este ca și nimic (ieftin). Încep să dispară aceste ciuperci pentru că, dacă le tai când sunt prea tinere, ele nu au timp să se mai reproducă.

– Discută în limba olandeză.

Dna apreciază mâncarea și este bucuroasă că în restaurant mai este un grup și deci ospătarii nu trebuie să muncească numai pentru ei.

1. Probabil filmul *A Fish Called Wanda* din 1988, în regia lui Charles Crichton și John Cleese.

Dna îl întreabă pe BUZURA care este ultimul film pe care l-a văzut. Nu se înțelege răspunsul acestuia, dar dna apreciază filmul care este mai drăguț, comparativ cu celălalt (râsete).

Dna povestește un alt film a cărui acțiune se petrece într-un sat olandez foarte sălbatic.... Ea a văzut acest film la cinema și astfel i-a rămas mai bine în memorie.

Dna: Ați văzut filmul lui Taviani(?), Chaos?

BUZURA: Bineînțeles ...

Dna: Relatează peisaje din film, muzica. Un film idilic. De aceea, am cumpărat un video și o cameră (probabil pentru a înregistra) ... dar, el nu știe să facă diferența între un frigider și o cameră pentru filmare (râsete la adresa soțului ei).

Am cumpărat un video pentru că la televiziunea engleză este filmul (denumirea) al lui Fellini și numai așa l-am înregistrat și am cumpărat aparatul. Întotdeauna am vrut să am o familie ca și aceasta (ca aceea din film) (povestește secvențe). Cu Marcello Mastroianni și soția lui Fellini, un cuplu italian.

Dl: Am văzut un singur film de Fellini (*CEC-ul alb*).

Dna: Astăzi, când am trecut frontiera am așteptat o jumătate de oră dar asta-i nimic pentru că sunt oameni care așteaptă 4-5 ore și m-am uitat ce se află în valize și am văzut foarte, foarte multe video-uri. Pot fi înregistrate aici.

BUZURA: Da (continuă cu alte explicații), nu.

Dna: Este formidabil. Deci dacă rămân în România pot să fac și eu asta. Video-ul meu l-am lăsat la Londra pentru că nu mă pricep la el. Am filmat cu video-ul sistematizarea (râde) la București, Calea Victoriei, nu, cum se numește strada? Ea a fost așa și au făcut-o așa! (Se termină banda.)

Dna: Pentru Ambasada Canadei ...

Eu nu am mâncat la Budapesta pentru că nu mai aveam bani. Aici nu este scump. Am mâncat ceva foarte bun care se numea langoș (explică preparatul). La 2.30 am fost trezită de recepționeră și poliție, eu am crezut că este o tragedie; ei mi-au spus să dau o declarație pentru că „doi tineri din Germania

Democrată au dansat pe maşina Dv." (râsete) M-am gândit la garaj, la asigurare, dar nu a avut nimic. A fost un dans foarte uşor, foarte democratic şi apoi am putut să dorm (râsete).

Dl: un dans delicat!

Dna: nu, democratic!

Copilul întreabă ce înseamnă antidemocratic şi ce este în China?

Dna: Antidemocratic unde? sau în general? (E gălăgie mare în local.) (Râsete puternice.)

Nu se înţelege ce spune BUZURA, cu excepţia unui cuvânt – doctorul.

Dna: ... necesită o operaţie şi are mare nevoie de bani străini.

În Africa dimineaţa, copiii strigau: „Mi-e foame, foame." Când mă reîntorc am să-mi pun pâine în maşina şi dacă-i mai aud le dau pâine (râd).

BUZURA: întreabă ceva.

Dna: Eu sunt acolo din luna noiembrie şi lucrez pentru o agenţie fotografică, este o agenţie independentă, colectivă, aşa. . . . pentru că poliţia a venit şi i-a luat aproape pe toţi, toate fotografiile negative x, a fost o bombă. Nu era lume . . . erau 18 fotografi. M-au fo osit pentru bani pentru a le cumpăra ţigări şi eu trebuie să le vând fotografiile lor în străinătate.

Fotografiile sunt întotdeauna nepolitice, angajate, sociale şi, de asemenea, culturale – muzică, unele chiar lovitură de teatru ... despre Africa de Sud nu cunosc nimic.

Ei mi-au dat adresele, numele unor avocaţi dar aceşti avocaţi sunt cei mai faimoşi în Africa de Sud şi agenţia mea nu a acţionat pentru că eu am numărul de telefon al acestui domn sau domni ... soţul meu.

Dl: (gălăgie) ... el a avut o întrevedere cu BOTA (Africa de Sud) ...

Dna: ... nu, nu. Dacă poţi să faci o fotografie (în Africa de Sud) o poţi vinde cu un milion de $ dar eu nu cred asta; pentru că nu s-a văzut o fotografie ... de 25 de ani ...

Dl: într-un ziar olandez era o poză ... acum 5 ani în care el era foarte îmbătrânit. Discută cu copilul care-l corectează asupra cuvântului îmbătrânit şi că trebuie spus bătrân.

Dna: Este aceeaşi luptă cu SARAH(?), pentru că eu trebuie să scriu la Liceul francez scrisori şi ea este şocată de franceza mea.

Dl: Este fiica lui (nu se aude).

Dna: ... Nu poţi fi un geniu în toate. Dar eu sunt foarte fericită pentru că DANIEL a spus că vorbesc franceza mai bine decât el (râsete).

MICHAELA vorbeşte ca o franţuzoaică. Dna discută că detestă să îmbătrânească şi că femeia îmbătrâneşte mai repede decât bărbatul, exemplificând cu un cuplu de 60 de ani în care femeia pare mai bătrână decât bărbatul. Crede că, în general, bărbatul se conservă mai bine fizic şi spiritual.

(Nu se aude ceea ce spune BUZURA.)

Dna: Când SARAH, fiica mea, s-a născut tu aveai 44 ani. Aveţi timp să citiţi multe cărţi străine? Sosesc aici?

BUZURA: ...

Dna: Ca şi video. Este întotdeauna un import.

Dna: ... scriitori francezi ... în România. Dacă doriţi noi putem să vă aducem câte ceva din Olanda, ne reîntoarcem în septembrie.

BUZURA: Vorbeşte dar nu se aude.

Dna: Aveţi o casă? ...

Dna: Viza pentru Olanda, dar nu şi pentru Anglia.

(Bărbaţii discută dar nu se aude, din cauza zgomotului.)

Dna: În ianuarie mă întorc în X (Africa) până înaintea paştilor.

...

Dna: Dar atunci, nu este greu să obţii un paşaport?! Dar trebuie să-ţi laşi familia acasă. Soţia Dv. nu iese niciodată? ...

Dna: Şi ea lucrează la aceeaşi editură ca şi Dv.

BUZURA: Nu ...

Dna: Ah, bine ... data trecută am văzut aproape de Catedrală, lângă acel hotel ... (Intervine copilul și-i relatează ceva); Dna apreciază că toți copiii au o memorie de necrezut.

Discută cu copiii.

Red.: Lt.-maj. M.R.
Dact.O.V.
RD. 2683/904
2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 289–295.

179. 27 iunie 1989. Notă informativă a informatoarei „Carmen" despre activitățile desfășurate la reședința ambasadorului Olandei pe durata lecțiilor de pian pe care le dă fiului acestuia.

Informatoare: „CARMEN" — Strict secret
Casa: „Polar" — Exemplar unic
Lt.-major Tiriac Dalila
27.07.1989

NOTĂ

Sursa vă informează – în cursul lunii mai–iunie, am început lecțiile de pian cu fiul ambasadorului Olandei (KUN). Cu aceste ocazii am cunoscut întâmplător o cetățeană română care, împreună cu ambasadorul (la reședința acestuia), efectua decupaje de articole din presa română. Sursa nu poate menționa exact ce fel de ziare erau acestea, din ce domeniu.

Cantitatea de material era și este foarte mare (o ladă foarte mare).

Persoana română a mai fost văzută de sursă în două ocazii, când, sosind după mine, a rămas în continuare acolo (este femeie la aproximativ 46 de ani).

Soția ambasadorului Olandei a venit la începutul lunii iulie, în prezent aflându-se în România. Este de meserie fotoreporter în Africa de Sud. La soțul său nu vine decât odată sau de două ori pe an, se pare că relațiile dintre soți sunt formale. Ambasadorul are 6 copii, dintre care trei dintr-o căsătorie anterioară.

Sursa cunoaște că soția ambasadorului a fost în Bulgaria recent, este plecată de marți 25 iulie a.c. în Ungaria (cu băiatul), urmând să se întâlnească cu soțul pe parcurs, revenind în România și intenționând să viziteze mănăstirile din Moldova.

Săptămâna viitoare (sfârșitul ei) pleacă în Polonia. Sursa cunoaște de la aceasta programul său de deplasări.

Dorește foarte mult să o viziteze pe sursă la domiciliu, pentru a-i imprima muzică de pian interpretată de sursă, pe casete.

„Carmen"

N.O.

Nota în copie se va exploata la Serviciul 11.

Sursa a fost instruită să semnaleze și alte aspecte noi ce apar în legătură cu ambasadorul olandez, soția sa și romînca ce efectuează decupaje din presa noastră.

Din discuțiile purtate cu „CARMEN" a mai rezultat că ambasadorului olandez i s-ar fi pus în vedere de către oficialitățile din țara sa sau de către alți străini la post în țara noastră să termine cu relațiile cu cetățeni români, fiind cunoscut cu o serie de legături. Sursa cunoaște cele sus-menționate de la alți diplomați pe care-i frecventează. Cunoaște, de asemenea, faptul că are legături amoroase cu romînce.

„CARMEN" a fost instruită să urmărească în special aprecierile altor diplomați cu privire la persoana ambasadorului olandez.

Lt.-major,
Tiriac Dalila

1 ex./sv.
1436/1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 300–300 verso.

180. 5 august 1989. Notă a informatoarei „Carmen" despre vizita pe care ambasadorul Olandei și soția sa i-au făcut-o la domiciliu.

Informatoare: „CARMEN" Strict secret
00889/ 39 Exemplar unic
Casa: „Polar"
Primit la 05.08.1989
Lt.-major, Tiriac Dalila

NOTĂ

Sursa vă informează: la data de 4 august a.c. orele 19.00 am primit vizita la domiciliu a diplomatului KUN (ambasadorul Olandei) cu soția sa.

Din discuțiile avute în cursul drumului către casa mea, au făcut comentarii cu privire la cozi, la lipsa de alimente.

În acest sens, soția ambasadorului, care este fotoreporter, mi-a declarat că a fotografiat o astfel de coadă. La precizarea făcută de mine, din dorința de a-i contracara, referitor la faptul că eu găsesc pâine și lactate la orice oră din zi, au ținut să le demonstrez pe loc trimițându-l pe soțul meu după cele cerute. Uimiți de realitatea demonstrată, au avut tupeul să-mi ceară mie să le duc pentru copil lapte, lucru la care am parat, întrebându-i dacă femeia lor de serviciu nu poate să facă acest lucru.

Pe tot parcursul vizitei s-au uitat prin toată casa (inclusiv grupul sanitar), întrebându-mă dacă toate casele de intelectuali arată la fel, fapt pe care eu l-am confirmat. Sursa menționează că vizitatorii au fost impresionați în mod plăcut și surprinși de eleganța apartamentului.

Ieșind în balcon, KUN m-a întrebat de ce mașina Securității staționează în permanență în acel loc? Dacă știu care este scopul.

Surprinsă de întrebare, am încercat, cu indiferența necesară, să explic că este ceva normal și se obișnuiește ca atunci când personalitățile de stat sunt în zonă (în trecere) să se ia asemenea măsuri de securitate.

KUN a ținut să-mi precizeze că nu este acesta adevărul, întrucât el cunoaște că de fapt ei păzesc o anumită persoană

„importantă" din imobilul de vizavi (sursa nu cunoaşte numărul imobilului).

Tot în acest sens mi-a spus că există şi camere de luat vederi (hotelul Bucureşti, etajul 4) pentru toată Calea Victoriei.

Sursa cunoaşte faptul că ambasadorul olandez bate anticariatele, fiind preocupat să achiziţioneze cât mai multe cărţi (sursa nu cunoaşte natura, domeniul care-l interesează), dar poate menţiona că în aceeaşi zi la el la reşedinţă a văzut una din cărţile achiziţionate – la fiul acestuia, intitulată „Istoria regilor României", la care sursa s-a uitat, a răsfoit-o.

Legat de acest lucru, pot menţiona că în peregrinările sale prin anticariate este însoţit de o femeie (româncă sau soţul român) pe care am întâlnit-o în casa acestuia şi o dată pe stradă, când tocmai veniseră pentru anticariatul din Kreţulescu. Femeia are aproximativ 40 de ani, este foarte apropiată de familia ambasadorului, are o fetiţă de 12 ani şi care învaţă la şcoala americană. Întrucât la această şcoală învaţă copiii de diplomaţi, plătindu-se în valută cursurile – sursa a făcut deducţia că unul din părinţii fetiţei trebuie să lucreze la o ambasadă.

„Carmen"
5 august 1989

N.O.

Copia notei se exploatează la Serv. 11, ind. GV, unde cazul se află în preocupări.

În continuare sursa a fost instruită ce atitudine să adopte faţă de provocările ambasadorului olandez şi ale străinilor în general. De asemenea, va semnala operativ orice aspecte noi legate de persoanele semnalate, urmărind în special comentariile diplomaţilor străini despre alţi diplomaţi, străini şi români.

Lt.-major Tiriac Dalila

1 ex./sv.
1432/1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 312–312 verso.

181. 24 octombrie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 21 octombrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂŢII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREŞTI
Nr. D/00484412 din 24.X.989

Către
DIRECŢIA A III-A
(indicativ 3110)

NOTĂ
privind filajul obiectivului STAN, efectuat
în ziua de sâmbătă, 21 octombrie 1989,
între orele 7.00–8.00

La Nota Dvs. telefonică Nr. 00484412 din 21.X.1989 urmată de Cererea de filaj Nr. [...] din [...][1], prin care aţi solicitat filajul obiectivului în scopul stabilirii direcţiei de deplasare la momentul părăsirii Capitalei şi a orei la care aceasta are loc, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 7.35 a plecat de la serviciu cu autoturismul CD 81 şi după 7 minute a revenit însoţit de Florescu Mihaela Tomniţa din strada Gr. Mora nr. 13 (legătură cunoscută). Aici el a coborât şi a intrat.

După 3 minute a revenit la autoturism, s-a urcat şi împreună cu legătura sa a plecat cu autoturismul pe strada Rabat, Aleea Alexandru, bd. Aviatorilor, bd. Miciurin, strada Turda, Cartierul Militari, iar la ora 7.55 a ieşit din Bucureşti prin autostrada Bucureşti–Piteşti, ora fiind 7.55.

1. Spaţiul necompletat în dactilogramă.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
ȘEFUL SERVICIULUI

MD/Rp
RD: 00617
2310989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 325.

182. 14 octombrie 1989. Notă-raport redactată pe baza informațiilor date de sursa „Daniela" privind agenda ambasadorului și a secretarului I de la ambasada Olandei în luna octombrie 1989.

Dir. III/3111/GV
Sursa „DANIELA"/FN/
Strict secret
14.10.1989

NOTĂ-RAPORT

Privind pe ambasadorul Olandei la București STORK COENRAAD FREDERIK:

– În data de 13 oct. a.c., la ora 11.00, a participat la o întrunire N.A.T.O., pentru ambasadori, la Ambasada Franței. Nu s-a reîntors la ambasadă până la ora 13.00. A revenit la ora 14.00 și a stat până la 15.30, când a plecat la reședință, acuzând o indisponibilitate fizică.

Nu a făcut nici un comentariu și nu s-a observat o schimbare de atitudine, comportare sau mimică.

Tot în această săptămână a participat în data de 11.10. a.c., ora 11.00 la o întrunire C.E.E. la R.F.G. iar la ora 15.00 la S.U.A.

– În ziua de 13.10 a.c., a solicitat să vorbească cu GÎRBEA[1] de la M.A.E. în legătură cu scrisoarea trimisă de ambasadă (în cursul săptămânii 2–7.10 a.c.) privind acordul de a veni în R.S. România al unei echipe a televiziunii olandeze V.P.R.O. pentru a realiza un film al cărui conținut ar urma să trateze „Societatea română" în complexitatea ei.

Nu a reușit să vorbească cu persoana solicitată, urmează să revină telefonic în data de 16 oct. a.c.

Sursa a mai precizat că ambasadorul olandez continuă să manifeste aceeași atitudine de suspiciune față de angajații români, cărora le aduce la cunoștință datele despre programul său oficial în ultimul moment.

1. Constantin Gîrbea, membru al direcției de presă din M.A.E.

În ultima perioadă se pare că s-au mai rărit contactele cu cetățeni români, întrucât de mai multe ori a afirmat că constată că nu mai este căutat telefonic de nici o persoană.

Din cele aflate de la personalul de serviciu de la reședința diplomatului rezultă că nici în acest loc nu a mai avut întâlniri cu alte persoane.

În legătură cu primul secretar VAN SPRONSEN, sursa a precizat următoarele:

– Înainte de plecarea sa în concediu, a rugat sursa să-i planifice întâlniri oficiale cu episcopul ROBU, KLEIN ALBERT de la SIBIU și NIFON, după data de 23 oct a.c.

– În data de 25 oct. a.c., are întâlnire planificată la C.C.E.S. cu CARBARĂU.

– Tot după data de 23 oct. și-a planificat să aibă întrevedere cu omologii săi de la ambasadele: Franței, Spania, S.U.A. și Italia.

– În fiecare a treia miercuri din fiecare lună va avea loc o întrunire la nivel de consilieri a unui grup din 4-5 ambasade. Întrunirea va avea loc la ambasada Angliei.

Alte aspecte nu au rezultat.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 328–329.

183. 3 octombrie 1989. Radiogramă transmisă Direcției a III-a a Securității de Direcția de Securitate a județului Suceava privind vizita în județul Suceava a grupului de diplomați occidentali conduși de ambasadorul Olandei.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
INSPECTORATUL JUDEȚEAN SUCEAVA — Urgență
NR. 3/MP/001021 DIN 1989

Către
MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
– DIRECȚIA A 3-A –
Tovarășului General-Maior Mortoiu Aurelian[1]

La ordinul dvs. telefonic privind vizita în județul Suceava a grupului de diplomați occidentali conduși de ambasadorul Olandei la București, raportăm următoarele:

Au sosit la Suceava în dimineața zilei de 30 septembrie a.c., iar după ce au servit micul dejun la restaurantul Arcașul s-au deplasat cu un autocar închiriat de la O.J.T. la Câmpulung Moldovenesc, pe traseu vizitând mănăstirile Voroneț și Humor.

În după-amiaza aceleiași zile, după ce s-au cazat la hotelul Zimbrul din Câmpulung Moldovenesc, au vizitat Muzeul Lemnului din localitate, fiind primiți de directorul acestuia – Zahaniciuc Marcel.

Cu această ocazie, ambasadorul Olandei Coen Stork a întrebat când a vizitat conducerea superioară de partid și de stat ultima dată orașul Câmpulung Moldovenesc și de ce în București se demolează monumente istorice și de artă, iar în acest oraș nu.

1. În stânga filei, rezoluția pusă de generalul Mortoiu : „4 X 1989/ Serviciu XI/ F. slabă activitate pe linie de securitate. Puține date s-au/ obținut. Vedeți unde sunt casetele, să fie redate/ și prezentați o notă pentru conducere". Textul documentului a fost transmis, prin mijloace electronice, cu majuscule. Am preferat, din motive de lizibilitate, să reproducem conținutul documentului cu caractere normale de rând.

Seara, la orele 20.00, ambasadorul olandez, împreună cu fiul său, Stork Robert, s-au deplasat din nou la Muzeul Lemnului, încercând să intre înăuntru, însă ușa era încuiată.

A doua zi dimineață, în timp ce tatăl său se plimba prin oraș, Stork Robert, însoțit de o tânără din grup, s-a deplasat din nou la Muzeul Lemnului, unde l-a contactat pe directorul acestuia în holul de la intrare, unde au discutat foarte puțin.

Raportăm că numitul Zahaniciuc Marcel, născut la 22.10.1944 în Slatina – Olt, membru P.C.R., ofițer de securitate în rezervă (a urmat cursurile de rezerviști de la Grădiștea), a fost luat în lucru recent prin M.V. pentru legături suspecte cu diplomații americani Sutton Susan și David Mc Aurey[2], care au vizitat muzeul la data de 31.03.1989, și diplomata britanică Roberts Anne, care a vizitat același obiectiv la data de 25.09.1989.

În ziua de 1 octombrie a.c., grupul de diplomați și invitați ai acestora au vizitat mănăstirile Vatra Moldoviței, Sucevița, Arbore și Dragomirna, după care s-au cazat la hotelul „Arcașul" din Suceava. Pe acest traseu nu au contactat nici o persoană, având o comportare normală.

A doua zi, ambasadorul olandez a vizitat piața agroalimentară, interesându-se de prețurile unor produse după care a plecat cu avionul la București. Mai raportăm că la Mănăstirea Sucevița era cazat din data de 19.09.1989 numitul Ratzoi, director în M.A.E., împreună cu soția. Pe timpul cât diplomații au vizitat mănăstirea, acesta se afla la hanul din localitate, unde s-a întâlnit cu niște rude ale sale din județul Iași.

Șeful Securității Județului
Colonel Hotnog Paraschiv

Nr. 1259.6 / R
Din 03.10.89

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 330.

2. De fapt, David McAuley, profesor de limba engleză (*cf.* http://bulgaria.usembassy.gov/dcm.html).

184. 20 octombrie 1989. Adresă prin care se solicită organelor de securitate din Sibiu controlul și documentarea activităților ambasadorului Olandei pe durata șederii acestuia în județul Sibiu.

Secret

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA a III-a/3111/GV/024257/20.10.1989

RADIO

Către
INSPECTORATUL JUDEȚEAN al M.I. – SIBIU
SECURITATE

În ziua de 21 octombrie a.c. va sosi în Sibiu ambasadorul Olandei la București STORK COENRAAD FREDERIK, împreună cu fiul său DANIEL în vârstă de 14 ani. Vor circula cu auto CD 814 și au rezervare la hotelul Împăratul Romanilor.

Nu se cunoaște scopul prezentei deplasări, însă datele ce le deținem în caz relevau o eventualitate deplasare în județul Sibiu în luna noiembrie pentru a-l contacta pe KLEIN ALBERT, episcop luteran.

Rugăm să întreprindeți măsuri complexe de control și documentare a activității diplomatului în cauză și să ne comunicați operativ aspectele rezultate.

Șeful Direcției
Col. [indescifrabil]

Nr. 4550 / R
Din 20.10.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 331.

185. 20 octombrie 1989. Notă privind dispariția agendei lui Coen Stork din camera sa de la hotelul Împăratul Romanilor din Sibiu.

SIBIU – program „STAN"

S.–
15–22
Galeriile Bruckental
Muzeul Farmaciei
Anticariatul
Sa întâlnit cu Sofia Oprescu cazată tot la hotelul Î.R. în această perioadă și cu pictorul M.S.

D.–
dim.
– a vizitat comuna Cristian, Cisnădia, satul turistic Sibiel, Piața comercială din Sibiu
după-amiază
– s-a întâlnit cu scriitorul Mircea Ivănescu
– nu a reclamat la hotel dacă a pierdut agenda
– luni o tipă de la ambasadă dl ambasador „a uitat agenda în cameră" – nu s-a găsit
– nu a servit masa la restaurant

TOV. GEN.
„DANIEL" a afirmat că la ambasadă sunt aprox. 14 000 de est-germani, nu a specificat care ambasadă.
Tov. gen. a zis că va vorbi și dânsul cu tov. BĂJENARU și să fim și mai atenți să nu se întâmple și la olandezi ceva.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 332–332 verso.

186. 29 octombrie 1989. Notă despre vizitele unor diplomați sovietici și polonezi acreditați la București la reședința ambasadorului Olandei, precum și despre intensificarea contactelor sale cu diplomați americani și invitați ai ambasadorului american la București.

Strict secret
Exemplar unic

NOTĂ[1]

I. În ziua de 28 octombrie 1989, între orele 19.05–0.20, STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, a avut ca invitați la reședința sa pe IURI SCERBANIN, Secretar I la Ambasada U.R.S.S., și pe SZYMANSKI LUKASZ, secretar I la Ambasada Poloniei (atașat de presă), împreună cu soțiile.

La orele 20.15 (deci în timp ce invitații se aflau încă la reședință), ambasadorul olandez a venit la subofițerul care asigură paza CD la Ambasada Olandei și reședință (situate alături), cerându-i ca, începând din acel moment, să permită accesul în ambasadă și reședință oricărei persoane care dorește să-i viziteze pe diplomații olandezi sau pe el personal. A rugat ca indicația respectivă să fie transmisă și celorlalți subofițeri din schimburile 1 și 2 cu mențiunea că „porțile Ambasadei olandeze și ale reședinței rămân larg deschise oricăror persoane care doresc să-l viziteze".

De menționat că dispoziția dată de ambasadorul olandez nu pare a fi fost determinată de vreun incident survenit între subofițerii din paza CD și persoanele ce-l vizitează pe acesta la reședință, deoarece, la ambasadă, în ultimul timp s-a permis intrarea oricăror persoane (după legitimarea lor), iar la reședință vizitatorii nu sunt nici măcar legitimați.

Dispoziția ambasadorului nu se referă în mod expres la legitimarea vizitatorilor ambasadei, ci la permisiunea accesului.

1. Însemnare pe margine: „30 XI 989/ Raportat tov./ Ministru Gl. Col. Iulian/ Vlad"

Începând de mâine, 30 octombrie, subofițerii vor legitima, ca și până acum, vizitatorii, după care le vor permite accesul.

Vom raporta de urmare reacția ambasadorului olandez la legitimarea în continuare a vizitatorilor.

II. În ultimul timp a sporit frecvența contactelor ambasadorului olandez cu diplomații americani, fiind pus în legătură cu toți „oaspeții" Ambasadei S.U.A. la București (cadre de informații). Astfel, după ce săptămâna trecută a avut mai multe contacte cu diplomați americani din secțiile politică și culturală și a purtat discuții cu JOSHUA GILBERN, asistent al adjunctului secretarului de stat al S.U.A., în ziua de 29 octombrie a.c. a fost invitat la masă de către LARRY NAPPER, însărcinat cu afaceri a.i. al S.U.A., ocazie cu care dorește să-i prezinte pe SCANLAN JOHN, fost ambasador al S.U.A. la Belgrad, în prezent locțiitor al comandantului academiei militare a S.U.A. LARRY NAPPER a precizat că, după ce vor servi masa, vor face împreună o plimbare.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 335–335 verso.

187. 28 octombrie 1989. Raportul plutonierului Catană, însărcinat cu paza la Ambasada Olandei, despre cererea lui Coen Stork de a permite accesul liber în reședință și în ambasadă a oricărui vizitator.

M.I.
D.S.S.
U.M. 0672/7 Buc.
PLT
CATANĂ GHE.
28.X.1989

D. a III-a
Ob. „OANA"
GV

TOV. COMANDANT

Raportez:

Executându-mi serviciul în schimbul doi la Ambasada Olandei de pe strada ATENA nr. 18, la ora 20.15 ambasadorul Olandez „STAN" împreună cu fiul său Daniel au venit la mine și mi-au spus următoarele: „Domnul milițian, doresc ca de astăzi înainte toate porțile de intrare la Ambasadă și la reședința mea să rămână deschise în permanență, pentru căci casa mea este liberă și poate să vină la mine în vizită oricine dorește. Vă rog să transmiteți acest lucru și colegilor dumneavoastră."

Raportez că a tradus în românește fiul său.

Plt. Catană

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, f. 336.

188. 9 noiembrie 1989. Notă privind filajul secretarului I al Ambasadei Olandei, Van Sprosen.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. D/00484582 din 9.XI.989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA A III-A
(indicativ 3110)

FILAJ DIN PROPRIE INIȚIATIVĂ

NOTĂ
privind filajul obiectivului VASILE (Van Sprosen)
prim secretar la Ambasada Olandei
din București efectuat în ziua de duminică,
5 noiembrie 1989, între orele 15.30–17.55[1].

La Cererea de filaj Nr. 00484582 din 8.XI.1989, obiectivul a fost filat în scopul clarificării suspiciunilor create de prezența sa în Parcul Herăstrău.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La orele 15.30 în locul de parcare situat în Șoseaua Nordului a fost observat staționat autoturismul numărul CD 441 ce aparține obiectivului Vasile.

La orele 17.25, Vasile, însoțit de un individ, ambii în costume de tenis, au ieșit din Parcul Herăstrău. Aveau cu ei o geantă de voiaj și câteva rachete de tenis. S-au îndreptat spre autoturism, s-au urcat (Vasile la volan) și au plecat. Au parcurs traseul: Șoseaua Nordului, Bd. Aviatorilor, Piața Aviatorilor, Aleea Alexandru. A oprit în fața locuinței sale, a mai schimbat câteva vorbe cu însoțitorul său, apoi a coborât și a intrat în locuință. Individul a rămas în autoturism.

La ora 17.40, Vasile a ieșit din curte, fiind tot în ținută sport, dar având în plus pe el o scurtă groasă, de culoare gri deschis. S-a urcat la volan și a plecat. S-au deplasat pe strada Venezuela, E. Pangrati, Muzeul Zambaccian, strada Gr. Mora. Au oprit în fața imobilului numărul 13. Aici individul a coborât, a mai vorbit cu Vasile câteva minute, apoi a intrat în curtea imobilului numărul 13. Avea în mână o geantă de voiaj. Vasile a plecat și s-a dus acasă (ora 17.55).

Individul are următoarele semnalmente: etate 30-35 ani, statură înaltă, conformația corpului slabă, fața ovală, tenul alb, chelie frontală.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

MD/Rp
RD: 00733
0711989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 339–339 verso.

1. Pe margine, scris de căpitanul Ghiță Virgil: „Tov. Lt. Dragomir/ Copiați nota și/ mi-o returnați."

189. 14 noiembrie 1989. Notă informativă olografă a sursei „Daniela" privind interesul manifestat de ambasadorul Olandei și de secretarul I față de evenimentele politice din România.

DIR III/3111/GV
Sursa „DANIELA"/FN
2 ex.
Exploatat

Strict secret
14.XI.1989

NOTĂ

În săptămâna 6–11 noiembrie, din ceea ce știu eu, ambasadorul a fost la 2 reuniuni (pe 8 la ora 11 la R.F.G., pe 9 ora 11 la Franța), iar Van Spronsen a fost pe 8 și pe 9, ora 15, la Marea Britanie, miercuri 8 împreună cu ambasadorul. Vineri, Van Spronsen l-a primit în vizită pe Anders, consilier la amb[asada] R.D.G., întrevedere la care a luat parte și ambasadorul. A comentat foarte mult ce se întâmplă în R.D.G.[1] (a fost 5 ani în post acolo) și a vorbit cam la 2 zile cu prietenii lui din R.D.G. (orașul Kleptow). De asemenea, va pleca în R.D.G. în perioada 18–22 noiembrie, cu avionul.

În legătură cu situația în R.D.G., nu a făcut referiri la România decât spunând că așa cum n-a crezut că vreodată va dispărea zidul din Berlin, și totuși s-a întâmplat, așa este posibil să se schimbe ceva și în România.

În legătură cu Congresul[2], Van Spronsen mi-a spus să tai din ziar și să le țin separat notițele cu candidații propuși, ca să putem face comparație cu cei care vor fi aleși. Mi-a spus că îl

1. Aluzie la șirul de evenimente politice din toamna anului 1989 care au dus la dispariția regimului comunist din Republica Democrată Germană: manifestațiile ținute în fiecare zi de luni în piețele centrale ale orașelor est-germane, demisia lui Erich Honecker din funcțiile de partid și de stat (18 octombrie 1989), căderea Zidului Berlinului (9 noiembrie 1989).

2. Congresul al XIV-lea al P.C.R., ținut între 20 și 24 noiembrie 1989 la București.

va interesa lista celor promovați, cei care „dispar", cei care apar noi. De asemenea, situația pe naționalități. Mi-a mai cerut să-i fac în măsura posibilului notițe biografice pentru I. Stoian, I. Szasz, Ilie Matei și [...][3].

Ce aveam eu în fișe el a completat (la Ion Stoian) cu o notă biografică primită de la Amb. R.F.G. (dl Mertens).

Din spusele lui Mihai, sâmbătă 11.XI.1989 au lucrat cu toții până la 8 seara.

Ambasadorul va da o recepție pe 28 noiembrie, ora 19, cu ocazia plecării definitive a dlui și dnei Hampsink. Sunt 60 de invitați, în majoritate diplomați, școala americană, companii de aviație, Casa de cultură a R.F.G. Românii sunt foarte puțini: de la casa de cultură a R.F.G. și dl și dna Livezeanu, dna Georgeta Al-Asmi[4] – profesoară de pian, dl și dna Florescu. Aceste invitații au fost date dnei Hampsink pentru a fi înmânate destinatarilor, cu excepția celei pt. Florescu, pe care am dat-o Ambasadorului.

O altă problemă apărută în ultimul timp a fost legată de Maria Matei (1914), cetățean român, căreia nu i s-a permis intrarea în România și care a decedat recent (12 noiembrie) la Amsterdam. Ei au comentat-o ca pe o problemă umanitară.

În săptămâna respectivă, Van Spronsen a primit în biroul de jos câțiva vizitatori cu probleme de emigrare (nu cunosc numele), iar la un moment dat a comentat că cei mai mulți dintre ei nu au nici o șansă să fie primiți și el nu-i poate ajuta, dar că îi place să-i asculte și să mai „învețe" de la ei.

Vineri, 10 nov., a trecut pe la mine, seara, Sonja. Printre altele comenta că nu-i place Van Spronsen, care, deși deștept și bun profesional, face prea mult pe grozavul, vrea să pară important, își dă aere de superioritate, ceea ce ei i se pare copilăresc; că a fost obișnuit să nu aibă șef și că acum îi este greu să

3. Ilizibil.

4. Lecțiune nesigură.

trebuiască să se consulte cu ambasadorul; că, deşi pare simpatic şi amabil, şi foarte drăguţ, pe ea o irită aproape tot timpul.

N.B.

Nota se referă la activitatea şi comentariile diplomaţilor olandezi STORK COENRAAD FREDERIK, ambasador, şi VAN SPRONSEN KEES, secretar I, ambii lucraţi prin D.U.I. suspecţi de culegere de informaţii.

MĂSURI

În cooperare cu Serviciul 11 – vom controla recepţia din data de 28.XI.a.c.

Sursa va comunica zilnic activitatea şi comentariile celor doi diplomaţi.

Aspectele privind pe VAN SPRONSEN KEES vor fi exploatate la indicativ 3111/DC iar nota în întregime la D.U.I. „STAN".

Ghiţă Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 342–344.

190. 15 noiembrie 1989. Raport al căpitanului Ghiţă Virgil întocmit pe baza informaţiilor date de sursa „Daniela" în care se semnalează intenţia ambasadorilor ţărilor membre ale Comisiei Economice Europene de a nu participa la lucrările Congresului al XIV-lea al P.C.R.

DIR. III/3111/GV
/Exploatat

Strict secret

RAPORT

Astăzi, 15.XI.a.c., ora 19.10, sursa „Daniela" ne-a comunicat următoarele:

După reîntoarcerea de la recepţia organizată la ambasada Belgiei, ambasadorul olandez STORK COENRAAD FREDERIK a anunţat sursa că în situaţia în care Ministerul Afacerilor Externe va transmite invitaţie pentru a participa la lucrările Congresului al XIV-lea al P.C.R. să se răspundă în modul cel mai hotărât că „invitaţia nu este acceptată".

Repetăm că la recepţia menţionată STORK COENRAAD FREDERIK s-a întreţinut perioadă îndelungată cu ambasadorii FRANŢEI (LE BRETON) ŞI BELGIEI (KONINCKX JAN).

Prezenta informaţie confirmă datele obţinute potrivit cărora ambasadorii ţărilor membre ale Comisiei Economice Europene au primit dispoziţia de a nu participa la lucrările Congresului, în semn de protest.

În ziua de 16.XI.a.c., la ora 15.00, VAN SPRONSEN KEES, secretar I la Ambasada Olandei, va avea o întrevedere cu SZABÓ BÉLA, secretar II cu probleme politice al ambasadei Ungariei la Bucureşti.

Ghiţă Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 345–345 verso.

191. 17 noiembrie 1989. Notă de studiu privindu-l pe ambasadorul Olandei.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672/7 BUCUREȘTI
Nr. D/00506281 din 17.11.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

NOTĂ DE STUDIU

privind pe FREDERIK STORK „STAN"
ambasadorul Olandei la București

De la ultima notă de studiu și până în prezent, activitatea obiectivului „STAN" poate fi apreciată ca fiind destul de bogată în evenimente care reflectă personalitatea acestuia în cadrul ambasadei, cât și în relațiile cu alți diplomați.

Activitatea sa este imprevizibilă, având un program de lucru care poate să difere de la o zi la alta. De obicei nu respectă programul de lucru, pe care și-l face în funcție de dispoziția sa de moment. Nu se prezintă la program dimineața, în schimb lucrează după-amiaza până târziu sau lucrează dimineața și nu mai revine la program după pauza de masă. Obișnuiește să lucreze și la reședință, fiind observat de mai multe ori cu mai multe dosare pe care le ia de la ambasadă și merge la reședință.

Se află în relații foarte bune de prietenie cu ambasadorul spaniol „ALBERTO", care îi este și vecin. Se întâlnesc foarte des, își fac vizite reciproc atât în timpul programului, cât și în timpul liber. De exemplu, pe data de 18.11.1989, „STAN" a plecat împreună cu ambasadorul spaniol, cu mașina acestuia, CD 701, la o masă; pe data de 25.11.1988 a trimis prin șoferul român „VALERICĂ" un plic ambasadorului spaniol cu mențiunea „personal", iar a doua zi a fost vizitat la reședință de acesta, care a venit însoțit de o diplomată de la UNESCO, cu care întreține relații de prietenie, după care au plecat împreună cu CD 444, mașina oficială a lui „STAN".

De asemenea, întreține relații de prietenie cu ambasadorii Portugaliei, Marii Britanii, S.U.A., Canadei și Franței, care au venit mai des la reședință și la ambasadă cu ocazia unor vizite obișnuite sau cu diferite ocazii (mese, recepții).

„STAN" întreține relații de prietenie cu „IRINA", bibliotecară de la ambasada R.F.G., care pe data de 10.04.1989 l-a vizitat între orele 20.45–0.20; de asemenea și cu soțul acesteia, care l-a vizitat în zilele de 07 și 27 mai 1989.

Un aspect important al activității sale în cadrul obiectivului, cât și în afara lui, îl constituie preferința sa în a-și face relații de prietenie cu cetățenii români. Pe data de 18.11.1989 a venit la ambasadă un individ român, la ora 15.20. A întors-o din drum pe secretara românca „RADA", care își terminase programul de lucru, și a trimis-o cu individul român la consulat, fiind însoțiți și de ambasador. Individul respectiv a părăsit ambasada la ora 15.30, fiind însoțit până la ieșirea din curtea obiectivului de „STAN".

Pe 17.12.1988 a oferit o masă la care au participat 7 persoane, studenți români și străini, printre invitați fiind și profesoara universitară LECCA DOINA-LUCIA.

Pe data de 05 februarie 1989, între orele 13.10–20.20, a oferit o masă la care au participat 25 de persoane, dintre care 9 diplomați și 16 persoane române, printre care și două legături ale sale, respectiv ANDREI PLEȘU și MIRCEA DINESCU.

Pe data de 07.02.1989 a primit, între orele 18.00–19.20, la reședință, pe individul român TEODORESCU VLAD CĂTĂLIN, inginer la I.Z.E.L.I.F. București. Individul a fost și pe data de 05.02.1989 la masa organizată de ambasador. A revenit la reședință și pe data de 17.02.1989.

De asemenea, a întreținut relații de prietenie și cu individul român SILVIU BRUCAN, care l-a vizitat la reședință de câteva ori. Astfel, pe data de 28 ianuarie 1989, SILVIU BRUCAN l-a vizitat pe „STAN" între orele 8.20–10.00 pentru a servi împreună micul dejun. Individul a venit și plecat pe jos, neavând asupra

sa nici un bagaj. La sosirea sa la reședință a fost așteptat de ambasador. Pe data de 18.02.1989 a fost vizitat din nou de SILVIU BRUCAN, aproximativ între aceleași ore, respectiv 8.30–10.00.

Întreține bune relații de prietenie cu FLORESCU MIHAELA TOMNIȚA din București, strada Grigore Mora nr. 13, și cu individa OPRESCU SOFIA SILVIA, domiciliată în strada Bitoliei nr. 22, cu care se vizitează destul de des. Exemplificăm prin următoarele date: 17 și 21.06.1989, 06 și 09.07.1989 etc.

Pe data de 18 iulie 1989, cele două individe l-au vizitat din nou pe ambasador, prilej cu care au plecat la ora 17.40 cu „VIOLETA", soția ambasadorului, cu mașina CD 814. Menționăm că în această perioadă soția ambasadorului se afla în vacanță în România.

Întotdeauna când primește la reședință cetățeni români îi așteaptă în curtea reședinței cu puțin înainte de sosirea acestora. Primește și cazează la reședința sa cetățeni olandezi și străini, de regulă ziariști. Astfel, pe data de 10.12.1988 a cazat pentru câteva zile la reședința sa pe „RODICA" (ziaristă); pe 15.12.1988 a fost vizitat la ambasadă de individul olandez RIGTER GEERT, care a fost întâmpinat la intrare de ambasador; pe 27.01.1989 a fost văzut de ziaristul olandez HOFLAND HENDRIC JOHANNES ADRIANUS, între orele 11.30–14.40, care a plecat împreună cu „STAN" cu CD 444, condus de șoferul român „DRAGU"; pe data de 20 decembrie 1988 a primit la ambasadă pe ziarista olandeză DOCTER MARIKE; pe 27 ianuarie 1989 a fost vizitat la reședință de ziaristul olandez „HAN", care a fost adus la reședința ambasadorului de primul secretar „DATCU" cu mașina acestuia CD 441; pe 05.03.1989 a primit vizita unui individ olandez, de asemenea ziarist; pe 15.04.1989 a fost vizitat de doi ziariști olandezi, iar pe 19 aprilie 1989 de ziaristul olandez „GELU"; pe data de 3 iunie 1989 a primit la reședință vizita ziaristului olandez VAN KIMBED MAKFALA SANDOR MARNIX RAPHAEL, care a locuit la reședința lui „STAN" câteva zile.

Uneori, ambasadorul olandez le pune la dispoziție și mașina sa sau pleacă chiar împreună cu acești ziariști.

Obișnuiește să primească aproximativ o dată pe lună pe individa olandeză TAEUWS WIHELMINA JOHANA FRANCISCA TEREZIA, care este studentă la Institutul de Etnografie și Folclor din București. Individa a fost văzută de câteva ori sosind la ambasadă cu un dosar pe care la plecare nu-l mai avea. De asemenea, în același interval de timp este vizitat și de MATTHEIJ THOMAS MARTIN MARIE, cetățean olandez, profesor la Facultatea de limbi străine din București.

În această perioadă a participat la unele recepții, a făcut vizite unor ambasadori și diplomați, astfel: în ziua de 12 ianuarie 1989 a fost în vizită la ambasada S.U.A. cu mașina oficială CD 444 condusă de șoferul român „DRAGU"; pe 19 aprilie 1989 a fost în vizită la ambasada Belgiei; în ziua de 04 mai a fost în vizită la ambasadorul spaniol „ALBERTO"; pe data de 17 mai 1989 a vizitat ambasada Franței; de asemenea, a participat la recepția oferită de ambasada R.D. Germane, pe data de 15.03.1989, precum și la recepția oferită de ambasadorul marocan la Hotel Intercontinental.

Tot în această perioadă a primit și vizitele unor ambasadori, astfel: pe 26 ianuarie 1989 a primit în vizită pe ambasadorul canadian; pe 01 februarie 1989 a primit pe ambasadorul malaezian; în ziua de 17 februarie pe ambasadorul R.F.G., iar în zilele de 18 și 22 februarie 1989 pe ambasadorul Portugaliei; pe 20.04.1989 pe ambasadorul peruan, pe 27 martie pe ambasadorul thailandez și tot în aceeași zi pe ambasadorul indonezian.

A organizat activități protocolare la reședință astfel: pe data de 11 noiembrie 1988 a dat o masă la care au participat 10 persoane; pe 17 decembrie a oferit o masă la care au participat 7 persoane; pe data de 20 decembrie a oferit o masă personalului diplomatic și auxiliar din ambasadă organizată cu ocazia sărbătorilor de iarnă, unde au participat 25 de persoane; pe 5 februarie a oferit o masă la care au participat 25 de persoane dintre care

9 diplomați și 16 persoane române printre care și ANDREI PLEȘU ȘI MIRCEA DINESCU, cu soțiile, pe care i-a așteptat și condus până la poartă; pe 24 martie 1989 a dat o masă la care au participat 17 copii de diplomați, două diplomate, precum și ambasadorul Portugaliei, masă care a fost organizată cu ocazia zilei de naștere a fiului său; pe 10 iunie 1989 a organizat o masă la care au participat 4 persoane sosite cu mașinile TC 111 și TC 428. În seara zilei de 08 iunie 1989 a organizat o masă la care a participat atașatul de presă de la ambasada R.F.G., un reprezentant din Ministerul Agriculturii din Olanda, directorul Băncii Franceze, numitul CARDIȘ, de la Banca Națională a R.S. România, și doi indivizi români.

Ambasadorul olandez obișnuiește să meargă cu regularitate la întrunirile N.A.T.O. și Piața Comună care se organizează la ambasada R.F.G. În lipsa ambasadorului, această activitate este preluată de primul secretar.

Obișnuiește să verifice noaptea încăperile din incinta ambasadei și a reședinței, cum s-a întâmplat pe data de 04.07.1989, când, la ora 2.40, s-a sculat, a aprins lumina în toată clădirea reședinței și a coborât împreună cu fiul său „DANIEL" cu câte o lanternă în mână, luminând zona dintre reședință și ambasadă, după care au mers în clădirea ambasadei și a aprins lumina în biroul său, unde au stat aproximativ 15 minute. Au mers din nou la reședință, în salonul de la primul etaj, unde au stat cu luminile aprinse până la ora 5.20. Au fost văzuți mergând și gesticulând în salonul de jos.

Ținuta vestimentară a ambasadorului „STAN" este total neglijentă, folosește îmbrăcăminte ieftină, neasortată și necălcată. Poartă îmbrăcăminte cu croială tinerească, ținută care nu i se potrivește, dându-i un aer puțin comic. La o recepție oferită de o diplomată din Grecia care își are reședința foarte aproape de ambasada Olandei a mers cu bicicleta, cu care a căzut într-o baltă de apă formată în fața reședinței ambasadei, s-a ridicat, s-a scuturat puțin de apă și noroi și așa a mers la recepție.

Plecările sale în Olanda le efectuează numai în perioada concediului de odihnă. A fost plecat de câteva ori în R.P. Bulgaria, R.P. Ungară și în Cuba împreună cu fiul său „DANIEL" cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Legat de aceasta, putem arăta că înainte de a fi numit ambasador în R.S. România și-a exercitat mandatul în Cuba.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

CV/DA=ex.unic
RD.044/438
14.11.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 346–348.

192. 17 noiembrie 1989. Notă-raport pe baza informațiilor date de sursa „Bănățeanu" despre interesul secretarului I al ambasadei Olandei pentru Dumitru Mazilu.

3111/DC
„BĂNĂȚEANU"
17-11-1989

Strict secret
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

Sursa „BĂNĂȚEANU" ne-a relatat următoarele:

În ziua de 17 noiembrie a.c. primul secretar olandez VAN SPRONSEN i-a comunicat să nu mai meargă să-l aducă pe DANIEL, fiul ambasadorului, de la școală, în locul lui va merge VALERICĂ, celălalt șofer, el să fie pregătit, că la ora 14 va merge la ambasada S.U.A. și de acolo în altă parte, nu a specificat unde.

La ora 15, VAN SPRONSEN i-a spus că (nu) vor mai merge unde intenționau, pentru că au intervenit alte probleme. În acest interval de timp VAN SPRONSEN și ambasadorul STORK au fost foarte agitați.

În jurul orei 15.30 sursa l-a dus pe VAN SPRONSEN la ambasada Marii Britanii, unde a lăsat un plic, nu a stat decât 2 minute.

După vizita la ambasada Marii Britanii, diplomatul a rugat sursa să-i arate unde este Policlinica diplomatică. Ajungând în dreptul policlinicii, în timp ce sursa i-o arăta, VAN SPRONSEN se uita în altă parte, după care i-a spus că de fapt a vrut să verifice dacă intrarea pe strada PRAPORGESCU este blocată, că acolo locuiește un rezident MAZILU. Într-adevăr, sursa a observat un milițian care nu permitea accesul mașinilor pe această stradă.

N.O.

VAN SPRONSEN KEES VINCENT, prim secretar la ambasada Olandei din București, este lucrat prin D.U.I. pentru suspiciunea de culegere de informații.

Nota se va exploata la D.U.I. „VASILE".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 349–349 verso.

193. 19 noiembrie 1989. Notă-raport elaborată pe baza informațiilor furnizate de informatoarea „Carmen" privind observațiile critice la adresa regimului făcute de ambasadorul Olandei la o recepție din 18 noiembrie 1989.

U.M. 0625/București
331/TD/8891/0044
19.11.1989

Strict secret
Exemplar nr. 2

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea realizată cu informatoarea „CARMEN", la data de 18.11.1989, au rezultat următoarele aspecte de interes operativ:

Vineri, 17 nov. a.c., orele 20.00, sursa a participat – în calitate de invitată pentru susținerea unui microrecital alături de canadianca ANITA FONDA – la dineul ce a avut loc la reședința prim-consulului Suediei PETER LINDGREEN, cu ocazia plecării de la post a lui FRANTZ HAMPSINK – ambasada R.F.G. (care va pleca în Suedia la următorul post) și pentru JURGEN SCHAFFER – directorul Agenției vest-germane LUFTHANSA (care va pleca la post în Australia).

La manifestarea ce a avut loc, sursa nu a sesizat prezența nici unui alt român. Toți participanții au fost străini de la diferite ambasade.

În dispunerea participanților la masă, sursa a stat lângă ambasadorul olandez KUN. În cadrul comentariilor făcute de acesta, „CARMEN" a reținut faptul că era foarte supărat, întrucât făcuse o deplasare la Sibiu, ocazie cu care „i s-a furat agenda personală", după propriile-i afirmații învinuind Securitatea ca fiind principala autoare a furtului, „întrucât un borfaș i-ar fi luat și alte obiecte de valoare ce le avea în același loc cu agenda". De asemenea, a făcut afirmația că de joi, 16 nov. a.c., s-au închis granițele țării, comentând caustic și aspectul legat de numărul participanților români la recepția din 15 nov. a.c. de la americani, la care au fost invitați 120 cetățeni români, participând în final numai fotograful ION MICLEA și soția sa LUCIA MUREȘAN, actriță la Teatrul Nottara.

Participând fără soţ, sursa a plecat de la acest dineu în jurul orelor 23.30, oră la care erau prezenţi majoritatea celor invitaţi.

Întrucât din relatările sursei au rezultat unele aspecte pe linia Serviciului 11, copia notei se va exploata la ind. 3112/GV.

„CARMEN" a fost instruită să ne semnaleze operativ recepţiile la care va participa în perioada următoare, pentru ca în funcţie de aspectele ce interesează să fie instruită temeinic şi să i se poată preciza linia de conduită ce trebuie să o adopte de la caz la caz.

Lt.-major, Tiriac Dalila

2 ex./SV.
2064/1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. II, ff. 350 –350 verso.

194. 18 noiembrie 1989. Notă-raport întocmită pe baza informaţiilor furnizate de sursa „Bănăţeanu" despre activitatea ambasadorului Olandei în perioada 24 octombrie–17 noiembrie 1989.

3111/DC
„BĂNĂŢEANU"
18-11-1989

NOTĂ-RAPORT

La întâlnirea din data de mai sus, sursa „BĂNĂŢEANU" ne-a relatat următoarele:

Ambasadorul olandez STORK COENRAAD îi reaminteşte din când în când subofiţerului din postul de pază că la el la reşedinţă are voie să intre cine vrea, casa lui fiind o „casă de primire", deschisă tuturor. În acest sens, sursa s-a trezit într-una din zilele trecute cu o persoană dezechilibrată mintal care a ajuns până în garajul reşedinţei.

Despre ambasador, sursa a relatat că este foarte agitat, mai ales în ultima săptămână a fost tot timpul împreună cu primul secretar VAN SPRONSEN.

În legătură cu participarea la Congresul al XIV-lea, sursa a auzit de la RACOTTĂ IOANA că cei de la M.A.E. al R.S.R. au sunat la ambasadă, informând despre ora la care trebuie să fie prezent în sală, ambasadorul sau înlocuitorul său, dar până în prezent nu s-a dat nici un răspuns de participare.

Sursa a auzit vorbindu-se printre şoferii români de la celelalte ambasade ale ţărilor membre N.A.T.O. că nici la acestea nu s-a dat un răspuns afirmativ privind participarea la Congres.

Fiul ambasadorului, DANIEL, i-a confiat sursei că în vacanţa de iarnă va merge la mama sa aflată în prezent în Africa de Sud.

În data de 28 noiembrie, ambasadorul intenţionează să organizeze o masă la reşedinţa sa cu ocazia plecării definitive din ţara noastră a familiei HAMPSINK. La această masă sunt invitate circa 70 persoane, cetăţeni străini, la o parte din aceştia ducându-le invitaţii şi sursa astfel: Israel (8 invitaţi), ambasadele

R.F.G., Marea Britanie, Canada, Finlanda, Suedia, Belgia, Elveția, firmele LUFTHANSA și AUA, Banca americană.

Sursa a mai relatat că a observat în activitatea și comportarea ambasadorului faptul că în ultima perioadă – circa trei săptămâni – face deplasări pe jos sau cu bicicleta pe traseul ATENA – ALEEA ALEXANDRU – TIRANA.

Într-una din aceste deplasări, sursa l-a observat la telefonul public din strada PARIS nr. 31–35, de unde a tras concluzia că și celelalte deplasări le făcea în același scop.

Programul oficial al ambasadorului a fost următorul:

24-10-1989

– recepție la Clubul Diplomatic organizată de O.N.U.

– recepție ambasada Indoneziei, ora [ilizibil]

25-10-1989

– întrunire N.A.T.O. – ambasada Italiei, 10

– vizită expoziție – Biblioteca italiană, 12

– recepție – Biblioteca R.F.G., apoi a rămas la familia HAMPSINK

26-10-1989

– recepție ambasada Austriei

27-10-1989

– participare la M. Ad. Naț.

– recepție ambasada TURCIEI

30-10-1989

– a plecat la Viena

6-11-1989

– a venit de la Viena

7-11-1989

– recepție ambasada U.R.S.S. – Zi națională

8-11-1989

– vizită ambasadă R.F.G., ora 11

– vizită ambasada M. Britanii, ora 15.30

9-11-1989

– vizită ambasada Franței ora 11

10-11-1989

– recepție H. București – amb. Algeriei

– dineu ambasada Zimbabwe

11-11-1989

– Cimitirul catolic Belu – Franța

– Statuia din Cișmigiu – Franța, ora 10

– vizită atașat militar francez

12-11-1989

– Cimitirul Tâncăbești – Anglia 10.45

– vizită atașat militar englez

14-11-1989

– vizită ambasada Franței, ora 10

15-11-1989

– vizită ambasada Franței, ora 10

– recepție ambasada Belgiei, ora 12

– dineu ambasada R. Ungară, 19.30

16-11-1989

– vizită compania LUFTHANSA cu VAN SPRONSEN

– dejun ambasada M. Britanii, 13

– vizită ambasada R. Ungară cu VAN SPRONSEN – au stat 1h 15 min.

– dineu ambasada S.U.A. ora 19

17-11-1989

– recepție ambasada Venezuelei ora [ilizibil]

– recepție ambasada Suediei, ora 20 – a mers singur.

N.O.

Sursa a fost instruită să încerce să stabilească dacă ambasadorul continuă să folosească telefonul din strada PARIS nr. 31–35.

HAMPSINK FRANCISCUS, cetățean olandez căsătorit cu HAMPSINK REGINA, bibliotecară șefă la Biblioteca R.F.G. se află în atenție la DIR. a III-a, serv. 2, ind. 322/C.

În cooperare cu serviciul 2 se vor identifica invitații la masa oferită de ambasador în data de 28 noiembrie cu ocazia plecării definitive de la post a acestora.

Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 1–3.

195. 23 noiembrie 1989. Raport întocmit pe baza informațiilor date de sursele „Daniela" și „Olga" despre refuzul ambasadorului Olandei de a participa la oricare dintre manifestările care au legătură cu Congresul al XIV-lea al P.C.R.

DIR III/3111/GV
23.XI.1989

Strict secret

RAPORT

Sursele „DANIELA" și „OLGA" ne-au comunicat următoarele:

După reîntoarcerea ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK și a consulului belgian VENTURA PATRIZIO de la reuniunea C.E.E. organizată la Ambasada R.F.G., la ora 13.00 au cerut celor două surse să comunice la Ambasada Zair la București că ei nu pot participa la recepția organizată cu ocazia zilei naționale a acestei țări și în onoarea delegației zaireze participante la lucrările congresului, precizând că au dispoziții de a nu participa la nici o acțiune legată de Congres. Înainte de reuniunea C.E.E. confirmaseră participarea.

Ambii diplomați au refuzat și invitația lansată de M.A.E. de a participa la închiderea lucrărilor congresului.

Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 6–6 verso.

196. 5 decembrie 1989. Notă informativă olografă a sursei „Daniela" despre fotocopiile, aflate în posesia ambasadorului Olandei, ale scrisorilor adresate în toamna anului 1989 de Radu Enescu și Alexandru Paleologu lui D.R. Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor.

Dir. III/3111/GV
Sursa „DANIELA"/FN

Strict secret
5.XII.1989

NOTĂ

Dl Van Spronsen mi-a spus astăzi că nu prea e mulțumit de ce face, că ambasadorul se ocupă de toate lucrurile „interesante" și că el nu poate să facă decât dacă i se spune să facă ceva.

Că despre partea politică la Congres a scris numai ambasadorul, singur, fără să se consulte de nici un fel cu el și că acum ar urma ca el (V.S.) să facă raportul despre partea economică. Era de asemenea interesat de discursul de sâmbătă (2 dec.) la Com. Pol. Executiv pe care trebuia să i-l găsesc în *Neuer Weg*.

După-amiază, ambasadorul mi-a dat să traduc 2 scrisori, una de Radu Enescu, scriitor, și una de A. Paleologu, datate septembrie și noiembrie, ambele adresate lui D.R. Popescu. Fiind târziu, nu am reușit să traduc decât puțin, iar la plecare mi-a cerut să-i dau scrisorile și traducerea să le păstreze la ei sus până mâine, când urmează să continui traducerea. Erau fotocopii ale scrisorilor, bătute la mașină, și se refereau la cei 6 semnatari ai scrisorii din aprilie către D.R. Popescu[1] și mai ales erau în sprijinul lui Mircea Dinescu.

Scrisoarea lui Paleologu contesta legalitatea sancțiunii aplicate scriitorilor respectivi, adică retragerea „dreptului de semnătură", deoarece D.R. Popescu este președintele Un. Scriit., ales de scriitori, deci nu are dreptul să dea astfel de sancțiuni care nu pot „șterge din conștiința publicului" o personalitate ca cea a lui Dinescu, ci, din contră, nu fac decât să acopere de ridicol pe cei care le iau. În încheiere (o pagină) spunea că nu vrea să ceară ridicarea sancțiunii, ci vrea doar să știe dacă D.R. Popescu se gândește că M. Dinescu și familia sunt „în curs de eliminare fizică lentă".

Scrisoarea lui Radu Enescu, pe care încă nu am tradus-o, 2 pagini, se referea tot la cei 6 scriitori, plus A. Călinescu, care ulterior s-a asociat lor. R. Enescu spune că își manifestă adeziunea față de memoriul celor 6 din aprilie, că nu acceptă ca el să poată avea drept de semnătură, iar acești „iluștri confrați" să nu o aibă. Că nu consideră justă sancționarea respectivă, că Ana Blandiana, St. Augustin Doinaș și M. Dinescu sunt cu mult mai valoroși decât D.R. Popescu, că ar trebui să fie priviți așa cum merită, ca unii dintre cei mai mari scriitori români contemporani, și nu persecutați și hărțuiți.

N.B.

Nota se referă la activitatea și preocupările ambasadorului olandez STORK COENRAAD FREDERIK, cunoscut că desfășoară acțiuni de incitare și încurajare a unor elemente protestatar-disidente în scop de creerea [*sic!*] unui climat de destabilizare.

Analiza datelor obținute privind activitatea diplomatului anterior predării celor două scrisori spre traducere nu conduc la ipoteza obținerii acestora de la cetățenii români.

În data de 4 și 5.XII.a.c., nu a realizat contacte neoficiale cu cetățeni români.

Se va acționa în continuare pentru cunoașterea activității ambasadorului olandez pentru a stabili eventuale date cu privire la destinația ulterioară a celor două traduceri.

Ghiță Virgil

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 13–14 bis verso.

1. Este vorba despre scrisoarea pe care i-au trimis-o de fapt șapte scriitori lui D.R. Popescu, în 9 aprilie 1989. Geo Bogza, Ștefan Augustin Doinaș, Octavian Paler, Dan Hăulică, Mihail Șora, Al. Paleologu și Andrei Pleșu dezaprobau concedierea și înlăturarea lui Mircea Dinescu din redacția revistei *România literară*, ca pedeapsă pentru interviul publicat în *Libération*.

197. 9 decembrie 1989. Notă informativă în copie dactilografiată a sursei „Daniela" privind interesul manifestat de ambasadorul Olandei pentru un text al lui Mircea Dinescu.

DIR. III/GV
Sursa „DANIELA"/FN/

Strict secret
9.12.1989

NOTĂ

Vineri, 8 dec., pe la ora 15, ambasadorul mi-a dat să traduc o scrisoare a lui Mircea Dinescu adresată unui ziar (austriac), scrisoare bătută la maşină, din noiembrie, 3 pagini, titlu: „Mamutul şi istoria"[1]. În josul primei pagini era o adnotare de mână în care scria că se poate schimba titlul dacă acesta nu e suficient de frapant. Scrisoarea se referă la lipsa de curaj a scriitorilor în a fi adevăraţi creatori şi nu simpli lăudători ai preşedintelui, se aduc critici la adresa conducătorilor de partid care au tot felul de privilegii pentru a fi stimulaţi în a păstra regimul existent şi a-l lăuda pe preşedinte; se critică presa, lipsa de libertate şi fără nici o posibilitate de a spune adevărul, se referă la lipsa de calitate şi valoare a literaturii publicate şi la persecutarea oamenilor de cultură adevăraţi, chiar eliminarea lor fizică.

Dl V. Spronsen comenta ieri despre ambasador şi reuniunile lor (de ambasadori), precum şi despre faptul că e nemulţumit că ambasadorul face aproape toată munca politică şi lui îi rămâne doar economicul. A spus că reuniunile N.A.T.O. sunt foarte slabe pentru că sunt prezidate de ambasadorul belgian, care este prost şi ramolit, că cele ale C.E.E. sunt mai bune, pentru că actualul preşedinte (Franţa) este foarte bun. La aceste reuniuni, ambasadorul Greciei şi [cel] al Turciei nu prea „deschid gura" şi că ambasadorul olandez ar trebui să nu se agite aşa tare cu transmiterea materialelor gen „scrisori" de disidenţi. A mai

1. Este vorba, de fapt, de pamfletul „Mamutul şi literatura", publicat în cotidianul vest-german *Frankfurter Allgemaine Zeitung*. Lukasz Szymansky, consilier cultural al ambasadei polone la Bucureşti, este cel care i-a dat lui C. Stork textul pamfletului.

spus faptul că aceasta este o problemă personală a ambasadorului şi că nu i se pare frumos să predea copii şi celorlalţi ambasadori.

Reuniunile lui Van Spronsen de „grup", cei 5, sunt mai interesante şi la obiect. (Acum câtva timp Sonia mi-a spus să nu mai pronunţ cuvântul „grup" şi să mă refer la reuniunile lui Van Spronsen ca „întruniri" şi în nici un caz „grup".)

N.B.

Nota se referă la activităţile şi preocupările diplomaţilor olandezi STORK COENRAAD FREDERIK, ambasador, şi VAN SPRONSEN KEES, prim secretar.

DINESCU MIRCEA, scriitor, este lucrat de S.M.B. pentru manifestări protestatar-disidente.

Afirmaţiile primului secretar VAN SPRONSEN KEES despre activitatea ambasadorului în problema disidenţilor confirmă date ce le deţinem despre acesta.

Despre activitatea ambasadorului în ziua de 8.12.a.c. în cursul dimineţii nu rezultă să fi părăsit ambasada, până la predarea spre traducere a scrisorii.

În după-amiaza aceleiaşi zile, ambasadorul a plecat la ora 19.50 cu CD 444 condus de el şi a revenit a doua zi la ora 1.45.

– În legătură cu cele două scrisori traduse de sursă în ziua de 6 şi respectiv 7.12.a.c., „DANIELA" a precizat că, după terminarea traducerii în limba engleză, au fost bătute la maşină, xerocopiate şi distribuite de ambasador celorlalţi ambasadori ai ţărilor membre N.A.T.O. cu prilejul reuniunii din data de 7.12. a.c. ora 11.00 de la Ambasada Franţei.

– Cu privire la grupul celor 5 consilieri care se reunesc în fiecare miercuri din săptămână la ora 15.00, sursa i-a nominalizat pe cei de la ambasadele: S.U.A., FRANŢA; R.F.G., OLANDA şi ITALIA.

Nota se exploatează în D.U.I. „STAN" şi D.U.I. „VASILE".

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 15–15 verso.

198. 9 decembrie 1989. Notă a U.M. 0500 întocmită pentru uzul mai multor eșaloane superioare ale Securității privind comentariile făcute de unii diplomați acreditați la București.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0500 – BUCUREȘTI
Nr. D/0200.336/29 din 9 dec. 1989

Strict secret
Ex. nr. 3

NOTĂ[1]

Ca urmare a instruirii temeinice a participanților din Camera de Comerț și Industrie și Consiliul Culturii și Educației Socialiste la recepția oferită în ziua de 5 decembrie a.c. de ambasadorul Regatului Thailanda, șefii de protocol de la instituțiile române menționate (ofițeri de securitate de rezervă) au obținut informații referitoare la comentariile făcute de diverși diplomați străini. Prezentăm, selectiv, următoarele:

1. VIULEN POZDNEAKOV, ministru consilier la Ambasada U.R.S.S., a abordat în discuții, în mod succint, evoluția situației din unele state socialiste europene:

„Personal, sunt optimist în legătură cu desfășurarea evenimentelor din unele țări socialiste. Aceste reforme erau necesare și sunt necesare în toate țările socialiste!"

2. COEN F. STORK, ambasadorul olandez, într-o convorbire cu șeful de protocol de la Camera de Comerț și Industrie, a făcut comentarii denigratoare:

„Foarte multe noutăți sunt în ceea ce privește schimbarea conducerii, a opticii în majoritatea țărilor socialiste din Europa. Numai în România nu se informează prin presă și radiotelevizione despre ce se întâmplă în R.D.G., Cehoslovacia, U.R.S.S., alte state. Însă cetățenii români caută să cunoască evenimentele

1. Documentul poartă ștampila cu numărul de intrare 00157991 din 11 decembrie 1989. De asemenea, menționea: „Multiplicat xerox U.M. 0500/A/ R.M. 527 1989/ Ex. nr. 2."

din Europa. Astfel, de exemplu, se știe că fostul lider est-german, E. HONEKER, prieten cu «liderul român», este în stare de arest la domiciliu.

Așa o să-și dea seama și «liderul român» ce înseamnă să nu-ți poți vizita un prieten, cum nu mi s-a permis nici mie să vizitez unii vechi prieteni români (n.n.: nu a precizat numele acestora).

Ceea ce se petrece acum în R.D.G., Cehoslovacia, Polonia, U.R.S.S. și Bulgaria sunt evoluții de mult așteptate. Aceste acțiuni trebuie încurajate!

În România sunt foarte multe lipsuri în domeniul condițiilor de viață: aprovizionare slabă cu diverse produse; transportul în comun pe timp de iarnă, foarte deficitar."

3. În discuțiile avute cu persoane din unități ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste, ambasadorii englez, francez, italian, belgian, elvețian și vest-german au apreciat că „ultimele cuvântări ale președintelui României au evidențiat mai clar și insistent asupra răspunderilor ce revin concret organelor de partid și de stat din fiecare țară socialistă, din fiecare domeniu de activitate, față de modul de rezolvare a problemelor interne".

Cu privire la situația din R.D.G., ei au evidențiat „gradul înalt al corupției în rândul persoanelor cu funcții de conducere pe linie de partid și de stat", fapt ce ar fi contribuit la „creșterea nemulțumirii maselor, care nu au fost informate corect cu realitățile din țară".

Aceiași diplomați au exprimat aprecieri pozitive în legătură cu evoluțiile recente din Cehoslovacia, îndeosebi poziția adoptată de unele state socialiste față de intervenția armată din această țară din luna august 1968.

4. DURRAY SHAHWAR KURESHI, secretar I la Ambasada Pakistanului, a declarat:

„M-am întors din concediu. Presa și celelalte mijloace de informare din Pakistan și, în general, oficialitățile din țara mea au o atitudine de prietenie față de România, nu fac speculații dușmănoase, așa cum se petrece în alte părți.

După părerea mea, ceea ce se întâmplă în unele state din Europa de Est este de natură să îngrijoreze, conduce la agravarea situației lor economice, la destabilizarea internă, cu consecințe negative și asupra relațiilor comerciale externe."

5. Noul ambasador israelian, ZVI MAZEL, s-a referit la evoluția relațiilor comerciale bilaterale:

„Demarează foarte greu unele probleme de comerț. Oameni de afaceri israelieni se plâng de lipsa de operativitate a partenerilor români.

Personal, doresc să se realizeze un progres în schimburile comerciale româno-israeliene, în condițiile în care România și-a achitat complet datoriile externe. Cred că se poate face mai mult, impunându-se eforturi din ambele părți."

P. ȘEFUL UNITĂȚII
LOCOTENENT-COLONEL
NEGOIȚĂ CRISTACHE
[ss]

Ex. 1. S.C.A.S.
2. Direcția I
3. Direcția a III-a
4. U.M. 0110 Buc.[2]
5. U.M. 0650 Buc.
6. Serviciul „D"
RD.0172/2714/89

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 16–17.

2. U.M. 0110 era însărcinată cu supravegherea și contracararea activităților serviciilor de informații ale țărilor socialiste, în special K.G.B., pe teritoriul României.

199. 13 decembrie 1989. Notă-raport privind programul de sărbători al diplomaților de la Ambasada Olandei.

S.S.
Ex. nr.

3111/DC
„MONA"
13-12-1959

NOTĂ-RAPORT

Sursa „MONA" ne-a comunicat următoarele:

Fiul ambasadorului olandez, DANIEL, va pleca în data de 15 decembrie a.c. la mama sa în JOHANNESBURG, pe timpul vacanței de iarnă.

Ambasadorul va pleca din țară în data de 27 decembrie, sursa nu cunoaște dacă va merge în Olanda sau la soția sa în JOHANNESBURG. Acesta se va înapoia în jurul datei de 7 ianuarie 1990.

În această perioadă îl va înlocui consilierul VAN SPRONSEN, care se întoarce din Olanda în data de 20 decembrie.

În data de 19 decembrie a.c. va pleca în Olanda și consulul FROEHLICH, care se va înapoia în jurul datei de 3 ianuarie 1990.

N.O.
Nota se va exploata la D.U.I. STAN.

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 22–22 verso.

200. 12 decembrie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 9 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – București
U.M. 0672 – București
Nr. 2/ 00484822 / 12.12.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/ Gh.

NOTA
privind filajul obiectivului „STAN" –
CONRAD FREDERIK STORK –
ambasadorul olandez, efectuat în ziua de
09.XII.1989, între orele 14.25 – 22.00.

La nota dvs. telefonică nr. D/00484822 din 09.XII.1989, urmată de cererea nr. [...] din [...][1] prin care ați solicitat filajul obiectivului în scopul stabilirii activității și comportării, a legăturilor contactate și a adreselor vizitate, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

A fost luat în filaj la ora 14.25, când obiectivul a venit la reședință. La ora 21.00 a plecat împreună cu fiul său și câinele pe jos, au mers pe str. Rabat, Aleea Alexandru, str. E. Pangratti, Muzeul Zambaccian, Grigore Mora și la ora 21.10 a intrat la adresa cunoscută (str. Grigore Mora nr. 13).

La orele 22.00 a fost întrerupt din filaj în timp ce se afla la adresă, la indicația organului informativ.

Mențiune:

1. Spațiu rămas necompletat în dactilogramă.

Pe traseul parcurs „STAN" a mers încet, sprijinindu-se într-un baston, și sub motivul că se uita după câine privea adesea în urma sa. Acest lucru l-a făcut în special la colțurile străzilor și în câteva rânduri l-a depășit pe fiul său, care și acesta făcea același lucru. Cei doi se uitau în urma lor, atât după persoanele care treceau cât și la autoturismele ce se aflau în mișcare.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD 00130/ 805
BM/PS
11.XII.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 23.

201. 14 decembrie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 11 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/4 Nr. 00484822/14.12.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență asupra ob. „STAN", efectuat în ziua de 11.12.1989, între orele 7.00–21.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 8.05, „STAN" a plecat de acasă cu auto CD 444, condus de șofer, pe str. Atena, Aleea Alexandru, au oprit în fața imobilului cu nr. 22, de unde după 1' la autoturism a venit soția ob. „VASILE", consilier la Ambasada Olandei, s-a urcat și împreună s-au deplasat pe Aleea Alexandru, str. Tirana, Paris, P-ța Victoriei, B-dul A. Ipătescu, str. Visarion, au oprit în apropiere de ambasada Canadei, unde soția ob. „VASILE" a coborât și a intrat. De aici „STAN" a continuat pe B-dul N. Iorga, P-ța Romană, str. M. Eminescu, Calea Dorobanților, P-ța și str. Cosmonauților, iar la intersecția cu B-dul Magheru a coborât având asupra sa mai multe pliante și un plic (toate într-o mapă de plastic), a mers pe jos, pe B-dul Magheru și la ora 9.15 a intrat la Agenția Aeriană LUFTHANSA.

De la Agenție, „STAN" a plecat la ora 9.45, având asupra sa mapa din plastic, a mers la auto CD 444 ce a venit între timp, s-a urcat și pe același traseu a revenit la ambasadă, ora fiind 9.50.

La ora 12.45 obiectivul a primit vizita numitului MUSCIONICO TOMAS, cetățean elvețian (filat de S.M.B.) sosit cu auto

14-B-1221, condus de șofer, care a plecat la ora 14.55 cu auto CD 444, condus de șofer, în care se afla și copilul ob. „STAN".

De acasă „STAN" a plecat la ora 17.30 cu auto CD 444, condus de șofer (cu steag arborat) și cu acesta s-a deplasat pe str. Atena, P-ța Dorobanților, Calea Dorobanți, B-dul Dacia, str. Polonă, P-ța și str. Al. Sahia și a oprit în fața Bibliotecii Americane, unde a coborât și a intrat, ora fiind 17.40. Aici „STAN" a participat la Vernisajul unei Expoziții organizate cu ocazia sărbătoririi Pomului de Iarnă la care au luat parte cca 100 de persoane – diplomați și cetățeni români. Dintre diplomați au participat:

Ob. „GAVRILĂ", ambasadorul S.U.A. venit cu auto CD 833;

Ob. „NAE", consilier la ambasada S.U.A. venit cu auto CD 888;

Ob. „NERO", atașat politic la ambasada S.U.A., cu auto CD 859;

Ob. „CODRUȚ", atașat cultural la ambasada S.U.A., cu auto CD 116, condus de șofer;

Ob. „BARONUL", atașat economic la ambasada S.U.A. și soția veniți pe jos;

Ob. „DORU", Directorul Bibliotecii Americane, cu auto CD 1442;

CD 959, atașat cultural al ambasadei Franței;

CD 621, autoturism de serviciu al ambasadei S.U.A.;

CD 1420, ambasada U.R.S.S.;

CD 328.

Dintre cetățenii români au luat parte: MIHNEA GHEORGHIU, actorul MIRCEA DIACONU și soția sa DIANA LUPESCU, o individă și fiica sa venită cu auto Dacia 1300 nr. 7-B-967.

La ora 19.50, „STAN" a plecat de la Biblioteca Americană cu auto CD 444, condus de șofer (ce așteptase între timp) pe str. Al. Sahia, B-dul Republicii, N. Bălcescu, Magheru, P-ța Romană, B-dul A. Ipătescu, P-ța Victoriei, str. Paris, Tirana, Aleea Alexandru, str. Atena și la ora 19.55 a intrat la domiciliu.

Până la ora 21.00, când postul de filaj a fost suspendat, obiectivul nu a mai părăsit domiciliul.

Filajul continuă

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00108/100
13.12.1989
GM/PP=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 25–25 verso.

202. 16 decembrie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 13 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/4 Nr. 00484822 /16.12.1989

/Vernescu
4965/

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al ob.
„STAN", efectuat în ziua de 13.12.1989,
între orele 10.30–21.30.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Mențiune: Din sursele noastre se cunoaște că între orele 7.00–10.30 ob. „STAN" nu s-a deplasat decât de la domiciliu la serviciu.

La ora 10.50, ob. „STAN" a plecat de la serviciu cu auto CD 444, condus de șofer și s-a deplasat la ambasada Franței, unde a intrat la ora 11.00. Aici a participat la o întrunire cu ambasadorii din țările pactului NORD-ATLANTIC–N.A.T.O., veniți cu următoarele autoturisme:

CD 851 – ambasadorul Franței;
CD 628 – ambasadorul Belgiei;
CD 119 – ambasadorul R.F. Germania;
CD 1551 – ambasadorul Marii Britanii;
CD 701 – ambasadorul Spaniei;
CD 192 – ambasadorul Greciei.

De aici „STAN" a plecat la ora 12.10 cu același autoturism și după 10' a revenit la serviciu.

De aici „STAN" a plecat la ora 12.30 cu auto CD 444, condus de șofer, și, cu viteză excesivă pe anumite porțiuni de

traseu, s-a deplasat până la Cimitirul BELU, unde a coborât și grăbit a intrat în cimitir, ora fiind 12.40. Aici a participat la un ceremonial funerar al defunctului NICHITA STĂNESCU. În afară de membrii familiei defunctului a participat și ambasadorul BELGIEI, care venise cu puțin timp înaintea ob. „STAN" cu auto CD 628.

La ora 13.30, „STAN" a ieșit din cimitir împreună cu două individe din familia lui NICHITA STĂNESCU și cu acestea au mers la auto CD 444, în care s-au urcat. De asemenea și ambasadorul Belgiei a ieșit din cimitir. Împreună cu două individe și un individ, tot din familia defunctului și s-au urcat în auto CD 628. În coloană s-au deplasat până în apropierea stației PECO din piața Amzei, unde au coborât cu toții și pe jos au mers la adresa din str. Piața Amzei nr. 7–9, sc. C, etj. 4, ap. 16, locuința familiei lui NICHITA STĂNESCU, ora fiind 13.55.

De aici „STAN" a ieșit la ora 14.45, a mers la auto CD 444 (unde îl aștepta șoferul) și cu acesta s-a deplasat la serviciu, unde a intrat după 5'. După cca 2' „STAN" a plecat de la serviciu, împreună cu fiul său, s-au urcat în auto CD 444, condus de șofer și cu acesta s-au deplasat până la intersecția străzilor Paris cu Tirana, unde „STAN" a coborât, iar fiul său, cu autoturismul, condus de șofer, a continuat în direcția P-ța Victoriei. Pe jos, „STAN" a mers pe str. Paris și la ora 14.55 a intrat în imobilul cu nr. 14. În curte, obiectivul s-a întâlnit cu fiul numitului DAMIAN ASCANIO, au discutat cca 2', timp în care a venit și DAMIAN ASCANIO și, după ce s-au salutat, cu toții au intrat în imobil.

La ora 15.03 ASCANIO DAMIAN și fiul său au ieșit din locuință și au plecat cu autoturismul personal în direcția P-ța Dorobanților, iar „STAN", la ora 15.10, a ieșit și pe jos a revenit la ambasadă.

De la serviciu „STAN" a plecat la ora 15.25 cu același autoturism condus de șofer și a mers la ambasada Franței, unde a intrat după 5'.

La ora 16.10, obiectivul a ieșit din ambasadă și cu același autoturism s-a întors la serviciu, ora fiind 16.15.

De aici „STAN" a plecat la ora 16.25 cu auto CD 444, condus de șofer și s-a deplasat la locuința diplomaților englezi din Aleea Alexandru nr. 5, iar după 7' „STAN" a revenit la serviciu.

De aici „STAN" a plecat la ora 18.10 și cu auto CD 444, condus de șofer s-a deplasat la Biblioteca Americană, unde a intrat, ora fiind 18.20.

Aici a participat la o conferință „Perspectivele – dialog S.U.A. – EUROPA", organizată de directorul Bibliotecii S.U.A., unde au fost și diplomați veniți cu următoarele autoturisme:

– CD 1556 – ob. „LAURA", Marea Britanie, secretar II;

– CD 1432 – ob. „MARIN", secretar II, S.U.A.;

– CD 1426 – ob. „ARON", atașat S.U.A.;

– CD 1047 – ambasada Poloană; și CD 1046, precum și cetățeni români, veniți cu auto 7-B-2915.

De aici „STAN" a plecat la ora 20.00 cu același autoturism și a revenit la domiciliu după cca 10'.

La ora 20.20, ob. „STAN" a plecat de acasă cu același autoturism și a mers la domiciliul ob. „DANIEL", consilier Franța, unde a participat la o recepție împreună cu următorii diplomați, sosiți cu auto CD:

– CD 646 – ob. „HORTENSIA", atașat Marea Britanie;

– CD 1153 – LORVILLEC YVES, secretar II Franța;

– CD 627 – LOUYS ÉTIENNE, director adj. Biblioteca Franței;

– CD 143 – ambasada Chineză;

– CD 1441 – LEBRETON MARTINE, atașat Franța; precum și CD 95; TC 338; 887; 1074 și 1077.

Până la ora 21.30, când postul de filaj a fost suspendat, obiectivul nu a plecat de aici.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00108/107
14.12.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 27–27 bis.

203. 16 decembrie 1989. Notă privind filajul cu intermitență al ambasadorului Olandei în ziua de 14 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE — Strict secret
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI — Ex. nr. 1
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/4 Nr. 00484822 din 16.12.1989

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al ob.
„STAN" efectuat în ziua de 14.12.1989,
între orele 7.00–18.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 9.25, „STAN" a plecat de acasă cu auto CD 444, condus de șofer pe str. Atena, Ankara, P-ța și Calea Dorobanților, P-ța Cosmonauților, str. Cosmonauților, B-dul Magheru, N. Bălcescu, P-ța Universității, B-dul 1848, și în timp ce se deplasa spre Marea Adunare Națională a fost lăsat din filaj conform metodologiei stabilite de comun acord cu organul informativ.

Menționăm că la Marea Adunare Națională a avut loc o sesiune la care au participat printre oficialități române și alți diplomați acreditați în R.S.R.

La ora 12.55, „STAN" a fost reluat în filaj în momentul sosirii la ambasadă împreună cu ob. „ALBERTO" – ambasadorul Spaniei, cu auto CD 701, condus de șofer. De la serviciu, „STAN" a plecat la ora 13.00 și pe jos a mers la reședința obiectivului „ALBERTO" – ambasadorul Spaniei –, unde a participat la o recepție cu alți diplomați sosiți cu autoturismele:

– CD 149 – ambasadorul Canadei;
– CD 119 – ambasadorul R.F. Germania;
– CD 1540 – de la ambasada S.U.A.;

– CD 638 – ambasadorul Belgiei;
– CD 833 – ambasadorul S.U.A.;
– CD 209 – ambasadorul Turciei;
– CD 198 – ambasadorul Franței;
– CD 188 – autoturism de serviciu la ambasada R.F. Germania;
– CD 1551 – ambasadorul Marii Britanii;
– CD 859 – ob. „NERO", atașat politic S.U.A.
– CD 92 – ambasadorul Greciei.

A revenit la domiciliu la ora 14.50 și după 2', însoțit de fiul său, a plecat cu auto CD 444, condus de șofer, pe str. Atena, Aleea Alexandru, str. Tirana, Paris, P-ța Victoriei, B-dul A. Ipătescu, P-ța Romană, str. Mendeleev, Biserica Amzei, C. Tell, unde a oprit, a coborât și a intrat la Școala Franceză, ora fiind 15.00.

După 5' „STAN" a revenit la autoturism, având în mână o coală de hârtie, s-a urcat și cu acesta, condus de șofer, a continuat pe B-dul N. Iorga, P-ța Romană, B-dul A. Ipătescu, P-ța Victoriei, B-dul Aviatorilor, Aleea Alexandru, str. Atena și la ora 15.10 a intrat la serviciu. Până la ora 18.00 când postul de filaj a fost suspendat la indicația organului informativ, în vederea executării altei misiuni, ob. „STAN" nu a mai plecat.

Anexăm 9 (nouă) fotografii.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚI
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00108/111
15.12.1989
GM/PP=2 ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 29–29 verso.

204. 1 decembrie 1989. Raportul plutonierului Teodoriu, aflat de serviciu la Ambasada Olandei, despre persoanele care l-au însoțit cu un autoturism Oltcit pe Coen Stork până la reședința sa.

M.I.
D.S.S.
UM 0672/7
Buc.
Plt. Teodoriu A.
01.12.1989

Tovarășe Comandant,[1]

Raportez:

Efectuându-mi serviciul schimbul III la Ambasada Olandei, din strada Atena nr. 18, am observat următoarele:

Ambasadorul olandez STAN, întorcându-se la reședința sa din strada Atena nr. 20, la ora 0.15 cu CD 444, a fost însoțit de un individ și o individă care au venit cu autoturismul Oltcit nr. 5-B-6277.

STAN i-a condus pe amândoi în holul clădirii, unde au stat de vorbă circa 5 minute, după care cei doi au plecat, STAN conducându-i la mașină, manifestând gesturi de prietenie.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, f. 10.

1. Deasupra, indicația semnată indescifrabil: „GV/ Stabiliți cu/ șoferul unde i-a/ dus pe cei doi, pentru/ identificarea lor."

205. 29 noiembrie 1989. Notă privind filajul ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 20 noiembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – București
Nr. 2/00484770/30.11.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
DIRECȚIA a III-a
Ind. 3110/G.V.

NOTĂ
privind filajul obiectivului „STAN" –
COENRAAD FREDERIK STORK –
ambasadorul Olandei la București, efectuat în ziua de 20.XI.1989, între orele 15.30–17.00.

La nota dvs. telefonică nr. D/00484770 din 28.XI.1989 urmată de cererea nr. [...] din [...][1] prin care ați solicitat filajul obiectivului în scopul stabilirii și documentării întâlnirii cu individa cunoscută din str. Bitoliei nr. 22 în jurul orelor 16.00 la expoziția Simeza, vă comunicăm următoarele:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI
Între orele 15.30–17.00 obiectivul nu a părăsit reședința. Expoziția SIMEZA a fost închisă până la orele 16.50.
La orele 17.00 filajul a fost întrerupt.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD 00130/ 728
MN/PS – 29.XI.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, f. 12.

1. Spațiu rămas liber în dactilogramă.

206. 5 decembrie 1989. Notă-raport redactată de locotenentul Dragomir pe baza informațiilor date de sursa „Țone" despre vizita primită de ambasadorul Olandei din partea unui ziarist american.

3111/DC
„ȚONE"
5-12-1989

S.S.
Ex. unic

NOTĂ-RAPORT

Sursa „ȚONE" ne-a relatat următoarele:
În ziua de 5 decembrie a.c., între orele 8.30–9.00 ambasadorul olandez STORK COENRAAD a fost vizitat la reședința sa de un ziarist american venit cu un taxi.
La ora 9.00, ambasadorul împreună cu ziaristul s-au deplasat la biroul primului [secretar] din cadrul Ambasadei Olandei.
Sursa nu cunoaște numele ziaristului, dar a afirmat că acesta a fost legitimat la intrare de milițianul din postul de pază.

N.O.
Va fi identificat ziaristul american.
Nota va fi exploatată la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

În notă este vorba de PATINKIN MARK ALAN, născut 12-01-1953, S.U.A., intrat în țară în data de 4-12-1989 pentru 1 zi.
În data de 4-12-1989, ora 20.45, l-a vizitat la reședința sa pe consulul FROEHLICH ROBERT ADRIAN

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 13–13 verso.

207. 9 decembrie 1989. Adresă a U.M. 0110 către generalul-maior Aurelian Mortoiu în care se semnalează legăturile ambasadorului Olandei cu arhitecta Tomnița Florescu.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
UM.0110.BUCUREȘTI
Nr. 4001/TG/00610825/09.XII.89

Strict secret
Ex. nr. 1

Serviciul 11
INTRARE
Nr. 157977
Ziua 11 luna XII 1989

Către
UNITATEA MILITARĂ 0625 –
BUCUREȘTI[1]
Personal tovarășului g-ral-mr.
MORTOIU AURELIAN

Vă trimitem, în plicul alăturat, o notă cu privire la o persoană care prezintă interes pentru unitatea dumneavoastră.

ȘEFUL UNITĂȚII
[ss]

nr. 2770/2 ex.
dact. SV.

Anexă la
Nr. 00610825

NOTĂ

La 2 decembrie a.c., ora 11.00, COENARD FREDERIK STORK, revenit dintr-o deplasare – în legătură cu care nu a dat detalii, a organizat legendat un contact neoficial cu FLORESCU TOMNIȚA, asistent universitar la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu".

Pentru realizarea contactului cu diplomatul, FLORESCU TOMNIȚA a renunțat să se prezinte la locul ei de muncă, deși avea obligații de serviciu la ora respectivă.

nr. 2781/2ex.
dact. SV.

A. C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 18–19 verso.

1. În stânga filei, apostila semnată indescifrabil: „GV/ Veniți să discutăm."

208. 11 decembrie 1989. Notă privind filajul cu intermitență al ambasadorului Olandei în ziua de 10 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/4 Nr. 00484822/12.12.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al
obiectivului „STAN", efectuat în
ziua de 10.12.1989, între orele 7.00–21.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 13.25 „STAN" a ieșit de acasă și pe jos a mers la ambasada LIBAN, unde a intrat după 2'.

Aici a avut loc o recepție la care au participat mai mulți diplomați sosiți cu autoturismele:

– CD 1445 – LINDEREN NISS PETER, consilier la ambasada Suediei;

– CD 1145 – LERKKI PENTTI KRISTIAN, secretar II la ambasada Finlandei;

– CD 1439 – AMBERG SUZANN, atașat la ambasada Elveției;

– CD 1348 – ob. „MONA", secretară la ambasada R.F. Germania;

– CD 649 – SEDLACZEK HEINZ, cancelar la ambasada R.F.G.

– CD 1507 – aparține ambasadei Suedia;

– CD 856 – ob. „SONIA" de la ambasada Olandei;

– CD 1486 – STOCKINGER ANETTE, ambasada Austriei;

– CD 1300 – BARKAY SHLOMO, ambasada Israel;

De la recepție „STAN" a plecat la ora 17.50 pe jos și după 2' a revenit acasă.

Între orele 19.25–19.40, obiectivul a primit vizita soțului ob. „MARIA", funcționară la secția comercială franceză, sosit cu auto CD 1441.

La ora 20.20, la domiciliul obiectivului au sosit ambasadorul Spaniei și o funcționară UNESCO și au plecat la ora 21.15.

Până la ora 21.00 când postul de filaj a fost suspendat, obiectivul nu a mai părăsit locuința.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD/00108/97
11-12-1989
GM/PP=2ex

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 24–24 verso.

209. 13 decembrie 1989. Notă privind filajul cu intermitență al ambasadorului Olandei în ziua de 12 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/4 Nr. 00484822/14.12.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență al ob.
„STAN", efectuat în ziua de 12.12.1989,
între orele 15.35–22.25.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 15.35, ob. „STAN" a fost luat în filaj în timp ce se afla la serviciu. De aici a plecat la ora 18.00 cu auto CD 444, condus de șofer și cu acesta s-a deplasat până la ambasada Austriei, unde a intrat după 5', iar șoferul a așteptat în față. Aici obiectivul a participat la o recepție împreună cu alți diplomați sosiți cu următoarele autoturisme:

– CD 1218 – U.N.E.S.C.O, str. Știrbei Vodă nr. 39;
– CD 1057 – KOCOK-EIJA, personal ambasada Finlandei;
– CD 294 – FILI HEINZ „FILIP", arhivar R.F. Germania;
– CD 836 – ambasada Marii Britanii;
– CD 363 – LEGARDE DEBBIE, ambasada Canada;
– CD 464 – DELGARDO MALLARINO VICTOR ALBERTO, Columbia;
– CD 871 – ambasada Algeria;
– CD 225 – TURNHEER ERNST, Elveția;
– CD CD 443 – Olanda;
– CD CD 132 – Siria;
– CD CD 580 – DENK AHMET, Turcia;
– CD 803 – Malayezia;

– CD 645 – CAPURRO AVELLANEDA MARCO EDUARDO, Uruguay;
– CD 628 – KONINCKX JAN, Belgia;
– CD 1072 – YACOUB LOTFY IBRAHIM, Egipt;
– CD 382 – ambasada Chile;
– CD 217 – ambasada Cehoslovacia;
– CD 1132 – KUREHI DURRAT SHAHWAR, secretar I Pakistan;
– CD 1454 – JEANES BRIAN, Canada;
– CD 336 – Ob. „CORBU", Marea Britanie;
– CD 982 – BOREL JACQUES, prim secretar Elveția;
– CD 598 – Ob. „DINU", atașat militar Franța;
– CD 701 – Spania;

La ora 18.40, ob. „STAN" a plecat de la recepție și cu același autoturism s-a deplasat pe str. Plantelor la domiciliul ob. „KLARA", adjunct atașat cultural la ambasada S.U.A., ora fiind 18.50.

Până la ora 22.05 a participat la o recepție, cu ocazia prezenței în țara noastră a profesorului [din] S.U.A. WAHL NICHOLAS, împreună cu următorii diplomați veniți cu autoturismele:

CD 1442 – ob. „DORU", ambasada S.U.A.;
CD 833 – ob. „GAVRILĂ", ambasadorul S.U.A.;
CD 149 – ambasada Canada;
CD 893 – MORHAM JAMES, guard la ambasada Marii Britanii;
CD 217 – Ambasada Cehoslovacia;
CD 1532 – Ob. „BARBU", ambasada S.U.A.;
CD 411 – ob. „BOTA", ambasada S.U.A.;
CD 1525 – DANKOV JORDANOV IVAN, prim secretar Bulgaria;
CD 1453 – ob. „PETRE", ambasada Marii Britanii;
CD 621 – ob. „BRATES", delegat S.U.A.;
CD 1540 – Ob. „DORA", ambasada S.U.A.;
CD 294 – ambasada Irak;

CD 859 – ob. „NERO", ambasada S.U.A.;
CD 1012 – ob. „IRINA", ambasada S.U.A.; şi CD 1360.
De aici ob. „STAN" a revenit la domiciliu unde a intrat la ora 22.15.
Până la ora 22.25, când filajul a fost suspendat, obiectivul nu a mai plecat de acasă.
Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂŢII
[ss]
ŞEFUL SERVICIULUI

RD/00108/101
13.12.1989
GM/PP=2ex.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 26–26 verso.

210. 14 decembrie 1989. Notă-raport întocmită pe baza informaţiilor date de sursa „Bănăţeanu" privind activităţile ambasadorului Olandei în ziua de 13 decembrie 1989.

3111/DC S.S.
„BĂNĂŢEANU" Ex. unic
14-12-1989

NOTĂ-RAPORT

Sursa „BĂNĂŢEANU" ne-a comunicat programul ambasadorului olandez din ziua de 13 decembrie a.c.:
– ora 11 – vizită ambasada Franţei, a stat până la ora 12-12.15
– ora 12.30 a participat la cimitirul Belu, împreună cu ambasadorul belgian, la o procesiune religioasă într-un cerc mai larg de persoane, cetăţeni români. De aici, în maşina ambasadorului olandez s-au urcat două doamne, iar în maşina ambasadorului belgian, trei persoane, un bărbat şi două femei, şi s-au deplasat în Piaţa Amzei, unde au stat aproximativ 45 minute, la o adresă pe care sursa nu a reuşit să o identifice;
– ora 14, l-a lăsat pe ambasador la intersecţia străzilor PARIS–TIRANA şi sursa şi-a continuat drumul cu fiul acestuia, DANIEL, către şcoala franceză;
– ora 15.15 – vizită ambasada Franţei unde a stat 30 minute;
– ora 16 – a mers în strada Aleea Alexandru nr. 6 la ataşatul de presă britanic, unde a stat 10-15 minute;
– ora 18 – vizită Biblioteca americană, a participat la un simpozion până la 20–20.15;
– ora 20.25 – dineu ambasada Egipt, s-a întors cu maşina ambasadorului belgian.

N.O.
Sursa a fost instruită să ne comunice programul ambasadorului olandez, zilnic.
Nota se va exploata la D.U.I. „STAN".

Lt. Dragomir

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 30–30 verso.

211. 16 decembrie 1989. Notă privind filajul cu intermitență al ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 15 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
Nr. 00484885 din 18.12.989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul cu intermitență asupra
numitului STORK FREDERIK COENRAAD
„STAN", ambasadorul Olandei la București,
efectuat în ziua de 15.12.1989,
între orele 15.30–21.00.

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

Ob. „STAN" a fost luat în filaj la ora 15.30, în timp ce se afla la domiciliu.

La ora 17.10 „STAN" a plecat de acasă împreună cu fiul său, cu auto CD 444, condus de șofer și s-au deplasat la Aeroportul Otopeni, unde l-a condus pe acesta, care a plecat cu avionul în direcția FRANKFURT la ora 18.35. De aici obiectivul a revenit la autoturism și cu acesta, condus de șofer, s-a întors acasă, ora fiind 18.55.

La ora 20.35 la domiciliul obiectivului a venit ob. „VLAICU" – directorul Casei de Cultură R.F.G., cu auto TC 622. După 5' „VLAICU" a ieșit împreună cu „STAN", s-au urcat în auto TC 622 și cu acesta au mers pe str. PETÖFFI nr. 47, domiciliul lui „VLAICU", unde au intrat la ora 20.50.

Până la ora 21.30, când postul de filaj a fost suspendat, obiectivul nu a plecat de la această adresă.

Filajul continuă.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

V.V./T.A.=2 ex,
RD.0033/1495
16.12.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, f. 31.

212. 19 decembrie 1989. Notă privind filajul pe momente operative al ambasadorului Olandei efectuat în ziua de 18 decembrie 1989.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0672 – BUCUREȘTI
12/2/00488091 din 20.12.1989

Strict secret
Ex. nr. 1

Către
U.M. 0625/3111

NOTĂ
privind filajul pe momente operative asupra numitului STORK COENRAD FREDERIK-„STAN", ambasadorul OLANDEI, domiciliat în str. ATENA nr. 20, efectuat în ziua de 18.12.1989, între orele: 20.00–23.35.

La nota telefonică nr. 00488091 din 18.12.1989 și urmare la cererea de filaj nr. din prin care ați solicitat stabilirea și identificarea persoanelor care urmează să-l viziteze pe obiectiv la domiciliu, vă comunicăm:

ACTIVITATEA OBIECTIVULUI

La ora 20.00, „STAN" a venit acasă cu auto CD 444. După coborâre a așteptat în curtea imobilului timp de 5', moment în care în fața locuinței a oprit un auto taxi din care au coborât patru indivizi, au discutat 2' în fața intrării, în limba olandeză, apoi au intrat.

La ora 23.25, „STAN" a ieșit de acasă împreună cu cei patru indivizi și câinele, au mai discutat timp de 3' în curte, după care s-au urcat cu toții în auto CD 444 condus de „STAN" și s-au deplasat până la hotelul DOROBANȚI. Aici au coborât, au mai discutat 1', după care cei patru indivizi au intrat în hotel, iar „STAN" a plecat cu autoturismul în direcția șos. Ștefan cel Mare, moment în care a fost suspendat din filaj, ora fiind 23.35.

Indivizii au fost identificați în persoana numiților: NIEUWENYS JAN ROGER; BROZ JIM, cazați la camera 1414, și BENDIEN MICHAEL; MIETEMET ROB, cazați la camera 1415, din hotelul Dorobanți. Toți sunt cetățeni olandezi, cazați pe perioada 17–19.12.a.c.

Filajul s-a terminat.

COMANDANTUL UNITĂȚII
[ss]
ȘEFUL SERVICIULUI

RD 0133/84
P.G./C.C.
nr. 1508 din
19.12.1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, f. 33.

213. 19 decembrie 1989. Adresa a U.M. 0110 către U.M. 0625 având în anexă o notă privind prezența ambasadorului Olandei la serviciul religios de la Cimitirul Bellu, în memoria poetului Nichita Stănescu.

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI
U.M. 0110. BUCUREȘTI
Nr. 303/AI/00611101/19.XII.89

Strict secret
Ex. nr. 1

INTRARE
Nr. 00158459
Ziua 20 luna XII 1989
S11

Către
UNITATEA MILITARĂ 0625 – BUCUREȘTI
Personal tovarășului șef al unității

Vă trimitem, în plicul alăturat, o notă pentru a fi exploatată pe linia unității dumneavoastră.

ȘEFUL UNITĂȚII,[1]
[ss]

nr. 2841/2ex.
dact. SV.

Anexă la
Nr. 00611101

NOTĂ

La ceremonialul organizat la 13.12.1989, la Cimitirul Belu din capitală, în memoria poetului Nichita Stănescu, au fost invitați și au luat parte ambasadorii Olandei și Belgiei, ultimul împreună cu soția.

1. În stânga filei, o indicație semnată indescifrabil: „Tov. cpt. Ghiță/ Comunicați cele solicitate,/ în spiritul unei bune colaborări."

Mobilul invitării lor l-a constituit colaborarea mai strânsă pe care a avut-o poetul cu reprezentanții acestor țări în editarea și promovarea operei sale pe plan internațional.

Au mai fost prezenți un număr de 10-15 cetățeni români, dintre care: Stela Covaci, Constantin Crișan, Sanda Chiose, Ion Pituț, Sorin Dumitrescu, Olga Jora Popovici, Dan Popovici, familia Condeescu, Dora Stănescu – soția poetului, și o vecină de palier a acesteia, Nalbantu.

Au mai fost remarcați doi tineri, neidentificați, precum și persoane necunoscute aflate întâmplător în preajmă.

După încheierea ceremonialului, toți cei prezenți s-au deplasat la domiciliul Dorei Stănescu, unde s-a oficiat o scurtă slujbă religioasă și s-a oferit o masă.

În mașina ambasadorului belgian a fost invitată Olga Jora Popovici, împreună cu soțul – Dan Popovici – și fiul lor minor.

Ambasadorul olandez a invitat în mașină pe Dora Stănescu și cetățeana Nalbantu.

La domiciliul Dorei Stănescu, cei doi ambasadori au stat foarte puțin, aproximativ o jumătate de oră, după care au plecat singuri, separat, soția belgianului rămânând pentru încă aproximativ 15 minute și plecând neînsoțită.

Discuțiile dintre străini și cetățenii români s-au rezumat la traducerea unor pasaje ale ritualului religios, descrierea unor obiceiuri românești și povestirea unor amintiri despre poetul Nichita Stănescu.

Nu au rezultat aspecte vizând perfectarea unor contacte ulterioare între cei doi ambasadori și autohtonii prezenți.

Vă rugăm să ne comunicați dacă aceste date sunt confirmate de informațiile obținute prin mijloacele de care dispuneți.

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. I, ff. 34–35.

214. 14 decembrie 1989. Raport al maiorului Pârvu Ion, șef de protocol al Secretariatului General al Marii Adunări Naționale privind participarea unor diplomați la sesiunea din 14 decembrie 1989.

DSS – UM 0500
Mr. Pîrvu Ion
Șef protocol S.G. al M.A.N.
14.XII.89

Strict secret
Ex. unic
Nr. 00195022/562

INTRARE
Nr. 00158383
Ziua 18 luna 12 1989

RAPORT
privește: Participarea unor diplomați
la sesiunea M.A.N. din 14.XII.89

Cu prilejul sesiunii M.A.N. de la 14.XII.89, corpul diplomatic a participat la ședința de dimineață (10–12.30). Grupurile de discuții s-au format, înainte de deschiderea sesiunii, pe holul de la etajul I: ambasadorii Franței, Angliei, Olandei, Italiei, Israelului; ambasadorii Columbiei și Austriei; ambasadorul Spaniei cu secretarul II algerian K. Boughaba; ambasadorii S.U.A. și Israelului. Au plecat mai devreme de încheierea ședinței de dimineață, între alții, ambasadorii Japoniei (ora 12.00) – care a anunțat în prealabil – și Zairului – care a motivat că are de luat niște pastile pentru că i s-a ridicat tensiunea arterială.

După terminarea ședinței de dimineață, corpul diplomatic a coborât, așteptând, pe scări, trecerea mașinilor oficiale ale membrilor Comitetului Politic Executiv. Primul autoturism a fost cel al șefului statului și soției sale, care, văzându-i pe diplomați, i-au salutat din mașină, făcând cu mâna.

Ambasadorul Olandei, imediat ce a trecut primul automobil, s-a întors spre grupul de diplomați – el era în primul rând – și, într-o manieră ironică, a imitat gestul de salut al șefului statului.

Ambasadorul R.F. Germania, care, coborând scările după terminarea ședinței, i se adresa ambasadorului olandez spunând:

„Și-acum ce facem, iar așteptăm?" (n.n. să treacă mașinile membrilor Comitetului Politic Executiv), a făcut comentarii, ca și alți diplomați, cu privire la faptul că prima mașină care a venit dintre cele ale corpului diplomatic a fost cea a reprezentantului R.P.D. Coreene.

Maria de Veropalumbo, secretar II la Ambasada Uruguayului, a afirmat că ambasadorul acestei țări a trimis-o pe ea la sesiune, el fiind bolnav de gripă, contractată „din cauza frigului atroce de la sediul ambasadei, unde se pare că nu funcționează nici o instalație de încălzire".

Ambasadorul R.P. Chineze a fost mult „curtat" de diplomații occidentali europeni.

Cu excepția reprezentantului Agenției France Presse, alți ziariști nu au cerut proiectele de legi supuse dezbaterii[1]. Diplomații nu au manifestat interes față de aceste documente.

Mr. Pîrvu Ion

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 36–36 verso.

1. Sesiunea a zecea a celei de a IX-a legislaturi a marii Adunări Naționale a fost tot atât de formală și de expeditivă ca precedentele. Deputații au votat într-o zi mai multe proiecte de legi, precum și aprobarea decretelor cuprinzând normele cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.

215. Decembrie 1989. Notă adresată conducerii superioare a Securității prin care se comunică faptul că ambasadorul Olandei este în posesia fotocopiilor scrisorilor adresate președintelui Uniunii Scriitorilor de Alexandru Paleologu și Radu Enescu.

Strict secret
Exemplar nr. 1

NOTĂ[1]

Au fost obținute date din care rezultă că STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei la București, se află în posesia xerocopiilor celor două scrisori adresate președintelui Uniunii Scriitorilor în septembrie, respectiv noiembrie 1989, de către criticul literar ALEXANDRU PALEOLOGU și scriitorul RADU ENESCU în care aceștia își exprimă solidaritatea cu acțiunile unor elemente protestatar-disidente din rândul oamenilor de cultură și artă, pe fondul „compasiunii" pentru situația în care se află îndeosebi DINESCU MIRCEA.

Cele două materiale au fost predate în ziua de 5 decembrie a.c. unui angajat român al Ambasadei Olandei spre a fi traduse în limba engleză.

Analiza datelor deținute cu privire la activitatea ambasadorului și celorlalți diplomați olandezi în ziua de 5 decembrie a.c., precum și în perioada imediat premergătoare acestei date nu relevă contacte cu cetățeni români suspecți că i-ar fi putut pune la dispoziție materialele în cauză.

Împreună cu Direcția I – căreia i-a fost comunicată informația – se întreprind măsuri pentru a stabili cercul de persoane care au cunoștință de existența scrisorilor și ar fi putut remite unor diplomați străini copii ale acestora.

1. Deasupra, însemnarea făcută de mână: „A fost informat/ telefonic tov. general I. VLAD/ Mr. CÂRÂC."

Nr. D-3/00184.928 din [...][2] decembrie 1989
PE/rd.919

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 63–63 verso.

2. Spațiu lăsat liber în dactilogramă care nu a mai fost completat de mână. Din textul documentului reiese că data la care a fost creat este ulterioară lui 5 decembrie 1989.

216. [1989] Notă adresată conducerii superioare a Securității în care sunt sintetizate discuțiile care au avut loc cu ocazia recepției date de ambasadorul Olandei de ziua națională a țării sale.

Strict secret
Exemplar nr. 2

NOTĂ

Din măsurile întreprinse pentru cunoașterea activității și comentariilor diplomaților străini și cetățenilor români care au participat la recepția oferită în ziua de 28 aprilie a.c. de STORK COENRAAD FREDERIK, ambasadorul Olandei, cu ocazia zilei naționale a țării sale, au rezultat următoarele:

În discuțiile purtate cu MARIE MURAT (fost consilier la Ambasada Franței în perioada 1986–1988 și aflată acum în țară ca turistă), ambasadorul olandez s-a declarat complet nemulțumit atât de nivelul de participare, cât și de numărul redus al cetățenilor români care au dat curs invitației la recepție. A afirmat că întâmpină greutăți în desfășurarea activității în România și este continuu descurajat de autorități în ce privește realizarea contactelor cu cetățenii români „care au curajul și critică deschis regimul".

Menționând absența de la recepție a tuturor acestora ca o dovadă a celor afirmate, ambasadorul și-a exprimat regretul că nu a venit nici măcar GHEORGHIU MIHNEA, cu care dorea neapărat să discute.

Aceleași nemulțumiri au fost exprimate față de unii participanți români și de către BAS BACKER ANTHONY, secretar I la Ambasada Olandei. Acesta a arătat că este dezamăgit de absența unor invitați din rândul oamenilor de cultură și artă, pe care conta, și care „ori nu au putut veni, ori nu au fost lăsați de autorități". ALAN CLARK, consilier al Ambasadei Angliei[1], remarcând și

1. Alan R. Clark a devenit însărcinatul cu afaceri ad-interim al misiunii britanice la București, după încheierea misiunii ambasadorului Hugh James Arbuthnott în aprilie 1989.

el participarea românească redusă, a afirmat că totuși este surprinzătoare, întrucât se aștepta să nu vină nici un cetățean român, având în vedere faptul că la ultima recepție oferită de ambasadorul englez au venit doar câțiva. Va urmări cu atenție câți români vor da curs invitației la recepția prilejuită de ziua națională a Angliei (12 iunie).

Majoritatea discuțiilor inițiate de diplomații aflați în compania unor cetățeni români s-au referit la situația prezentă a unor elemente contestatar-disidente și poziția statelor occidentale față de România în problema drepturilor omului. Astfel, STORK COENRAAD FREDERIK s-a interesat cu insistență de situația prezentă a lui DEȘLIU DAN și PLEȘU ANDREI. Despre PLEȘU ANDREI au încercat să culeagă date și CROUCH MILLER, consilier cultural la Ambasada S.U.A., și FAHRENHOLTZ PETER, atașatul cultural al Ambasadei vest-germane. Ambasadorul olandez și atașatul cultural vest-german intenționează să sprijine traducerea și publicarea în țările lor a cărții *Minima moralia* scrisă de PLEȘU ANDREI, apreciind că lucrarea „reflectă fidel spiritualitatea tinerei intelectualități românești".[2]

În contextul acestei discuții, ambasadorul olandez a solicitat unei surse să-i semnaleze toate lucrările literare contemporane românești „care au tentă critică la adresa regimului".

BRAMBACH KLAUS, atașat de presă la Ambasada vest-germană, cunoscut pentru poziția lui ostilă față de România, a afirmat în mod provocator că „nu înțelege de ce guvernul român acordă atâta importanță celor șase semnatari ai scrisorii, împiedicând orice contact al diplomaților cu aceștia". Potrivit opiniei exprimate de atașatul de presă vest-german, cei în cauză ar trebui ignorați deoarece nu mai au nici o influență politică și cu cât se intensifică măsurile de izolare cu atât mai mult se atrage atenția asupra lor, acordându-li-se o importanță pe care nu o merită.

2. Însemnare pe margine, în stânga filei: „De acționat cu Dir. I ptr. a nu se realiza."

După părerea lui, „este semnificativ faptul că 23 de milioane de români își văd liniștiți de treabă și nu au atitudinea celor șase foști demnitari care s-au bucurat de toate privilegiile și și-au descoperit acum un întârziat spirit de aventură".

Datele vor fi comunicate la Direcția I, UM 0110 și Securitatea Municipiului București, în părțile ce le privesc.

CG/CR/2 ex. RD 584/1989

A.C.N.S.A.S., fond informativ, dosar nr. 16809, vol. III, ff. 64–65.

Indice de nume

Adameșteanu, Gabriela 360, 361, 387
„Adrian" (sursă) 28, 55, 74, 114, 284, 286, 365, 366
Al-Asmi, Georgeta 433
Albers, Jan Willem 208
„Alberto" (obiectiv) 279, 436, 439, 467
Alboaie, Tudora 92
„Albu" (obiectiv), v. Arbuthnott, Hugh James
Alexandra 238
Alexandrescu, Adrian Sorin 10, 255, 309, 310, 387, 408
Alexandru (lt.-maj.) 330
Alexe, N. 284
Alexe, Teodor 209
Amberg, Suzann 474
Anastasiu, Gabriel 84, 96
Anders 432
Andronescu, Cristina 186
Anghel 243, 249
„Antim" (sursă) 303
Arbuthnott, Hugh James 33, 291, 296, 490
Arghezi, Mitzura 53, 73
Arntzenius, Floris 6
„Aron" (obiectiv) 465
Atanasiu, Eugen 300, 303
Atanasiu, Teodor 367

Bal, Jakobus 213
Bantaș, Andrei 365, 367, 372
Bantea, Eugen 145
Bantea, Maria 145
Bantea, Radu 144, 145
Barbossa 194
„Barbu" (obiectiv) 477
Barbu, Eugen 302, 304
Barkai, Shlomo 118, 474
„Baronul" (obiectiv) 461
Bas Backer, Willem 25, 26, 53, 54, 71, 74, 76, 81, 83, 89, 92, 103, 105, 135, 136, 158, 186, 195, 204, 265, 266, 275, 280, 282, 291, 292, 296, 315, 349, 360, 361, 363, 381, 384, 387, 438, 490
Bălan, Ion 116
Bălăiță, George 308
Bălănescu, Stelian 391
„Bănățeanu" (sursă) 16, 26, 27, 43, 44, 61, 64, 72–74, 78, 81, 133, 442, 445, 479
Bănulescu, Ștefan 338
Beatrix, regina Țărilor de Jos 39, 47

Van Buren, Henrik 385
„Vancea" (obiectiv), v. Marsoen, Grig Wagner
Van de Graaf, Gerrit Hendrik 208
Van Den Linden, Geertje van Eyl 216
Van Ditzhuijzen, Reinildis Elisabet 203, 205, 219, 226–235, 243, 245, 246, 252, 262–264, 438
Van Donk, Jakova Danemina Maria 210
Van Kimbed, Makfala Sandor Marnix Raphael 438
Van Paassen, Marius 158
Van Spronsen, Kees Vincent 14, 422, 432-435, 442, 445, 447, 450, 453, 457
Van Walt, Van Praag-Hendrik 210
Van Zenten, Rene Martin 207
Varga Van Kibed, Sandor 11, 381–383
„Vasile" (obiectiv), v. Van Spronsen, Kees Vincent
Vâlcu, M. 40
Ventura, Patrizio 449
Verheyen 256
Verkijk, Dick 149
Verluis (Verscuis, Versluis, Vessluis?), Arie G. 73, 184–186, 188, 387
Veropalumbo, Maria de 487
Verscuis 73
Versluis, Arie G. 186, 188
Verster, Sigfert Arnut 130
Vessluis 387
Vianu, Ion 391
Vîlceanu, Constantin 319, 344
Vlaic, Vasile 109
Vlot, Huibert 216
Voicu, Mihaela 248
Voinea, Radu 388
Von Straten 259
Vulcan, Filitas 405

Wahl, Nicholas 477
Watkins, R. 69
Weyr, Teodora Dominique 24
Wied, David de 388, 390
Wieringa, Jan Marten 214
Wiersema, Jerden 159

Yacoub, Lotfy Ibrahim 477

Zahaniciuc, Marcel 423, 424
Zamfirescu, Dinu 391
Zeehuisem, Johan 216
Zenker, Heike 367, 368
Zoon, Johannes Iakobus Adrianus 212

Cuprins

Prefață
de *Dennis Deletant* / 5

Nota editorului / 17

Abrevieri / 19

DOCUMENTE / 21

Indice de nume / 493

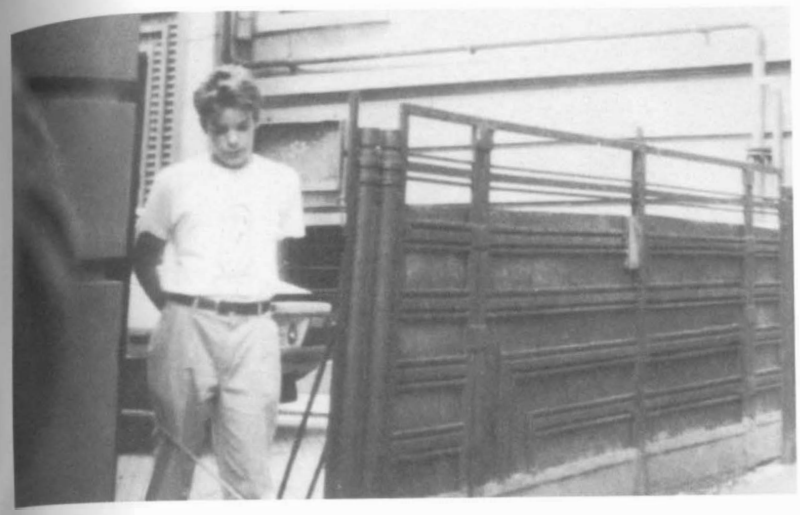

Daniel Stork, ieşind să supravegheze împrejurimile, în timp ce tatăl său, Coen Stork, îi face o vizită „obiectivei" „Cornelia" – Mariana Celac.

26 iulie 1988, Bucureşti. „Participă: S = Stork Coenraad Frederik – ambasadorul Olandei la Bucureşti; F = Stork Victoria Ellen, soţia ambasadorului olandez; C = Clauston Roger – ziarist englez; R = Eugen Simion – critic literar."

Fotograful fotografiat: Ellen Stork surprinsă într-o vizită prin Bucureşti.

„Stan", „Valy" şi „Paula" surprinşi în timp ce cutreieră librăriile şi anticariatele din Bucureşti.

Strada Paris nr. 14. „Stan" ieşind de la Andrei Pleşu, una dintre persoanele cu „probleme de securitate", pe care le cultivă cu insistenţă, „inclusiv prin vizite frecvente la domiciliu".

Autoturismul cu numărul de înmatriculare CD 444, o prezenţă suspectă în preajma Parcului Herăstrău.

Obiectivul „Han" – Hendrik Johannes Adrianus Hofland – părăsind reşedinţa ambasadorului, unde a ajuns la ora 8.45. „Notă: Între orele 8.20–10.00, ambasada Olandei a fost vizitată de ob. «Sergiu» (Silviu Brucan), cetăţean român, cunoscut de organul informativ."

„Han", „Datcu" – Willem Bas Backer – şi „Stan". „Han" se pregăteşte să ajungă la aeroport, unde îl aşteaptă altă echipă de filaj.

Ieşind de la un prânz unde au fost invitaţi neoficial de ambasadorul Coen Stork: Mircea şi Maria Dinescu…

Adalbert Kovacs şi Elena Loghinovschi

Ascanio Damian cu soția

...și Andrei Pleşu.

„Albu" – Hugh James Arbuthnott – cu soția

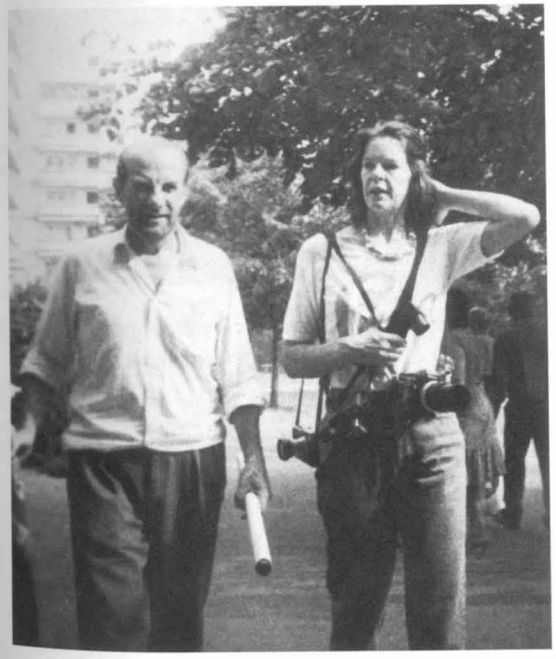

Soții Stork pe străzile Bucureștiului.

În ianuarie 1988, după ce își încheiase misiunea în însorita Cubă, Coen Stork era numit ambasador al Regatului Țărilor de Jos în mohorâta Românie ceaușistă. Abia venit la București, el i-a intrigat pe oficiali cu felul său dezinvolt de a se purta și de a lega prietenii cu scriitorii și artiștii români. Imediat a fost bănuit de spionaj și a fost „dat în lucru" la Direcția a III-a, care avea în sarcină contraspionajul. Zi de zi, pas cu pas, ca într-un roman pe jumătate absurd, pe jumătate comic, Securitatea l-a filat pe străzile Capitalei, i-a ascultat convorbirile, i-a scotocit prin bibliotecă, i-a sustras agenda și a plantat, la ambasadă și la reședință, iscoade în chip de bucătărese, menajere, secretare, profesori de chitară. Printr-o imensă și costisitoare desfășurare de forțe, Securitatea ajunsese, în decembrie 1989, să-i cunoască destul de bine preocupările, stilul de lucru și prietenii români. Ar fi fost victima iminentă a unei acțiuni de compromitere, dacă nu ar fi căzut regimul. Din dosarul de urmărire informativă burdușit cu sute de note, sinteze și propuneri de măsuri au fost selectate documentele care vorbesc cel mai mult despre abuzurile Securității și despre apăsătoarea atmosferă de la sfârșitul anilor 1980. Astfel a fost întocmită o carte, pe care, dacă licența ar fi îngăduită, am numi-o „roman de filaj".

ISBN 978-973-503961-5

9 789735 039615